

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT

1 LAKI ELÄKESÄÄTIÖISTÄ JA ELÄKEKASSOISTALAKI

1 LUKU LAIN SOVELTAMINEN JA TOIMINNAN KESKEISET PERIAATTEET

1 § Lain soveltamisala. Pykälässä säädetään lain soveltamisalasta. Lakia sovellettaisiin työntekijän eläkelaisa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuustointia harjoittavaan eläkesäätiöön sekä työntekijän eläkelaisa että yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuustointia harjoittavaan eläkekassaan. Eläkekassa voisi harjoittaa myös joko työntekijän eläkelaisa tarkoitettua toimintaa tai yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua toimintaa. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:ää ja vakuutuskassalain 1 ja 2 §:ää. Erona nykytilaan lisäeläketointia harjoittavista eläkesäätiöistä ja vakuutuskassoista sekä sairaus-, hautaus- ja avustuskassoista ehdotetaan säädettäväksi erillisissä laeissa. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettava laki olisi toissijainen suhteessa työntekijän eläkelakiin ja yrittäjän eläkelakiin. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettavaa lakia sovellettaisiin vain silloin, kun työntekijän eläkelaisa tai yrittäjän eläkelaisa ei toisin säädetä.

2 § Määritelmät. Pykälän 1 kohdan mukaan eläkelaitoksella tarkoitetaan 1 §:n mukaista toimintaa harjoittavaa eläkesäätiötä ja eläkekassaa. Määritelmä on tarpeen, koska useimmat säännökset koskevat sekä eläkesäätiöitä että eläkekassoja.

Pykälän 2 kohdassa määritellään osakas. Nykyisen vakuutuskassalain 3 §:n 5 kohdan mukaan osakkaalla tarkoitetaan jatkuvan kannatusmaksun maksajaa. Uudessa laissa termistä kannatusmaksu ehdotetaan luovuttavaksi ja käytettävän sen sijaan termiä vakuutusmaksu, jota käytetään yleisesti myös lakisääteisissä vakuutuslajeissa. Pykälän 2 kohdan mukaan osakkaalla tarkoitettaisiin työnantaja tai yrittäjä, joka on velvollinen maksamaan vakuutusmaksua.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin ETA-valtio vastaavasti kuin voimassa olevan eläkesäätiölain 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja vakuutuskassalain 3 §:n 7 kohdassa. Pykälän 4 kohdassa määriteltäisiin työeläkevakuutusyhtiö viittaamalla sitä koskevaan lakiin. Pykälän 5 kohdassa määriteltäisiin konserni, jolla tarkoitettaisiin tässä laissa samaan kuin kirjanpitolaissa.

3 § Toimintapiiri. Pykälän 1 momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 1 ja 115 §:ää yhteiseläkesäätiön perustajasta. Ehdotetussa laissa yhteiseläkesäätiöstä käsitteenä luovuttaisiin ja eläkesäätiön toimintapiiriä ehdotetaan hieman kavennettavaksi. Eläkesäätiön toimintapiiri tulisi 1 momentin mukaan määritellä säätiön säännöissä siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantaja yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, jotka kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa toimintapiiri ei voisi perustua vain toiminnalliseen ja taloudelliseen yhteyteen toimintaa harjoittavien työnantajien kesken vaan edellytyksenä olisi kiinteämpi yhteys eli konserni. Koska säätiön osakkaana olevat työnantajat vastaavat viime kädessä omalla omaisuudellaan säätiön velvoitteista, osakkaiden kuuluminen samaan konserniin on perusteltua. Lisäksi säätiö itse voi kuulua omaan toimintapiiriinsä osakkaana. Tämä merkitsee sitä, että eläkesäätiössä voidaan vakuuttaa myös säätiön työntekijät.

Eläkekassan toimintapiiri vastaisi pääosin vakuutuskassalain lakisääteistä toimintaa harjoittavan kassan toimintapiirin sääntelyä eli vakuutuskassalain 4 §:ää. Eläkekassan säännöissä tulee 2 momentin mukaan määritellä toimintapiiri siten, että kassan osakkaan voi olla yksi työnantaja tai osakkaana voi tulla olla useita työnantajia tai yrittäjiä. Toisin kuin voimassa olevassa vakuutuskassalaissa eläkekassaa ei ehdotuksen mukaan voisi enää perustaa vain yksi työnantaja. Tällainen yhden työnantajan eläkekassa ei ole tarkoituksenmukainen laitosmuoto, koska osakkaana olevan työnantajan vastuu kassaa kohtaan on rajoitettua toisin kuin eläkesäätiössä. Kassan osakkaita voivat olla työnantajat, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, tai työnantajat, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden. Toiminnallinen ja taloudellinen yhteys on käsitteenä laajempi kuin kirjanpitolaissa tarkoitettu konserni, joten toiminnallinen ja taloudellinen yhteys käsittää myös konsernin. Kassan toimintapiiriin voivat muodostaa myös yrittäjät, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen. Yrittäjällä tarkoitetaan yrittäjän eläkelaisa tarkoitettua yrittäjää, mikä myös osaltaan rajaa eläkekassan toimintapiiriä. Voimassa olevan vakuutuskassalain mukaan myös yrittäjät, jotka kuuluvat samaan rekisteröityyn yhdistykseen voivat muodostaa kassan toimintapiiriin.

Koska toimintapiiri olisi tällöin vapaasti määriteltävissä yhdistyksen välityksellä, ei tällaista toimintapiiriä ole ehdotuksessa pidetty tarkoituksenmukaisena.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkekassatoiminnan harjoittamisen usean työnantajan tai usean yrittäjän kesken tulee olla tarkoituksenmukaista. Eläkelaitoksen toimintapiiri voi myös olla pykälän 1 ja 2 momentissa määriteltyä suppeampi.

4 § Toiminnan tarkoitus. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:ää ja 4 §:n 1 momenttia sekä vakuutuskassalain 1 §:ää siltä osin kuin siinä säädetään eläkekassatoiminnasta ja vakuutuskassalain 7 §:n 1 momenttia. Eläkelaitoksen tehtävänä olisi 1 momentin mukaan muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa sosiaaliturvaan kuuluvaa lakisääteistä eläke- ja vakuutusliikettä hoitamalla 1 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaisen lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa. Sillä, että toimintaa tulisi harjoittaa muutoin kuin liikemäisesti tarkoitettaisiin samaan kuin voimassa olevassa laissa. Toiminta ei siten saisi edelleenkaan olla vakuutusliikkeen harjoittamista, jossa keskeistä on muun muassa voiton tavoittelu sekä avoin asiakaspiiri ja sitä kautta uusien asiakkaiden hankinta. Koska eläkelaitoksen tehtävänä on lakisääteisen eläketurvan toimeenpano, se ei saa 2 momentin mukaan harjoittaa muuta kuin tätä toimintaa. Lisäksi momentissa todettaisiin työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 2 §:n mukaisesti, että eläkelaitoksen tulee hoitaa laitokselle lakisääteiden eläketurvan toimeenpanoa varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkelaitos saa harjoittaa toimintaa vain toimintapiirissään. Koska eläkelaitoksen toiminta tapahtuu rajatussa toimintapiirissä, sillä ei yleensä ole tarvetta markkinoida palvelujaan ja kilpailla osakkaista muiden eläkelaitosten kanssa. Kiellon tarkoituksen on tehdä ero tässä laissa tarkoitettujen eläkelaitosten ja työeläkevakuutusyhtiön harjoittaman toiminnan välillä.

5 § Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu. Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitos on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa, jota sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin.

Vaikka eläkesäätiö ja eläkekassa on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, osakkaat ovat vastuussa eläkelaitoksen varojen riittävydestä. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaat ovat vastuussa säätiötä kohtaan sen varojen riittävydestä säätiön vastuuvelan ja muiden velkojen sekä vakavaraisuusvaateen kattamiseen siten kuin tässä laissa säädetään ja säätiön säännöissä määrätään. Osakkaat ovat vastuussa laissa täsmennyksellä tavalla siitä, että säätiö täyttää sille säädetty vakavaraisuusvaatimukset. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan on rajatonta eli osakas vastaa viime kädessä koko omaisuudellaan säätiön vastuista. Vastuuta ei ole kuitenkaan suoraan suhteessa kolmanteen osapuoleen. Osakkaan vastuu toteutuu osakkaan maksaessa säätiölle vakuutusmaksuja, joiden määrä voi nousta, jos säätiön vakavaraisuus tai muut velvoitteet sitä edellyttävät. Toisin kuin työeläkevakuutusyhtiön asiakkaana säätiön osakkaana olevan työnantajan työeläkevakuutusmaksun määrä ei ole etukäteen lopullisesti tiedossa. Vastuu on myös luonteeltaan solidaarista eli osakas vastaa laissa säädettyissä tapauksissa myös maksukyvyttömän osakkaan velvoitteista säätiötä kohtaan. Eläkesäätiön selvitystilan aikana osakkaat vastaavat vakuutuskannan luovutushetken saakka laissa säädetyn vakavaraisuusrajan täyttymisestä ja siitä, että vakuutuskantaa luovutettaessa kantaa vastaavina varoina siirtyy vähintään vakavaraisuusrajaan vastaava määrä eläkesäätiön omaisuutta. Eläkesäätiön osakkaan lopullinen maksuvelvollisuuden määrä määräytyy vasta vakuutuskannan luovutushetkellä. Toisaalta osakkaat saavat myös hyödykseen omaisuuden mahdollisen arvonnousun selvitystilan aikana siten, että arvonnousu otetaan huomioon laskettaessa osakkaiden maksuvelvollisuuden määrä vakuutuskantaa luovutettaessa. Jos vakuutuskantaa luovutettaessa säätiöllä on varoja enemmän kuin vakavaraisuusrajaan vastaava määrä, myös vakavaraisuusrajan ylittävä osa luovutetaan kannan vastaanottajalle, enintään kuitenkin sosiaali- ja terveystieteiden vahvistama prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Pykälän 3 momentissa säädetään eläkekassan osakkaan vastuusta, joka poikkeaa eläkesäätiön osakkaan vastuusta. Eläkekassan osakkaiden vastuuta on laissa osittain rajattu. Eläkekassan osakkaan hakevat etukäteen vuosittain sosiaali- ja terveystieteiden vahvistamat vakuutusmaksun laskuperusteet, joiden mukaa työeläkemaksu voidaan joko määrätä etukäteen kiinteänä tai täsmäyttää jälkikäteen. Eläkekassan selvitystilassa osakkaan vastuu kassan vakavaraisuusrajan täyttymisestä määräytyisi ehdotuksen mukaan selvitystilasta asettamishetkellä eikä kuten eläkesäätiössä vakuutuskannan luovutushetkellä. Eläkekassan osak-

kaat eivät hyötyisi mahdollisesta kassan omaisuuden arvonnoususta selvitystilan aikana, mutta heidän maksuvelvollisuutensa määrä ei myöskään voisi selvitystilan aikana enää kasvaa. Myös eläkekassan osakkaiden vastuu on luonteeltaan solidaarista. Velvollisuutta suorittaa kassalle selvitystilassa lisämaksua sovelletaan myös osakkaaseen, joka on eronnut tai erotettu kassasta sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan.

6 § *Eläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen.* Pykälä on uusi, mutta vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeustilaa. Uudessa laissa todettaisiin nimenomaisesti eläkesäätiötoiminnan ja eläkekassatoiminnan peruspiirteet ja erot näiden laitosmuotojen välillä. Eläkesäätiö eroaa eläkekassasta olennaisesti siinä, että eläkesäätiön osakas ei voi erota säätiöstä ja jättää osakaskohtaista vakuutuskantaa säätiöön. Eläkesäätiön luonteeseen kuuluu, että osakas vastaa säätiön velvoitteista viime kädessä kaikella omaisuudellaan toisin kuin kassassa. Siksi osakas voi erota vasta, kun eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on siirretty toiseen eläkelaitokseen. Pykälä vastaa eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 125 §:n 1 momenttia. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa Finanssivalvonta ei voisi myöntää poikkeuslupaa osakkaan jatkamisesta eläkelaitoksen osakkaana, jos osakas on lopettanut sen toimintansa, jonka piirissä säätiössä vakuutetut työntekijät työskentelevät. Eläkekassa rinnastuu taas osakkaan eroamisen ja vakuutuskannan siirron osalta lähinnä vakuutusyhtiön asiakkuteen eli kassan osakas voi erota ja jättää osakaskohtaisen vakuutuskannan eläkekassaan.

7 § *Yhdenvertaisuus.* Pykälässä säädettäisiin osakkaiden ja vakuutettujen yhdenvertaisuudesta vastaavasti kuin osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:ssä. Säännöksessä kielletään epäoikeutetun edun antaminen osakkaalle, vakuutetulle tai muulle henkilölle eläkelaitoksen, toisen vakuutetun tai toisen osakkaan kustannuksella. Säännös koskee kassankokousta, edustajistoa, hallitusta, toimitusjohtajaa tai 4 luvun 17 §:ssä tarkoitettua muuta edustajaa. Säännöksellä kielletään kaikenlaisen epäoikeutetun taloudellisen edun antaminen. Epäoikeutetun edun antaminen muulle henkilölle voi tarkoittaa muun muassa eläkelaitoksen toiminnan vastaisia suorituksia osakkaan lähipiirille tai lahjoituksia. Arvioitaessa päätöksen tai toimen asianmukaisuutta tulisi huomioida, mitä lain 3 §:ssä säädetään toimintapiiristä ja 4 §:ssä eläkelaitoksen toiminnan tarkoituksesta.

8 § *Tahdonvaltaisuus.* Pykälä on uusi. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain tahdonvaltaisuudesta säädettäisiin vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 1 luvun 24 §:ssä, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin. Vaikka kyse on lakisääteisen eläkevakuuttamisen toimeenpanosta, osakkaat voivat sääntöjen avulla päättää eläkelaitoksen toiminnasta. Sääntöihin ei voida ottaa lain tai hyvän tavan vastaisia määräyksiä. Kun kyse on pitkältä lailla säädellystä lakisääteisestä vakuutustoiminnasta, alue, joka jää osakkaiden tahdonvaltaisuuden alaan, on rajoitettu.

2 LUKU PERUSTAMINEN JA OSAKKAAT

Lain 2 luku sisältää eläkesäätiön ja eläkekassan perustamista ja osakkuutta koskevat säännökset. Nykyisin perustamista koskevat säännökset ovat vakuutuskassalain 2 luvussa ja eläkesäätiön osalta eläkesäätiölain 2 luvussa. Luvussa säädetään perustamisen lisäksi myös esimerkiksi eläkelaitoksen säännöistä, vähimmäiskoosta ja toimista rekisteröimättömän eläkelaitoksen kanssa.

Voimassa oleviin vakuutuskassalakiin ja eläkesäätiölakiin nähden sisällöllisiä muutoksia ehdotetaan muun muassa eläkelaitoksen vakuutettujen vähimmäismäärää koskeviin säännöksiin. Vakuutettujen vähimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi voimassa oleviin lakeihin verrattuna. Osakeyhtiölain perustamista koskevien sääntösten mukaisesti nykyinen perustamiskirja korvattaisiin perustamissopimuksella. Kaikki eläkekassan perustajat allekirjoittaisivat perustamissopimuksen, joten erillistä perustamiskokousta ei enää tarvita. Aiemmat säännökset eläkesäätiön ja vakuutuskassan takuupääomasta ja pohjarahastosta ehdotetaan korvattavaksi perustamispääomaa koskevilla säännöksillä.

Perustamista koskevat säännökset ehdotetaan uudistettavaksi lainsäädäntöteknisesti sääntösten ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Lainsäädäntötekniikan uudistusten lisäksi säännöksiin ehdotetaan myös joitakin sisällöllisiä muutoksia, joissa huomioitaisiin vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain säätämisen jälkeen tapahtuneet muutokset eläkelaitosten toimintaympäristössä ja yhtiöoikeudessa. Lisäksi vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain säätämisen jälkeen valvovaksi viranomaiseksi on sosiaali- ja terveysministeriön sijaan tullut Finanssivalvonta, jonka oikeudellinen asema lupaa ja rekisteriviranomaisena otetaan huomioon.

Perustamista koskevat säännökset on pyritty laatimaan yhdenmukaisiksi vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain perustamista koskevien säännösten kanssa, siltä osin kuin se on mahdollista ottaen huomioon eläkesäätiöiden ja eläkekassojen erityispiirteet. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen perustaminen tapahtuisi kuten nykyisin eikä eläkesäätiön ja eläkekassan perustamista koskeviin pääperiaatteisiin esitetä muutoksia. Työnantajat ja eläkekassojen osalta myös yrittäjät voisivat perustaa eläkelaitoksen samanlaisten yhteenliittymien ja hallinnollisten tai taloudellisten kokonaisuuksien perusteella kuin nykyisinkin. Laissa ei kuitenkaan usean työnantajan perustamaa eläkesäätiötä kutsuttaisi enää yhteiseläkesäätiöksi.

1 § Eläkelaitoksen perustaja. Pykälässä säädetään niistä tahoista, jotka voivat perustaa eläkesäätiön tai eläkekassan. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön voi perustaa työnantaja tai 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetut työnantajat yhdessä. Momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 7 ja 115 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan voi perustaa työnantaja. Lisäksi eläkekassan voi perustaa 1 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut työnantajat taikka siinä tarkoitetut yrittäjät yhdessä. Momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 4 ja 5 §:ää.

2 § Perustajan kelpoisuus. Pykälä sisältää yleisen yhteisöoikeudellisen periaatteen, jonka mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana. Säännös vastaa vakuutuskassalain 10 §:n 2 momenttia ja eläkesäätiölain 7 §:n 4 momenttia.

3 § Perustajan kotipaikka. Pykälä vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 7 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 10 §:n 1 momenttia.

4 § Eläkelaitoksen vähimmäiskoko. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan eläkelaitoksessa on oltava vähintään 300 jäsentä. Perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa ehdotetaan laskettavaksi 150 vakuutettuun. Vakuutetulla tarkoitetaan eläkesäätiöissä tai eläkekassassa työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain nojalla vakuutettua henkilöä, josta säätiön tai kassan osakas maksaa vakuutusmaksua.

5 § Perustamissopimus. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty eläkesäätiölain 8 §:ssä ja vakuutuskassalain 11 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa ja 3 momentin 1 kohdassa. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi perustamissopimuksesta, joka korvaa nykyisen perustamiskirjan. Perustamissopimus on laadittava kirjallisesti. Muotovaatimuksella taataan se, että Finanssivalvonta voi arvioida eläkelaitoksen rekisteröinnin perusteena olevia seikkoja. Koska erillistä perustamiskokousta ei pidetä, edellytetään että kaikki perustaja-työnantajat ovat perustamisesta yksimielisiä. Perustamissopimus on myös päivittävä. Jos perustajat allekirjoittavat sopimuksen eri aikoina, sopimuksen päivämäärä tarkoittaa viimeisen allekirjoituksen päivämäärää.

Pykälän 2 momentissa säädetään perustamissopimuksen vähimmäissisällöstä. Tämän lisäksi perustamissopimuksessa voidaan sopia muistakin asioista. Jos sopimus ei täytä 2 momentissa mainittuja vähimmäisvaatimuksia, eläkelaitoksen rekisteröiminen estyy. Perustamissopimukseen on sisällytettävä toimintasuunnitelma perustettavaksi aiotusta eläkelaitoksen toiminnasta ja ehdotus eläkelaitoksen säännöiksi. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan on mainittava perustajien nimet, henkilötunnus taikka yritys- ja yhteisötunnus, kotipaikka ja postiosoite.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan perustamissopimukseen on tarvittaessa otettava maininta eläkelaitokselle tulevista perustamispääoman määrästä. Perustamispääoma tulee esittää perustamissopimuksessa rahamääräisenä. Nykyisenkaltaista sääntelyä apporttiosuudesta ei perustamisvaiheessa tarvita, koska vakuutuskannan siirroissa siirretään vastuuvelan ja vastuuvelkaa vastaavien varojen osuus vakavaraisuuspääomasta. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan eläkelaitoksen hallituksen jäsenet tulee olla mainittuna perustamissopimuksessa. Lisäksi 4 kohdan mukaan perustamissopimuksessa on tarvittaessa mainittava myös eläkelaitoksen toimitusjohtaja ja tilintarkastajat.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin toimintasuunnitelman sisällöstä.

6 § Osaksluettelo. Pykälässä säädetään uutena osaksluettelosta, joka vastaa osittain osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä säädettyä. Eläkelaitoksen tulee pitää osakkaista luetteloa, jossa on oltava osakkaan nimi ja yhteisötunnus. Osaksluettelo tulisi laatia heti eläkelaitoksen perustamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viipymättä osakasluettelon muutoksista. Finanssivalvonta arvioi, että eläkelaitoksen osakkaiden muuttuminen täyttää eläkelaitoksen toimintapiirille laissa asetetut vaatimukset ja että toimintapiiri vastaa myös eläkelaitoksen sääntöjä. Jos eläkekassassa on useita osakkaita, toimintapiiriä koskevan sääntelyn mukaan edellytyksenä on, että toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista.

7 § Toiminimi. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen toiminimestä. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 12 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 14 §:ää. Tarkennuksena aiempaan nähden eläkelaitoksen toiminimi ei saisi olla yleisen järjestyksen vastainen.

8 § Säännöt. Perustettavalla eläkelaitoksella on oltava säännöt. Pykälässä säädetään sääntöjen vähimmäisisällöstä. Tämän lisäksi niihin voidaan ottaa määräyksiä muistakin asioista. Vastaavankaltainen luettelo on nykyisin vakuutuslainsäädännön 12 §:ssä ja eläkesäätiölain 9 §:ssä.

Pykälän 1 momentti sisältää luettelon asioista, jotka on mainittava joko eläkekassan tai eläkesäätiön tai molempien eläkelaitosten säännöissä. Pykälän 1 momentin 1 - 3 kohdan säännösten tarkoituksena on yksilöidä eläkelaitos. Pykälän 1 momentin 4-6 kohtien tarkoituksena on määrittellä eläkelaitoksen toimintapiiri ja vakuutetut. Toimintapiiri tulee säännöissä kuvata siten, että Finanssivalvonta voi arvioida, täyttääkö toimintapiiri sille laissa säädetyt edellytykset. Osakkaita ei säännöissä ole tarpeen luetella, koska sääntöjen lisäksi laitoksella tulee olla osakasluettelo. Vakuutettuina voi olla esimerkiksi jokin tietty henkilöstöryhmä. Vaikka kyse on lakisäätöeläkevakuutuslaitoksen harjoittamisesta, laitoksessa vakuutetut on tarpeellista määrittellä säännöissä. Työnantaja voi vakuuttaa eläkesäätiössä tai -kassassa vain osan henkilöstään ja osan esimerkiksi työeläkeyhtiössä.

Kohdat 7 - 10 koskevat sääntöihin otettavia hallituksen jäseniä, heille maksettavia korvauksia, ja tilintarkastajia koskevia tietoja.

Kohdan 11 mukaan eläkelaitoksen on määrättävä säännöissä, miten vastuu maksukyvyttömän osakkaan vakavaraisuuspääomaa kokevista velvoitteista jakautuu osakkaiden kesken.

Kohdan 12 mukaan säännöissä on määrättävä osakaskohtaista vakuutuskantaa siirrettäessä 12 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilanteessa vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi osakkaalta perittävän maksun perusteet.

Momentin 13 kohdan mukaan säännöissä on määrättävä selvitystilassa vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi perittävän maksun määräytymisen perusteista.

Momentin 14 kohdan mukaan säännöissä tulee ilmoittaa, miten eläkelaitoksen vastuut ja varat jakautuvat osakkaiden kesken eläkelaitoksen purkautuessa. Tarkennuksena nykytilaan säännöissä olisi määriteltävä myös vastuiden jakaantumisesta.

Säännöissä ei enää erikseen täytyisi ilmoittaa eläkelaitoksen myöntämiin etuuksiin liittyviä seikkoja, koska lakisäätöeläketointia harjoittavan eläkelaitoksen etuudet määräytyvät suoraan työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetään niistä asioista, joista eläkekassan säännöissä tulee määrätä 1 momentissa säädetyin lisäksi. Pykälän 2 momentin 1-2 kohdan mukaan eläkekassan säännöissä on määriteltävä kutsutapa kassankokoukseen sekä miten osakkaiden äänimäärät kassankokouksessa jakautuvat. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan, jos eläkekassalla on edustajista, säännöissä on ilmoitettava edustajiston jäsenten määrä, toimikausi, valitsemistapa sekä edustajiston jäsenille suoritettavan palkkion peruste. Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkekassassa on määriteltävä miten osakkaiden osuus 8 luvun 8 §:ssä tarkoitettua ylikatteesta lasketaan. Pykälän 2 momentin 5 kohdan mukaan säännöissä on ilmoitettava, miten osakaskohtainen vakuutusmaksu määräytyy. Momentin 6 kohdan mukaan säännöissä on määrättävä, miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa eläkekassasta.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä asioista, joista eläkesäätiön säännöissä tulee määrätä 1 momentissa säädetyin lisäksi. Eläkesäätiön säännöissä on momentin 1 kohdan mukaan määrättävä hallituksen jäsenten valitsemistavasta. Momentin 2 kohdan mukaan säännöissä tulee myös määrätä miten osakaskohtaiset vakuutusmaksut määrätään, jos eläkesäätiön kirjanpidossa noudatetaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää. Momentin 3 kohdan mukaan säännöissä on kerrottava, miten osakkaiden osuus ylikatteesta lasketaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä.

9 § Sääntöjen vahvistaminen. Pykälä vastaa pääasiallisesti eläkesäätiölain 10 §:ää ja 11 §:n 1 ja 6 momenttia sekä vakuutuskassalain 13 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus ja hakemukseen on liitettävä perustamissopimus, osakasluettelo ja selvitys hallituksen jäsenten ja mahdollisesti jo valitun toimitusjohtajan kelpoisuudesta. Koska perustamissopimuksen osana tulee 5 §:n mukaan olla toimintasuunnitelma, Finanssivalvonnalle toimitetaan sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen yhteydessä myös toimintasuunnitelma. Edellä mainitut tiedot ovat tarpeen, jotta Finanssivalvonta voi arvioida, täyttääkö laitos toiminnalle laissa asetetut vaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkesäätiön säännöt, jos ne ovat lain mukaiset. Momentti vastaa eläkesäätiölain 10 §:ää. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on vahvistettava eläkekassan säännöt, jos säännöt ovat lainmukaiset eikä aiotun toiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä. Eläkekassan sääntöjä vahvistaessaan Finanssivalvonta arvioi kassan kykyä suoriutua velvoitteistaan. Terveeseen kassatoimintaan kuuluu etenkin se, että eläkekassalla on jo toiminnan alkaessa riittävät edellytykset menestykselliseen toimintaan ja että vakuutetut voivat luottaa kassan kykyyn suorittaa sääntöjen mukaiset etuudet. Eläkekassan toimintapiiri voi olla laajempi kuin eläkesäätiön toimintapiiri ja toiminnan laajuus voi lähestyä työeläkevakuutusyhtiön toimintaa. Eläkekassan osakkaan vastuu kassan velvoitteista on rajatumpi kuin eläkesäätiön osakkaan vastuu, jolloin eläkekassalla tulee olla riittävät edellytykset pitkäaikaiseen toimintaan.

10 § Rekisteröiminen. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty vakuutuskassalain 20 §:ssä ja eläkesäätiölain 13 §:n 1-2 momentissa. Erona voimassa olevaan eläkesäätiölakiin tilintarkastajan todistuksen sijaan tulisi toimittaa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että eläkelaitoksen perustamisessa on noudatettu lain säännöksiä.

11 § Rekisteröimisen oikeusvaikutukset. Pykälän mukaan eläkekassa tai eläkesäätiö syntyy, kun se merkitään Finanssivalvonnan ylläpitämään eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Pääsääntöisesti ennen rekisteröimistä eläkelaitos ei voi hankkia oikeuksia tai tehdä sitoumuksia. Rekisteröinnillä eläkelaitokselle siirtyvät ne velvoitteet, jotka ovat aiheutuneet enintään vuosi ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista tehdyistä toimista. Pykälä vastaa asiallisesti nykyisiä vakuutuskassalain 24 §:n 1 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 momenttia.

12 § Toiminta ennen rekisteröintiä. Pykälän vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 24 §:n 1 ja 2 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että eläkelaitosta ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän 2 momentin mukaan ennen eläkelaitoksen rekisteröimistä eläkelaitoksen puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä, eläkelaitoksen toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointen johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskevilla asioilla. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimista siirtyy kuitenkin eläkelaitokselle rekisteröimisen jälkeen.

13 § Oikeustoimet rekisteröimättömän eläkelaitoksen kanssa. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 24 § 3 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 3 momenttia.

14 § Perustamisen raukeaminen. Pykälän 1 momentti vastaa vakuutuskassalain 20 §:n 1 momenttia ja eläkesäätiölain 13 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädetään perustamisen raukeamisen oikeusvaikutuksista. Jos perustaminen raukeaa, eläkelaitoksen hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat jäljellä olevan perustamispääoman ja sille saadun tuoton palauttamisesta osakkailla. Perustamispääomasta tulevat vähennettäväksi eläkelaitoksen puolesta ennen sen rekisteröintiä syntyneet tavanomaiset kulut. Tämä vastaa osakeyhtiölain 2 luvun 12 §:n 2 momentissa säädettyä. Momentti vastaa muutoin vakuutuskassalain 21 §:ää ja eläkesäätiölain 14 §:ää.

15 § Sääntöjen muuttaminen. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin eläkesäätiön sääntöjen muuttamisesta vastaavasti kuin eläkesäätiölain 11 §:n 1 momentissa. Pykälän 2 momentissa säädetään eläkekassan sääntöjen muuttamisesta osittain voimassa olevaa vakuutuskassalakia poikkeavasti. Toisin kuin voimassa olevassa laissa välittömästi osakkaan oikeuksia ja

velvollisuuksia koskeva sääntömuutos voidaan hyväksyä yksinkertaisella enemmistöllä kassankokouksessa, mutta osakkaista vähintään kahden kolmasosan tulee hyväksyä muutos. Edellytyksenä ei enää olisi, että myös vakuutetuista kaksi kolmannelta hyväksyy välittömästi osakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan sääntömuutoksen.

3 LUKU ELÄKEKASSAN KASSANKOKOUS JA EDUSTAJISTO

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan vakuutuskassalain 4 luvun tapaan kassankokouksesta ja edustajistosta sekä voimassa olevan vakuutusyhtiölain 27 luvun tapaan päätöksen moittimisesta. Ehdotettujen säännösten sisältö vastaa pääasiallisesti voimassa olevaa vakuutuskassalakia. Ehdotetuissa muutoksissa on otettu huomioon vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain uudistuksessa tehdyt menettelylliset yhtiökokousta koskevat muutokset. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös soveltuvien osin kassankokouksen sääntelyyn. Uudistuksen ensisijaisena tavoitteena on helpottaa ja selkeyttää lain luettavuutta. Ehdotukseen otettuja uusia säännöksiä ovat läsnäolo-oikeutta (7 §), kokouskutsun sisältöä (14 §) ja kyselyoikeutta (20 §) koskevat säännökset. Voimassa olevasta laista poiketen määränemmistöpäätöstä koskevaa säännöstä ei ole ehdotuksessa. Vakuutettujen etujen turvaaminen ei edellytä määränemmistöpäätöksiä, kun kyse on lakisääteisestä eläkevakuuttamisesta, jossa työnantaja vastaa pääosin vakuutusmaksujen suorittamisesta ja jossa etuuden määräytyvät lainsäädännössä. Määränemmistöpäätösten poistamisen tarkoituksena on päätöksenteon sujuvuuden edistäminen.

1 § Kassankokous ja edustajisto. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että eläkekassassa ylintä päätösvaltaa käyttää kassankokous. Lisäksi pykälässä säädetään siitä, että kassankokous voi lähtökohtaisesti päättää vain sille tässä laissa säädettyistä asioista. Vastaavaa osakeyhtiölain säännöstä sovelletaan myös vakuutusyhtiön ja työeläkevakuutusyhtiön yhtiökokoukseen. Vastaavaa nimenomaista säännöstä ei ole voimassaolevassa vakuutuskassalaissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kassan säännöissä voidaan määrätä, että päätösvaltaa kassankokouksen sijaan käyttävät osakkaiden ja vakuutettujen keskuudestaan valitsemat edustajat. Voimassa olevan vakuutuskassalain 40 §:n 1 momentin mukaan kassankokous järjestetään, mutta kokouksessa päätösvaltaa käyttää edustajisto.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että kassankokousta koskevia säännöksiä sovelletaan myös edustajistoon, jos sellainen on kassan sääntöjen mukaan olemassa ja valittu. Vastaavasti vakuutettujen ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia kassankokouksessa koskevia säännöksiä sovellettaisiin edustajiston jäseniin. Säännöksessä kuitenkin varataan mahdollisuus säätää kassankokouksen ja edustajiston eroista.

2 § Edustajiston valinta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin edustajiston jäsenten lukumäärästä ja edustajiston jäsenten toimikaudesta. Pykälän 1 momentin mukaan edustajistoon tulisi kuulua vähintään kuusi jäsentä. Voimassa olevassa laissa on edellytetty kymmentä edustajaa, mikä ei ole tarkoituksenmukaista etenkin pienten eläkekassojen kohdalla. Tämän vuoksi jäsenten vähimmäismäärä ehdotetaan alennettavaksi kuuteen jäseneseen. Voimassa olevan vakuutuskassalain 40 §:n 2 momentin tapaan ehdotuksen mukaan edustajiston toimikausi olisi enintään neljä vuotta kerrallaan. Kuten voimassa olevassa vakuutuskassalaissa edustajiston jäsenten valitsemistavasta ja osakkaan äänimäärästä edustajistossa määrättäisiin kassan säännöissä. Tämä mahdollistaa nykyisten edustajistoa koskevien käytäntöjen jatkumisen esimerkiksi siten, että kustakin konserniin kuuluvasta yrityksestä valitaan edustajistoon yksi vakuutettujen edustaja.

Pykälän 2 momentin mukaan henkilö ei voi olla samanaikaisesti sekä edustajiston että hallituksen jäsen, koska edustajiston tehtäviin kuuluu hallituksen valvominen. Voimassa olevassa laissa ei ole vastaavaa säännöstä.

3 § Varsinainen kassankokous. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin varsinainen kassankokous on pidettävä ja mitä asioita kassankokouksessa on käsiteltävä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:n 2 momentissa, 44 §:ssä ja 56 §:ssä.

4 § Ylimääräinen kassankokous. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin eläkekassan ylimääräinen kassankokous on pidettävä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 45 §:ssä sillä erotuksella, että voimassa olevassa laissa ei nimenomaisesti mainita, että ylimääräinen kassankokous on pidettävä sääntöjen niin määrätessä.

5 § Oikeus saada asia käsiteltäväksi. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan vakuutuskassalain 46 §:n mukaisesti siitä, että vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia kassankokouksen tai edustajiston käsiteltäväksi.

6 § Osallistumisoikeus ja ilmoittautuminen. Jokaisella vakuutetulla ja osakkaalla on oikeus osallistua ja käyttää puhevaltaa kassankokouksessa. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevaa vakuutuslainsäädännön 39 §:n 2 momenttia. Osallistumisen edellytyksenä on, osakas tai vakuutettu on esittänyt osallistumisoikeudestaan luotettavan selvityksen. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 6 §:n ensimmäistä virkettä.

Säännöissä osakkaan tai vakuutetun kassankokoukseen osallistumisen edellytykseksi voidaan asettaa ilmoittautuminen vakuutuslainsäädännön viimeistään tiettyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Viimeinen ilmoittautumispäivä on mainittava kokouskutsussa. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia.

7 § Läsnäolo-oikeus. Pykälässä säädettäisiin hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan läsnäolo-oikeudesta eläkekassan kassankokouksessa tai edustajiston kokouksessa. Vastaavaa nimenomaista säännöstä ei ole voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä, mutta se vastaa työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 10 §:ssä säädettyä. Ehdotus vastaa sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 10 §:ää. Pykälän lähtökohtana on, että hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja voivat olla läsnä kassankokouksessa, mikäli kassankokous tai edustajisto eivät toisin päättä. Lähinnä vakuutettujen ja osakkaiden kyselyoikeuden toteutumisen varmistamiseksi säädetään, että kassankokous voi päättää mainittujen henkilöiden osallistumisesta toisin vain yksittäistapauksessa. Eläkekassan säännöissä ei siten voida etukäteen estää hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan osallistumista kassankokoukseen. Lisäksi kassankokous voi sallia myös muiden henkilöiden läsnäolon kassankokouksessa.

8 § Asiamies ja avustaja. Pykälän 1 momentin mukaan osakas tai vakuutettu saa käyttää oikeuttaan kassankokouksessa asiamiehen välityksellä. Jäsenen oikeus käyttää asiamiestä on ehdoton, toisin sanoen kassan säännöissä ei enää voitaisi kieltää jäseneltä oikeutta asiamiehen käyttöön. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 41 §:n 2 momentista poiketen ehdotuksessa ei säädettäisi asiamiehen valintaa koskevaa laadullista rajoitusta eli asiamies voisi ehdotuksen mukaan olla muukin henkilö kuin kassan toinen jäsen. Lisäksi säädettäisiin, että osakkaalla tai vakuutetulla tai asiamiehellä saa olla kokouksessa avustaja. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä asiasta, mutta avustajan käyttö on ollut sallittua. Ehdotuksessa asiasta säädetään nimenomaisesti, koska ilman säännöstä avustajalla ei ole pääsyä henkilöpiiriltään suljettuun kassankokoukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asiamiehen edustamien vakuutettujen tai osakkaiden määrällisestä rajoituksesta ja edustamiskelpoisuuden menettelyllisistä vaatimuksista. Säännöksen nojalla asiamies voi edustaa enintään säännöissä määrättyä osakkaiden tai vakuutettujen määrää. Asiamiehen on esittävä päivätty ja yksilöity valtakirja tai hänen on muutoin luettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakasta tai vakuutettua. Valtuus koskee yhtä kokousta, jollei valtuutuksesta muuta ilmene. Voimassa olevasta käytännöstä poiketen ehdotuksen mukaan olisi mahdollista valtuuttaa asiamies osallistumaan useaan kassankokoukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kiellosta, jonka mukaan edustajiston jäsen voi käyttää oikeuttaan vain henkilökohtaisesti. Edustajiston jäsen saa käyttää avustajaa vain, jos säännöissä niin määrätään tai edustajiston kokous niin päättää.

Ehdotuksen 1 ja 2 momentit yhdessä vastaavat sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 5 luvun 2 §:n nojalla osakeyhtiölain 5 luvun 8 §:n 1 ja 2 momenttia. Ehdotuksen 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 41 §:n 4 momentin toista virkettä sekä osuuskuntalain 5 luvun 41 §:n 1 momenttia.

9 § Osallistumistapa. Pykälä on uusi. Ehdotuksen mukaan vakuutuslainsäädännössä voidaan määrätä etaosallistumisesta kassankokoukseen. Uusi säännös on perusteltu lisäys lakiin, koska tekniset apuvälineet ovat nykyään yleistyneet ja ne ovat laajalti hyväksytyt keino osallistua kokoukseen. Kassankokoukseen voitaisiin osallistua postin, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Tekninen apuväline voi olla muun muassa reaaliaikainen kuva- tai ääninyhteys. Vakuutuslainsäädännössä voi esimerkiksi sallia äänten antamisen ennen kassankokousta. Säännös mahdollistaa myös esimerkiksi edustajiston kokouksen järjestämisen kokoaan tietoliikenneyhteyksien kautta ilman, että edustajiston jäsenet ovat läsnä samassa kokouspaikassa. Erilaisia kokousohallitumisen muotoja käytettäessä otetaan huomioon yleiset yhtiö- ja velvoiteoikeudelliset säännökset ja periaatteet. Ehdotus vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 5 luvun 16 §:n 2 momenttia.

10 § Kokouspaikka. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan kassankokouksen kokouspaikasta vastaavasti kuin vakuutus-kassalain 42 §:ssä. Vakuutus-kassan säännöissä voitaisiin kassankokouksen pitopaikaksi määrätä myös jokin muu kokouspaikka. Voimassa olevaa lakia vastaavalla tavalla menettely tulisi erityisesti kyseeseen tilanteissa, joissa vakuutus-kassan jäsenistö jakaantuu selkeästi eri paikkakunnille esimerkiksi tuotantolaitosten sijainnin vuoksi. Erittäin painavasta syystä ja Finanssivalvonnan suostumuksella kassankokous voidaan pitää muualla kuin säännöissä määrättyssä paikassa. Tämä voisi tulla kyseeseen esimerkiksi tilanteessa, jossa kassan toimintapiirissä olevan työnantajan toiminta kassan säännöissä mainitussa kunnassa on loppunut eikä näillä paikkakunnilla enää ole kassan jäseniä.

11 § Kokouksen koolle kutsuminen. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutus-kassalain 47 §:ää. Ehdotuksessa ei kuitenkaan säädetä hallintoneuvostosta eikä sen koollekutsumisoikeudesta. Ehdotuksen 2 momentin osalta Finanssi-valvonta voi havaita itse tai hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, vakuutetun, osakkaan tai edustajiston jäsenen ilmoituksesta, että kassankokousta ei ole kutsuttu. Mainittujen toimijoiden koollekutsumista koskevasta hake-muksesta ei kuitenkaan säädettäisi enää laissa, mutta ehdotuksen nojalla estettä tällaisen hakemuksen tekemiselle ei ole.

12 § Kokouksen kutsu-aika. Kutsu kassankokoukseen tulisi 1 momentin mukaan toimittaa aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kokousta tai 6 §:n mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutus-kassalain 48 §:ssä ja ylimääräisen kassankokouksen osalta 45 §:n 4 momen-tissa.

Pykälän 2 momentissa on lain luettavuuden helpottamiseksi lueteltu ne lainkohdat, joissa on kokouskutsuaikaa koske-via erityisiä säännöksiä.

13 § Kokousasiakirjojen nähtävänä pitäminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin kokouksessa käsiteltä-vien päätössiakirjojen nähtävänä pitämisestä vähintään viikon ajan ennen kassankokousta. Tilinpäätöksen lisäksi toi-mintakertomus ja tilintarkastuskertomus on pidettävä nähtävillä, jos niitä käsitellään kassankokouksessa. Asiakirjat on pidettävä nähtävillä eläkekassan toimistossa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi kassankokouksessa. Jos asia-kirjoja ei voida tallentaa ja tulostaa eläkelaitoksen internetsivuilta, ne on viipymättä lähetettävä tiedoksi niitä pyytävälle vakuutetulle ja osakkaalle. Pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty osakeyhtiölain 5 luvun 21 §:n 1 momen-tissa. Voimassa olevassa vakuutus-kassalain tilinpäätössiakirjojen nähtävänä pitämisestä ja jäljennösten lähettämisestä on säädetty 48 §:n 3 ja 4 momentissa.

14 § Kokouskutsun sisältö. Pykälässä säädettäisiin kokouskutsun sisältöä koskevista yleisistä ja erityisistä määräyksistä. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutus-kassalain 48 §:n 2 momentissa. Voimassa olevassa laissa ei ole kuitenkaan nimenomaisesti säädetty, että kokouskutsussa olisi mainittava kokousaika ja -paikka. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty, joten ehdotus vastaa tältäkin osin nykyistä käytäntöä ja vakuutusyhtiölain 5 luvun 14 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa on lain luettavuuden ja selkeyden parantamiseksi lueteltu ne lainkohdat, joissa on kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutus-kassalain 132 §:n 8 momentissa sulautumisen ja vakuutus-kassan luovuttamisen osalta ja muutoin, mitä asiasta on säädetty vakuutusyhtiö-lain 5 luvun 14 §:ssä, 21 luvun 9 §:ssä ja 23 luvun 3 §:ssä, joita sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

15 § Päätöksenteko. Pykälässä säädettäisiin päätöksenteosta eläkekassan kassankokouksessa. Pykälän 1 ja 3 momentit vastaavat, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutus-kassalain 49 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erityisen tarkastuksen määräämisestä. Säännös on osittain uusi. Voimassa olevan vakuutus-kassalain 69 §:n mukaan erityisen tarkastuksen toimittamista koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa kassan-kokouksessa tai siinä kassankokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Ehdotuksen mukaan varsi-naisessa kassankokouksessa voidaan päättää erityisestä tarkastuksesta, vaikka siitä ei olisikaan mainittu kokouskutsussa.

Pykälä vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 5 luvun 6 §:n nojalla myös osakeyhtiölain 5 luvun 11 §:ää.

16 § Äänimäärä. Säännös vastaa vakuutus-kassalain 41 §:ää äänimäärän sääntelyn osalta.

17 § Puheenjohtaja ja pöytäkirja. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kassankokous ja edustajiston kokous valitsevat puheenjohtajan. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 1 momentissa sillä poikkeuksella, ettei nykyisen lain sanamuoto edellytä puheenjohtajan valitsemista kassankokouksen keskuudesta. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin pöytäkirjan laatimisesta ja nähtävillä pitämisestä. Momentti vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 2 momentissa.

18 § Ääniluettelo. Pykälässä säädettäisiin kassankokouksen puheenjohtajan velvollisuudesta huolehtia, että läsnä olevat osakkaat, vakuutetut, asiamiehet ja avustajat luetteloidaan. Luetteloon merkitään lisäksi vakuutettujen ja osakkaiden äänimäärät. Ääniluettelo on pidettävä nähtävänä kassankokouksessa sekä otettava tai liitettävä pöytäkirjaan. Pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 2 momentissa.

19 § Enemmistö päätös. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan kassankokouksen päätöksen edellyttämästä enemmistöstä. Jos kassankokouksessa on eri mielipiteitä, se mielipide voittaa, jonka kannalla on enemmän kuin puolet annetuista äänistä. Vaaditaan siis ehdoton eli yksinkertainen enemmistö. Tästä pääsäännöstä on poikkeuksena vaalit, joissa riittää suhteellinen enemmistö eli valituksi tulee se, joka saa eniten ääniä suhteessa muihin ehdokkaisiin. Mikäli äänestys tuottaa tasatuloksen, ratkaistaan vaali arvalla, kun taas muissa asioissa kassankokouksen kannanotto ratkeaa puheenjohtajan edustaman mielipiteen mukaan. Voimassa olevan vakuutuskassalain tapaan kassan säännöissä voidaan määrätä, että päätöksen tekemiseksi vaaditaan tietty määräinen enemmistö.

Nykyisessä vakuutuskassalaissa säädetään myös tilanteista, joissa päätösvalta tietyssä asiassa kuuluu vain osalle jäseniä ja osakkaita. Ehdotetussa laissa ei ole sellaisia päätöksiä, joissa päätösvalta kuuluisi vain osalle vakuutettuja ja osakkaita, ja tästä syystä kyseinen virke on jätetty pois ehdotetusta laista. Pykälä vastaa muuten sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 51 §:ää.

20 § Kyselyoikeus. Kyselyoikeudella on merkitystä eläkekassan kassankokouksen ja edustajiston tiedonsaantioikeuden kannalta. Pykälässä säädettäisiin kassankokouksessa vakuutetun tai osakkaan oikeudesta esittää eläkekassan hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle kysymyksiä kassankokouksessa sekä näiden velvollisuudesta vastata kysymyksiin. Vastavia säännöksiä ei sisälly voimassa olevaan vakuutuskassalakiin. Pykälä vastaa sisällöltään osakeyhtiölain 5 luvun 25 §:ää, jota sovelletaan vakuutusyhtiölain 5 luvun 11 §:n nojalla myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 1 momentin mukaan kyselyoikeutta käytetään kassankokouksessa. Kysymykset voivat voimassa olevan osakeyhtiölain tapaan koskea seikkoja, joilla voi olla vaikutusta kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä voidaan esittää yleisemminkin yhtiön taloudellista asemaa koskevia kysymyksiä. Säännöksen tarkoituksena on sallia verrattain laaja kyselyoikeuden käyttö. Voimassa olevan osakeyhtiölain tapaan säädettäisiin, ettei tietoja saa antaa, jos antaminen tuottaisi yhtiölle olennaista haittaa. Vähäisen haitan aiheutuminen ei siten ole peruste kieltäytyä vastaamasta kysymykseen.

Pykälän 2 momentissa säädetään tilanteesta, jossa kysymykseen ei voida vastata käsillä olevan tiedon perusteella. Tällöin vastaus on annettava kirjallisesti kahden viikon kuluessa. Säännös vastaa sisällöltään pääosin voimassa olevan osakeyhtiölain 5 luvun 25 §:n 2 momenttia. Pyyntö vastauksen saamiseksi on tehtävä kassankokouksessa tai kohtuullisessa ajassa sen jälkeen.

21 § Muotovaatimusten sivuuttaminen. Pykälässä säädettäisiin muotovaatimusten sivuuttamisen vaikutuksista kassankokouksen päätöksentekoon. Pykälän 1 momentin mukaan kassankokous voi tehdä päätöksen asiassa, jossa ei ole noudatettu tämän lain säännöksiä menettelytavoista tai kokouskutsua säännöksiä vain jos ne vakuutetut ja osakkaat, joita laiminlyönti koskee, antavat tähän suostumuksensa. Suostumus voidaan antaa ennen kokousta, kokouksen aikana tai sen jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan kassankokous ja edustajiston kokous on laillinen kokouskutsusta riippumatta, jos kaikki edustajat ovat kokouksessa saapuvilla.

22 § Jatkokokous. Pykälässä säädettäisiin yleisestä mahdollisuudesta päättää asian käsittelyn siirtämisestä jatkokokoukseen. Voimassa olevassa vakuutuskassalain mahdollisuus päättää käsittelyn siirtämisestä on koskenut vain tuloslaskelman ja taseen vahvistamista, toimenpiteitä vahvistetun taseen yli- tai alijäämän johdosta sekä vastuuvapauden myöntämistä. Ehdotuksen mukaan kassankokous voi päättää minkä tahansa asian käsittelyn siirrosta jatkokokoukseen. Lisäksi eräiden tilinpäätösasioiden käsittely tulisi siirtää erityiseen jatkokokoukseen edellyttäen, että vähintään puolet kassankokouksessa tai edustajiston kokouksessa läsnä olevista vaativat asian siirtämistä. Jatkokokous olisi pidettävä vähintään kuukauden ja enintään kahden kuukauden kuluttua varsinaisen kassankokouksen pitämisestä. Edellä sanottu huomioiden pykälä vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 44 §:n 3 ja 4 momentissa.

23 § Kutsu jatkokokoukseen. Pykälässä säädetään jatkokokouksen kutsua koskevista menettelyllisistä vaatimuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 48 §:n 1 momentin säännöksiä.

24 § Esteellisyys. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 43 §:n 1 momenttia.

25 § Kassankokouksen päätöksen moittiminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi yleisesti tilanteista, joissa eläkekassan osakas tai vakuutettu voi moittia kassankokouksen päätöstä kassaa vastaan ajettavalla kanteella. Moittimisella tarkoitetaan kanteella toteutettavaa päätöksen pätemättömyyden voimaansaattamista. Lisäksi pykälässä säädettäisiin määräaika moitekanteen nostamiselle.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että kassankokouksen päätöstä voidaan moittia, jos asian käsittelyssä ei ole noudataettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä. Ehdotetussa kohdassa tuodaan esiin se voimassa olevan oikeuden vakiintunut tulkinta, että menettelyvirhe on moiteperuste vain, jos sillä on voinut olla asiallista merkitystä. Kohta vastaa asiallisesti nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohtaa sekä, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin, sekä vakuutuskassalain 55 §:ää.

Momentin 2 kohdan mukaan päätös olisi pätemätön, jos se muuten on tämän lain tai eläkekassan sääntöjen määräysten tai vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden vastainen. Säännös vastaa nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohtaa, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin, sekä vakuutuskassalain 55 §:ää.

Kassankokouksen päätöksen virheellisyys on yleensä moiteenvaraista. Tällöin päätöstä olisi moitittava tietyssä määräajassa sillä uhalla, että päätös muutoin tulee päteväksi. Kanne olisi pykälän 2 momentin mukaan nostettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Tuomioistuimella olisi oikeus harkita, voidaanko päätöstä moittia vielä tämän määräajan päätyttyä. Tuomioistuimen harkintavalta koskisi ainoastaan osakkaan kanneoikeutta. Jollei kassankokouksen päätöstä moitita edellä mainituissa määräaajoissa, päätöstä olisi yleensä pidettävä pätevänä alusta alkaen. Ehdotettu määräaika vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 55 §:n mukaista määräaika. Määräaika sulautumista ja jakautumista koskevalle kanteelle vastaa nykyisen vakuutusyhtiölain 27 luvun 4 §:n 4 momenttia.

26 § Kassankokouksen päätöstä koskeva tuomio. Pykälässä säädettäisiin moitekanteen johdosta annettavasta tuomiosta ja sen oikeusvaikutuksista. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 55 §:n 4 ja 5 momenttia sekä vakuutusyhtiölain 27 luvun 3 §:ää.

27 § Kassankokouksen päätöksen mitättömyys. Pykälässä säädetään eläkekassan kassankokouksen päätöksen mitättömyydestä. Mitättömällä päätöksellä tarkoitetaan niitä päätöksiä, joita rasittaa 22 §:n 1 momentin mukainen pätemättömyysperuste ja joiden virheellisyys lisäksi on siten erityisen vakavaa, ettei pätemättömyysperusteeseen voida edellyttää vedottavan määräajassa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 3 momenttia ja vakuutusyhtiölain 27 luvun 4 §:ää. Ehdotuksessa soveltamisalaa on pykälän 1 momentin 3 kohdassa laajennettu koskemaan myös vakuutettuja. Lisäksi pykälässä säädetään nimenomaisesti sulautumis- tai jakautumispäätöksen kanteen nostamisen määräajasta. Kannea ei voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen rekisteröimisestä.

4 LUKU HALLINTO

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan eläkesäätiölain 3 luvun ja vakuutuskassalain 3 luvun tapaan hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä eläkesäätiön ja eläkekassan edustamisesta.

Lain selkeyden lisäämiseksi säännökset esitettäisiin toimitusjohtajalle. Nykytilasta poiketen toimitusjohtajalle, menettelytavoista ja valinnasta säädettäisiin omissa pykälissään. Ehdotettujen säännösten sisältö vastaa pääasiallisesti voimassa olevia lakeja.

1 § Johto. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkesäätiön ja eläkekassan toimielimistä. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 1 momenttia ja 18 §:ää sekä vakuutuskassalain 25 §:n 1 momenttia ja 26 §:ää. Ehdotus poikkeaa voimassa olevasta vakuutuskassalain kuitenkään siten, että eläkekassalla ei enää olisi hallintoneuvosto. Yhdellä toiminnassa olevalla eläkekassalla on hallintoneuvosto, jonka toiminta voisi jatkua voimaannoposäännöksen nojalla.

Aiemmin eläkesäätiölaissa käytettiin toimitusjohtajan sijaan termiä asiamies, koska katsottiin, ettei toimitusjohtajan nimitys sovellu eläkesäätiötoiminnan luonteeseen. Asiamiestä koskeva säännös on kuitenkin vastannut asiallisesti vakuutuskassalain toimitusjohtajaa koskevaa säännöstä. Jatkossa laissa käytettäisiin toimitusjohtaja-nimikettä sekä eläkekassan että eläkesäätiön osalta. Ehdotus poikkeaa voimassa olevasta eläkesäätiölain 18 §:stä tältä osin.

Pykälän 2 momentti olisi uusi ja siinä säädettäisiin eläkesäätiön ja eläkekassan hallituksen ja toimitusjohtajan johtamistavasta. Momentissa asetettaisiin hallitukselle ja toimitusjohtajalle yleinen huolellisuusvelvollisuus työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettavaa vakuutusyhtiölain 1 luvun 23 §:ää vastaavasti. Muilta osin säännös eläkelaitoksen johtamista vastaavasti työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 9 a §:n 2 momenttia sekä vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momenttia. Säännöksen mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan olisi johdettava eläkesäätiötä ja eläkekassaa ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi momentissa säädettäisiin johdon velvollisuudesta johtaa eläkesäätiötä ja eläkekassaa luotettava hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Luotettavaan hallintoon koskeva periaate on joustava normi, jonka sisältöä ei voida tyhjentävästi määrittellä. Luotettavaa hallintoa koskevat vaatimukset kehittyvät toimintaympäristön muuttuessa ja siihen vaikuttavat muun muassa valvojan määräykset sekä elinkeinoelämän itsesäätelyelinten suositukset.

2 § Hallituksen yleiset tehtävät. Pykälässä säädettäisiin hallituksen tehtävistä ja toimivallasta pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 25 §:ää ja vakuutuskassalain 33 §:ä vastaavasti. Pykälän 1 momentin mukaan hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta sekä sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tehtävän määrittely vastaisi osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:ää, mitä sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin. Hallituksen tehtäviä ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista määrittellä tarkasti. Käsitys hallituksen tehtävistä saattaa lisäksi muuttua ajan kuluessa, mikä puoltaa yleisluontoista määrittelyä.

Pykälän 2 momentin mukaan hallituksen vastuulle kuuluisi eläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukainen järjestäminen.

3 § Hallituksen päätöksenteko Pykälä sisältää hallituksen päätöksentekoa ja päätösvaltaisuutta koskevat säännökset. Asia-sisällöltään pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 23 §:ää ja vakuutuskassalain 31 §:ää. Säännösten esittämisyjärjestyksessä ja sanamuotoa muutettaisiin kuitenkin vastaamaan osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:ää. Uutta olisi pykälän 2 momentin sääntely pöytäkirjan laatimisesta silloin, kun päätös tehdään pitämättä kokousta. Ehdotus vastaa tältä osin osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:ää. On suositeltavaa, että kaikki hallituksen jäsenet, jotka ovat osallistuneet päätöksentekoon kokousta pitämättä, allekirjoittavat näin tehdyt päätökset.

Muuta yhteisölaissääädäntöä vastaavalla tavalla ehdotukseen ei sisälly yksityiskohtaisia säännöksiä hallituksen kokouksen koollekutsumisesta. Laissa olevat pakottavat säännökset saattaisivat kiireellisessä tapauksessa estää tärkeän kokouksen pitämisen. Kutsuaikojen tulee kuitenkin olla kohtuullisia ja kokoukset tulee pyrkiä järjestämään siten, että mahdollisimman moni hallituksen jäsen voi niihin osallistua. Eläkelaitoksen sääntöihin voitaisiin ottaa määräyksiä kokouksen koollekutsumisesta.

4 § Hallituksen jäsenen esteellisyys Pykälässä säädettäisiin hallituksen jäsenen esteellisyydestä. Säännös koskisi myös muita henkilöitä, joilla on tämän luvun 17 tai 18 §:n mukainen nimenkirjoitusoikeus. Pykälän pääasiallinen sisältö vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 24 §:ää ja vakuutuskassalain 32 §:ää, mutta sen sanamuotoa täsmennettäisiin ja yhden-

mukaistettaisiin vastaamaan osakeyhtiölain esteellisyysäännöstä. Esteellisyys ei edellytä selvitystä tosiasiallisen eturistiriidan olemassaolosta, vaan riittävää on, että ristiriita todetaan mahdolliseksi. Hallituksen jäsen on itse ensisijaisesti vastuussa esteellisyyden toteamisesta.

5 § Hallituksen kokoontuminen. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 21 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 29 §:n 2 momenttia. Uutta olisi pykälän 1 momenttiin lisättävä osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 1 momenttia vastaava säännös menettelystä tilanteessa, jossa puheenjohtaja ei vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle. Tällaisessa tilanteessa hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja voisi toimittaa kutsun sillä edellytyksellä, että vähintään puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy kokouksen koolle kutsumisen. Hallituksen jäsenten hyväksyntä voitaisiin hankkia vapaamuotoisesti.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hallituksen oikeudesta päättää muun henkilön läsnäolosta kokouksessa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly voimassa oleviin lakeihin. Toimitusjohtajalla olisi 14 §:n perusteella oikeus olla paikalla kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa voimassa olevia eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia vastaavasti. Muun henkilön läsnäolosta hallituksen kokouksessa voitaisiin määrätä myös eläkelaitoksen säännöissä. Momentti vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 2 momenttia.

6 § Hallituksen kokouksen pöytäkirja. Pykälä vastaavaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 22 §:ään ja vakuutuskassalain 30 §:ään. Ehdotettu säännös eroaa voimassa olevasta vakuutuskassalasta siten, että säännöissä voitaisiin määrätä hallituksen kokouksen pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Aiemmin vastaava säännös on sisällytynyt ainoastaan eläkesäätiölakiin.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että tehdyt päätökset ja mahdollisen äänestyksen tulos tulisi merkitä pöytäkirjaan. Osakeyhtiölain 6 luvun 6 §:ää vastaavasti pykälässä asetettaisiin myös velvollisuus numeroida pöytäkirjat juoksevasti ja säilyttää ne luotettavalla tavalla. Vastaavaa säännöstä ei ole aiemmin sisällytynyt eläkesäätiö- tai vakuutuskassalakiin.

7 § Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja. Ehdotetun säännöksen mukaan eläkesäätiön hallitukseen tulisi kuulua vähintään viisi jäsentä ja vähintään kaksi varajäsentä kuten voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n mukaan. Eläkesäätiön varajäsenten määrää ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä viidestä varajäsenestä kahteen. Varajäsenten lukumäärän alentaminen on perusteltua toiminnan pienimuotoisuuden vuoksi. Eläkekassan hallituksen jäsenten määrää ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä vakuutuskassalain 25 §:n mukaisesta kolmesta jäsenestä neljään jäseneseen. Lisäksi eläkekassan hallituksessa tulisi olla vähintään kaksi varajäsentä, kun nykyisin vakuutuskassalain 25 §:n mukaan varajäseniä ei tarvitse olla.

Ehdotetun 2 momentin mukaan, jos hallitukseen kuuluu enemmän jäseniä kuin mitä 1 momentissa edellytettäisiin työnantajaa ja vakuutettuja edustavien jäsenten suhteen tulisi vastata kohtuullisessa määrin 1 momentissa säädettyä jäsenten vähimmäismäärää koskevaa suhteellista osuutta. Ehdotus vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n 4 momenttia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan hallituksen puheenjohtajana ei saisi toimia eläkelaitoksen toimitusjohtaja tai vastuullinen matemaatikko. Ehdotus vastaa voimassa olevaa vakuutusyhtiölain 6 luvun 3 §:n 2 momenttia. Ehdotus poikkeaa toimitusjohtajaa koskevan sääntelyn osalta voimassa olevasta eläkesäätiölaista, jonka mukaan asiamies voi toimia hallituksen puheenjohtaja sekä voimassa olevasta vakuutuskassalasta, jonka mukaan toimitusjohtaja voi toimia hallituksen puheenjohtajana, jos vakuutuskassalla on hallintoneuvosto. Muutos on tarpeellinen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan.

8 § Hallituksen jäsenen kelpoisuus. Pykälän 1 momentissa hallituksen jäsenen ja varajäsenen hyvämaineisuus ehdotetaan nykyisen työeläkeyhtiölain 9 e §:n 2 momentin tavoin pidettäväksi yleisenä kelpoisuusvaatimuksena. Hallituksen jäseneltä ehdotetaan lisäksi vaadittavan hyvää työeläkevakuustotoiminnan tuntemusta, mikä arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Hallituksessa tulisi olla myös hyvää sijoitustoiminnan asiantuntemusta sillä sijoitustoiminnan onnistumisella on keskeinen merkitys eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnassa. Nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaan hallituksen jäseniltä on edellytetty toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävää vakuutuskassa- tai eläkesäätiötoiminnan tuntemusta. Vaih-toehtoisesti on riittänyt, että hallituksen palveluksessa on riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Pykälän 2 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 4 momentissa ja vakuutuskassalain 27 §:n 4 momentissa. Hallituksen jäsen ei voi olla oikeushenkilö, mikä vastaa suomalaista yhteisöoikeutta.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 27 §:n 1 momenttia. Erona nykytilaan Finanssivalvonta ei voisi myöntää poikkeusta momentin kelpoisuusvaatimukseen.

Pykälän 4 momentin mukaan pykälän säännöksiä sovelletaan vastaavasti myös hallituksen varajäseneneen. Säännös vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 25 §:n 4 momenttia. [Pykälän 5 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 5 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:n 5 momentissa säädettyä.](#)

9 § Hallituksen jäsenten valinta. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutetut valitsisivat eläkelaitoksen hallituksen jäsenistä kaksi kuten nykyisin ja osakkaat valitsisivat muut jäsenet. Vakuutetut voivat valita hallitukseen esimerkiksi eläkkeensaajia. Hallituksen jäsenten tulee kuitenkin aina täyttää säädetty kelpoisuusvaatimukset. Voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:n 2 momentin mukaan eläkekassan säännöissä on voitu määrätä, että osakkailla on oikeus valita enintään puolet kassan hallituksen jäsenistä, mikä on edellyttänyt toteutuakseen parillista määrää hallituksen jäseniä. Jos eläkekassan säännöissä ei ole ollut edellä tarkoitettua määräästä, vakuutetut valitsevat nykyisin vakuutuskassalain 25 §:n 2 momentin nojalla kaikki hallituksen jäsenet. Ehdotuksen mukaan eläkekassan vakuutetut valitsisivat puolet hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, mikä vastaa tilannetta, jossa osakkaat ovat sääntöjen perusteella valinneet puolet hallituksen jäsenistä.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan hallituksen valinta kuuluu kassankokoukselle, ellei päätösvaltaa ole säännöissä siirretty edustajistolle. Osakkaat eivät saa osallistua vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten vaaliin eivätkä vakuutetut saa osallistua osakkaita edustavien hallituksen jäsenten vaaliin. Momentti vastaa asiallisesti, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:ssä

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiön hallituksen jäsenten vaalitivasta määrätään eläkesäätiön säännöissä. Tämä vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 2 luvun 9 §:n 11 kohtaa.

Perustettaessa eläkelaitosta sen puolesta voivat ennen rekisteröintiä tehdä oikeustoimia ilman henkilökohtaista vastuuta hallitus ja toimitusjohtaja. Siksi on tarpeen säätää siitä, miten tulevien vakuutettujen edustajat valitaan ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä. Pykälän 4 momentin mukaan osakkaat valitsevat eläkelaitosta perustettaessa väliaikaisesti hallituksen kaikki jäsenet ja heidän varajäsenensä. Näistä kahden jäsenen ja heidän varajäsentensä on oltava henkilöitä, jotka voivat olla vakuutettuina eläkelaitoksessa sen tultua rekisteröidyksi. Henkilöllä, joka voi olla eläkelaitoksessa vakuutettuna eläkelaitoksen tultua rekisteröidyksi, tarkoitetaan henkilöä, jonka lakisääteinen eläketurva osakkaan on järjestettävä työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisesti ja jonka vakuuttaminen perustettavassa laitoksessa on mahdollista eläkelaitoksen sääntöjen ja tämän lain perusteella. Eläkelaitoksen tultua rekisteröidyksi on eläkelaitoksessa vakuutettuja edustavien hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä valinta suoritettava viipymättä.

10 § Hallituksen täydentäminen. Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 3 luvun 28 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan velvollisuutena on ryhtyä toimenpiteisiin siinä tapauksessa, ettei eläkelaitoksella ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta. Momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 3 luvun 28 §:n 3 momentissa.

11 § Hallituksen toimikausi. Pykälässä säädetään hallituksen toimikaudesta voimassa olevan eläkesäätiölain 17 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 25 §:n 3 momenttia vastaavasti.

12 § Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n ja vakuutuskassalain 28 §:n 1 momenttien mukaisesti hallituksen jäsenen eroamisesta ja erottamisesta.

13 § Toimitusjohtajan yleiset tehtävät. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia vastaavasti hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä työnjaosta. Hallitus on eläkelaitoksen ylin toimeenpaneva toimielin. Pykälän 1 momentin mukaisesti toimitusjohtaja puolestaan huolehtisi eläkelaitoksen juoksevasta hallinnosta hallituksen

valvonnan alaisena ja tämän antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Juoksevan hallinnon rajat määräytyvät eläkelaitoksen toiminnan laajuuden nojalla. Vastuu kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varojen hoidon järjestämisestä on toimitusjohtajalla. Edellä mainittu vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 1-2 momentissa ja vakuutuskassalain 33 §:n 1-2 momentissa. Momenttiin on lisätty säännös, jonka mukaan toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ne tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien suorittamiseksi. Toimitusjohtajan on oma-aloitteisesti annettava tällaiset tiedot hallitukselle. Tarvittaessa hallitus määrittää sen, mitkä tiedot ovat tarpeen sen tehtävien suorittamiselle. Säännös vastaa voimassa olevaa osakeyhtiölain 6 luvun 17 §:ää, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 2 momentin mukaan toimitusjohtaja saa ryhtyä epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain silloin kun hänet on siihen hallituksen toimesta valtuutettu. Momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 33 §:n 1 momentissa.

14 § Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 21 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 29 §:n 2 momentissa. Hallitus ei saa evätä toimitusjohtajan läsnäolo-oikeutta niin usein, että läsnäolo-oikeus muuttuu näennäiseksi.

15 § Toimitusjohtajaan ja hänen sijaiseensa sovellettavat säännökset Pykälän 1 momentti vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 19 ja 24 §:ssä ja vakuutuskassalain 27 ja 32 §:ssä.

Pykälän 2 momentti olisi uusi säännös, jonka mukaan toimitusjohtajan sijaiseen sovelletaan toimitusjohtajaa koskevia säännöksiä. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutusyhtiölain 6 luvun 5 pykälän 3 momenttia ja työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 11 §:n 1 momenttia.

16 § Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 18 §:ää ja vakuutuskassalain 26 §:ää.

Pykälän 2 momentti, jossa säädetään toimitusjohtajan eroamisoikeudesta, olisi uusi. Hallitukselle ilmoittaminen tarkoittaa käytännössä hallituksen puheenjohtajalle tai jäsenelle ilmoittamista. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. Eroilmoituksessa voi olla mainittuna myöhempikin ajankohta. Toimitusjohtajan eroamista ei voida yhtiöoikeudellisiin vaikutuksiin estää, mutta se voi olla toimi- tai palvelussopimuksen vastaista, ja johtaa sopimusoikeudellisiin seuraamuksiin. Voimassa olevan osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:ssä on vastaava säännös, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 3 momentti, jossa säädetään toimitusjohtajan erottamisesta, olisi myös uusi. Hallituksella on aina oikeus erottaa toimitusjohtaja tehtävästään. Erottamiselle ei tarvitse antaa mitään erityistä syytä. Yleinen luottamuspuola riittää aina yhtiöoikeudelliseksi perusteeksi erottaa toimitusjohtaja. Kuten edellä 2 momentissa on todettu, myös toimitusjohtajan erottamisella voi olla sopimusoikeudellisia seuraamuksia, jos asiasta on määräyksiä toimi- tai palvelussopimuksessa. Voimassa olevan osakeyhtiölain 6 luvun 20 §:ssä on vastaava säännös, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin ja työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 4 momentissa on voimassa olevan eläkesäätiölain 20 §:n 3 momentin ja vakuutuskassalain 28 §:n 3 momentin mukaisesti säädetty Finanssivalvonnan oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin siinä tapauksessa, ettei eläkelaitoksella ole toimitusjohtajaa.

17 § Edustaminen ja nimen kirjoittaminen. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 26 ja 27 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 ja 35 §:ssä.

18 § Muut edustajat. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 §:ssä.

19 § Edustamisoikeuden rajoitukset. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 34 §:ssä. Kyse on edustajan kelpoisuuden rajoittamisesta, jota voidaan rajoittaa vain pykälässä säädettyllä tavalla. Säännöstä ei sovelleta toimivallan rajoituksiin.

20 § Edustajan toimien sitovuus. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa edustajan tekemä oikeustoimi ei sitoisikaan eläkelaitosta. Momentin 1 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido eläkelaitosta, jos edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuttaan. Kelpoisuudella tarkoitetaan toimielimen tai toimielimen jäsenen oikeutta asemansa perusteella edustaa eläkelaitosta suhteessa kolmansiin. Kelpoisuus liittyy ulkoisesti havaittaviin seikkoihin. Momentin 2 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido, jos edustaja on toiminut vastoin Finanssivalvonnan rekisteriin merkittyä rajoitusta. Tätä pidetään edustajan kelpoisuuden rajoituksena, jolloin eläkelaitos ei tule sidotuksi oikeustoimeen, vaikka vastapuoli olisi vilpittömässä mielessä. Momentin 3 kohdan mukaan oikeustoimi ei sido, jos edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja vastapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tästä. Toimivalta liittyy eläkelaitoksen ja sen edustajan väliseen suhteeseen eikä ole yleensä ulkopuolisen havaittavissa kuten kelpoisuus. Esimerkiksi eläkelaitoksen hallitus on voinut rajoittaa toimitusjohtajan toimivaltaa tälle antamallaan ohjeilla. Edustajan kelpoisuus oikeustoimen tekemiseen määräytyy tämän lain perusteella, kun taas edustajan toimivaltaa voivat rajoittaa myös esteellisyyttä koskevat säännökset. Jos edustaja on ylittänyt toimivaltansa, mutta ei kelpoisuuttaan, oikeustoimi ei sido eläkelaitosta, jos vastapuoli oli vilpittömässä mielessä. Finanssivalvonnan rekisteriin voidaan merkitä toimivallan rajoituksia 18 §:n estämättä.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaa koskevien rajoitusten rekisteröiminen ja kuuluttaminen eivät sellaisenaan riitä osoittamaan sitä, että kolmas henkilö on oikeustointa päättäessään tiennyt rajoituksista. Eläkelaitoksen tulee aina voida osoittaa kolmannen henkilön todella tienneen tällaisesta rajoituksesta. Jos eläkelaitoksen edustaja ylittää toimivaltansa ja kolmas henkilö on vilpittömässä mielessä, tehty oikeustoimi sitoo eläkelaitosta. Eläkelaitoksella voi olla tällaisessa tilanteessa mahdollisuus vaatia vahingonkorvausta edustajalta, jos toimeen ryhtyminen on aiheuttanut eläkelaitokselle vahinkoa.

Ehdotettu pykälä vastaa osakeyhtiölain 6 luvun 28 §:ää.

21 § Kieltopanna toimeen pätemätön päätös. Pykälä vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 28 §:ssä ja vakuutuskassalain 36 §:ssä.

22 § Riskienhallinta. Voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentin ja vakuutuskassalain 33 §:n 3 momentin mukaan hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä. Finanssivalvonta on antanut riskienhallinnasta tarkempia määräyksiä. Finanssivalvonnan määräysten mukaan riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa erityisesti riskit, jotka liittyvät eläkevastuuseen ja sen kattamiseen, vakavaraisuuden kehitykseen, sijoitustoimintaan sekä operatiiviseen toimintaan. Finanssivalvonnan määräysten mukaan eläkelaitoksella tulee olla riskienvalvontatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta. Voimassa oleva sääntely ehdotetaan keskeisiltä osiltaan nostettavaksi laintasolle siten, että eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntely vastaisi tältä osin työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 12 c §:n säännöstä riskienhallinnasta. Riskienhallintatoiminto voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai tarvittava asiantuntemus olisi mahdollista ostaa eläkelaitoksen ulkopuolelta. Siitä riippumatta, miten riskienhallinta on organisoitu, eläkelaitoksen hallituksen vastuulla olisi, että riskienhallinta täyttäisi sille laissa asetetut vaatimukset.

23 § Riski- ja vakavaraisuusarvio. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 25 a §:ää ja vakuutuskassalain 33 a §:ää. Riski- ja vakavaraisuusarviossa tulee ottaa kantaa siihen, miten eläkelaitos varautuu eri tilanteissa ja eri tekijöistä aiheutuviin riskeihin vakavaraisuuspääomalla ja toisaalta tulevaisuudessa perittäville vakuutusmaksuilla ottaen huomioon osakkaan kyky suoriutua maksuvelvoitteista. Lisäksi tulee arvioida, mitä vaikutuksia riskienhallintamallilla on vakuutusmaksujen kehitykseen.

24 § Sisäinen valvonta. Voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentin ja vakuutuskassalain 33 §:n 3 momentin mukaan hallituksen on huolehdittava, että eläkelaitoksella on sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta. Toisin kuin voimassa olevassa laissa pykälässä säädettäisiin sisäisen valvonnan osa-alueista. Finanssivalvonta on antanut sisäisestä valvonnasta tarkempia määräyksiä, jotka vastaavat pääpiirteissään nyt laintasoiseksi ehdotettavaa sääntelyä. Finanssivalvonnan määräysten mukaan sisäisen valvonnan tulee kattaa kaikki eläkelaitoksen toiminnot ja olla oikeassa suhteessa eri toimintojen riskeihin. Sisäiseen valvontaan kuuluu riittävä ja oikea-aikainen raportointi. Pykälä

vastaisi tältä osin työeläkevakuutusyhtiölain 4 luvun 12 d §:n säännöstä sisäisestä valvonnasta ja 4 luvun 12 b:n säännöstä työeläkevakuutusyhtiön hallintoon sovellettavasta suhteellisuusperiaatteesta. Sisäisellä valvonnalla pyritään kaikkialla organisaatiossa varmistamaan toiminnon tehokkuus, tuloksellisuus, raportoinnin luotettavuus sekä lakien, määräysten, laitoksen sääntöjen ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Sisäinen valvonta koskee myös eläkelaitoksen ulkoistamia toimintoja, koska vastuu ulkoistetuista toiminnoista on eläkelaitoksella. Sisäinen valvonta koostuisi ohjeista ja menettelytavoista organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Sisäinen valvonta voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai se olisi mahdollista ulkoistaa. Silloinkin, kun sisäinen valvonta on ulkoistettu, eläkelaitoksen hallitus vastaa sisäistä valvontaa koskevan sääntelyn noudattamisesta.

25 § *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus.* Säännös-Pykälän 1 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 25 §:n 3 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 33 §:n 3 momentissa. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 5 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:n 5 momentissa säädettyä.

26 § *Eläkelaitoksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko.* Pykälä vastaa mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 135 §:ssä ja vakuutuskassalain 170 §:ssä. Eläkelaitos voi myös ostaa vastuullisen vakuutusmatemaatikon palvelut laitoksen ulkopuolelta, mutta eläkelaitos on tällöinkin vastuussa vakuutusmatemaattisista toiminnoista.

27 § *Poikkeusoloihin varautuminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 4 a §:ää ja vakuutuskassalain 7 a §:ää.

5 LUKU TILINTARKASTUS SEKÄ ERITYINEN TARKASTUS ELÄKEKASSASSA

1 § *Sovellettava laki.* Pykälä vastaisi eläkesäätiölain 31 §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 1 momenttia.

2 § *Tilintarkastajan valinta.* Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitokselle on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaisia tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään uuden tilintarkastuslain 2 luvun 3 §:ssä, jonka nojalla varatilintarkastajaa ei tarvitse valita, jos tilintarkastajaksi valittu on tilintarkastusyhteisö. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 31 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 3 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajan valitsee eläkelaitoksen hallitus tai eläkekassan kassankokous. Ehdotus vastaa eläkekassan osalta voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 3 momenttia. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tilintarkastajan valinnan tekevistä toimitelmista ei ole selkeitä säännöksiä.

3 § *Tilintarkastajan riippumattomuus ja esteellisyys.* Pykälän 1 momentissa on informatiivinen viittaus tilintarkastuslain 4 luvun 6 ja 7 §:iin, joissa myös säädetään tilintarkastajan riippumattomuudesta ja esteellisyydestä.

Tilintarkastuslain 4 luvun 7 §:ssä, erityisesti 1 momentin 1–3 kohdassa, säädetään siitä, että tilintarkastaja ei ole riippumaton ainakaan, jos 1) tilintarkastaja on yhteisön tai säätiön taikka samaan konserniin kuuluvan yhteisön taikka kirjanpitolain 1 luvun 8 §:ssä tarkoitettun osakkuusyrityksen yhtiömies, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva, 2) jos tilintarkastajan tehtävänä on yhteisön tai säätiön kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta, taikka jos 3) tilintarkastaja on palvelussuhteessa yhteisöön tai säätiöön taikka 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöön. Lisäksi uuden tilintarkastuslain 4 luvun 7 §:n 4 momentin mukaan, mitä edellä tässä pykälässä säädetään yhteisöstä tai säätiöstä, koskee myös yhteisöjä, jotka ovat sen määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaisesti sekä yhteisöä tai säätiötä, jonka välittömässä määräysvallassa yhteisö on. Siten tilintarkastaja ei saa olla eläkelaitoksen osakkaan tai osakkaan konserniyrityksen palveluksessa.

Pykälän 1 momentissa olisi nimenomaiset erityissäännökset siitä, milloin tilintarkastajaa ei voitaisi pitää riippumattomana ja esteettömänä. Pykälän 1 kohdassa ehdotetaan laajennettavaksi tilintarkastuslain esteellisyyssääntelyä siten, että ehdotuksen mukaan tilintarkastaja ei saa olla tilintarkastuslaisia säädetyn lisäksi muutoinkaan alistus- tai riippuvuussuhteessa eläkelaitoksen osakkaaseen. Riippumattomuutta tarkasteltaisiin samoin myös suhteessa eläkelaitoksen osakkaan hallituksen jäseneneen tai siihen, jonka tehtävänä on tämän osakkaan kirjanpidon tai varojen hoito tai hoidon valvonta.

Säännöksen alustus- tai riippuvuussuhdetta, jolla tarkoitetaan muodollista tai tosiasiallista direktio-oikeuden alaisena toimimista, ei ole sidottu kirjanpitolain omistuksen määrää, hallituksen tai vastaavan toimielimen enemmistön nimittämistä tai tosiasiallista määräysvaltaa koskeviin vaatimuksiin. Yleensä eläkesäätiön tai vakuutuskassan osakkaan tilintarkastaja ei ole tällaisen direktio-oikeuden alainen, joten osakkaan tilintarkastaja voi lähtökohtaisesti toimia myös eläkesäätiön tai vakuutuskassan tilintarkastajana.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin, ettei tilintarkastajana saisi toimia 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden lähisukulaiset. Kohta sisältää tyhjentyvän luettelon sukulaissuhteista, jotka aiheuttavat tilintarkastajan riippumattomuuden vaarantumisen ja esteellisyyden. Säännöksessä säänneltäisiin nimenomaisesti myös lankoussuhteet, jotka aiheuttavat tilintarkastajan esteellisyyden.

Pykälässä ei enää säädettäisi nimenomaisesti siitä, että tilintarkastajana ei saa toimia liiketoimintakieltoon määrätty henkilö. Uuden tilintarkastuslain 2 luvun 1 §:n ja 6 luvun säännösten mukaisesti tämä on tilintarkastajan kelpoisuuden, tilintarkastajaksi hyväksymisen ja tilintarkastajan ammattinimikkeen käyttämisoikeuden yleinen edellytys.

Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 34 §:ää. Vakuutuskassalaki ei sisällä vastaavaa säännöstä.

4 § *Tilintarkastajan toimikausi.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 32 §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 57 §:ää.

5 § *Tilintarkastajan määrääminen.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta määrätä eläkelaitokselle tilintarkastaja tietyissä tilanteissa. Pykälässä Finanssivalvonnan toimivalta on samansisältöinen kuin tilintarkastuslain 2 luvun 8 §:ssä on säädetty Patentti- ja rekisterihallituksen toimivallasta. Finanssivalvonnalla on kuitenkin pykälän mukaan yksinomainen toimivalta, eli Patentti- ja rekisterihallitus ei voi tilintarkastuslain nojalla määrätä tilintarkastajaa eläkesäätiölle tai vakuutuskassalle.

Finanssivalvonnan on määrättävä tilintarkastaja silloin, kun tilintarkastajaa ei ole valittu tämän lain mukaisesti. Tilintarkastaja on määrättävä, jos tilintarkastaja ei täytä laissa säädettyjä tai eläkelaitoksen sääntöjen mukaisia yleisiä tai erityisiä kelpoisuusehtoja tai jos tilintarkastaja on esteellinen. Säännöksessä tarkoitettu esteellisyys voi syntyä tämän luvun 3 §:n tai siinä viitatuun tilintarkastuslain 4 luvun 6 tai 7 §:n nojalla.

Pykälän nojalla Finanssivalvonnan on pyydettävä tilintarkastuslautakunnan lausunto riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista. Lisäksi Finanssivalvonnan on kuultava eläkelaitoksen hallitusta ennen tilintarkastajan määräämistä. Määräys on väliaikainen, ja se voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Finanssivalvonnan määräys on voimassa vain siihen asti, kun eläkelaitokselle valitaan uusi tilintarkastaja.

Pykälä vastaa eläkesäätiölain 35 §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 61 §:ää.

6 § *Erityinen tarkastus eläkekassassa.* Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 69 §:ää kuitenkin siten, että erityisen tarkastuksen toimittamista voi vaatia vain osakas.

7 § *Tarkastuslausunto ja kustannukset erityisen tarkastuksen suorittamisesta.* Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 69 §:n 4 momenttia kuitenkin siten, että lausunto voi kassan toimiston sijaan olla nähtävissä myös kassan internetsivuilla.

8 § *Tilintarkastajan siirtyminen tarkastetun eläkelaitoksen palvelukseen.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 31 §:n 2 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 2 momentissa.

9 § *Laaduntarkastus.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 31 §:n 2 momentissa ja voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 2 momentissa.

6 LUKU TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1 § *Kirjanpitolain soveltaminen.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sekä kirjanpitoon sovellettavista kirjanpitolain säännöksistä. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 37 §:ää ja vakuutuskassalain 70 §:ää.

2 § *Tilikausi*. Kirjanpitolaista poiketen pykälässä säädetään, että eläkelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Säännös vastaa eläkesäätiölain 37 a §:ää ja vakuutuskassalain 71 §:n pääsääntöä.

3 § *Tasaava tai osakaskohtainen kirjanpito eläkesäätiössä*. Pykälä vastaa asiallisesti, mitä eläkesäätiölain 117 §:ssä säädetään tasaavasta ja työnantajakohtaisesta järjestelmästä työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä. Terminologisena muutoksena työnantajakohtainen järjestelmä ehdotettaisiin muutettavaksi osakaskohtaiseksi järjestelmäksi.

Pykälän 1 momentin nojalla sallitaan, että eläkesäätiö voi laatia kirjanpitonsa joko tasaavaa tai osakaskohtaista järjestelmää noudattaen. Pykälän 2 ja 3 momentissa annetaan täsmennykset siitä, mitä tasaavasta ja osakaskohtaisesta kirjanpidosta on ilmentävä. Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpidosta on käytävä selville kunkin eläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päätyvät erät. Osakkaan eläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi. Tasaavassa järjestelmässä eläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu puolestaan jaetaan kunkin osakkaan hyväksi eläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Tasaavassa järjestelmässä osakkaan eläkevastuun katteena on eläkevastuuta vastaava suhteellinen osa eläkesäätiön varoista.

4 § *Toimintakertomus*. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 38 §:ää ja vakuutuskassalain 72 §:ää. Lisäksi tilinpäätöksen sisällytettävistä asiakirjoista ja niiden sisällöstä säädetään kirjanpitolaain 3 luvussa. Nimenomaisen säännöksen nojalla eläkekassan toimintakertomuksessa olisi tehtävä eläkekassan ali- tai ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi. Kyse on kirjanpitolaain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua muualla lainsäädännössä edellytetystä tiedosta.

5 § *Käyttö- ja sijoitusomaisuus*. Pykälässä määriteltäisiin eläkelaitoksen käyttö- ja sijoitusomaisuus. Asiallisesti pykälä vastaa eläkesäätiölain 40 §:ää ja vakuutuskassalain 73 §:ää. Erona nykytilaan 1 momentissa ei enää erikseen mainittaisi, ettei käyttöomaisuus ole 2 momentin mukaista sijoitusomaisuutta. Pykälän 2 momentissa ei myöskään lueltelaisi, että sijoitusomaisuus voi olla arvopapereita, kiinteistöjä tai muuta vastaavaa omaisuutta. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä ja vastaavat vakuutusyhtiölain 9 luvun 7 §:ssä käytettyjä sijoitus- ja käyttöomaisuuden määritelmiä.

6 § *Taseeseen merkittävät erät*. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 41 §:ää ja vakuutuskassalain 74 a §:ää.

7 § *Sijoitusten arvostusperiaatteet*. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 41 a §:n 1—3 momenttia ja vakuutuskassalain 74 b §:n 1—3 momenttia. Pykälän kirjoitusasu on tarkistettu vastaamaan vakuutusyhtiölain 8 luvun 16 §:ää kuitenkin poiketen siten, että 1 momentissa mainitaan rakennusten lisäksi muut pitkävaikutteisten menot sekä kalusto. Myös pykälän 2 ja 3 momentin sanamuotoa on muutettu vakuutusyhtiölakia vastaavaksi, mutta lain sisältö ei muutu.

8 § *Arvostusperiaatteiden yhdenmukaisuus*. Pykälässä säädetään sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon hankintamennon sijaan. Pykälä vastaa pääasiassa kirjanpitolaain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää sekä eläkesäätiölain 41 a §:n 4—7 momenttia ja vakuutuskassalain 74 b §:n 4—7 momenttia.

Erona nykytilaan luvussa olevat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuudet ja Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet on siirretty erillisiksi pykäliksi luvun loppuun.

9 § *Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus*. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 §:n 1 ja 2 momentin ja vakuutuskassalain 77 §:n 1 ja 2 momentin asetuksenantovaltuuksia. Nykylaista poiketen ne olisi nyt koottu erilliseen pykälään. Kirjanpitolakiuudistuksen ehdotuksen yhteydessä on kumottu eläkesäätiölain 41 a §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1323/2004, ja vakuutuskassalain 74 b §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1324/2004, tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön käyvän arvon asetus, jonka sijaan noudatettaisiin kirjanpitolaain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää.

10 § *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus*. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 42 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 3 momenttia. Nykylaista poiketen ne olisi nyt koottu erilliseen pykälään. Pykälän 4 kohdan mukaan

Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Ehdotettu kohta vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 29 §:n 1 momentin 4 kohtaa, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

11 § *Poikkeusluvut.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valtuuksista myöntää poikkeuslupia. Pykälä vastaa pääosin eläkesäätiölain 42 §:n 4 ja 6 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 4 ja 6 momenttia. Pykälä on kuitenkin selvyuden vuoksi jaettu 4 kohtaan. Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:n 2 momenttia. Lisäksi siinä on pyritty tarkentamaan, mistä tämän lain pykälästä on mahdollista myöntää poikkeus. Poikkeus ei saa olla Euroopan unionin tilinpäätöslainsäädännön vastainen. Euroopan unioni käsittää myös aikaisemmin annetut Euroopan yhteisöjen antamat säännökset.

12 § *Kirjanpitolautakunnan lausunto.* Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 42 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 77 §:n 5 momenttia. Pykälän kirjoitusasu ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vakuutusyhtiölain 8 luvun 31 §:ää.

13 § *Tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle.* Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 65 §:n 1 momenttia ja pykälän 2 momentti vakuutuskassalain 97 §:n 1 momenttia. Säännökset poikkeavat voimassa olevista laeista siten, että laissa ei enää tässä yhteydessä säädettäisi velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle vahvistetun kaavan mukaista tilastokertomusta toiminnastaan. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus tässä asiassa perustuu Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, joten asiasta ei ole tarpeen säätää erikseen.

7 LUKU VASTUUVELKA, VAKUUTUSMAKSUT JA VAKAVARAISUUS

Luvussa säädettäisiin voimassa olevan eläkesäätiölain 6 luvun ja vakuutuskassalain 7 luvun tapaan eläkelaitoksen vastuuvelasta, vakuutusmaksuista ja vakavaraisuudesta. Luvun asiasisältö vastaa pääosin voimassa olevaa sääntelyä. Terminologian yhtenäistämiseksi eläkesäätiöiden osalta ehdotetaan termin eläkevastuu sijaan käytettäväksi termiä vastuuvelka, joka on käytössä vakuutusyhtiölaissa, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa ja vakuutuskassalaissa. Vastaavasti eläkesäätiöissä termin kannatusmaksu sijaan käytettäisiin jatkossa termiä vakuutusmaksu.

Luvun 1 §:ssä määritetään eläkelaitoksen vastuuvelka, 2 §:ssä vastuuvelan osa vakuutusmaksuvastuu, 3 §:ssä vastuuvelan osa korvausvastuu, 4 §:ssä vakuutusmaksut, 5 §:ssä vakavaraisuuspääoma, 6 §:ssä vakavaraisuusraja ja vähimmäispääomavaatimus, 7 §:ssä lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, 8 §:ssä lisävakuutusvastuun purkamisen, 9 §:ssä vakavaraisuuspääoman ylite ja vakuutusmaksujen alentaminen, 10 §:ssä vakavaraisuuspääoman ylitteen palauttaminen osakkaille, 10 §:ssä osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuva erä, 12 §:ssä vakavaraisuusraja vastavaan määrään muodostuminen ja 13 §:ssä tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma.

1 § *Vastuuvelka.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitoksen vastuuvelan yleismääritelmä. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa eläkelaitoksen vastuu on määritelty eri tavoin ilmaistuna, mutta ehdotetun pykälän asiasisältö vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 43 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 79 §:n 1 momenteista ilmeväää sääntelyä. Eläkesäätiöiden osalta nykyisen termin eläkevastuu sijaan käytettäisiin jatkossa vakuutusyhtiöiden ja vakuutus- ja eläkekassojen käyttämään termiä vastuuvelka. Eläkesäätiöiden eläkevastuu sisältää sekä vakuutusmaksuvastuun että korvausvastuun, joten eläkevastuun määrään muutoksella ei ole vaikutusta.

2 § *Vakuutusmaksuvastuu.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vastuuvelan osasta vakuutusmaksuvastuu. Pykälän asiasisältö vastaa voimassa olevaa lakia, josta säädetään eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentissa ja 79 §:n 2 ja 4 momenteissa. Eläkesäätiöissä ei ole ollut käytössä erillistä vakuutusmaksuvastuun käsitettä, mutta asiallisesti se on sisällynyt eläkesäätiöiden eläkevastuuseen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuun yleinen määritelmä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuuseen kuuluvasta lisävakuutusvastuusta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vakuutusmaksuvastuun määrässä huomioitavasta osaketuottoisidonnaisesta lisävakuutusvastuusta.

3 § *Korvausvastuu.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vastuuvelan osasta korvausvastuu. Eläkesäätiöissä ei ole ollut käytössä erillistä korvausvastuun käsitettä, mutta asiallisesti se on sisällynyt eläkesäätiöiden eläkevastuuseen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin 1) kohtaa ja vakuutuslainsäädännön 79 §:n 3 momenttia.

4 § *Vakuutusmaksut.* Pykälässä säädettäisiin vakuutusmaksusta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön vakuutusmaksun yleinen määräytyminen. Eläkesäätiölain 45 §:n 1 momentissa vakuutusmaksusta käytetään termiä kannatusmaksu. Terminologian yhtenäistämiseksi ehdotetaan jatkossa eläkesäätiöidenkin osalta käytettäväksi vakuutuslainsäädännössä vakiintuneesti käytettyä termiä vakuutusmaksu. Vakuutusmaksun sääntelystä seuraa, että lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön tilinpäätös ei voi osoittaa alijäämää. Eläkekassan vakuutusmaksun laskuperusteista säädetään työntekijän eläkelain 166 §:ssä. Eläkekassat hakevat sosiaali- ja terveysministeriöltä vakuutusmaksun laskuperusteet. Myöskään lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan kassan tilinpäätös ei voi osoittaa alijäämää. Jos kassan jäseniltä kerätään tilikauden aikana vakuutusmaksun ennakkoita, ne täsmätetään tilikauden jälkeen vastaamaan lopullista vakuutusmaksun määrää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rahana suoritettavasta vakuutusmaksusta. Eläkesäätiölain 45 §:n 3 momentin mukaan kannatusmaksuja on rahana suoritettava vähintään määrä, joka tarvitaan eläkesäätiön maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Säännös on perusteltua ulottaa koskemaan myös eläkekassoja.

Pykälän 3 momentti olisi uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan tulee antaa määräys siitä, mitä tarkoitetaan hyväksyttävällä vakuudella.

5 § *Vakavaraisuuspääoma.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomasta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 a §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 b §:ää. Pykälän 1 momentissa säädetään, mitä tarkoitetaan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomalla. Pykälän 2 momentissa luetellaan ne omaisuuserät, jotka luetaan eläkelaitoksen vakavaraisuuspääomaan. Pykälän 3 momentissa luetellaan ne omaisuuserät, jotka vähennetään vakavaraisuuspääomasta. Pykälän 4 momentin mukaan eläkelaitoksen tulee jatkuvasti täyttää vakavaraisuusvaatimukset.

6 § *Vakavaraisuusraja ja vähimmäispääomavaatimus.* Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen vakavaraisuusraja. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 b §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 c §:ää. Pykälän 1 momentti vastaa eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain säännöksiä. Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen vähimmäispääomavaatimuksesta.

7 § *Lisävakuutusvastuu ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä.* Pykälässä säädettäisiin lisävakuutusvastuusta ja vakavaraisuuspääoman enimmäismäärästä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 1 ja 2 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 1 ja 2 momenttia.

8 § *Lisävakuutusvastuun purkaminen.* Pykälässä säädettäisiin lisävakuutusvastuun purkamisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 3-5 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 3-5 momenttia kuitenkin siten, että lisävakuutusvastuuta ei saa purkaa eläkelaitoksen selvitystilassa. Selvitystilassa tavoitteena on vakuutuskannan luovuttaminen ja tämän jälkeen tapahtuva eläkelaitoksen purkaminen. Lähtökohtana vakuutuskantaa luovutettaessa on, että vakavaraisuuspääomaa on luovutettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä. Vakavaraisuutta ei saa purkaa, jotta kannan mukana siirrettävä riittävä vakavaraisuuspääoma ei vaarantuisi. Jos laitoksessa kuitenkin vakavaraisuutta enemmän kuin on sallittu enimmäismäärä, enimmäismäärää ylittävä osa voidaan purkaa tai palauttaa osakkaille siten kuin tässä laissa säädetään.

9 § *Vakavaraisuuspääoman ylite ja vakuutusmaksujen alentaminen.* Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuuspääoman ylitteestä ja vakuutusmaksujen alentamisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 c §:n 6 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 d §:n 6 momenttia.

10 § *Vakavaraisuuspääoman ylittien palauttaminen osakkaille.* Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuuspääoman ylittien palauttamisesta osakkaille. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 4 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 83 a §:n 3 momenttia.

Mainituissa lainkohdissa oleva sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutus varojen huomioimisesta ylitettä arvioitaessa ja varojen arvostamisesta käyvästä arvosta poikkeavasti poistetaan tarpeettomana.

11 § Osakkaan *lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä*. Pykälässä säädettäisiin osakkaan lisämaksuvelvollisuuteen perustuvasta vakavaraisuuspääomaan luettavasta erästä. Pykälä vasta eläkesäätiölain 48 h §:ää ja vakuutuskassalain 83 u §:ää.

12 § *Vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostuminen*. Pykälässä säädettäisiin vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän muodostumisesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 h §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 83 u §:n 4 momenttia.

13 § *Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma*. Pykälässä säädettäisiin eläkelaitoksen tervehdyttämissuunnitelmasta ja rahoitussuunnitelmasta vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 d §:ää ja vakuutuskassalain 83 e §:ää.

8 LUKU VARAT JA SJOITTAMINEN

Luvussa säädetään eläkelaitoksen varojen käytöstä ja sijoittamisesta, lainoja ja takauksia koskevista rajoituksista, sijoittamisen ja omistamisen rajoituksista sekä sijoitussuunnitelmasta ja riksienhallintasuunnitelmasta. Säännökset vastaavat pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä. Sijoitusten hajauttamisesta on säännöksiä myös eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa (315/2015), jolla työeläkevakuutusyhtiöiden ja eläkesäätiöiden - ja kassojen vakavaraisuusvaatimukset muutettiin aiempaa riskipainotteisiksi. Tällä on vaikutusta myös nyt ehdotetun lain tiettyihin säännöksiin. Eläkelaitoksen omaisuuden sijoittamista koskevia rajoituksia muutetaan, koska voimassa olevan säännöksen kaltainen rajoittaminen ei ole tarpeellista eläkelaitosten vakavaraisuusuudistuksen jälkeen. Eläkesäätiö tai eläkekassa voi voimassa olevan lainsäädännön mukaan enintään osakeyhtiön osakepääomasta enintään 20 prosenttia. Säännöksen tarkoituksena on keskittymäriskin hallinta. Uudessa vakavaraisuussääntelyssä huomioidaan erilaiset riskit ja riskien noustessa vakavaraisuuspääomavaatimus nousee vastaavasti. Ehdotuksen mukaan keskittymäriskin hallitsemiseksi rajoitettaisiin kuitenkin edelleen säätiön tai kassan omaisuuden sijoittamista laitoksessa osakkaana olevaan yritykseen.

1 § *Varojen sijoittaminen*. Pykälässä säädetään yleissäännös varojen sijoittamisesta. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 1 momenttia, vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 26 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentissa sijoitusten hajauttamisen osalta viitataan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettuun lakiin 315/2015, joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

2 § *Varojen käyttö*. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen varojen käytöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 2 momenttia, vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin toista virkettä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 24 §:n 1 momenttia.

3 § *Lainoja ja takausta koskevat rajoitukset*. Eläkelaitos ei saa antaa takausta. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen lainoista ja takauksista. Pykälän 1 momentin mukaan pääsääntö on, kuten nykyisinkin, että eläkelaitos ei saa ottaa lainaa. Voimassa olevan eläkesäätiölain 4 §:n 3 momentin nojalla annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 416/2006 mukaan eläkesäätiöt ja vakuutuskassalain 7 §:n 2 momentin nojalla eläkekassat ovat voineet ottaa lainaa tietyissä tilanteissa. Lainanottoa koskevat säännökset ovat hieman poikenneet toisistaan eläkesäätiöillä ja eläkekassoilla. Jatkossa ehdotetaan, että edellä mainitusta asetuksesta tarvittavat säännökset kirjoitetaan lakiin ja että eläkelaitoksia koskisivat samat lainanottoa koskevat säännökset.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkesäätiön varojen lainaamisesta osakkaalle. Nykyisin eläkesäätiöllä on eläkesäätiölain 5 §:n 1 momentin nojalla oikeus vakuutta vastaan antaa varoja velaksi työnantajalle. Lisäksi laissa on säädetty velan vähimmäiskorosta.

Pykälän 3 momentissa eläkelaitokselta kielletään takauksen antaminen. Säännös vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 3 momentin viimeistä virkettä ja vakuutuskassalain 7 §:n 2 momentin viimeistä virkettä.

4 § *Omistusrajoitukset.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sijoittamiseen ja omistamiseen liittyvistä rajoituksista. Voimassa olevan eläkesäätiölain 4 §:n 4 momentin ja vakuutuskassalain 7 §:n 3 momentin mukaan on säätiö tai kassa saa omistaa enintään 20 % yhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Yhteen tällaiseen yhtiöön tai konserniin on voinut sijoittaa enintään 10 prosenttia säätiön tai kassan omaisuudesta. Finanssivalvonnan luvalla säädettyt rajat on ollut mahdollista ylittää. Ehdotetun pykälän mukaan omistamisen rajoituksia sovellettaisiin jatkossa vain omistuksiin eläkesäätiön tai -kassan osakasyrityksissä. Säädettyä omistamisen rajaa ei olisi mahdollista ylittää Finanssivalvonnan luvalla.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 118 §:ää ja pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 4 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 7 § 5 momentin viimeistä virkettä.

5 § *Sijoitussuunnitelma.* Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmasta. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 47 a §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 83 f §:n 1 momenttia lisätynä sillä, mitä sijoitussuunnitelmasta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun 28 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädetään sijoitussuunnitelman toimittamisesta Finanssivalvonnalle sekä Finanssivalvonnan määräysenantovaltuudesta. Pykälä vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

[6 § Omistajaohjaus. Pykälän mukaan eläkelaitoksella tulee olla omistajaohjauksen periaatteet, jotka on julkistettava internetisivuilla tai pidettävä muutoin maksutta yleisesti saatavilla. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 6 f §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 9 f §:ää.](#)

9 LUKU ELÄKELAITOSTEN VALVONTA JA ELÄKESÄÄTIÖ- JA VAKUUTUSKASSAREKISTERI

Luvussa säädetään eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvonnasta sekä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteristä. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaa valvoisi jatkossakin Finanssivalvonta. Keskeisin muutos on, että valvontatehtävää ja valvonnan kohdentumista pyritään kuvaamaan nykyistä lakia selkeämmin. Muutokset vastaavat vakuutusyhtiölaissa säädettyä.

Luvussa säädetään lisäksi Finanssivalvonnan ylläpitämästä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteristä. Rekisterin pitämisen sekä siihen tehtävien ilmoitusten ja siihen tallennettavien tietojen osalta ehdotus vastaa pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

1 § *Eläkelaitosten valvonta* Pykälään ehdotetaan otettavan yleissäännös siitä, mitä Finanssivalvonnan suorittama valvonta on ja mihin se erityisesti kohdistuu. Pykälän ensimmäisen virkkeen mukaan Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiöt ja eläkekassat noudattavat toiminnassaan lainsäädäntöä ja eläkelaitoksen sääntöjä. Valvonta voi siten kohdistua vakuutus-toimintaa koskevan lainsäädännön valvontaan, mutta myös muun muassa hallintolain (434/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) valvontaan. Valvonta on vakavaraisuusvalvonnan lisäksi myös menettelytapavalvontaa, jolla tarkoitetaan muun muassa toimeenpanon valvontaa. Valvonnassa ei kuitenkaan arvioida eläkelaitosten tekemien päätösten oikeellisuutta, vaan se on muutoksenhakuilinten tehtävä.

Voimassa olevissa laeissa ei ole säädetty tarkemmin siitä, mihin valvonta erityisesti kohdistuu. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan nyt tarkennettavan asiaa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valvonta kohdistuisi erityisesti eläkelaitoksen vakavaraisuuteen ja hallinnointi- sekä ohjausjärjestelmään.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan säännöstä siitä, että Finanssivalvonnan on otettava eläkelaitosten valvonnassa huomioon myös kilpailun vaatimukset ja toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Kilpailu – ja kuluttajaviraston kanssa. Momentti on uusi ja vastaa työeläkevakuutusyhtiön 9 a luvun 28 b §:n 2 ja 3 momenttia.

2 § *Omaisuuuden luovutus – ja panttauskielto.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 101 §:n 1 momenttia. Pykälän mukainen omaisuuden luovutus- ja panttauskielto kielto ei kuitenkaan estä eläkelaitosta maksamasta eläkkeitä ja muista etuuksia.

3 § Rekisterinpito ja rekisterin käyttötarkoitus. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ylläpitää eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriä (rekisteri) ja rekisterin käyttötarkoituksesta. Pykälän 1 momentin mukaan rekisteriin merkitään voimassa olevan lain mukaisesti eläkelaitoksia koskevat ilmoitukset, sekä viranomaisten päätökset ja tiedoksiannot sen mukaisesti kuin laissa säädetään. Rekisteriin merkitään laitosten valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja, joista säädetään tarkemmin tässä luvussa. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevaa eläkesäätiölain 70 §:ää ja vakuutuskassalain 102 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada rekisterin merkinnöistä momentissa mainittuja tietoja. Tämä vastaa nykyistä asiantilaa, vaikka voimassa olevassa eläkesäätiö- tai vakuutuskassalaisissa ei ole asiasta nimenomaista mainintaa. Tietoja voidaan pykälän mukaan luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä sähköisessä muodossa myös silloin, kun luovutuksensaajalla ei ole henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Momentin mukaan tietoja henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta voidaan luovuttaa vain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle taholle. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta. Momentti vastaa asiallisesti kaupparekisterilain 1 a §:ää.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi tarvittaessa säätää asetuksella tarkemmin rekisterinpiitoon liittyvistä seikoista eli tietojen merkitsemisestä rekisteriin ja rekisteröityjen tietojen järjestämisestä. Asetus vastaa kumoutuvan vakuutuskassa-asetuksen 1665/1992 5 §:ää ja kumoutuvan eläkesäätiöasetuksen 1778/1995 4 §:ää.

4 § Perustamisilmoitus. Pykälässä säädetään eläkesäätiön ja eläkekassan perustamisilmoituksen tekemisestä ja sisällöstä. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen perussopimus-nimike ehdotetaan muutettavaksi asiaa paremmin kuvaavaksi perustamisilmoitukseksi osakeyhtiöklakia vastaavalla tavalla. Pykälän 1 momentissa säädetään perustamisilmoituksen sisällöstä. Momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 71 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 103 §:n 1 momentissa säädettyä.

Rekisteriin merkittäviä luonnollisia henkilöitä koskevista rekisterimerkinnöistä säädetään erikseen pykälän 2 momentissa ja oikeushenkilöitä koskien 3 momentissa. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat kaupparekisterilain 3 a §:ää.

5 § Muutosilmoitus ja henkilötietojen poistaminen. Pykälässä säädetään muutosilmoituksesta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttuessa vastaavasti kuin eläkesäätiölain 72 §:ssä ja vakuutuskassalain 105 §:ssä. Lisäksi pykälässä säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta Finanssivalvonnan saaman muutosilmoituksen johdosta.

6 § Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin tieto pykälässä mainituissa tilanteissa. Tämä on tärkeää eläkelaitoksen sopimus-kumppaneiden kannalta, joilla on mahdollisuus helposti tarkastaa rekisteristä eläkelaitoksen tilanne. Pykälän 1-3 kohdat vastaavat sisällöllisesti vakuutuskassalain 106 §:ää ja kaupparekisterilain 19 §:n 1 momenttia. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole ollut vastaavaa säännöstä. On perusteltua, että tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus koskisi mainituissa tilanteissa myös eläkesäätiöitä. Pykälän 4 kohta puolestaan vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 76 §:ää ja vakuutuskassalain 108 §:ää.

7 § Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa eläkelaitokselle, kun jokin 6 §:ssä tarkoitettu tieto merkitään rekisteriin. Ilmoitus on tehtävä viipymättä.

8 § Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet. Finanssivalvonnalla on oikeus antaa tarkempia määräyksiä luvussa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, ilmoituksiin liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä sekä rekisterinpiitoon liittyvistä teknisistä seikoista. Tämä korostaa sitä, että Finanssivalvonnalla on eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisterin ylläpitäjänä oikeus määrätä rekisterin muodostamisesta, kehittämisestä ja yleensä rekisterin käytännön hoitamisesta. Pykälä vastaa asiasisällöltään eläkesäätiölain 77 §:ää ja vakuutuskassalain 109 §:ää.

Eläkelaitos voi sulautua toiseen eläkelaitokseen siten, että sulautuvan eläkelaitoksen vakuustointi siirtyy ilman selvitysmenettelyä toiselle eläkelaitokselle. Yksi tai useampi eläkelaitosta voi sulautua jo toiminnassa olevaan vastaanotettavaan eläkelaitokseen tai vaihtoehtoisesti vähintään kaksi eläkelaitosta voi sulautuessaan muodostaa uuden eläkelaitoksen.

Sulautumista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti niiden ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sulautumisesta säädetään samassa luvussa jakautumisen sekä vakuutuskannan luovuttamisen ja vastaanottamisen kanssa.

Säännöksiin ehdotetaan myös joitain sisällöllisiä muutoksia. Sulautuminen ei enää edellyttäisi tuomioistuimen lupaa Finanssivalvonnan suostumuksen lisäksi. Tuomioistuinkäsittelylle ei ole tarvetta, koska sulautumisessa on kyse hakemusasiasta, jossa lupa tulisi myöntää laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Sulautumissopimuksen sijaan laissa käytettäisiin sulautumissuunnitelma-käsitettä. Sulautumissuunnitelma kuvaisi asiakirjan sisältöä paremmin, sillä sulautuminen edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta toteutuakseen. Myös sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin jatkossa entistä yksityiskohtaisemmin.

Sulautuminen alkaisi sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Sulautuminen ilmoitettaisiin rekisteröitäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin samalla, kun sulautumissuunnitelma ilmoitetaan Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi. Tämä olisi tehtävä kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Finanssivalvonta kuuluttaisi sulautumishakemuksesta. Määräaika muistutusten tekemiselle olisi enintään kaksi kuukautta. Eläkelaitoksen olisi myös viimeistään kuukausi ennen kuulutuksessa asetettua määräaika ilmoitettava sulautumisaikasta sen tunnetuille velkojille. Sulautumisesta päättäisi vakuutuskassan kassankokous ja eläkesäätiön hallitus. Päätös olisi tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Sulautuminen raukeaa, jos sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitosten päättävissä toimitelmissä. Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa sulautumiselle, jos laissa säädetty edellytykset täyttyvät. Sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten olisi tehtävä ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa suostumuksen myöntämisestä. Ilmoituksen saatuaan Finanssivalvonta rekisteröi sulautumisen. Rekisteröinnin yhteydessä sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

1 § Sulautumisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin sulautumisen edellytyksistä vastaavasti kuin eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Sulautumisen edellytyksenä on, että sulautuva eläkelaitos täyttää 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetut vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

2 § Sulautumisen toteuttamistavat. Pykälässä säädetään sulautumisen toteuttamistavoista osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaisesti. Absorptiosulautumisessa yksi tai useampi eläkelaitos sulautuu vastaanottavaan eläkelaitokseen. Kombinaatiosulautumisessa puolestaan vähintään kaksi eläkelaitosta muodostaa sulautuessaan uuden eläkelaitoksen. Molemmat sulautumisen toteuttamistavat ovat olleet mahdollisia nykysääntelynkä puitteissa, tosin termejä absorptiosulautuminen ja kombinaatiosulautuminen ei ole kummassakaan laissa käytetty. Absorptiosulautumisesta säädetään vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentissa ja eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentissa. Kombinaatiosulautumista vastaavasta menettelystä säädetään puolestaan vakuutuskassalain 133 §:ssä ja eläkesäätiölain 101 §:ssä. Selkeyden vuoksi näistä säädettäisiin omassa pykälässään.

3 § Sulautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelmasta eikä sulautumissopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Sulautumissuunnitelma kuvaa paremmin asiakirjan luonnetta, sillä sulautuminen edellyttää vielä eläkelaitosten päättävien toimielinten ja Finanssivalvonnan suostumuksen toteutuakseen.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että sulautumissuunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja allekirjoitettava. Suunnitelman päivääminen olisi tarpeen, sillä suunnitelman allekirjoittamisesta laskettaisiin sulautumisen menettelyllisiä määräaikoja.

Sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin myös nykyistä yksityiskohtaisemmin ehdotetussa 2 momentissa, joka jakautuu 9 alakohtaan. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan sulautumissuunnitelman olisi sisällettävä sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten yksilöintitiedot.

Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys sulautumisen syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä erityisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa sulautumisen vaikutuksia omaan asemaansa.

Momentin 3 kohdan mukaan absorptiosulautumisen sulautumissuunnitelman tulisi sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksista, mikäli muutoksia on tarpeen tehdä sulautumisen johdosta. Mikäli Finanssivalvonta hyväksyy sulautumisen, se hyväksyy myös samalla sääntömuutokset. Kombinaatiosulautumisessa suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöistä ja siitä, miten perustettavan eläkelaitoksen toimi elinten jäsenet valitaan. Myös absorptiosulautumista koskevaan sulautumissuunnitelmaan voidaan tarpeen mukaan ottaa määräyksiä toimielinten jäsenten valinnasta, vaikkei tätä laissa edellytetäkään.

Momentin 4 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi sisältyä selvitys sulautuvan eläkelaitoksen vakuutuskanan sekä muiden varojen ja velkojen siirtymisestä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

Momentin 5 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi liittää selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää tämän lain 7 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa säädetyt vakavaraisuusvaatimukset.

Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys eläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä.

Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää tieto sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään 6 kuukauden päässä sulautumissuunnitelman tekemisestä. Arviota tarvitsevat sulautumiseen osallistuvat eläkelaitokset, osakkaat, velkojat ja muut sidosryhmät.

Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan tulee liittää selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista.

Momentin 9 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi. Tällaisia muita ehtoja ovat esimerkiksi määräykset työntekijöiden asemasta sulautumisessa ja toiminnan harjoittamisesta sulautumisen aikana. Sulautumisen ehdoksi saatetaan myös asettaa jokin erityinen seikka. Tältä osin kyse on eläkelaitosten välinen sopimus, jota tulee arvioida sopimusoikeudellisista lähtökohdista.

4 § Finanssivalvonnan suostumus ja sulautumissuunnitelman rekisteröinti. Pykälän 1 momentin mukaan suostumusta sulautumiseen haettaisiin Finanssivalvonnalta, joka myös rekisteröisi sulautumissuunnitelman. Tämä vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Finanssivalvonnan suostumusta tulisi hakea kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, kun voimassa olevien lakien mukainen määräaika on 4 kuukautta siitä, kun molemmat eläkelaitokset ovat hyväksyneet sulautumissopimuksen. Määräajan lyhentäminen on perusteltua sulautumisprosessin nopeuttamiseksi. Lyhyempi määräaika myös nopeuttaa eläkelaitosten velkojien ja muiden sidosryhmien tiedonsaantia sulautumisaikasta. Ehdotettu määräaika vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 5 §:ssä säädettyä määräaika.

Pykälän 2 momentin mukaan sulautuminen raukeaa, jos suostumusta ei haeta tai sulautumissuunnitelmaa ei ilmoiteta rekisteröitäväksi säädettyssä ajassa. Jos eläkelaitokset eivät toteuta sulautumista sulautumissuunnitelman mukaisesti, sulautuminen raukeaa ja siitä on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi. Voimassa olevan vakuutuskassalain 135 §:n 6 momentissa ja eläkesäätiölain 102 §:n 8 momentissa on säädetty sulautumisen raukeamisesta vain siinä tapauksessa, että Finanssivalvonnan suostumusta ei haeta määräajassa tai hakeudesta ei hyväksytä.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle kaikki sulautumissuunnitelmaan 3 §:n mukaan liitettävät asiakirjat. Voimassa olevan sääntelyn mukaan asiakirjat tulee toimittaa tuomioistuimelle, koska sulautuminen edellyttää tuomioistuimen lupaa. Jatkossa Finanssivalvonnan suostumus sulautumiselle riittää, jolloin asiakirjat on vastaavasti toimitettava Finanssivalvonnalle. Toimitettavien asiakirjojen osalta viitattaisiin tämän luvun 3 §:ään, jossa säädetään sulautumissuunnitelman sisällöstä.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettuun hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä. Määräyksenantovaltuutus on tarpeen, jotta Finanssivalvonnalla olisi kaikissa tilanteissa riittävä tietopohja sulautumishakemuksen arvioimiseksi.

5 § Kuulutus velkojille. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelman kuuluttamisesta ja ilmoittamisesta. Siinä määriteltäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tarkemmin ne tahot, joilla olisi oikeus tehdä muistutuksia. Muistutuksia voivat tehdä vain velkojat, sillä kuulutuksen tarkoituksena on velkojien aseman suojaaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niistä velkojista, joilla on oikeus vastustaa sulautumista. Ehdotettu momentti vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momenttia sillä erotuksella, että sulautumisen vastustamiselle varatun ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa säädetään vain kahden kuukauden ylärajasta. Velkojan vastustaessa sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Asian käsittelyä on kuitenkin lykättävä, jos eläkelaitos osoittaa panneensa vireille vahvistuskanteen velkojaa vastaan tai jos eläkelaitos ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentissa säädettyä ei sovelleta vakuutettuihin, eläkkeen- tai muun etuudensajiin eikä edunsaajiin. Koska lakisääteiset etuudet ovat joka tapauksessa turvattuina, vakuutetut edut eivät vaaranna sulautumisessa. Näin ollen ei ole perusteltua, että edellä mainitut henkilöt voisivat vastustaa sulautumista.

6 § Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentti olisi uusi ja vastaisi, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä. Ehdotuksen mukaan sulautuvan eläkelaitoksen olisi kuukausi ennen kuulutuksessa asetettua määräpäivää ilmoitettava kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen. Ilmoituksen tarkoituksena on vahvistaa velkojien asemaa. Momenttia ei sovellettaisi vakuutettuihin, vapaakirjan saaneisiin, eläkkeen tai muu etuuden saajaan eikä edunsaajaan, koska heidän asemansa on lakisääteisessä eläkevakuutuksessa turvattu.

Pykälän 2 momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta sulautuvan eläkelaitoksen ilmoitustaululla tai internetsivulla. Jos sulautuva eläkelaitos on eläkekassa, sen on viipymättä tiedotettava kuulutuksesta osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n ja vakuutuskassalain 135 §:n mukaan Finanssivalvonnan oli velvoitettava ja ohjeistettava sulautuvaa eläkelaitosta tiedottamaan kuulutuksesta. Asiasta on perusteltua jatkoa sääteä lain tasolla kuten muussa yhteisöainsäädännössä.

7 § Sulautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 6 momenttia. Sulautuminen ei kuitenkaan enää edellyttäisi määränemmistöpäätöstä.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Ehdotuksen mukaan kassankokouksen tai eläkesäätiön hallituksen olisi tehtävä päätös sulautumisesta neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Määräajan tarkoituksena olisi tehostaa sulautumismenettelyä, joka ilman ehdotettua määräaikaa voisi kestää määräämättömän ajan.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Siinä säädettäisiin sulautumisen raukeamisesta siinä tapauksessa, että sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitoksen päättävissä toimielimissä. Sulautumissuunnitelman hyväksyntä tai raukeaminen olisi ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle. Säännös olisi tarpeen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suostumusta haettaisiin ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

8 § Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momentin 1-3 kohta vastaavat asiallisesti vakuutuskassalain 132 §:n 7 momenttia ja mitä asiasta on säädetty vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 8 §:ssä. Sulautumissopimus korvattaisiin sulautumissuunnitelmalla, koska sulautumissopimusta ei enää tehtäisi. Tilinpäätösasiakirjat olisi jatkossa esitettävä kolmelta viimeiseltä tilikaudelta voimassa olevan lain viimeisen tilikauden sijaan. Muutoksen tarkoituksena on antaa kuva eläkelaitoksen toiminnasta pidemmältä ajalta, jolloin satunnaisilla tekijöillä ei ole niin suurta vaikutusta. Momentin 4 ja 5 kohta olisivat uusia. Niissä edellytetyt tiedot olisivat tarpeen kuvaamaan viimeisen tilikauden päättymisen jälkeen sulautumiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja. Aikaa, jona asiakirjat olisi pidettävä näkyvissä, ehdotetaan pidennettäväksi kahdesta viikosta kuukauteen. Tämä vastaa työeläkevakuutusyhtiöissä noudatettavaa määräaikaa. Pidempi määräaika on perusteltu, jotta laajoihin asiakirjoihin jäisi riittävästi aikaa tutustua. Uutta olisi myös mahdollisuus pitää asiakirjat eläkekassan toimiston sijaan kassan internetsivulla ja 2 momentti asiakirjojen lähettämisestä. Asiakirjojen nähtävillä pitäminen internetissä on muualla voimassa olevassa lainsäädännössä yleisesti hyväksytty menettely.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksen olisi ilmoitettava muille sulautumiseen osallistuville eläkelaitoksille sen asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista. Ehdotuksen tarkoituksena on turvata sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten asema nykyistä paremmin.

9 § Kutsu kassankokoukseen. Pykälä on uusi ja sen tarkoituksena on turvata kassankokouksen tiedonsaanti. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole erityissäännöstä sulautumisesta päättävän kassankokouksen koolle kutumisesta. Kutsu sulautumisesta päättävään kassankokoukseen olisi lähetettävä aiemmin kuin tavalliseen kassankokoukseen. Kutsu on lähetettävä eläkekassan sääntöjen määräämän tavan lisäksi kirjallisesti ja siinä on mainittava nähtävillä pidettävistä asiakirjoista. Ehdotetut muutokset vastaavat osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:ssä säädettyä.

10 § Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 momenttia. Velkojan vastustaessa sulautumista, sulautuminen estyy, ellei velkoja saa maksua tai turvaavaa vakuutta, mikä vastaan eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 137 §:n 3 momenttia kuitenkin niin, että aiemmin kyse oli sulautumisen rekisteröinnistä tuomioistuimessa. Kun sulautumista ei ehdotuksen mukaan enää käsiteltäisi tuomioistuimessa, velkojen aseman turvaaminen olisi edellytys Finanssivalvonnan suostumuksen antamiselle.

Pykälän 2 momentti vastaisi osin voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan Finanssivalvonta vahvistaa samalla vastaanottava eläkelaitoksen sääntömuutoksen. Momentissa täsmennettäisiin myös, että eläkelaitoksen selvitystila ei estäisi sulautumisen toteuttamista, ellei omaisuutta ole ryhdytty jakamaan 12 luvun 26 §:ssä tai 13 luvun 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 13 §:ää, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

Pykälän 3 momentti vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

11 § Muutoksenhaku. Pykälä on uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole erikseen säädetty muutoksenhausta sulautumista koskevaan Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen päätökseen. Finanssivalvonnan päätöksestä on voinut valittaa hallintolain ja yleisen alioikeuden päätöksestä oikeudenkäymiskaaren säännösten mukaisesti. Ehdotetussa pykälässä viitattaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain muutoksenhakua koskevaan erityissäännökseen, jonka nojalla muutosta haettaisiin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Tämä vastaisi hallintolainkäyttölain oikeuspaikan valintaa. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 19 luvun 11 §:ssä säädettyä.

12 § Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 101 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 133 §:n 2 momenttia.

13 § Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Pykälä on uusi. Voimassa olevan eläkesäätiölain 105 §:n 1 momentin ja vakuutuskassalain 138 §:n 1 momentin mukaan sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä tuomioistuimen luvasta ilmoitus Finanssivalvonnalle. Sulautuminen katsotaan tapahtuneeksi, kun tuomioistuimen lupa on merkitty eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Koska sulautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, Finanssivalvonnalle tehtäisiin jatkossa ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista. Sääntelyn tarkoituksena olisi varmistaa, että Finanssivalvonta saisi tiedon vastuuvulkaa vastaavia varoja ja vakavaraisuutta sekä sulautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 1 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu lain säännöksiä. Pykälän 2 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 7 luvun ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain vaatimukset. Momentin 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty. Lisäksi 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava sulautuvien eläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset. Koska määräaika ilmoituksen antamiseen laskettaisiin jatkossa Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta eikä tuomioistuimen luvasta, sulautumismenettely tulee nopeutumaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

14 § Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti eläkesäätiölain 106 §:ää ja vakuutuskassalain 139 §:ää. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä oikeustilaa vastaavasti, että samalla sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle eläkelaitokselle. Sitoumista työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

15 § Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa.

16 § Lopputilitys. Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin lopputilityksestä eli sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittavasta tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Pykälän 1 momentin mukaan lopputilityksen laatiminen olisi hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla. Eläkekassassa lopputilitys olisi laadittava siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole vielä esitetty kassankokouksessa. Eläkesäätiössä lopputilitys olisi laadittava siltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei ole laadittu.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan kassankokouksen olisi vahvistettava lopputilitys. Pykälän 3 momentin mukaan lopputilitys olisi toimitettava Finanssivalvonnalle samalla tavalla kuin tilinpäätös.

Ehdotus vastaa asiallisesti osakeyhtiölain 16 luvun 17 §:ää, jota sovelletaan henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden lisäksi myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

17 § Sulautumisen peruuntuminen. Pykälä olisi uusi. Sen mukaan sulautuminen peruuntuu rekisteröinnistä huolimatta, jos sulautumispäätös julistetaan tuomioistuimen päätöksellä pätemättömäksi. Tällöin sulautuva ja vastaanottava eläkelaitos vastaavat yhteisvastuullisesti sellaisesta vastaanottavan yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt sulautumisen ja tuomion rekisteröinnin välisenä aikana. Pykälä on tarpeen velkojien aseman ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 18 §:ää, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

11 LUKU JAKAUTUMINEN

Eläkelaitos voi jakautua, jos osakkaana oleva työnantaja jakautuu. Jakautumisen edellytyksenä on lisäksi, että jakautuvan osakkaan vastuvelka ja sitä vastaavat varat siirretään uuteen perustettavaan eläkelaitokseen. Jakautumisessa voidaan siirtää jakautuvan osakkaan koko vastuvelka tai osa siitä yhteen tai useampaan eläkelaitokseen. Jakautumisessa laitosten muoto ei voi muuttua, joten eläkesäätiö voi jakautua useaksi eläkesäätiöksi ja eläkekassa useaksi eläkekassaksi. Jakautumisessa omaisuus siirtyy kirjanpidossa poistamattomin arvoisin toisiin kuin vakuutuskassan luovuttamisessa, missä sovelletaan käyviä arvoja.

Jakautumista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti säännösten ymmärrettävyyden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on yksi nimenomaisesti jakautumiseen sovellettava säännös. Muutoin jakautumiseen sovelletaan, mitä sulautumisesta säädetään. Lisäksi säännöksiin ehdotetaan tiettyjä sisällöllisiä muutoksia. Jakautuminen ei enää edellyttäisi Finanssivalvonnan suostumuksen lisäksi tuomioistuimen lupaa. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan jakautumiselle on haettava yleisen alioikeuden lupa. Kun jakautumisessa ei ole kyse riita-asiasta vaan hakemusasiasta, jossa viranomainen käyttää oikeusharkintaa ja jossa lupa tulisi laissa säädettyjen edellytysten täytyessä myöntää, tuomioistuinkäsittelylle ei ole tarvetta. Sääntely vastaisi asiasisällöltään, mitä työeläkevakuutusyhtiöiden jakautumisesta on säädetty.

Jakautumista koskevan menettelyn nopeuttamiseksi perustettava eläkelaitos hakisi rekisteröintiä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin samalla, kun jakautumissuunnitelma ilmoitetaan Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vastaanottavan laitoksen perusilmoitus tehdään, kun tuomioistuimen

lupa jakautumiselle on saatu. Jakautuminen alkaisi jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, jonka jälkeen jakautumiselle ja uuden perustettavan eläkelaitoksen säännöille tulisi kuukauden kuluessa hakea Finanssivalvonnan suostumusta. Finanssivalvonta rekisteröisi suunnitelman eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin ja kuuluttaisi jakautumista koskevasta hakemuksesta muistutusten tekemiseksi hakemusta vastaan. Määräaika muistutusten tekemiselle voisi olla enintään kaksi kuukautta. Päätös jakautumissuunnitelman hyväksymisestä tulisi tehdä neljän kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä kaikissa jakautumiseen osallistuvissa eläkelaitoksissa. Tämän jälkeen Finanssivalvonnan olisi tiettyjen edellytysten täytyessä annettava suostumuksensa jakautumiselle. Neljän kuukauden kuluessa suostumuksen myöntämisestä jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten olisi tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta, jonka jälkeen Finanssivalvonta rekisteröisi jakautumisen. Rekisteröinnin yhteydessä syntyisi vastaanottava eläkelaitos ja jakautumissuunnitelmassa määritetty vakuutustoiminta, joka sisältää siirtyvän vastuuvelan muut velat ja varat siirtyisivät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

1 § Jakautumisen yleiset edellytykset. Pykälän 1 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 132 a §:n 1 momenttia. Pykälän sanamuodon selkeyttämiseksi pykälästä siirrettäisiin jakautumisen edellytyksiin liittyvät kohdat, joista säädettäisiin myöhemmin tässä luvussa. Jos jakautuvassa eläkelaitoksessa olisi useita osakkaita, jakautumisessa voidaan siirtää vain jakautuvan osakkaan vastuuelka. Tämä vastaa nykyistä oikeustilaa, vaikka voimassa olevassa laissa ei ole asiasta nimenomaista säännöstä. Kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa eläkelaitoksen oikeudellinen muoto ei voisi jakautumisessa muuttua eli esimerkiksi eläkekassan vakuutustoimintaa ei voida jakautumisessa siirtää eläkesäätiöön tai päinvastoin.

2 § Jakautumisen toteuttamistavat. Pykälä vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 132 a §:n 2 momenttia, jotka on lainsäädäntöteknisistä syistä yhdistetty siten, että pykälässä säädetään eläkelaitoksen jakautumisesta. Pykälässä säädettäisiin kokonaisjakautumisesta, jossa koko eläkelaitoksen vakuutus-toiminta, siirtyy kahdelle tau useammalle eläkelaitokselle ja osittaisjakautumisesta, jossa vakuutustoiminnan osa siirtyy yhdelle tai useammalle eläkelaitokselle. Kokonaisjakautumisen lopputuloksena jakautuva eläkelaitos purkautuu.

Jos jakautuva osakas on osakkaana useassa 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa eläkesäätiössä tai eläkekassassa, kaikki edellä tarkoitetut eläkelaitokset voivat jakautua kokonaan tai osittain. Esimerkiksi jos sama työnantaja olisi osakkaana kahdessa eläkesäätiössä, nämä eläkesäätiöt voisivat jakautua osittaisjakautumisessa yhteen uuteen perustettavaan eläkesäätiöön.

3 § Jakautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin jakautumissuunnitelmasta eikä jakautumissopimuksesta kuten voimassa olevan eläkesäätiölain 100, 101 ja 107 §:ssä ja vakuutuskassalain 132 a, 133 ja 140 §:ssä. Jakautumisen täytäntöönpanoon ei olisi mahdollista ryhtyä ennen kuin eläkelaitosten päättävien elimien ja Finanssivalvonnan suostumus olisi saatu. Jakautumissuunnitelma sisältäisi keskeiset tiedot, joita jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset ja Finanssivalvonta päätöksenteossaan tarvitsisivat. Jakautumissuunnitelman sisältö vastaa 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettua sulautumissuunnitelman sisältöä.

4 § Varojen ja velkojen osittamista koskevat periaatteet. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin myös eläkesäätiöihin, joissa on käytössä tasaava kirjanpitojärjestelmä. Eläkekassoissa on aina tasaava kirjanpitojärjestelmä. Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä ja eläkekassassa osakkaan kannatusmaksu jaetaan kunkin työnantajan osalta eläkelaitoksen säännöissä määrättyllä tavalla. Työnantajan vastuuelkaa vastaa vastuuvelan mukainen suhteellinen osuus eläkesäätiön varoista eikä kuten työnantaja-kohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä tietyt työnantajakohtaiset varat.

Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 125 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 4 momenttia. Eläkesäätiöiden osalta ei voimassa olevassa laissa ole vastaavaa säännöstä.

5 § Finanssivalvonnan suostumus ja jakautumissuunnitelman rekisteröinti. Pykälän 1 momentin mukaan suostumusta jakautumiseen haettaisiin kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa Finanssivalvonnalta, joka

myös rekisteröisi jakautumissuunnitelman. Toisin kuin nykyisin suostumusta tulisi hakea kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta, kun voimassa olevan sääntelyn mukaan suostumusta on haettava neljän kuukauden kuluessa siitä, kun jakautumiseen osallistuvat eläkelaitokset ovat hyväksyneet jakautumissuunnitelman. Jakautumista koskevan menettelyn nopeuttamiseksi olisi perusteltua, että valvovan viranomaisen suostumusta haettaisiin pian sen jälkeen, kun suunnitelma on hyväksytty. Menettely myös nopeuttaisi jakautuvan eläkelaitoksen velkojien tiedonsaantia jakautumissuunnitelmasta. Ehdotettu sääntely vastaisi, mitä asiasta on säädetty työeläkevakuutusyhtiölaissa. Uutta olisi, että perustettava laitos hakee samanaikaisesti Finanssivalvonnalta laitoksen merkitsemistä rekisteriin.

Pykälän 2 momentti vastaisi pääosin, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 104 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 137 §:n 1 momentissa. Koska jakautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, momenttiin tehtäisiin vastaava tekninen muutos korvaamalla tuomioistuin Finanssivalvonnalla.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettuun hakemuksen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä. Määräyksenantovaltuutus on tarpeen, jotta Finanssivalvonnalla olisi kaikissa tilanteissa riittävä tietopohja sulautumishakemuksen arvioimiseksi.

6 § Kuulutus velkojille. Kuten voimassa olevassa laissa jakautumissuunnitelma olisi kuulutettava. Pykälässä määriteltäisiin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tarkemmin tahot, joilla olisi oikeus tehdä muistutuksia. Pykälän 1 momentin mukaan voisivat tehdä vain velkojat, sillä kuulutuksen tarkoituksena on velkojien aseman turvaaminen. Toisin kuin voimassa olevassa laissa kuulutuksesta huolehtisi tuomioistuimen sijaan Finanssivalvonta.

Pykälän 2 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa sillä erotuksella, että sulautumisen vastustamiselle varatun ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa säädetään vain kahden kuukauden ylärajasta.

Pykälän 3 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 137 §:n 3 momenttia. Koska tuomioistuimen lupaa jakautumiselle ei enää haettaisi, säännöksiin tehtäisiin tästä johtuvat lakitekniset muutokset.

Pykälän 4 momentin mukaan 1-3 momentissa säädettyä ei sovelleta vakuutettuihin, eläkkeen- tai muun etuudensaajiin eikä edunsaajiin. Koska lakisääteiset etuudet ovat joka tapauksessa turvattuja, vakuutetut edut eivät vaaranna jakautumisessa. Näin ollen ei ole perusteltua, että edellä mainitut henkilöt voisivat vastustaa jakautumista.

7 § Kuulutuksesta ilmoittaminen ja tiedottaminen. Pykälän 1 momentti olisi uusi ja vastaisi, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä. Ilmoituksen tarkoituksena on vahvistaa velkojien asemaa. Pykälän 2 momentin mukaan jakautuvan eläkelaitoksen on tiedotettava kuulutuksesta jakautuvan osakkaan ilmoitustaululla. Jos jakautuva eläkelaitos on eläkekassa, sen on viipymättä tiedotettava kuulutuksesta osakkaille kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n ja vakuutuskassalain 135 §:n mukaan Finanssivalvonnan oli velvoitettava ja ohjeistettava jakautuvaa eläkelaitosta tiedottamaan kuulutuksesta. Asiasta on perusteltua jatkossa säätää lain tasolla kuten muussa yhteisölaissäädännössä.

8 § Jakautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 3 ja 5 momentissa sekä vakuutuskassalain 132 a §:n 5 momentissa ja 132 §:n 6 momentissa. Koska jakautuminen tapahtuu aina perustettavaan eläkelaitokseen, joka syntyy menettelyssä myöhemmin, myös perustettavaa eläkekassaa edustaisi hallitus, sillä kassankokousta ei olisi mahdollista ennen laitoksen rekisteröimistä järjestää. Hallituksen jäsenet ovat tiedossa, sillä heidät on nimettävä jakautumissuunnitelmassa. Perustettavan eläkelaitoksen hallituksen päätöksentekoon ja toimintaan sovellettaisiin tämän lain säännöksiä samalla tavoin kuin jo toimivassa laitoksessa. Hallitus voi käyttää eläkelaitoksen puhevaltaa laitoksen perustamiseen liittyvässä asiassa ilman perustajia koskevaa 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettua henkilökohtaista vastuuta.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentissa ehdotetun määräajan asettamisen tarkoituksena olisi tehostaa jakautumismenettelyä. Myös pykälän 3 momentti olisi uusi. Säännös olisi tarpeellinen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suostumusta haettaisiin ennen eläkelaitosten päättävien elinten hyväksyntää.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiölain 20 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 17 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

9 § Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 7 momentissa. Jakautumissopimus korvattaisiin jakautumissuunnitelmalla. Tilinpäätösiakirjat tulisi esittää kolmelta viimeiseltä tilikaudelta voimassa olevan lain viimeisen tilikauden sijaan. Tarkoituksena on antaa kuva eläkelaitoksen toiminnasta pidemmältä ajalta, jolloin satunnaisilla tekijöillä ei ole yhtä suurta vaikutusta. Pykälän 1 momentin 4 kohta olisi uusi ja sen tarkoituksena olisi varmistaa tiedon-saanti viimeisen tilinpäätöksen jälkeisistä tapahtumista, joilla voi olla merkitystä jakautumiseen. Aikaa, jona asiakirjat on pidettävä nähtävänä, ehdotetaan pidennettäväksi voimassa olevan lain kahdesta viikosta kuukauteen, mikä vastaisi työ-eläkevakuutusyhtiössä noudatettavaa määräaika. Pidempi määräaika olisi perusteltu, jotta laajoihin asiakirjoihin tutus-tumiseen jäisi riittävästi aikaa.

Uutta olisi myös mahdollisuus pitää asiakirjat eläkekassan toimiston sijaan nähtävillä kassan internetsivuilla sekä ehdotettu 2 momentti asiakirjojen lähettämisestä. Pykälän 3 momentti olisi uusi. Momentin tarkoituksena olisi turvata nykyistä paremmin jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten asema esimerkiksi tilanteessa, jossa useamman työnantajan jakautuessa vastuuvetka on tarkoitus siirtää yhteen uuteen perustettavaan eläkelaitokseen.

Ehdotetut muutokset vastaavat vakuutusyhtiölain 20 luvun 8 §:ssä säädettyä.

10 § Kutsu kassankokoukseen. Pykälä on uusi ja sen tarkoituksena on turvata kassankokouksen tiedonsaanti varsinaista kassankokousta tiukemmin. Voimassa olevassa laissa kutsusta jakautumisesta päättävään kassankokoukseen ei ole erityissäännöksiä. Jakautumissuunnitelma saattaa olla laaja ja monimutkainen asiakirja, joten kutsu jakautumisesta päättävään kassankokoukseen olisi lähetettävä aiemmin kuin tavalliseen kassankokoukseen. Kutsu on lähetettävä eläkekassan sääntöjen määräämän tavan lisäksi kirjallisesti ja siinä on mainittava nähtävillä pidettävistä asiakirjoista. Ehdotetut muutokset vastaavat osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:ssä säädettyä.

11 § Finanssivalvonnan suostumus ja vastuun siirtyminen. Pykälän 1 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 momenttia. Velkojan vastustaessa jakautumista ja-kautuminen estyy, ellei velkoja saa maksua tai turvaavaa vakuutta, mikä vastaa eläkesäätiölain 104 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 137 §:n 3 momenttia kuitenkin niin, että aiemmin kyse oli jakautumisen rekisteröinnistä tuomioistuimessa. Kun jakautumista ei ehdotuksen mukaan enää käsiteltäisi tuomioistuimessa, velkojen aseman turvaaminen olisi edellytys Finanssivalvonnan suostumuksen antamiselle. Pykälän 2 momentin ensimmäinen virke olisi uusi, sillä voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vastaanottavan laitoksen perusilmoitus tehdään, kun tuomioistuimen lupa jakautumiseen on saatu. Pykälän 2 momentin toinen virke vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

12 § Muutoksenhaku. Pykälä on uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole erityisesti säädetty muutoksenhausta jakautumista koskevaan Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen päätökseen. Finanssivalvonnan päätöksestä on voinut valittaa hallintolain ja yleisen alioikeuden päätöksestä oikeudenkäymiskaaren säännösten nojalla. Finanssivalvonnan annettussa laissa on muutoksenhakua koskeva erityissännös, jonka nojalla muutosta haettaisiin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Säännös vastaisi, mitä vakuutusyhtiölain 20 luvun 11 §:ssä asiasta säädetään.

13 § Perustamissopimus ja toimielinten jäsenten valinta. Pykälän vastaa asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 101 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 133 §:n 2 momenttia. Hallituksen jäsenet olisi valittu perustamissopimuksessa. Kun eläkelaitos on tullut rekisteröidyksi, valitaan toimitusjohtaja ja edustajisto. Myös hallitukseen on valittava jäsenet 4 luvun 7 §:n 3 ja 5 momentissa säädettyllä tavalla, jotta vakuutetut pääsevät osallistumaan jäsenten valintaan.

14 § Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta. Pykälä on uusi. Voimassa olevan eläkesäätiölain 105 §:n 1 momentin ja vakuutuskassalain 138 §:n 1 momentin mukaan jakautumiseen osallistuvien eläkelaitosten on tehtävä tuomioistuimen luvasta ilmoitus Finanssivalvonnalle. Jakautuminen katsotaan tapahtuneeksi, kun tuomioistuimen lupa on merkitty eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Koska jakautumiselle ei enää haettaisi tuomioistuimen lupaa, Finanssivalvonnalle tehtäisiin luvan myöntämisen sijaan ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta. Uutta olisi myös ilmoitukseen liitettävien asiakirjojen sääntely. Ilmoitukseen olisi liitettävä asiakirjat, joiden nojalla Finanssivalvonta saisi tiedon vastuuvetkaa vas-

taavia varoja ja vakavaraisuutta sekä jakautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 2 kohdan tarkoituksena olisi, että tilintarkastaja vahvistaisi vastuuvulkaa vastaavien varojen ja vakavaraisuuspääoman siirtymisen perustettavalla laitokselle. Tilintarkastajan vastuulla ei olisi vastuuvulan laskenta, joka kuuluu laitoksen vakuutusmatematiikan tehtäviin. Pykälän 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty. Lisäksi pykälän 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava jakautuvan eläkelaitoksen jakautumista koskevat päätökset. Myös ilmoituksen tekemistä koskevan määräajan sääntely muuttuisi. Menettely nopeutuisi, kun määräaikaa ei enää laskettaisi tuomioistuimen luvasta vaan Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan jakautuminen raukeaa, jos jakautuva laitos asetettaisiin selvitystilaan ennen jakautumisen rekisteröimistä Selvitystilaan asetetun eläkelaitoksen elinkelpoisuus ja mahdollisuus turvata eläkkeet ovat olennaisesti heikentyneet. Perustettavan laitoksen toimintaedellytykset olisivat vastaavalla tavalla vaarantuneet, jos sen toiminta perustuisi selvitystilassa olevasta eläkelaitoksesta siirrettyyn vakuutustoimintaan.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä jakautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä.

15 § Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 106 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 139 §:n 2 momentissa. Momentin toinen ja kolmas virke olisivat uusia, mutta vastaisivat nykykäytäntöä. Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 3 momenttia.

16 § Vastuunsirrosta ilmoittaminen eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa.

17 § Lopputilitys. Pykälä olisi uusi ja vastaisi työeläkevakuutusyhtiöiden jakautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

18 § Jakautumisen peruuntuminen. Pykälä olisi uusi ja vastaisi työeläkevakuutusyhtiöiden sääntelyä. Pykälä olisi tarpeellinen velkojien aseman ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi.

12 LUKU VAKUUTUSKANNAN LUOVUTTAMINEN SEKÄ VAPAAEHTOINEN SELVITYSTILA JA PURKAMINEN

Luvussa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamisesta ja eläkelaitoksen vapaaehtoisesta selvitystilasta laitoksen purkamiseksi. Eläkelaitos voi luovuttaa koko vakuutuskantansa tai sen osan toiselle eläkelaitokselle tai työeläkevakuutusyhtiölle. Jos eläkelaitos halutaan vapaaehtoisesti purkaa, koko vakuutuskanta on ensin luovutettava toiseen eläkelaitokseen tai työeläkevakuutusyhtiöön. Tämän jälkeen laitos puretaan 12 ja 13 luvussa säädetyllä tavalla. Jos laitos on asetettava selvitystilaan muusta syystä kuin sen luovutettua vapaaehtoisesti koko vakuutuskantansa, laitoksen niin sanotusta pakko-selvitystilasta säädetään 13 luvussa. Pakkoselvitystilassa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovutukseen sovellettaisiin 12 luvun säännöksiä soveltuvin osin. Ehdotetussa 12 luvussa luovutettavan vakuutuskannan vähimmäiskokoa pienennettäisiin silloin, kun vakuutuskanta luovutetaan tätä tarkoitusta varten perustetulle eläkelaitokselle. Vakuutuskannan vähimmäiskoko vastaisi ehdotettua perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa. Vähimmäiskokoa pienempien vakuutuskantojen luovuttaminen on mahdollista, jos luovutus tapahtuu jo toiminnassa olevaan eläkelaitokseen. Menettelyllisiä määräaikoja on myös tarkastettu vastaamaan vakuutusyhtiölaissa säädettyä. Muilta osin luvun säännökset vastaavat pääosin sisällöllisesti voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

1 § Soveltamisala. Pykälä on uusi. Pykälässä täsmennetään osaltaan, missä tilanteissa sovellettavaksi tulevat vakuutuskannan luovuttamista sekä vapaaehtoista selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset. Vastaavasti 13 luvussa säädettäisiin, että sen luvun säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan, jos eläkelaitos on pakollisessa selvitystilassa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tällaista erottelua selvitystilasta suhteen ei tehdä.

2 § Vastaanottava eläkelaitos tai työeläkevakuutusyhtiö. Pykälä vastaisi sisällöltään eläkesäätiölain 100 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia ja 9 momentin ensimmäistä virkettä siltä osin, kuin mainitut säännökset koskevat luovutuskelpoista toimijaa ja säännellään vakuutuskannan tai sen osan luovuttamista.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lain säännöksiä vakuutuskannan luovuttamiseen tai vastaanottamiseen liittyvästä päätöksenteosta ja menettelytavoista sovelletaan silloin, kun luovuttavana tai vastaanottavana vakuutuslaitoksena on työeläkevakuutusyhtiö.

3 § Vastaanottavaa eläkelaitosta koskevat rajoitukset. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle eläkelaitokselle, jonka osakkaille 1 luvun 3 §:ssä asetetut vaatimukset työnantaja, jonka vakuutuskantaa luovutetaan, täyttää. Säännös vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa säädettyä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luovutettavan vakuutuskannan koosta. Voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentin mukaan vakuutuskantaan liittyvissä vakuutuksissa on oltava yhteensä vähintään 300 vakuutettua. Eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Ehdotettavan momentin mukaan luovutettavan vakuutuskannan vähimmäiskoko on 150 vakuutettua. Ehdotettu vähimmäiskoko vastaisi 2 luvun 4 §:ssä säädettyä perustettavan eläkelaitoksen vähimmäiskokoa. Vakuutuskanta voitaisiin luovuttaa yhdestä tai useammasta eläkelaitoksesta. Ehdotettu uusi vaatimus vähimmäiskoosta koskisi vain vakuutuskannan luovutusta uudelle, tätä varten perustetulle eläkelaitokselle. Jo toimivalle laitokselle voisi siten luovuttaa pienempiäkin vakuutuskantoja.

4 § Luovutuksen aikarajat. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevasta viiden vuoden määräajasta asiallisesti vastaavasti kuin eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 132 §:n 9 momentissa. Osakaskohtaista vakuutuskantaa ei ole mahdollista luovuttaa, jos saman vastuun vastaanottamisesta on kulunut vähemmän kuin viisi vuotta. Määräaika on perusteltu, koska vakuutuskannan luovuttamisen tulisi perustua vakaaseen harkintaan. Vakuutuskannan luovutusten pitkäjänteisyyden varmistamiseksi on päädytty viiden vuoden määräaikaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksista viiden vuoden vähimmäisaikaan silloin, kun osakas on erotettu eläkesäätiön sääntöjen nojalla tai osakas on joutunut eroamaan, koska ei enää täytä eläkesäätiön kuulumisen edellytyksiä. Poikkeus viiden vuoden määräajasta on tarpeen, sillä eläkesäätiöihin ei voi jäädä osakaskohtaista vakuutuskantaa tai päättyneitä vakuutuksia. Momentti vastaisi eläkesäätiölain 102 §:n 1 momentissa asiasta säädettyä.

Vaikka vakuutuskannan luovuttamista koskeva viiden vuoden vähimmäisaika on tärkeä työeläkejärjestelmän vakauden kannalta, siitä on tietyissä tilanteissa perusteltua voida poiketa. Vakuutuskannan luovuttamiset ovat pitkäkestoisia menettelyitä, joten tietyn mittainen määräaika on joka tapauksessa tarpeen. Esimerkiksi eläketurvakeskuksen vuosittain suorittamaan eläkkeiden kustannustenjakoon liittyvät käytännön syyt edellyttävät tietyn pituista määräaika. Kustannustenjakoselvittely tehdään pääosin kalenterivuotta seuraavan vuoden lopussa eläkelaitosten ilmoittamien tietojen perusteella. Tasausvastuun osalta selvittelyä tehdään vielä kalenterivuotta seuraavien kahden vuoden aikana. Tästä syystä pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että tietyissä tilanteissa voidaan Finanssivalvonnan suostumuksella soveltaa lyhyempää kolmen vuoden määräaika. Momentin 1 kohdan mukaan määräajan lyhentäminen on mahdollista silloin, kun osakas, jonka vakuutuksiin liittyvä vastuu luovutetaan, sulautuu tai jakautuu. Tällöin edellytetään lisäksi, ettei sulautuminen tai jakautuminen ole ollut tiedossa vastaanotettaessa vakuutuskantaa luovuttavaan eläkelaitokseen. Momentin 2 kohdan mukaan määräajan lyhentäminen olisi mahdollista, jos määräysvalta osakkaassa, jonka vakuutuksiin liittyvä vastuu luovutetaan, on muuttunut. Momentin 3 kohdan mukaan suostumus voidaan antaa myös, jos luovuttavan eläkelaitoksen perustamisesta on kulunut yli viisi vuotta ja luovutus koskee eläkelaitoksen koko vakuutuskantaa.

5 § Suunnitelman vakuutuskannan luovuttamiseksi. Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 2 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan suunnitelman laatimisesta on vastuussa eläkelaitoksen hallitus. Velvollisuus koskee sekä luovuttavaa että vastaanottavaa eläkelaitosta yhdessä. Suunnitelma on päivättävä ja allekirjoitettava.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä. Suunnitelmassa olisi muun muassa liitettävä selvitys vakuutuskannan luovuttamisen syistä, selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta, tarvittaessa ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksiksi sekä selvitys siitä, että luovuttava ja vastaanottava eläkelaitos täyttävät niille asetetut vakavaraisuusvaatimukset luovutuksen jälkeen.

6 § Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta vakuutuskannan luovuttamiselle sekä kannan luovutusta koskevan suunnitelman rekisteröinnille. Samalla olisi haettava Finanssivalvonnan suostumus mahdolliselle vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksille. Pykälässä säädettäisiin myös määräajan laiminlyönnin oikeusvaikutuksista. Suostumusta olisi haettava kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta, kun nykyisin vastaava määräaika on neljä kuukautta. Ehdotettu kuukauden määräaika vastaa vakuutusyhtiölain 21 luvun 4 §:n mukaista määräaika. Pykälä vastaisi muutoin voimassa olevan eläkesäätiölain 102 §:n 1 ja 8 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 1 ja 6 momentissa säädettyä.

7 § Kuulutus velkojille ja tiedottaminen. Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan hakemuksen kuuluttamisesta vastaavasti kuin eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa. Erona nykytilaan hakemusta vastaan tehtäville huomautuksille varattavan ajan tulee olla vähintään yksi kuukausi. Voimassa olevissa laeissa ei ole säädetty vähimmäisajasta.

Pykälän 3 momentin mukaan kuuluttaminen ei ole tarpeen, jos luovutettavasta eläkelaitoksesta siirretään vain yksittäistä vakuutettua, eläkkeensaajaa, muu etuudensaajaa tai edunsaajaa koskeva vakuutus. Säännös vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 5 momenttia, ja sen tarkoituksena on keventää menettelyä yksittäisten vakuutusten siirrossa.

8 § Luovuttamisesta päättäminen. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat sisällöllisesti vakuutuskassalain 132 §:n 6 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia.

9 § Kutsu kassankokoukseen. Pykälässä säädettäisiin kokouskutsusta vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta päättävään kassankokoukseen. Pykälä vastaisi vakuutusyhtiölain 21 luvun 9 §:ää. Ehdotuksen mukaan kokouskutsu olisi toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen kassankokousta. Voimassa olevan vakuutuskassalain mukaan kutsu on toimitettava aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kassankokousta. Määräaikaisten pidentämisen tarkoituksena on mahdollistaa osakkaiden ja vakuutettujen riittävät tietojensaanti- ja perehtymismahdollisuudet.

10 § Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen. Pykälässä säädettäisiin niistä asiakirjoista, jotka olisi pidettävä nähtävänä ennen vakuutuskannan luovuttamisesta päättävää kassankokousta. Pykälä vastaisi vakuutuskassalain 132 §:n 7 ja 8 momenttia ja vakuutusyhtiölain 21 luvun 10 §:ää. Ehdotuksen mukaan asiakirjojen nähtävillä pitoaika pidennettäisiin kahdesta viikosta kuukauteen.

11 § Siirtyvä vakavaraisuuspääoma. Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä siirtyvästä vakavaraisuuspääomasta pääosin sisällöltään vastaavasti kuin eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentissa ja 88 §:n 6 momentissa sekä vakuutuskassalain 132 §:n 3 momentissa. Koska menettely siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskennassa käytettävän prosenttiosuuden antamisessa muuttuu, pykälään tehdään vastaavat tekniset muutokset. Uutta olisi myös se, että työnantajan velvollisuus täydentää siirtyvää vakavaraisuuspääomaa koskee vain tilanteita, jossa kantaa luovutetaan työeläkevakuutusyhtiöön. Tämä johtuu siitä, että täydentäminen luovutettaessa kantaa toiseen eläkesäätiöön tai -kassaan, johon osakas pääsääntöisesti siirtyy kannan mukana, ei ole tarpeellista.

12 § Siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskeminen ja siirrettävät erät. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vakuutuskannan luovutuksissa noudatettavan siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrän kiinteänä prosenttiosuutena vastuuvelasta. Ehdotus vastaisi sisällöltään eläkesäätiölain 88 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 3 ja 4 momenttia, mutta siihen on tehty prosenttiosuuden antamisessa noudatettavan menettelyn muutoksesta johtuvat tekniset muutokset.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin, että 11 §:n mukaisen vakavaraisuuspääoman tulee muodostua eristä, jotka vastaanottava eläkelaitos voi lukea vakavaraisuuspääomaansa. Momentti vastaisi eläkesäätiölain 88 §:n 7 momenttia ja 132 §:n 3 ja 4 momenttia.

13 § Siirtyvä omaisuus ja sen arvostaminen. Pykälä vastaisi, mitä asiasta on säädetty eläkesäätiölain 125 §:ssä ja vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa.

14 § Osakaskohtaisen vakuutuskannan siirtokulut. Pykälä on uusi. Sen mukaan osakas, jonka osakaskohtaisia vastuuta siirretään, on korvattava eläkelaitokselle siirrosta aiheutuvat kulut. Säännös on tarpeen nykytilan selkeyttämiseksi.

15 § Eläkekassasta luovutettava osakaskohtainen vakuutuskanta. Pykälässä säädettäisiin eläkekassasta luovutettavaan osakaskohtaiseen vastuuseen kuuluvista vakuutuksista vakuutuskassalain 132 §:n 5 momenttia vastaavasti. Asiasta on selvyuden vuoksi tarpeen säätää, koska eläkekassassa voi olla saman osakkaan päätyneitä vakuutuksia. Eläkesäätiössä tämä ei ole mahdollista.

16 § Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 3 momenttia.

17 § Vakuutuskannan luovuttamisen raukeaminen. Pykälän mukaan vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa, ellei sitä hyväksyttyä muutoksitta sekä luovuttavassa että vastaanottavassa eläkelaitoksessa tai vastaanottavassa työeläkevakuutusyhtiössä. Vakuutuskannan luovuttamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä eläkelaitoksen päättävissä toimielimissä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei säädetä tilanteesta, jossa luovuttamista ei hyväksytä. Oikeustilaa on tarpeen selkeyttää. Ehdotettu pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 21 luvun 11 §:ää.

18 § Finanssivalvonnan suostumus tai luovutuksen raukeaminen. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täyttyttävä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin eläkesäätiölain 102 §:n 6 ja 8 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

19 § Muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan tekemään vakuutuskannan luovuttamista koskevaan päätökseen vastaavasti kuin vakuutusyhtiölain 21 luvun 13 §:ssä. Muutosta saisivat hakea luovuttava ja vastaanottava eläkelaitos sekä 7 §:ssä tarkoitettu muistutuskentekijä. Muutoin hallinto-oikeuden menettelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

20 § Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuskassalain 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

21 § Ilmoitus vastuun luovuttamisesta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa ja vakuutuskassalain 135 §:n 2 momentissa säädettyä.

22 § Koko vakuutuskannan luovuttaneen eläkelaitoksen purkaminen. Ehdotetun pykälän mukaan eläkelaitos, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Selvitystilaan asettaminen tapahtuu, siten kuin 13 luvussa säädetään. Edellä 12 luvun 1 §:n 2 momentissa puolestaan on lueteltu ne 13 luvun pykälät, joita sovellettaisiin eläkelaitoksen selvitystilaan asettamiseen ja purkamiseen.

23 § Selvitystilaan määrääminen tai rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentin nojalla Finanssivalvonnalla olisi toimivalta määrätä eläkelaitos selvitystilaan tai kutsua koolle vakuutuskassan kassankokous, jos valvoja havaitsee eläkelaitoksen laiminlyöneen 22 §:n mukaisen velvollisuutensa. Tällöin eläkelaitokselle valitaan tai määrätään selvitysmies, ja selvitysmenettely alkaa. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi myös poistaa eläkelaitoksen rekisteristä siinä tilanteessa, että varat eivät riittäisi selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen. Lisäksi tällöin edellytetään, ettei kukaan ilmoita ottavansa kustannuksista vastuuta. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on eläkesäätiölain 79 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momentissa.

24 § Julkinen haaste. Sen jälkeen kun selvitysmies on valittu tai määrätty, selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Haastetta haetaan Finanssivalvonnalta, joka merkitsee haasteen antamisen rekisteriin viran puolesta. Haastetta haetaan Finanssivalvonnalta, joka on eläkesäätiöiden ja eläkekassojen rekisteriviranomainen. Vaihtoehtoisesti kuulutusta olisi voitu säätää haettavaksi tuomioistuimelta, mutta tämä ei ole tarkoituksenmukaista, koska Finanssivalvonnan tulee valvoa, että velkojien asemaa koskevia säännöksiä noudatetaan suostumuksen antamisen ehtona. Muutoin haasteesta on voimassa, mitä julkisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003) säädetään. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on eläkesäätiölain 84 §:ssä ja vakuutuskassalain 119 §:ssä.

25 § Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksella on oikeus vaatia saatava maksettavaksi osakkaalta välittömästi, jos eläkelaitoksella ei ole riittävästi käteisiä varoja selvitysmenettelystä aiheutuvia juoksevia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuskassalaissa, joten pykälän soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että irtisanomismahdollisuus koskisi myös eläkekassoja.

26 § Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen. Pykälä perustuu eläkesäätiölain 90 §:n 1 ja 3 momenttiin sekä vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttiin. Ehdotuksessa ei kuitenkaan vakuutuskassalaista poiketen sisälly nimenomaisia säännöksiä takuupääoman maksamisesta.

27 § Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviili-prosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin se koskee lopputilitystä, ja vakuutuskassalain 124 §:ää.

13 LUKU LAKISÄÄTEINEN SELVITYSTILA, PURKAMINEN JA KONKURSSI

Luku sisältää eläkesäätiön ja eläkekassan lakisäateistä selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset. Selvitystilassa selvitetään eläkelaitoksen varallisuusasema, pyritään luovuttamaan vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat sekä pyritään tämän jälkeen muutoinkin purkamaan eläkelaitos. Purkaminen merkitsee eläkelaitoksen toiminnan päättämistä, ja se voi tapahtua selvitystilaa lisäksi myös sulautumisen, jakautumisen tai konkurssin seurauksena. Lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan selvitystila poikkeaa yleisestä yhtiöoikeudesta siten, että laitosta ei voida purkaa jakamalla laitoksen varat vakuutetuille, velkojille ja osakkaille. Laitoksen purkamisen edellytyksenä on, että sen vakuutuskanta on luovutettu toiselle lakisäateistä eläkevakuuttamista harjoittavalle eläkelaitokselle. Vakuutuskannan luovutus perustuu vapaaehtoiseen sopimukseen luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen välillä. Jos kantaa ei saada luovutetuksi, selvityspesä jatkaa toimintaansa hoitamalla laitoksessa olevaa vakuutuskantaa. Selvitystilassa eläkesäätiö tai -kassa saa jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin, kun se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Selvitystilassa olevassa eläkekassassa ei voida vakuuttaa uusia henkilöitä. Kassan osakkaan tulee tältä osin hoitaa vakuuttamisvelvollisuutensa toisessa eläkelaitoksessa. Eläkesäätiön osalta tilanne on erilainen osakkaan vastatessa säätiön vastuista selvitystilaan tai konkurssiin asettamisen jälkeenkin. Koska selvitystilaan asetetun eläkekassan tai -säätiön toimintaa voi jatkaa vain rajoitetusti, laitoksen taloudellinen tilanne usein heikkenee vähitellen siten, että laitos on asetettava konkurssiin.

Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset ovat sisältyneet 10 lukuun ja vakuutuskassalaissa 11 lukuun. Ehdotettu sääntely vastaisi sisällöltään pitkälti nykytilaa sekä vakuutusyhtiöiden ja työeläkevakuutusyhtiöiden selvitystilaa ja purkamisen sääntelyä. Nykyistä sääntelyä on kuitenkin pyritty selkeyttämään. Vapaehetoisesta selvitystilasta säädettäisiin lain 12 luvussa vakuutuskannan luovuttamista koskevien säännösten yhteydessä.

Esitykseen sisältyy eräitä olennaisia muutoksia nykytilaan. Myös lakisäateiseen eläkelaitoksen selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että säännöksissä otettaisiin huomioon eläkelaitoksen perustamisen edel-

lytyksenä olevat muutetut vähimmäiskoko- ja vakavaraisuusvaatimukset. Samoin esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöksiä, jotka koskevat eläkelaitoksen velvollisuutta suorittaa maksettavaksi erääntynyt eläke tai muu etuus selvitystilan aikana sekä velvollisuutta antaa eläkepäättöksiä. Selvitystilaan asetetun eläkesäätiön ja eläkekassan osakkaiden vastuuta koskevia säännöksiä tarkistettaisiin ja selkiytettäisiin. Selvitystilassa olevan eläkekassan vakuutuskannan luovuttamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että kanta voidaan jakaa myös muihin kuin työnantajakohtaisiin osiin. Vakuutuskantaa luovutettaessa vakuutuskantaa vastaavista varoista olisi mahdollista erottaa omaisuus, joka olisi tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa vaatimuksen kohteena. Lisäksi selvitystilaa ja purkamista koskevat säännökset uudistettaisiin lainsäädäntöteknisesti säännösten ymmärrettävyyden parantamiseksi.

1 § Eläkelaitoksen selvitystila ja purkamisen soveltamisala ja sovellettavat säännökset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, missä tilanteissa luvun säännöksiä sovelletaan. Ehdotetussa säännöksessä on suljettu 13 luvun soveltamisalan ulkopuolelle 12 luvun 22 §:n mukaista koko vakuutuskannan vapaaehtoista luovuttamista koskevat tilanteet eli käytännössä vapaaehtoinen selvitystiläsääntely. Ehdotuksen mukaan 13 luvun säännöksiä sovellettaisiin tilanteisiin, joissa eläkelaitos on asetettava selvitystilaan luvun 2 §:n pakottavan säännöksen nojalla. Ehdotettu soveltamisala poikkeaa voimassa olevista laeista siten, että voimassa olevissa laeissa eläkelaitoksen purkamisen on voinut tapahtua pakollisen tai vapaaehtoisen selvitystilaan asettamisen kautta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvitysmenettelyn tarkoituksesta ja vaiheista. Pykälä ohjaa selvitysmiestä tämän toimenpiteissä. Pykälän nojalla selvitysmiehen velvollisuutena on ensi vaiheessa selvittää eläkelaitoksen varallisuus- asema, jolla viitataan vakuutuskantaan ja sitä vastaaviin varoihin selvitysmenettelyn alkamisen ajankohdassa. Selvitysmiehen on pyrittävä etsimään toimija, jolle eläkelaitoksen vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat voidaan luovuttaa, sekä panemaan luovutus täytäntöön. Jäljelle jääneillä ja rahaksi muutetuilla varoilla selvitysmiehen on maksettava velat ja jaettava jäljelle jäänyt omaisuus. Onnistuneen selvitysmenettelyn lopputuloksena on eläkelaitoksen purkamisen.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, mitä 12 luvun säännöksiä sovelletaan luovutettaessa vakuutuskanta pakkoselvitystilassa. Vakuutuskannan luovuttamiseen eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilan aikana sovelletaan osittain 12 luvun säännöksiä kannan luovuttamisesta, mikä vastaa periaatteiltaan työeläkeyhtiön selvitystilassa tehtävän kannan luovuttamisen sääntelyä.

2 § Velvollisuus asettaa eläkelaitos selvitystilaan. Pykälän 1 momentissa säädetään pakottavasti tilanteista, joissa eläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava. Pykälän 1 momentin kohdat ovat tyhjentäviä ja toisilleen vaihtoehtoisia. Pykälän 1 momentin 1 kohta koskee tilanteita, jossa eläkelaitoksen vähimmäiskoko ei täytä lain vähimmäisvaatimuksia tai eläkelaitoksen säännöissä asetettuja lakia korkeampia vaatimuksia. Lain 2 luvun 4 §:ssä olevia jäsenmääriä koskevia vaatimuksia ehdotetaan pienennettäväksi nykyisestä. Siten ehdotuksen mukaan eläkelaitosta ei tarvitsisi asettaa selvitystilaan niin nopeasti kuin nykyisin eläkesäätiölain 78 §:n ja vakuutuslainsalain 111 §:n nojalla pelkästään henkilömäärään vähentymisen vuoksi. Eläkelaitoksen vakuutettujen lukumäärän pienentymisestä huolimatta eläkelaitoksen toimintaa olisi mahdollista jatkaa, jos vakuutettujen lukumäärää koskevat edellytykset todennäköisesti täytyisivät seuraavan neljän kuukauden aikana. Niiden eläkelaitosten osalta, jotka on rekisteröity ennen eläkesäätiölain tai voimassa olevan vakuutuslainsalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaantulon nojalla säännöksiä sallituista uudessa laissa edellytetyä alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen laitos on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitetun voimaantulon säädetyn määrän.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa ehdotetaan, että eläkelaitos on asetettava selvitystilaan, jos eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma alittaa 7 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakavaraisuusrajan tai 7 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun vähimmäispääomavaatimuksen eikä tilannetta ole korjattu 7 luvun 13 §:ssä säädetyllä tavalla. Eläkesäätiö- tai kassa olisi asetettava selvitystilaan, jos se ei ole toteuttanut laissa säädetyssä määräajassa vakavaraisuusrajan alittuessa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa tai vähimmäispääomavaatimuksen alittuessa lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmaa. Säännös poikkeaa työeläkevakuutusyhtiöihin sovellettavasta säännöksestä, jonka mukaan vasta vähimmäispääomavaatimuksen alittaminen edellyttää selvitystilaan asettamista. Vähimmäispääomavaatimus on kolmasosa vakavaraisuusrajasta. Eläkesäätiö tai eläkekassa tulisi asettaa selvitystilaan jo aiemmin, jos vakavaraisuuspääoma ei nouse vakavaraisuusrajalta tervehdyttämissuunnitelman aikana. Tämä vastaa nykytilaa ja on perusteltua osakkaiden vastuun näkökulmasta. Sovellettavista vakavaraisuussäännöksistä on kerrottu tarkemmin 7 luvun perusteluissa.

Voimassa olevan eläkesäätiölain 78 §:n 1 momentin 3 kohdan ja yhteiseläkesäätiötä koskevan 124 §:n mukaan eläkesäätiö on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos työnantaja lopettaa ja yhteiseläkesäätiön osalta kaikki työnantajat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiössä vakuutetut henkilöt toimivat. Ehdotuksen pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan eläkelaitos tulee asettaa selvitystilaan, jos eläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toiminnan, jonka piirissä eläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa osakkaana olevat työnantajat tai yrittäjät lopettavat taloudellisen toiminnan. Mainittu purkuedellytys on aiemmin koskenut vain eläkesäätiötä, mutta nyt ehdotetaan, että se laajennetaan koskemaan myös eläkekassoja.

Eläkekassassa on pidetty periaatteessa mahdollisena tilannetta, jossa osakkaat luopuvat jäsenyydestään eläkekassassa, vaikka osakkaan taloudellinen toiminta muutoin jatkuisi. Voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä ei ole säädetty siitä, mitä tällaisessa tilanteessa tapahtuisi. Sen vuoksi ehdotetaan, että eläkekassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos eläkekassassa ei ole osakkaita. Näin voidaan tehdä viime kädessä Finanssivalvonnan määräyksellä. Eläkekassasta eronneet ja erotetut osakkaat vastaavat eronsa jälkeenkin siitä, että kassassa on vähintään vakavaraisuusrajaan vastaava määrä vakavaraisuuspääomaa kannan luovutusta varten. Tätä velvollisuutta sovelletaan 24 §:n mukaan osakkaisiin, jotka ovat eronneet tai tulleet erotetuksi kassasta sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan. Eläkesäätiön osalta vastaavaa säännöstä ei tarvita, koska säätiön osakas voi 1 luvun 6 §:n nojalla erota tai tulla erotetuksi vasta sen jälkeen, kun osakaskohtainen vakuutuslainsäädäntö on siirretty työeläkeyhtiöön tai toiseen eläkelaitokseen. Kun säätiön koko vakuutuslainsäädäntö on siirretty, laitos on asetettava selvitystilaan 12 luvun nojalla ja purettava.

Pykälän 1 momentin 5 kohta vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 78 §:n 5 momenttia ja vakuutuslainsäädäntöä 111 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua määräaikaa enintään yhdeksi vuodeksi, sisällöltään vastaten sitä, mitä voimassa olevassa eläkesäätiölain 78 §:n 2 momentissa ja vakuutuslainsäädäntöä 111 §:n 2 momentissa on säädetty sosiaali- ja terveysministeriön toimivallasta. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa eläkelaitokselle luvan jatkaa toimintaansa, vaikka osakas lopettaa toimintansa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Viimeksi mainitussa tilanteessa nykyistä 10 vuoden enimmäispidennystä ehdotetaan kuitenkin lyhennettäväksi viiteen vuoteen kerrallaan, mitä voidaan pitää riittävänä.

3 § Päätös selvitystilaan asettamisesta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, kenellä on toimivalta päättää eläkelaitoksen asettamisesta selvitystilaan. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiössä selvitystilaan asettamisesta päättää hallitus, eläkekassassa kassankokous. Ehdotuksessa kavennetaan nykyisestä muiden toimielinten oikeutta päättää selvitystilaan asettamisesta sääntömääräyksen nojalla. Ehdotuksessa ei myöskään säädetä tiettyjen toimijoiden velvollisuudesta hakea selvitystilaan asettamista Finanssivalvonnalta, jonka toimivallasta määrätä eläkelaitos selvitystilaan muutoin säädetään 6 §:ssä. Muutoin pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 79 §:ää ja 2 momentti vastaa vakuutuslainsäädäntöä 112 §:ää siltä osin kuin mainituissa pykälissä on säädetty pakollisen selvitystilan päättämisestä.

4 § Kassankokous selvitystilan aikana. Pykälän mukaan kassankokous säilyttää lähtökohtaisesti asemansa, oikeutensa ja velvollisuutensa eläkekassan toimielimenä selvitystilan aikana. Kassankokoukseen sovelletaan myös selvitystilan aikana yleisiä kassankokousta koskevia säännöksiä. Tätä periaatetta sovelletaan myös edustajistoon, jos eläkekassalla on kassankokouksen sijaan edustajisto. Tässä luvussa on kuitenkin erityissäännös luvun 5 §:ssä ja 15 §:ssä kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiasisällöltään vakuutuslainsäädäntöä 114 §:ssä säädettyä.

5 § Kutsu kassankokoukseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi erityissäännöksiä kokouskutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen. Asiasta ei ole säännöksiä voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä. Säännöksiä ei sovelleta eläkesäätiöihin.

Pykälän 1 momentin mukaan hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle päättämään eläkekassan asettamisesta selvitystilaan, jos selvitystilaan asettamisen edellytykset täyttyvät. Kassankokoukseen koolle kutsuminen on tässä tilanteessa hallituksen velvollisuus. Koolle kutsumisen tulee tapahtua viipymättä. Ehdotus on perusteltu vakuutettujen etujen suojaamiseksi tilanteissa, jossa eläkekassan koko, vakavaraisuus tai toiminta ei täytä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan kokouskutsu on, sen lisäksi mitä eläkekassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Lisäksi hallituksen on annettava Finanssivalvonnan tieteellinen kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiasisällöltään vakuutuslainsäädäntöä 23 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenttia.

6 § Selvitystilaan määrääminen. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta määrätä eläkelaitos asetettavaksi selvitystilaan, jos eläkesäätiön hallitus tai eläkekassan kassankokous ei sitä ole tehnyt tämän luvun 2 §:n mukaisesti. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 79 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

7 § Selvitystilan alkaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvitystilan alkamisen ratkaisevasta ajankohdasta ja selvitystilassa olevan eläkelaitoksen tilaa kuvaavasta lisäsanasta.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä selvitystila alkaa hallituksen päätöksen tekemisen ajankohdasta, eläkekassassa kassankokouksen päätöksen tekemisen ajankohdasta sekä Finanssivalvonnan päättäessä asiasta sen päätöksen tekemisen ajankohdasta. Päätöksen ajankohdalla on muun muassa se oikeusvaikutus, että selvitysmiehestä tulee sillä hetkellä toimivaltainen ja hänen on selvitystoimenpiteitä tehdessään arvioitava eläkelaitoksen vakavaraisuusasemaa edellä mainitulla hetkellä. Momentti vastaa pääosin eläkesäätiölain 79 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 2 momentissa säädettyä.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta liittää eläkelaitoksen nimeen sana ”selvitystilassa”, jos eläkelaitos on asetettu selvitystilaan. Lisäsanasta käy ilmi samalla myös eläkelaitoksen muuttunut oikeustila. Momentti vastaa tältä osin voimassa olevaa eläkesäätiölain 99 §:ää ja vakuutuskassalain 131 §:ää. Konkurssissa olevan eläkelaitoksen nimeen ei nykytilanteesta poiketen jatkossa tarvitsisi lisätä sanaa ”konkurssitilassa”.

8 § Selvitysmiehen valinta ja määrääminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön hallituksen tai eläkekassan kassankokouksen velvollisuuksista, kun se päättää eläkelaitoksen asettamisesta selvitystilaan. Tällöin on valittava yksi tai useampi selvitysmies hallituksen ja toimitusjohtajan tilalle. Tämän lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä yksi selvitysmies. Hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävät lakkaavat, kun selvitysmies on valittu. Säännös vastaa tältä osin voimassa olevan eläkesäätiölain 80 §:n 1 momentin ensimmäistä ja toista virkettä ja vakuutuskassalain 113 §:n 1 momentin ensimmäistä ja toista virkettä lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen sen tilanteen varalta, että selvitystilassa olevalla eläkelaitoksella ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista selvitysmiestä. Tällöin Finanssivalvonta määräisi selvitysmiehen. Säännös vastaa eläkesäätiölain 80 §:n 1 momentin kolmatta virkettä lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevassa laissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 113 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla sekä sitä, että lakiin ei ehdoteta jatkossa enää otettavaksi säännöksiä väliaikaisesta selvitysmiehestä.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 80 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta määrätä selvitysmies on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

9 § Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröinti. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvitysmiesten velvollisuudesta ilmoittaa selvitystilaan asettamisesta sekä selvitysmiesten valintaa koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle päätöksen rekisteröimiseksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin voimassaolevaa lainsäädäntöä vastaavalla tavalla. Pykälän 1 momentti asiallisesti vastaa eläkesäätiölain 82 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 116 §:n 1 momenttia.

10 § Selvitysmiehen yleiset tehtävät ja palkkio. Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehet hoitavat eläkelaitoksen asioita selvitystilan aikana. ältä osin säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 83 §:n 1 momenttia. Momenttiin ehdotetaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 8 §:n 1 ja 4 momenttia vastaavasti lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että selvitysmiesten toimikausi jatkuu toistaiseksi. Selvitysmies tulee eläkelaitokseen hallituksen ja toimitusjohtajan sijaan. Hänen tehtävänsä eivät kuitenkaan täysin vastaa hallituksen ja toimitusjohtajan tehtäviä selvitystilan edellyttämien toimenpiteiden johdosta. Eläkelaitoksen selvitystilassa liiketoiminnan jatkaminen on tarpeellista, kunnes yhtiön vakuutuskanta on saatu luovutetuksi toiselle eläkelaitokselle. Selvitysmiehen huolellisuusvelvollisuuden ja toiminnan tarkoituksen mukaisesti toiminnan jatkamisessa on huomioitava vakuutettujen etujen turvaaminen ja muu selvitystilan tarkoituksenmukainen

hoitaminen. Ilman nimenomaista säännöstäkin on selvää, että selvitysmiehillä on oikeus käyttää tehtävänsä suorittamisessa asiantuntijoita ja avustajia. Pykälän 1 momentti vastaa myös nykyisen eläkesäätiölain 80 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 3 momenttia. Ehdotuksen mukaan säädettäisiin lisäksi siitä, että selvitystilassa muulle nimetyille henkilölle annetut edustusoikeudet, kuten prokurat, peruutettaisiin suoraan lain nojalla.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 83 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 117 §:ää.

Pykälän 3 momentissa säädetään selvitysmiehille maksettavasta palkkiosta. Momentti vastaa eläkesäätiölain 80 §:n 4 momenttia ja 95 §:ää palkkion perimisestä eläkelaitoksen Finanssivalvonnalle maksamista kustannuksista. Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan säätiön tai kassan selvitystilaa ei voi lopettaa ja laitosta purkaa kuten esimerkiksi osakeyhtiö, jos laitoksella ei ole tarpeeksi varoja selvitysmenettelyn kuluja varten. Kyse on lakisääteisestä eläkevakuutuskanasta, joka tulee selvitystilaa aikana pyrkiä luovuttamaan toiselle eläkelaitoksella. Siksi selvitysmiehen palkkio on maksettava ennen muita velkoja, ei kuitenkaan ennen esineoikeudella suojattuja velkoja. Säännöstä on vielä täsmennetty siten, että selvitysmiehen palkkio maksetaan Finanssivalvonnan kustannusten korvaamiseksi perittävistä varoista. Finanssivalvonnan kustannusten korvaamiseksi perittävät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia kuten verojen ja maksujen perimisestä säädetään, mutta edellä mainittu säännös syrjäyttää tämän.

11 § Selvitystilaa koskevat ilmoitukset. Pykälä on uusi. Säännökset vastaavat pääosin sisällöltään vakuutusyhtiölain 23 luvun 9 §:ssä säädettyä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että selvitysmiesten olisi ilmoitettava selvitystilaa koskevasta päätöksestä suomalaisessa virallisessa lehdessä ja annettava tieto ilmoituksesta ainakin yhdessä eläkelaitoksen kotipaikan sanomalehdessä tai eläkelaitoksen internetsivuilla. Lisäksi selvitystilaa vaikutusista eläkkeisiin ja muihin etuuksiin olisi ilmoitettava eläkelaitoksen internetsivuilla ja pyydyttävä annettava siitä tieto asianosaisille. Vaikka lakisääteisen eläketurvan piirissä olevan vakuutetun asema on turvattu, on tärkeää, että vakuutetut saavat tiedon muun muassa tästä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvitysmiesten velvollisuudesta säännöllisesti tiedottaa velkojille selvitysmenettelyn etenemisestä. Kyseessä on lähinnä ilmoitusmenettely selvitystilaa eri vaiheista. Finanssivalvonta määrää tiedottamisen tavan.

12 § Julkinen haaste. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Hakemus on tehtävä viipymättä Finanssivalvonnalle. Asiasta on säädetty nykyisin eläkesäätiölain 84 §:ssä sekä vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että rekisteriviranomainen eli Finanssivalvonta merkitsee haasteen antamisen eläkesäätiö- ja kassakassarekisteriin viran puolesta. Julkisessa haasteessa velkoja kehoitetaan ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä uhalla, että tuntemattomiksi jääneet velat lakkaavat. Kuulutus haasteesta julkistetaan virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteessa on mainittava, että eläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa selvitystilassa eikä niiden 29 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteessa. Pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

13 § Ilmoitus tunnetuille velkojille. Pykälä on uusi. Ehdotuksella täsmennetään julkisesta haasteesta annetun lain 4 §:n 3 momentin ja 5 §:n säännöksiä, joiden mukaan Finanssivalvonnan tai selvitysmiesten on viimeistään kuukautta ennen määräpäivää toimitettava tieto kuulutuksesta mainitun lain 3 §:ssä tarkoitetuille tahoille, pääasiassa tunnetuille velkojille.

Pykälän 1 momentissa säädetään selvitysmiesten julkista haastetta koskevasta ilmoituksesta eläkelaitoksen tunnetuille velkojille. Ilmoituksessa on mainittava erityisesti noudatettavat määräajat, seuraamukset niiden laiminlyönnistä, se toimitellaan tai viranomaisen, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavia koskevat ilmoitukset tai huomautukset sekä se, onko velkojan vaadittava saatavaa, joka on etuoikeutettu tai jonka vakuutena on esinevakuus. Toimielimellä tarkoitetaan tässä selvitysmiestä. Vastaavasti tarkoitetaan viranomaisella, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavia koskevat ilmoitukset tai huomautukset, Finanssivalvontaa. Velkojan tulee ilmoittaa saatavansa joko Finanssivalvonnalle tai selvitysmiehelle eikä esimerkiksi patenti- ja rekisterihallitukselle. Näin ollen epäselvyyksien välttämiseksi, momentissa

mainittaisiin molemmat vaihtoehdot velkojen ilmoitusten vastaanottajiksi. Käytännössä velkojen ilmoitukset on vastaanottanut selvitysmies. Säännös vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 11 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että julkista haastetta koskevaa ilmoitusta ei tarvitse toimittaa vakuutetuille, eläkkeen- ja muun etuudensaajille eikä edunsaajille. Tämä on seurausta siitä, että mainittujen toimijoiden ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä vaatia etuoikeutta.

14 § Saatavien ilmoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälään otettaisiin säännös velkojan saatavaa koskevan ilmoituksen tekemisestä joko selvitysmiehelle tai Finanssivalvonnalle. Ehdotuksen mukaan velkojan on ilmoitettava saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan olisi ilmoitettava, vetoaako hän saatavansa osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätysehtoon sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa koskee. Selvitysmiehelle olisi tarvittaessa toimitettava myös jäljennökset mahdollisista todisteena olevista asiakirjoista. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 12 §:n 2 momenttia.

15 § Tilinpäätös ja toimintakertomus selvitystilaa edeltävältä ajalta. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 81 §:n 1 ja 2 momenttia ja vakuutuskassalain 115 §:n 1 ja 2 momenttia. Eläkesäätiön ja toimitusjohtajan on laadittava kirjanpito ja tarvittavat tilinpäätökset tavanomaisesti siihen asti, kunnes selvitysmies valitaan tai määrätään. Momentissa säädettäisiin myös hallituksen ja toimitusjohtajan myötävaikutusvelvollisuudesta osakeyhtiölain 20 luvun 11 §:ää vastaavasti. Koska hallitus ja toimitusjohtaja ei selvitystilaan asettamisen jälkeen jatka toimessaan, heidän myötävaikutusvelvollisuudesta säädettäisiin laissa.

Pykälän 2 momentissa säädetään selvitysmiehen velvollisuudesta kutsua eläkekassan kassankokous käsittelemään tehdyt tilinpäätökset ja toimintakertomukset, joita kassankokoukselle ei ole vielä esitelty. Näihin voivat tilanteen mukaan kuulua niin hallituksen ja toimitusjohtajan johdolla tehdyt kuin selvitysmiehen johdolla tehdyt tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

16 § Tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus. Säännöksiin ei ehdoteta olennaisia sisällöllisiä muutoksia. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 87 §:ää ja vakuutuskassalain 118 §:ää. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa jäljennös tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta Finanssivalvonnalle.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 80 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 113 §:n 4 momenttia. Eläkelaitoksen asettaminen selvitystilaan ei sinänsä vaikuta tilintarkastajien toimikauteen tai sen jatkumiseen. Tällöin tilintarkastuksessa ja erityisessä tarkastuksessa noudatetaan samoja periaatteita kuin toimivassa eläkelaitoksessa. Säännöksessä asetetaan kuitenkin tilintarkastajille velvollisuus lausua tilintarkastuskertomuksessa siitä, onko selvitystilaa tarpeettomasti pitkitetty ja onko selvitysmies muuten toiminut asianmukaisesti.

17 § Eläkekassan Vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen. Ehdotuksen mukaan selvitysmenettelyssä ensisijaisena pyrkimyksenä on, että eläkelaitoksen vakuutuskanta siirrettäisiin toiseen työeläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkelaitokseen. Selvitysmiehen tulee pyrkiä aikaansaamaan niin pian kuin mahdollista yhden tai useamman eläkekassan, eläkesäätiön tai työeläkevakuutusyhtiön kanssa sopimus eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi kokonaan tai osittain. Momentti vastaa osaltaan myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 16 §:n 1 momentissa säädettyä. Vakuutuskannan luovuttamista koskevat säännökset sisältyvät nykyisin eläkesäätiölain 88 §:n 1 momenttiin ja 100 §:ään sekä vakuutuskassalain 132 §:n 2 ja 3 momenttiin. Vakuutuskanta tai sen osa voidaan luovuttaa toiseen eläkekassaan toimintapiiriä koskevan sääntelyn estämättä, koska selvitystilasta olevasta kassasta luovutetaan vain päättyneistä vakuutuskantoja. Selvitystilasta olevasta eläkekassasta voidaan myös luovuttaa vakuutuskannan osa, joka on jaettu muutoin kuin työnantajakohtaisesti. Sen sijaan vastaanottavaan eläkesäätiöön voidaan luovuttaa vain osakaskohtainen vakuutuskanta sillä edellytyksellä, että työnantaja jonka kantaa luovutetaan liittyy vastaanottavaan eläkesäätiöön osakkaaksi. Työnantajan on tällöin täytettävä eläkesäätiön toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

18 § Eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttaminen ja vastaanottaminen. Selvitysmiehen tulee pyrkiä saamaan niin pian kuin mahdollista aikaan sopimus kannan luovuttamisesta. Eläkesäätiöstä voidaan luovuttaa vain osakaskohtainen vakuutuskanta tai sen osa. Jos osakaskohtainen vakuutuskanta tai sen osa luovutetaan toiseen eläkesäätiöön tai eläkekassaan, luovuttavan työnantajan on liitettävä vastaanottavaan eläkelaitokseen osakkaaksi.

19 § Omaisuuden erottaminen vakuutuskantaa vastaavista varoista. Pykälän mukaan eläkelaitoksen omaisuus, joka on tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa vaatimuksen kohteena tai jota koskeva tuomioistuimen päätös ei ole lainvoimainen, voidaan erottaa luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavista varoista. Jos erottamisen johdosta luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavat varat ovat laissa edellytettyä määrää vähäisemmät, luovutettavia varoja voidaan täydentää siten, kuin työntekijän eläkelain 185 §:n 2 momentissa säädetään. Jos eläkelaitoksessa on omaisuutta tuomioistuimen päätösten tultua lainvoimaisiksi, laitoksen varat on käytettävä ensisijaisesti varojen palauttamiseen niille työeläkelaitoksille, jotka ovat täydentäneet vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta.

Formatted: Leipsis

18-20 § Vakuutuskannan luovutuksessa siirtyvä omaisuus. Pykälässä säädettäisiin selvitystilamenettelyssä siirrettävistä omaisuudesta. Pykälä sisältää pääsäännön siitä, että siirrettävässä omaisuutta tulee samalla siirtää myös sitä vastaava määrä vastuita. Pykälän mukaan luovutettaessa eläkelaitoksen vakuutuskanta vastaanottavalle eläkelaitokselle selvitystilamenettelyssä, olisi vastaanottavalle eläkelaitokselle siirrettävä omaisuutta siirtyvää vastuuelkaa ja siihen sisältyvää joko 1921 tai 2022 §:ssä tarkoitettua siirtyvää vakavaraisuuspääomaa vastaava määrä. Mainitun 1921 §:n soveltaminen koskee tilannetta, jossa eläkelaitos on asetettu selvitystilaan vakavaraisuutta tai vähimmäispääomaa koskevien edellytysten heikennyttä. Puolestaan 2022 §:ää sovelletaan kaikissa muissa 2 §:n selvitystilaan asettamisen tilanteissa. Ehdotettavat säännökset vastaavat asiallisesti nykytilaa. Siirrettävä omaisuus arvostetaan käypään arvoon, kuten nykyisinkin. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevaa vakuutuslainsäädäntöä 132 §:n 5 momentissa säädettyä sekä eläkesäätiölainsäädäntöä noudatettua periaatetta.

19-21 § Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän alittuessa. Pykälässä säädetään erikseen eläkekassan ja eläkesäätiön osalta siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrästä, jos eläkelaitos on asetettu selvitystilaan jonkin 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainitun perusteen nojalla. Mainitut perusteet koskevat tilannetta, missä eläkelaitos on asetettu selvitystilaan heikentynyttä vakavaraisuutta tai vähimmäispääomaa johtuvista syistä eikä tilannetta ole korjattu 7 luvun 13 §:ssä säädettyllä tavalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, missä eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on vakuutuskannan luovutushetkellä suurempi kuin vakavaraisuusraja vastaava määrä.

Pykälä vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 88 §:n 5 momenttia ja vakuutuslainsäädäntöä 132 §:n 2 momenttia, mutta siihen on tehty siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskemisessa käytettävän prosentin antamisessa muuttuvan menettelyn johdosta tehdyt vastaavat tekniset muutokset.

20-22 § Siirtyvä vakavaraisuuspääoma vakavaraisuuden vähimmäismäärän ylityessä. Ehdotettu pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevaa nykytilaa. Pykälässä säädetään siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrästä silloin, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan muista syistä kuin vakavaraisuuden tai vähimmäispääoman heikentymisen vuoksi. Säännös tulee sovellettavaksi, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan Finanssivalvonnan päätöksen johdosta tai kun eläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä eläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat, taikka kun eläkekassassa ei ole osakkaita.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskannan vastaanottajalle on siirrettävä joko 7 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuspääomaa 2 luvun 12 §:n mukaisen sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttiosuutta käyttäen laskettu määrä.

Pykälän 2 momentissa säädetään menettelytavasta silloin, kun luovuttavasta eläkelaitoksesta siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrä muodostuisi suuremmaksi kuin luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus vakavaraisuuspääomasta. Työnantajan, jonka vakuutuskantaa luovutetaan, on täydennettävä vakavaraisuuspääomaa, jos kanta luovutetaan työeläkevakuutusyhtiöön. Täydentäminen luovutettaessa kanta eläkesäätiöön tai -kassaan ei ole tarkoituksenmukaista, koska säätiössä tai kassassa vakavaraisuuspääomaa purkamalla se voidaan palauttaa takaisin osakkaille.

21-23 § Vakuutustoiminnan rajoittaminen. Pykälässä säädetään vakuutustoiminnan jatkamisesta sen jälkeen, kun eläkelaitos on asetettu selvitystilaan. Pykälän 1 momentin mukaan eläkekassan ja eläkesäätiön tulee jatkaa vakuutustoimintaa vakuutuskannan luovuttamiseen saakka vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Vakuutustoiminnan jatkamisella tarkoitetaan muun muassa sitä, että selvitystilan aikana eläkelaitoksella on oikeus tehdä eläkepäätös riippumatta siitä, onko eläkeperuste syntynyt ennen selvitystilan alkamista vai selvitystilan aikana.

Eläkekassan osalta vakuutustoiminnan jatkamista on erikseen rajoitettu 2 ja 3 momentissa. Eläkekassan harjoittama vakuutustoiminta lähtökohtaisesti päättyy selvitystilan alkamiseen. Tämän vuoksi momentissa säädetään eläkekassan osakkaan velvollisuudesta järjestää viipymättä eläketurva vakuutettavalle, jonka vakuuttamista koskeva oikeusperuste syntyy tai on syntynyt eläkekassan selvitystilaan asettamisen jälkeen. Työnantaja oleva osakas ei maksa vakuutusmaksuja kassalle enää selvitystilapäivän jälkeiseltä ajalta työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden täyttämiseksi. Eläketurvan järjestäminen viipymättä muualla kuin selvitystilassa olevassa kassassa määrittynyt työntekijän tai yrittäjän eläkelain vakuuttamisvelvollisuutta koskevan sääntelyn perusteella. Voimassa olevan työntekijän eläkelain mukaan työnantajan on järjestettävä työntekijöidensä eläketurva palkanmaksua seuraavan kuukauden aikana.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkekassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä selvitystilaan asettamisen jälkeen ellei se ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Kassassa olisi mahdollista vakuuttaa uusia henkilöitä lyhyen ajan, kunnes työnantaja on järjestänyt kaikkien kassassa aiemmin vakuutettujen työntekijöiden eläketurvan uudelleen. Tämä kielto ei koske eläkesäätiötä, koska niissä osakkaat vastaavat myös selvitystilan aikana syntyvistä vastuista omilla varoillaan.

24 § Sijoitustoiminnan harjoittaminen. Pykälä olisi uusi, mutta vastaisi noudatettua oikeustilaa. Pykälän mukaan selvitystilassa oleva eläkelaitos voi liiallista riskinottoa välttää jatkaa sijoitustoimintaa siten kuin tämän lain 8 luvussa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa asiasta säädetään. Säännöksen tarkoituksena on selvittää sitä, että selvitystilassakin eläkelaitos tarvitsee sijoitustuottoja, joilla voidaan osaltaan kattaa vastuovelkaa.

25 § Vakuutuskannan luovuttaneeseen eläkelaitokseen sovellettavat säännökset. Kun eläkelaitos on luovuttanut koko vakuutuskantansa, se on edelleen oikeushenkilö ja eläkelaitos. Eläkelaitos lakkaa vasta, kun laitos on purettu. Vakuutuskannan luovutuksen vuoksi eläkelaitoksessa ei enää ole riskejä, jotka liittyvät vakavaraisuuspääoman määrään ja vakuutuskantaa vastaavien varojen riittävytyteen. Tämän vuoksi koko vakuutuskantansa luovuttaneeseen eläkelaitokseen ei sovelleta säännöksiä riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta, sisäisestä valvonnasta, vastuullisesta vakuutusmatematikosta, poikkeusoloihin varautumisesta. Eläkelaitokseen ei myöskään sovelleta säännöksiä sulautumisesta ja jakautumisesta.

22-26 § Eläkepäätökset ja Maksettavaksi erääntyneen eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta antaa myös selvitystilassa eläkepäätös ja suorittaa selvitystilan aikana kaikki ne eläkkeet ja etuudet, jotka ennen sitä tai sinä aikana erääntyvät maksettaviksi. Eläkkeet suoritetaan laitoksen varoista. Merkitystä ei ole sillä, onko etuutta haettu tai päätös sen myöntämisestä annettu ennen tai jälkeen selvitystilan alkamisen. -Eläke tai muu etuus on maksettava oikea-aikaisesti siten kuin työntekijän eläkelaiassa tai yrittäjän eläkelaiassa asiasta säädetään. Koska selvitystilassa oleva eläkelaitos maksaa edelleen eläkkeitä, se osallistuu eläkelaitosten väliseen kustannusten ja-koon niin kuin työntekijän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa asiasta säädetään.

23-27 § Toimintasuunnitelma. Selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta ei ole ollut aiemmin säännöksiä. Toimintasuunnitelmassa lueltaisiin kootusti eläkelaitoksen kaikki velat ja ehdotus niiden maksamiseksi selvitystilan aikana. Toimintasuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle hyväksyttäväksi. Pykälä vastaa osaltaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 18 §:ssä säädettyä liiketoiminnan jatkamista koskevaa suunnitelmaa.

24-28 § Eläkekassan osakkaan vastuu. Pykälässä säädetään osakkaan velvollisuudesta tarvittaessa täydentää selvitystilaan asetetun eläkekassan vakavaraisuuspääomaa. Vaikka osakas ei voi enää vakuuttaa työntekijöitään selvitystilaan asettamispäivän jälkeiseltä ajalta kassassa, osakkaalle voi vielä syntyä velvollisuus maksaa kassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi. Momentin mukaan eläkekassan vastuovelka, vakavaraisuuspääoma ja vakavaraisuusraja lasketaan selvitystilaan asettamispäivän mukaisesti. Jos vakavaraisuuspääoma alittaa vakavaraisuusrajan, eläkekassan osakkaiden on täydennettävä kassan vakavaraisuuspääomaa maksamalla vakuutusmaksua.

Pykälän 2 momentissa säädetään, miten 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu määritetään osakkailla. Velvollisuutta suorittaa eläkekassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman täydentämiseksi sovelletaan myös osakkaaseen, joka on eronnut tai erotettu kassassa sen tilikauden aikana, jolloin kassa asetettiin selvitystilaan.

Pykälän 3 momentin mukaan selvitysmiehen on määrättävä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksu viipymättä selvitystilaan asettamisen jälkeen. Maksujen määräämistä ei ole tarkoituksenmukaista lykätä, kun kaikki maksun suuruuden selvittämiseksi tarvittavat tiedot ovat selvitystilaan asettamisen jälkeen olemassa. Muutoin vaarana on selvitystilan mahdollisesti pitkittyessä vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen. Työntekijän eläkelain 158 §:n mukaan eläkemaksu on määrättävä viiden vuoden kuluessa sääntöjen mukaisesta työeläkemaksun eräpäivästä. Pykälän 3 momentin mukaan selvitystilan asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonmuutoksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään. Eläkekassan osakkaan vastuun kannalta ei ole merkitystä sillä, mitä eläkekassan taloudelliselle tilanteelle tapahtuu selvitystilaan asettamispäivän jälkeen. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön nykyisiä periaatteita osakkaan vastuusta selvitystilassa.

25-29 § Eläkesäätiön osakkaan vastuu. Pykälä on uusi. Voimassa olevassa laissa ei ole varsinaisia menettelysäännöksiä asiasta, mutta pykälän sisältö vastaisi nykyisin ja oikeuskäytännössä syntyneitä periaatteita eläkesäätiön osakkaan vastuusta. Nykyisin työnantajan vastuun jatkuminen selvitystilan alkamisen jälkeen on johdettu työnantajalle asetetusta vakavaraisuuspääoman täydennysvastuun jatkumisesta. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä osakkaan vastuu vakuutusmaksuista ei pääty selvitystilaan asettamisessa. Selvitystilaan asettamisen jälkeen tapahtuva eläkesäätiön varojen arvonmuutos huomioidaan laskettaessa osakkaan 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksun määrää. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaan vastuu eläkesäätiön velvoitteista päättyy vasta, kun vakuutuskanta on luovutettu selvitysmenettelyssä. Lisäksi vastuun päättymiseksi edellytetään, että kaikki muut eläkesäätiön velat on maksettu tai niistä on asetettu hyväksyttävä vakuus ja eläkesäätiö on purkautunut.

26-30 § Vaatimus saatavan välittömäksi maksamiseksi. Ehdotuksen mukaan eläkelaitoksella on oikeus vaatia saatava osakkaalta maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos eläkelaitoksella ei ole riittävästi käteisiä varoja eläkkeitä, muita etuuksia tai selvitysmenettelystä aiheutuvia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta. Pykälän 2 momentti koskee saatavien irtisanomista muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Tällöin irtisanomisaika on kuusi kuukautta eikä tätä pidempiä sovittuja irtisanomisaikoja noudateta.

Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuslainsäädännössä, joten pykälässä ehdotetaan laajennettavaksi irtisanomismahdollisuus myös eläkekassoilta.

27-31 § Etuoikeudet velkojat. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset siitä, miten eläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeensaajilla ja muiden etuuksien saajilla on osuudestaan vastuuvulkaan keskenään samanlainen etuoikeus eläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Pykälän 2 momentin mukaan kyseinen etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispanttiin tai omaisuuteen vahvistetun kiinnityksen haltijan oikeutta. Pykälä vastaa tältä osin eläkesäätiölain 91 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 121 §:ää. Lisäksi momentissa säädetäisiin, ettei etuoikeus estä suorittamasta maksunsaantijärjestyksessä edellä olevia 22 §:ssä ja 23 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

28-32 § Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 90 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuslainsäädännön 120 §:n 1 momenttia. Koska vakuutuslainsäädännössä ei enää olisi takaisinmaksamisesta ei olisi tarpeen säätää kuten nykyisin.

29-33 § Lopputilitys. Pykälän vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 92 §:ää, vakuutuslainsäädännön 123 §:ää ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 23 ja 24 §:ää. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin nimenomainen selventävä säännökset, joiden mukaan kertomuksessa on selostettava omaisuuden jaon lisäksi myös vakuutuslainsäädännön luovuttamista ja joiden mukaan kertomukseen on liitettävä tilinpäätösasiakirjojen lisäksi toiminta- ja tilintarkastuskertomukset.

30-34 § Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviiliprosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut,

eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin voimassa oleva säännös koskee lopputilitystä, ja vakuutuslainsäädännön 124 §:ää.

31-35 § Ilmoitus vastuun siirrosta eläkkeen- ja muun etuudensaajalle. Pykälä on uusi. Vastaavasta ilmoituksesta on säädetty aiemmin eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä vakuutuslainsäädännön luovutusta koskevassa luvussa. Koska selvitystilassa kyse on myös vakuutuslainsäädännön luovuttamisesta, vakuutettujen edun kannalta vastaava ilmoitusta koskeva säännös on tarkoituksenmukainen. Pykälän mukaan eläkelaitoksen, joka on vastaanottanut selvitystilasta asetetun eläkelaitoksen vakuutuslainsäädännön, tulee ilmoittaa vastuun siirrosta eläkkeen ja muiden etuuksien saajille. Ilmoittaminen on tehtävä viimeistään vakuutuslainsäädännön siirron jälkeen tapahtuvan ensimmäisen etuuksien maksun yhteydessä.

32-36 § Purkautuminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälä sisältää säännökset eläkelaitoksen purkamisajankohdasta sekä lopputilitykseen liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevaa eläkesäätiölain 94 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 125 §:ää.

33-37 § Toiminta purkautumisen jälkeen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi purettu eläkelaitoksen oikeusasemasta sekä eläkelaitoksen johtohenkilöä mukaan lukien selvitysmiestä, osakasta, eläkekassan kassankokouksen puheenjohtajaa tai tilintarkastajaa vastaan mahdollisesti nostettavasta vahingonkorvauskanteesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, ettei purettu eläkelaitos voi poistamisen jälkeen hankkia oikeuksia tai tehdä sitoumuksia. Momentissa purettua eläkelaitosta käsitellään oikeustoimikelpoisuuden osalta vastaavalla tavalla kuin rekisteröimättömästä eläkelaitosta. Myös eläkelaitoksen puolesta toimivia käsitellään näissä tilanteissa yhdenmukaisesti. Purettu eläkelaitos on kuitenkin muissa tilanteissa eri asemassa kuin perustettava eläkelaitos. Purettu eläkelaitos esimerkiksi omistaa sille kuuluvan omaisuuden, kun taas perustamisvaiheessa eläkelaitoksen lukuun hankittu omaisuus tulee eläkelaitokselle vasta rekisteröinnillä. Purettu eläkelaitoksen selvitysmiehet voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteisiin selvitystoimien aloittamiseksi. Momentissa säädetään myös siitä, että purettu eläkelaitoksen sopimuskumppani voi vetäytyä sopimuksesta, jos hän ei tiennyt eläkelaitoksen purkautumisesta. Sopimuskumppanilla olisi velvollisuus reagoida verrattain nopeasti saatuaan tiedon asiasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 14 luvun 6 §:ssä tarkoitettu oikeudesta vahingonkorvauskanteen nostamiseksi. Siitä huolimatta, että lopputilitys on hyväksytty kassankokouksessa ja eläkekassa on purkautunut, uusi kassankokous voidaan kutsua koolle käsittelemään osakkaiden vaatetta vahingonkorvauskanteen nostamiseksi. Jos selvitysmies ei kutsu kassankokousta koolle, osakkaat voivat vaatia Finanssivalvonnan kutsumaan kassankokouksen koolle eläkekassan kustannuksella. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutuslainsäädännön 23 luvun 25 §:n 2 ja 3 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin selkeyden vuoksi haasteen toimittamisesta purkautuneelle eläkelaitokselle.

34-38 § Selvitystilän jatkaminen. Pykälässä säädettäisiin selvitystilän jatkamisesta tietyissä tilanteissa sen jälkeen, kun eläkelaitos on purettu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvityksen jatkamisen perusteista, joita olisivat uusien varojen ilmaantuminen ja kanteen nostaminen eläkelaitosta vastaan. Selvitystilaa voitaisiin jatkaa myös, jos siihen muusta syystä on tarvetta. Nykyisin asiasta säädetään samankaltaisesti eläkesäätiölain 96 §:n 1 momentissa ja vakuutuslainsäädännön 127 §:n 1 momentissa. Ehdotuksen mukaan kuitenkin selvitystyön jatkaminen kuuluu aikaisemmalle selvitysmiehelle. Tilanteesta, jossa vakuutusyhtiöllä ei kuitenkaan enää ole toimikelpoista selvitysmiestä, Finanssivalvonnan olisi hakemuksesta määrättävä selvitysmies.

Pykälän 2 momentti koskee rekisteristä poistamisen jälkeistä tilannetta, jossa tarvitaan selvitystoimia. Tällöin selvitystilasta määräämistä voisi hakea se, jonka oikeutta asia koskee. Finanssivalvonnan olisi määrättävä eläkelaitos selvitystilasta. Ehdotuksen mukaan selvitysmenettelyn jatkamisen vaihtoehtona Finanssivalvonnalla olisi määrätä varojen käyttämisestä tilanteesta, jossa eläkelaitokselle tulevien varojen määrä on niin vähäinen, ettei selvitystilän jatkaminen ole mielekästä. Tämän vuoksi momentissa säädetään mahdollisuudesta käyttää varoja ilman jatkettua selvitystilaa. Momentti vastaa vakuutuslainsäädännön 127 §:n 2 momenttia ja eläkesäätiölain 96 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevissa laeissa toimivalta on sosiaali- ja terveysministeriöllä ja ehdotuksessa Finanssivalvonnalla.

Pykälän 3 momentti koskee tilannetta, jossa uusien varojen ilmaantumisesta huolimatta varat eivät riittäisi jatkettun selvitystilan kulujen suorittamiseen eikä kukaan ota niitä vastattavakseen. Tällöin selvitystilaa ei jatketa. Momentti vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 26 §:n 4 momenttia.

35-39 § Eläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen. Säännöstä sovellettaisiin eläkesäätiön selvitystilan lopettamiseen. Vastavaa säännöstä eläkekassan selvitystilan lopettamisesta ei ehdoteta, koska eläkekassassa osakkaiden vastuu kassan velvoitteista katkeaa 24 §:n mukaisesti selvitystilaan asettamispäivänä. Kassan osakkaiden vastuuseen ei tämän jälkeen vaikuta muun muassa kassan kateomaisuuden arvon kehittyminen. Jos selvitystila olisi mahdollista lopettaa osakkaiden päätöksellä, kassan osakkaat voisivat lisämaksuvelvollisuudesta vapautuakseen päättää lopettaa selvitystilan, jos kassassa on jälleen vakavaraisuusrajaa vastaava määrä katevaroja. Eläkesäätiöiden osalta osakkaan vastuuta ei ole rajoitettu selvitystilassa, jolloin on perusteltua, että osakkaat voivat hyötyä selvitystilan aikana tapahtuvasta kehityksestä ja päättää lopettaa selvitystilan.

Nykyisin eläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja toiminnan jatkaminen on ollut mahdollista ainoastaan silloin, kun selvitystila on aloitettu eläkesäätiön vapaaehtoisella päätöksellä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eläkesäätiön selvitystilan lopettamisesta myös silloin, kun eläkesäätiön taloudellinen asema tai jäsenmäärä tai molemmat paranevat selvitystilan aikana siten, että se täyttää tämän luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimintaedellytykset.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön osakkaat voivat tilintarkastajien lausunnon saatuaan päättää selvitystilan lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta tietyin edellytyksin. Ensimmäisenä edellytyksenä mainitulle päätökselle on se, että eläkesäätiö täyttää jälleen 2 §:n 1 momentin 1 - 3 kohdassa säädetyt edellytykset toiminnan jatkamiselle. Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että osakkaiden päätös selvitystilan lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta on pätevä vain, jos se on tehty yksimielisesti. Säännöissä ei voida määrätä alhaisemmasta vaatimuksesta. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 97 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 128 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta sitä, että voimassa olevassa laissa ei säädetä pakkoselvitystilan lopettamisesta. Ehdotus vastaa sisällöltään myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 1 momenttia. Voimassa olevasta vakuutusyhtiölainsäädännöstä poiketen ehdotuksessa ei myöskään säädetä kieltoa, jonka mukaan päätöstä ei kuitenkaan saataisi tehdä, jos selvitystilaan on lain mukainen peruste tai jos eläkelaitoksen omaisuutta on jaettu. Ehdotuksen nojalla päätöstä ei voida tehdä, jos selvitystilaan on edelleen lain mukainen peruste. Sen sijaan omaisuuden jaosta huolimatta päätös voitaisiin tehdä silloin, jos lain edellytykset täyttyvät.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin eläkesäätiön johdon valitsemisesta, kun toimintaa päätetään jatkaa. Momentissa säädettäisiin myös lopputilityksestä, joka selvitysmiesten olisi 29 §:n mukaan annettava. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 97 §:n 2 momenttia, vakuutuskassalain 128 §:n 2 momenttia ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että ehdotuksessa ei säädetä hallintoneuvoston valitsemisesta. Ehdotuksessa säädettäisiin myös selvyyden vuoksi, että selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiesten on tällöin annettava lopputilitys.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hallituksen velvollisuudesta ilmoittaa viivytyksettä Finanssivalvonnalle selvitystilan lopettamisesta rekisterimerkintää varten. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että velvollisuus rekisteri-ilmoituksen tekemiseen on muiden vastaavien tilanteiden tapaan eläkelaitoksen vastavalitulla johdolla eikä selvitysmiehellä, toisin kuin nykyisessä eläkesäätiölain 97 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 128 §:n 3 momentissa ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 7 §:n 1 momentissa. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan ilmoituksen sisältöä koskevista määräyksenantovaltuuksista.

14 Luku Konkurssi

36-1 § Konkurssiin luovuttaminen ja edustaminen konkurssin aikana. Pykälän 1 momentin mukaan normaalitilanteessa eläkelaitoksen omaisuus voitaisiin luovuttaa konkurssiin ainoastaan hallituksen päätöksellä ja selvitystilassa olevan eläkelaitoksen omaisuus selvitysmiesten päätöksellä, kuten nykyisinkin. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n ja vakuutuskassalain 129 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin eläkelaitoksen edustamisesta konkurssissa. Jos eläkelaitos on luovutettu konkurssiin hallituksen päätöksellä, eläkelaitosta edustavat hallitus ja toimitusjohtaja. Jos eläkelaitos on luovutettu konkurssiin selvitysmiehen päätöksellä, eläkelaitosta edustaa selvitysmies. Konkurssin aikana voidaan valita uusia hallituksen jäseniä

tai uusia selvitysmiehiä. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n ja vakuutuskassalain 129 §:n 1 momentin toista ja kolmatta virkettä.

Pykälän 3 momentin nojalla konkurssissa olevan eläkelaitoksen nimeen on lisättävä ”konkurssitilassa”. Säännöksellä pyritään suojaamaan kolmansien tiedonsaantia eläkelaitoksen oikeudellisesta asemasta. Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 99 §:ään ja vakuutuskassalain 131 §:ää.

Pykälän 4 momentissa säädetään, että Finanssivalvonnan esityksestä tuomioistuimen on pesänhoitajia määrätessään määrättävä pesänhoitajaksi yksi Finanssivalvonnan nimeämä henkilö. Säännös vastaa tältä osin sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 2 momenttia.

2 § Selvitystila säännösten soveltaminen. Mitä selvitystilaa koskevassa luvussa vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavan omaisuuden erottamisesta ja eläkelaitoksen sijoitustoiminnan harjoittamisesta säädetään, sovelletaan myös eläkelaitoksen konkurssissa. Samoin sovelletaan säännöstä niistä toiminnoista, joita koko vakuutuskantansa luovuttaneella laitoksella ei tarvitse enää olla. Kun eläkelaitos on konkurssissa, laitoksen omaisuutta koskevat päätökset tekee konkurssipesä. Tämän vuoksi, mitä selvitystilalta eläkelaitoksesta säädetään, sovelletaan konkurssiin asetetun laitoksen osalta konkurssipesään. Samoin eläkelaitoksen hallituksen ja toimitusjohtajan osalta, päätösvalta laitoksen omaisuudesta on siirtynyt konkurssipesälle.

Eläkelaitos voi selvitys- ja konkurssitilassa jatkaa sijoitustoimintaa siten kuin tässä laissa ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetussa laissa asiasta säädetään. Konkurssioikeuden periaatetta siitä, että konkurssipesän omaisuus on muutettava rahaksi, ei sovelleta lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavaan eläkelaitokseen. Selvitystilan ja konkurssin aikana eläkelaitoksen on kuitenkin vältettävä liiallista riskinottoa sijoitustoiminnassaan, koska sijoitustoiminnan mahdolliset tappiot voivat merkittävästi lisätä konkurssista myöhemmin eläkejärjestelmälle aiheutuvia kustannuksia. Tarkoituksenmukaiseksi sijoitusjakauksi voidaan katsoa vähäriskinen sijoitusomaisuus lisätyn työeläkejärjestelmän kollektiivisen riskinkannon piirissä olevalla 20 prosentin osakepainolla. Työeläkevarojen pitkän aikavälin tuottopotentiaalin tukemiseksi 20 prosenttia osakesijoitusten riskistä on rajattu yksittäisten eläkelaitosten vakavaraisuusvaatimusten ulkopuolelle, jolloin näistä sijoituksista syntyvä riski kannetaan kollektiivisesti koko eläkejärjestelmän toimesta. Yksittäisen eläkelaitoksen kannettavaksi jää riski siitä, miten sen saamat osaketuotot poikkeavat eläkelaitosten keskimääräisestä osaketuotosta. Täten myös konkurssissa olevalle eläkesäätiölle tai eläkekassalle olisi tarkoituksenmukaista sallia kyseinen määrä osakeriskiä, jotta eläkejärjestelmä ei menetä näiden varojen osalta kyseistä tuottopotentiaalia.

3 § Eläkepäätökset, eläkkeen ja muun etuuden suorittaminen sekä kustannusten jako. Myös konkurssiin asetetun eläkelaitoksen tulee antaa eläkepäätös ja maksaa erääntyneet eläkkeet sekä muut etuudet. Jos pesässä ei ole riittävästi varoja eläkkeiden ja muiden etuuksien maksuun, eläkelaitoksen saatava osakkaalta voidaan vaatia heti maksettavaksi, kuitenkin vain siltä osin mitä edellä tarkoitettuihin suorituksiin tarvitaan. Tällainen voi olla tilanne esimerkiksi silloin, jos eläkelaitoksen varallisuus koostuu vaikeasti rahaksi muutettavasta omaisuudesta kuten kiinteistöistä. Eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittaminen rahoitetaan eläkelaitosten yhteisvastuun kautta vasta sen jälkeen, kun eläkelaitoksen omat varat eivät suoritukseen enää riitä. Konkurssissa oleva eläkelaitos osallistuu eläkelaitosten väliseen kustannusten jakoon siten kuin työntekijän eläkelaiassa ja yrittäjän eläkelaiassa asiasta säädetään.

Jos eläkekassan varat eivät riitä tässä pykälässä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien suorittamiseen sen jälkeen, kun kassan osakaat ovat suorittaneet koko konkurssiin asettamishetken tai sitä edeltäneen selvitystilaan asettamishetken mukaan lasketun maksuvelvollisuutensa eläkekassalle, tässä pykälässä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuudet rahoitetaan työntekijän eläkelaiassa säädetystä eläkelaitosten yhteisvastuusta. Eläkesäätiön osakaat ovat koko omaisuudellaan vastuussa eläkesäätiön varojen riittävydestä eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittamiseen. Kun eläkesäätiön osakkaiden varat eivät enää riitä edellä tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien suorittamiseen, ne rahoitetaan työntekijän eläkelaiassa säädetystä eläkelaitosten yhteisvastuusta. Eläkkeet ja muut etuudet rahoitetaan yhteisvastuusta myös silloin, jos eläkekassan tai eläkesäätiön osakkaiden maksuvelvollisuus on riitautettu tai maksuja ei muusta syystä saada perityksi, ja eläkkeet ja muut etuudet jäävät tämän vuoksi turvaamatta.

37-4 § Etuoikeutetut velkojat konkurssissa. Pykälässä säädetään 27 §:ssä tarkoitettujen etuoikeutettujen saatavien säännösten soveltamisesta myös konkurssissa. Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 3 momenttia. Vakuutetuilla, eläkkeensaajilla, etuudensaajilla ja edunsaajilla on osuudestaan vastuuvakaan keskenään samanlainen etuoikeus kuin konkurssiin asetetun eläkelaitoksen omaisuuden kuin irtaimen pantin haltijalla.

5 § Vakuustoitinnan rajoittaminen. Konkurssitilassa eläkelaitos jatkaa toimintaansa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Eläkelaitos ei saa konkurssin aikana vakuuttaa uusia henkilöitä. Laitoksen osakkaan tulee viipymättä järjestää eläketurva konkurssiin asettamisen jälkeen tehdystä työstä muussa kuin konkurssiin asetetussa eläkelaitoksessa tai työeläkevakuutusyhtiössä.

6 § Eläkekassan osakkaan vastuu konkurssin aikana. Jos eläkekassa on sitä konkurssiin asetettaessa selvitystilassa, eläkekassan osakkaiden vastuu kassaa kohtaan on määräytynyt jo aiemmin selvitystilaan asettamishetkellä siten kuin 13 luvun 28 §:ssä säädetään. Jos näin ei ole, eläkekassan osakkaiden vastuu kassaa kohtaan määritetään konkurssiin asettamishetken mukaan noudattaen samoja periaatteita kuin vastuun määrittelyssä selvitystilaan asettamishetkellä. Jos eläkekassan konkurssiin asettamishetkellä sen vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin sen vakavaraisuusraja, eläkekassan osakkaan on maksettava eläkekassalle vakuutusmaksua vakavaraisuuspääoman kartuttamiseksi vakavaraisuusrajaan saakka. Konkurssiin asettamisen jälkeen tapahtuvalla eläkekassan varojen arvonmuutoksella ei ole vaikutusta osakkaan maksuvelvollisuuden määrään. Velvollisuus suorittaa vakuutusmaksu on osakkaalla, joka on eronnut tai erotettu eläkekassasta sen tilikauden aikana, jona kassa on asetettu konkurssiin.

7 § Eläkesäätiön osakkaan vastuu konkurssin aikana. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiön velvoitteista päättyy, kun säätiön on purettu. Osakas on vastuussa vakuutusmaksujen maksamisesta eläkesäätiölle myös konkurssin aikana. Eläkesäätiön varojen arvonmuutos huomioidaan laskettaessa osakkaan 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksun määrää myös konkurssin aikana.

8 § Vakuutuskannan luovuttaminen. Konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan osin samaa menettelyä kuin sellaisen eläkelaitoksen kannan luovuttamiseen, joka ei ole konkurssissa. Vakuutuskannan luovuttamiseen sovelletaan muun muassa 12 luvun säännöksiä vakuutuskannan luovutusta koskevasta suunnitelmasta. Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunnosta. Lisäksi sovelletaan 13 luvun säännöksiä mahdollisuudesta erottaa vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta tuomioistuimessa oikeudenkäynnin kohteena oleva omaisuus, eläkekassan vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta sekä eläkesäätiön vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Sen sijaan luovutettavaa vakavaraisuuspääomaa säännellään konkurssitilanteessa toisin kuin selvitystilassa, koska konkurssiin asetetussa eläkelaitoksessa ei usein ole vakavaraisuusrajaa vastaavaa määrää pääomaa. Kun konkurssiin asetetun eläkelaitoksen vakuutuskanta luovutetaan, vastaanottavalle vakuutuslaitokselle on siirrettävä omaisuutta määrä, joka vastaa luovutettavan vakuutuskannan osuutta luovuttavan eläkelaitoksen vastuuvelan katteesta.

Jos konkurssiin asetetussa eläkekassassa on edellä tarkoitettua määrää enemmän omaisuutta, lisäksi on luovutettava enintään määrä, joka vastaa konkurssiin asettamishetken vakavaraisuusrajaa tai sitä edeltävän selvitystilaan asettamishetken vakavaraisuusrajaa. Luovuttavasta eläkesäätiöstä, joka on asetettu konkurssiin, on siirrettävä vastaanottavalle vakuutuslaitokselle edellä tarkoitetun osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka vastaa vakuutuskannan luovutushetken vakavaraisuusrajaa. Jos luovuttavan eläkesäätiön vakavaraisuuspääoma vakuutuskannan luovutushetkellä alittaa edellä tarkoitettua vakavaraisuusrajaa vastaavan määrän ja eläkesäätiön kaikki osakkaat on asetettu konkurssiin, vastaanottavalla vakuutuslaitokselle on siirrettävä 1 momentissa tarkoitetun osuuden lisäksi luovutettavaa vakuutuskantaa vastaava osuus siitä vakavaraisuuspääomasta, joka eläkesäätiössä luovutushetkellä on.

9 § Purkaminen ja rekisteristä poistaminen konkurssin johdosta. Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 4 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 4 momenttia.

39-10 § Konkurssin päätyminen selvitystilaan. Säännös vastaa sisällöllisesti eläkesäätiölain 98 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 129 §:n 5 momenttia.

11 § Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen yhteistyö. Pykälän mukaan eläkelaitoksen konkurssin osalta Finanssivalvonnan ja konkurssiasiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

44-15 LUKU VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi voimassa olevan eläkesäätiölain 12 luvun ja vakuutuskassalain 14 luvun tapaan eläkekassaa ja eläkesäätiötä koskevista vahingonkorvaussäännöksistä. Luvussa säädettäisiin johdon ja osakkaan vahingonkorvausvelvollisuudesta sekä korvauskanteen nostamisesta, vastuuvapaudesta sekä kanneoikeuden vanhentumisesta. Lähtökohtana on ollut luvun rakenteen ja kirjoittamistavan selkeyttäminen vakuutusyhtiölaissa ja osakeyhtiölaissa voimassa olevia säännöksiä ja periaatteita vastaavalla tavalla.

Eläkelaitoksen johtoa koskevat vahingonkorvaussäännökset säilyvät pääsääntöisesti nykyisen kaltaisina. Laissa ehdotetaan myös säädettävän eläkelaitoksen johtohenkilöitä koskevasta tuottamusolettamasta yhteisöainsäädäntöä vastaavalla tavalla. Nykylaista poiketen lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös myös eläkekassan kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta vastaavalla tavalla, kuin mitä vakuutusyhtiölaissa on säädetty yhtiökokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Eläkekassan perustajan vahingonkorvausvelvollisuudesta ei enää jatkossa säädettäisi, vaan perustajaa koskevat vastuut sisältyisivät osakasta koskeviin säännöksiin. Myös voimassa olevassa vakuutuskassalaissa olleet säännökset koskien eläkekassan jäsenen ja nimenkirjoittajan vahingonkorvausvelvollisuutta, ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomina.

Vahingonkorvauksen sovittelua koskeviin säännöksiin ehdotetaan muutoksia. Nykyisin laissa on ollut vahingonkorvauslain sovittelua ja korvausvastuun jakaantumista koskevia säännöksiä tiukentava säännös, jonka mukaan mainittuja vahingonkorvauslain säännöksiä voidaan soveltaa ainoastaan, kun hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan syyksi on jäänyt vain lievä huolimattomuus. Tästä ehdotetaan luovuttavan, koska muussakaan yhteisöainsäädännössä ei ole vastaavasta tiukennusta. Lisäksi kanneoikeuden vanhentumista koskevia aikoja ehdotetaan pidennettäväksi 5 vuoteen nykyisten kahden tai kolmen vuoden sijasta vakuutusyhtiö- ja osakeyhtiölakia vastaavalla tavalla.

1 § Johtohenkilön vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälä vastaa sisällöllisesti, mitä vakuutusyhtiön johdon vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään vakuutusyhtiölain 28 luvun 1 §:ssä. Pykälässä tarkoitettu johtoon kuuluva henkilö ratkaistaan viime kädessä sen perusteella, kuka tosiasiaassa on valittu hoitamaan kyseistä tehtävää, eikä asiaa koskevien muodollisten seikkojen perusteella. Edustajiston jäsen tai puheenjohtaja ei ole pykälässä tarkoitettu johtohenkilö.

Pykälän 1 momentissa säädetään hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta eläkelaitosta kohtaan. Momentin mukaan johdon on korvattava vahinko, jonka hän on toimessaan ehdotuksen 4 luvun 1 §:ssä säädetyin johdon yleisen huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttanut eläkelaitokselle. Ehdotuksen 4 luvun 1 §:n mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava eläkelaitosta huolellisesti ja ammattitaitoisesti. Jos johtoon kuuluva rikkoo huolellisuusvelvoitettaan, hän on pykälän mukaan velvollinen korvaamaan eläkelaitokselle aiheuttamansa vahingon.

Pykälän 2 momentin mukaan johtohenkilö on velvollinen korvaamaan 1 momentissa tarkoitettua lisäksi myös vahingon, jonka hän on tehtävässään muuten tätä lakia tai eläkelaitoksen sääntöjä rikkomalla on aiheuttanut eläkelaitokselle, osakkaalle tai muulle henkilölle. Pykälässä ei mainita nimenomaisesti tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomista vahingonkorvausvelvollisuuden synnyttävänä tekona, koska ilmaisu lain rikkomisesta pitää sisällään myös sen nojalla annetut säännöt ja määräykset. Näitä ovat esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön asetukset ja Finanssivalvonnan määräykset. Myös eläkesäätiölain 109 §:ssä ja vakuutuskassalain 151 §:ssä vahingonkorvausvelvollisuus koskee paitsi lain rikkomista myös lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomista. Nykyisin vakuutuskassalaissa on ollut maininta lisäksi vakuutusta varten vahvistetuista perusteista, joka ehdotetaan nyt poistettavaksi. Korvausvastuu edellyttää siis, että vahinko on aiheutettu rikkomalla esimerkiksi muita tämän lain säännöksiä kuin pelkästään 4 luvun 1 §:ssä säädettyä huolellisuusvelvoitetta. Nykyisin laissa mainittu sana tuottamuksellisuus on korvattu samaa tarkoittavalla huolimattomuus-sanalla. Näin on menetelty myös muussa yhteisöainsäädännössä.

Hallintoneuvoston jäsenen vastuusta ei ehdoteta enää säädettävän, koska mainittua hallintoelintä ei enää olisi jatkossa. Voimaannolaisissa säädettäisiin olemassa olevien hallintoneuvoston jäsenten vastuusta. Eläkelaitoksen hallituksen jäse-

nen ja toimitusjohtajan korvausvastuu olisi ehdotuksen mukaan yhtä laaja kuin nykyisissä eläkesäätiölaissa ja vakuutus-kassalaissa. Sen sijaan edustajiston jäsenen korvausvastuu on voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 153 §:n mukaan edellyttänyt tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta. Tältä osin edustajiston jäsenen vahingonkorvausvastuu tiukentuu.

Voimassa olevassa eläkesäätiölain 109 §:ssä on säännökset, jonka mukaan korvausvastuu on voinut syntyä myös silloin, kun vahinko on aiheutettu eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvalla tai kuuluneella henkilöllä, eläkkeen tai muun etuuden saajalle. Nyt ehdotetaan, että momentissa ei luetaisi näin täsmällisesti kyseisiä tahoja, mutta myös näiden henkilöiden voidaan katsoa sisältyvän laissa mainittuun muun henkilön käsitteeseen. Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 153 §:n mukaan edustajiston jäsenen korvausvastuu on säädetty erikseen myös perustajan vahingonkorvausvastuusta. Tämä ei olisi enää tarpeellista, koska pykälässä mainittu osakas käsittäisi myös eläkelaitoksen perustamisvaiheessa perustajana olevan työnantajan. Laissa ei olisi enää tarpeen säätää myöskään erikseen nimenkirjoittajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Nimenkirjoittaja tai muu edustaja vastaa aiheuttamastaan vahingosta niin kuin hänelle 4 luvun 18 §:n mukaan edustamisoikeuden antanut hallitus. Asiasta ehdotetaan säädettävän 4 luvun 18 §:n 2 momentissa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti eläkelaitoksen johtohenkilöä koskevasta tuottamusolettamasta. Jos vahinko on aiheutettu muutoin kuin pelkästään rikkomalla huolellisuusvelvoitetta tai 1 luvussa tarkoitettuja periaatteita, vahinko katsotaan aiheutetun huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita toimineensa huolellisesti. Momenttiin ehdotetaan otettavan säännös tuottamusolettamasta myös silloin, kun osakas on aiheuttanut eläkelaitokselle, osakkaalle tai muulle henkilölle korvaavaa vahinkoa eläkelaitoksen lähipiiriin kuuluvan eduksi oikeustoimella tai muulla siihen rinnastettavalla järjestelyllä. Eläkelaitoksen ja toisen henkilön katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin silloin, kun toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja toimintaa koskevassa päätöksenteossa. Lähipiiritilanteessa voidaan olettaa, että kysymyksessä on vähintään tuottamuksellinen menettely. Säännöksen soveltaminen ei edellytä näyttöä siitä, että tarkoitus oli tuottaa lähipiirille kuuluvaa etua, vaan riittävää on, että toimi objektiivisesti arvioiden on tapahtunut lähipiiriin hyväksi.

2 § Eläkekassan osakkaan vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälä vastaisi asiallisesti vakuutuslainsäädännön 153 §:ssä säädettyä. Voimassa olevasta laista poiketen säännöksessä ei enää säädettäisi jäsenen korvausvastuusta eläkekassaa, osakasta tai muuta henkilöä kohtaan. Jäsenellä ei käytännössä ole intressiä vahingoittaa kyseisiä tahoja, joten tällaisen korvausvastuun syntyminen on hyvin epätodennäköistä. Osakkaan vahingonkorvausvelvollisuuden edellytyksenä ei olisi enää tahallisuus tai törkeä tuottamus, kuten nykyisin, vaan riittävää olisi, että osakas on myötävaikuttamalla tahallaan tai huolimattomuudesta tämän lain tai eläkekassan sääntöjen rikkomiseen aiheuttanut vahingon. Tämä vastaa mitä vakuutusyhtiölain 28 luvun 3 §:ssä ja osakeyhtiölain 22 luvun 2 §:ssä säädetään. Voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä on säädetty, että korvausvastuu voi syntyä myös vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden noudattamatta jättämisestä. Tämä vastuu perusteella ehdotetaan poistettavaksi.

3 § Kassankokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus. Nykyisin voimassa olevassa laissa ei ole erikseen kassankokouksen puheenjohtajaa koskevia vahingonkorvaussäännöksiä. Pykälään ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiölain 28 luvun 4 §:ää ja osakeyhtiölain 22 luvun 3 §:ää vastaavasti, että kassankokouksen puheenjohtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on tehtävässään tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, eläkekassan sääntöjä tai Finanssivalvonnan määräyksiä rikkomalla tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttanut. Vahingon on tullut aiheutua eläkekassalle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

4 § Sovittelu ja korvausvastuun jakaantuminen. Pykälään ehdotetaan nykyisen eläkesäätiölain 154 §:n 1 momentin ja vakuutuslainsäädännön 111 §:n 1 momenttia vastaavaa viittaussäännöstä vahingonkorvauslain (4212/1974) 2 ja 6 luvun soveltua ja korvausvastuun jakautumista koskeviin säännöksiin. Nykyisin voimassa olevissa laeissa on ollut tiukennus, jonka mukaan vahingonkorvauslain soveltua koskevia säännöksiä on voitu soveltaa johdon osalta vain silloin, kun kyseessä on ollut lievä huolimattomuus. Tätä edellytystä ei ehdoteta enää otettavan lakiin, koska vastaavaa ei edellytetä muualla yhteisölaissäädännössä.

5 § Päätös vahingonkorvauskanteen nostamiseksi. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 112 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 155 §:ää. Pykälän 3 momentissa säädetään päätöksestä nostaa vahingonkorvauskanteen edustajiston jäsentä vastaan. Koska

edustajiston jäsen ei ole 1 §:ssä tarkoitettu johtohenkilö, jäsenen vahingonkorvausvastuu perustuisi vahingonkorvauslakiin. Esimerkiksi luottamusaseman väärinkäyttö voidaan katsoa sellaisen taloudellisen vahingon korvausperusteeksi, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon. Erona nykytilaan pykälässä ei enää säädettäisi sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta asettaa erityinen asiamies ajamaan kannetta eläkelaitoksen lukuun. Vastaavaa säännöstä ei ole vakuutusyhtiölaissa tai muussa yhteisölaissä.

6 § Osakkaiden oikeus ajaa kannetta eläkekassan hyväksi. Pääsääntöisesti eläkekassan mahdollisten vahingonkorvausosaavien toteuttamisesta päätetään kassankokouksessa tai hallituksessa. Pykälässä säädetään poikkeuksesta, jonka perusteella eläkekassan osakkailla on kuitenkin oikeus ajaa kannetta eläkekassan hyväksi. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 156 §:ssä säädettyä sekä vakuutusyhtiölain 28 luvun 8 §:n 1-3 momenttia.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa edellytetään, että kantajilla on eläkekassassa kanteen vireillepanohetkellä vähintään yksi kymmenesosa osakkaiden äänivallasta. Voimassa olevaan lakiin verrattuna vähemmistövaatimusta ehdotetaan lievennettäväksi nykyisestä vähintään yhdestä kolmasosasta, vähintään yksi kymmenesosaan. Tämä vastaa vakuutusyhtiölain mukaista vähemmistöosakkaiden lukumäärää. Lisäksi ehdotetaan vakuutusyhtiölakia vastaavasti, että osakkaalla on kanneoikeus myös silloin, kun osoitetaan, että vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamatta jättäminen olisi yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Tällöin kanneoikeus ei riipu 1 kohdassa mainitusta äänivallasta. Voimassa olevan lain mukaan myös vakuutuskassan jäsenillä ja edustajiston jäsenillä on ollut oikeus ajaa kannetta. Tämä ehdotetaan poistettavaksi, koska myöskään työeläkeyhtiössä vakuutetuilla ei ole vastaavaa oikeutta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että eläkekassalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Tästä ei aikaisemmin ole ollut säännöstä. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 156 §:n 3 momenttia.

7 § Kanneoikeuden vanhentuminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kaikille luvussa tarkoitetuille kanteille yhteisestä viiden vuoden määräajasta. Määräaika ehdotetaan pidennettävän nykyisestä kahdesta tai kolmesta vuodesta viiteen vuoteen. Uusi kanneaika vastaisi vakuutusyhtiölain 28 luvun 9 §:ssä ja osakeyhtiölain 22 luvun 8 §:ssä säädettyä. Kanneajat lasketaan alkaviksi samoista ajankohdista kuin nykyään. Pykälässä säädettyä kanneaikaa sovelletaan myös tämän luvun 6 §:ssä tarkoitettuihin kanteisiin, joita tämän ohella voi koskea myös 6 §:n 3 momentissa säädetty erityinen kanneaika.

Muutoksena nykytilanteeseen laissa ei enää säädettäisi vakuutuskassalain perustajaa, jäsentä tai nimenkirjoittajaa vastaan nostettavien kanteiden kanneoikeuden vanhentumisesta. Tältä osin asiaa on perusteltu tämän luvun 1 §:n perusteissa. Uutta olisi säännös koskien tämän luvun 3 §:n mukaista kassankokouksen puheenjohtajaa vastaan nostettavan kanteen vanhentumisaikaa.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 113 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 157 §:n 2 momenttia.

8 § Pakottavuus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vahingonkorvaussäännösten pakottavuudesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, ettei eläkelaitoksen 2 ja 3 §:ssä säädettyä oikeutta vahingonkorvaukseen eräissä tapauksissa voida rajoittaa eläkelaitoksen säännöissä. Momentin 1 kohdan mukaan oikeutta vahingonkorvaukseen ei voida rajoittaa, kun vahinko on aiheutettu rikkomalla tämän lain tai sen nojalla sovellettavia säännöksiä, joista ei voida poiketa eläkelaitoksen sääntöihin otetulla määräyksellä. Momentin 2 kohdan mukaan eläkelaitoksen oikeutta vahingonkorvaukseen ei voida eläkelaitoksen säännöissä rajoittaa, jos vahinko on aiheutettu muuten tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta.

Pykälän 2 momentin mukaan vahingonkorvausvastuun rajoittaminen eläkelaitoksen sääntöjä muuttamalla edellyttäisi kaikkien osakkaiden suostumusta. Jos sääntöjä tältä osin muutetaan, vastuunrajoitus tulee voimaan, kun muutos rekisteröidään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, ettei eläkelaitoksen säännöissä voida rajoittaa osakkaan tai muun henkilön, velkojan, tämän luvun tai tilintarkastuslain mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen taikka kanteen ajamiseen. Eläkelaitoksen säännöt olisivat tehottomia siltä osin kuin oikeutta vahingonkorvaukseen tai kanteen nostamiseen on niissä rajoitettu enemmän kuin mitä tässä pykälässä on sallittu. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 28 luvun 10 §:ää ja osakeyhtiölain 22 luvun 9§:ää.

15-16 LUKU RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu *eläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena* (1 §) ja *eläkelaitosrikoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimät teot on kriminalisoitu *eläkelaitosrikkomuksena* (3§), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Lisäksi luku sisältää viittauksena rikoslakiin *rangaistusseuraamukset vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta* (4§), jonka rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 tai 40 luvun mukaan. Edellä mainitun perusteella syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin teoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskittämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeusrangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaissa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matalaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaissa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutustoimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiöitä ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa. Koska kyse on lakisääteisistä eläkevaroista, joita hoitavat yksityisoikeudelliset eläkesäätiöt ja eläkekassat, on yleisen edun kannalta perusteltua, että varojen käyttäminen säännösten vastaiseen tarkoitukseen kriminalisoidaan. Samoin on perusteltua, että valvonnan kannalta tarpeellisten ilmoitusten tekemättä jättäminen Finanssivalvonnalle kriminalisoidaan.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisina. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien eläkelaitosrikosta ja -rikkomusta sekä vaitiolovelvollisuuden rikkomista ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus. Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin teoihin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekojen johdosta. Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykäläen kirjoittamistapaa on täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 § Eläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälässä luetellut teot olisivat rangaistavia eläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena, eli niistä voitaisiin tuomita sakkoa tai enintään yksi vuotta vankeutta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 129 §:ää ja vakuutuskassalain 162 §:ää, joissa toiminnan harjoittaminen olematta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkarajaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistusuhka koskee. Eläkelaitosten toiminnan tarkoitus ja toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat on laissa tarkoin rajattu. Eläkelaitos ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten työeläkevakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta laitosta selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttyvät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oikeutta, vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin laitos on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen eläkekassaan selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n nojalla annetun toiminnan jatkamiskielon rikkomisen ei olisi kriminalisoitu, vaan siihen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain hallinnollisia sanktioita kuten uhkasakkoa. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 § Eläkelaitosrikos. Pykälässä säädetään teoista, jotka ovat rangaistavia eläkelaitosrikoksena. Rangaistusasteikko eläkelaitosrikoksesta on sakkoa tai vuosi vankeutta. Pykälän 1 ja 3 kohta vastaisivat asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 130 §:ää ja vakuutuskassalain 163 §:ää.

Pykälän 2 kohta olisi uusi. Siinä kriminalisoidaan eläkelaitoksen varojen jakaminen 8 luvun 2 §:n vastaisesti. Rangaistusuhka koskisi siten eläkelaitoksen varojen käyttämistä laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Aiemmin eläkelaitoksen varojen jakaminen lain säännösten tai eläkelaitoksen sääntöjen vastaisesti on ollut kriminalisoitua eläkesäätiö- ja vakuutuskassarikkomuksena, jossa rangaistuksena on sakkoa. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta vastaava teko on ollut

kriminalisoitu vakuutusyhtiölain 29 luvun 4 §:n perusteella vakuutusyhtiörikkoksena, jonka rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään vuosi vankeutta. Työeläkevakuutusjärjestelmään kuuluvien varojen asiaton jakaminen on yhtä moitittavaa riippumatta siitä, jaetaanko varoja työeläkevakuutusyhtiöstä vai eläkelaitoksesta. Tämän vuoksi on perusteltua, että eläkelaitoksen varojen käyttäminen laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen olisi jatkossa kriminalisoitu eläkelaitosrikkoksena. Työeläkevarat, joita eläkesäätiöt ja -kassat hoitavat on kerätty pakottavan työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain nojalla ja ne on tarkoitettu lakisääteisen eläketurvan hoitamiseen. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun kuin niiden edellä tarkoitettuun yhteiskunnalliseen tarkoitukseen voi aiheuttaa vahinkoa koko eläkejärjestelmälle. Uutta olisi myös pykälän 3 kohta, jossa kriminalisoidaan laitoksen vakavaraisuuspääoman ylittsen jakaminen osakkaille säännösten vastaisella tavalla. Koska säännöksessä pyritään rangaistavan teon kuvaamiseen, edellä mainittu kohta säädetään erikseen, vaikka se asiallisesti sisältyykin jo kohtaan 2. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa, jota sovelletaan myös työeläkeyhtiöihin, yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaistusta.

3 § Eläkelaitosrikkomus. Pykälässä lueteltaisiin ne teot, jotka olisivat rangaistavia eläkelaitosrikkomuksena. Eläkelaitosrikkomuksesta voidaan tuomita sakkoa. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 131 §:ää ja vakuutus-kassalain 164 §:ää. Sitä kuitenkin täsmennettäisiin pykäläviittauksin ja rangaistavan teon kuvauksin rikosoikeudellisten periaatteiden mukaisesti.

Uutta olisi se, että pykälän 2 momentin 3 - 9 kohdan mukainen menettely olisi rangaistavaa myös, jos menettely on ollut törkeän tuottamuksellista. Edellä mainituissa kohdissa säädetään rangaistavaksi Finanssivalvonnalle lain mukaan annettavien tietojen ja ilmoitusten tekemättä jättäminen. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on perusteltua säätää rangaistavaksi tahallisuuden lisäksi myös törkeän tuottamuksellisenä, sillä on yleisen edun kannalta tärkeää, että valvojalla on käytettävissään ajantasaiset tiedot. **Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 29 luvun 5 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.**

4 § Viittaus rikoslakiin. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 a §:ää ja vakuutuskassalain 165 a §:ää.

16-17 LUKU ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitoksia koskevista erinäisistä säännöksistä vastaavasti kuin eläkesäätiölain 14 luvussa ja vakuutuskassalain 15 luvussa. Erona nykytilaan rangaistussäännöksistä ehdotetaan säädettäväksi erikseen luvussa 15. Luvussa säädettäisiin toimivaltaisesta tuomioistuimesta riita-asiassa, välimiesmenettelyn käytöstä, haasteen toimittamisesta eläkelaitokselle ja kassankokouksen päätöksen täytäntöönpanokiellosta. Lisäksi luvussa säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta ja poikkeuksista siihen. Säännökset pysyvät lähtökohtaisesti voimassa olevia lakeja vastaavina. Luvun rakennetta ja kirjoittamistapaa pyritään kuitenkin selkeyttämään.

1 § Toimivaltainen tuomioistuin. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 126 §:ää ja vakuutuskassalain 158 §:ää. Pykälän viittausta oikeudenkäymiskaaren tarkennettaisiin koskemaan oikeudenkäymiskaaren 10 luvussa säädettyä.

2 § Välimiesmenettely. Pykälän 1 momentissa rajoitettaisiin välimiesmenettelyn käyttö vain 14 luvun mukaisiin riita-asioihin. Välimiesmenettelyssä voitaisiin ratkaista vahingonkorvauskanne eläkelaitoksen ja hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, vakuutetun tai osakkaan välillä. Välimiesmenettelyn käytöstä tällaisessa asiassa voidaan ottaa määräys eläkelaitoksen sääntöihin, jolloin määräyksellä on sama vaikutus kuin välityssopimuksella. Voimassa olevassa eläkesäätiö- ja vakuutuskassalaissa ei ole rajoitettu välimiesmenettelyn käyttöä. Välimiesmenettely on vaihtoehto tuomioistuinprosessille sellaisissa riitakysymyksissä, joissa sovinto on sallittu. Välitystuomio on täytäntöönpanokelpoinen eikä siihen voi hakea muutosta. Välimiesmenettelylle tunnusomaista on luottamuksellisuus eivätkä välitystuomiot olo julkisia. Välimiesmenettelyn voidaan siten katsoa soveltuvan 14 luvun mukaisiin vahingonkorvauskysymyksiin. Sen sijaan välimiesmenettelyä ei voida pitää sopivana muihin eläkelaitosta koskeviin asioihin, erityisesti jos asia koskee eläkelaitoksen varallisuutta ja siten työeläkejärjestelmään kuuluvia varoja.

Pykälän 2 momentin mukaan välitystuomio olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle, joka merkitsee ratkaisun eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin. Säädös on tarpeen, koska välitystuomiot eivät lähtökohtaisesti ole julkisia.

3 § Tiedoksiannot eläkelaitokselle. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 127 §:ää ja vakuutuskassalain 159 §:n 1 momenttia. Erona mainittuun vakuutuskassalain pykälään enää ei säädettäisi erikseen haasteen toimittamisesta kassankokouksen valitsemalle asiamiehelle siinä tapauksessa, että vakuutuskassan hallitus tahtoo nostaa kanteen vakuutuskassaa vastaan. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös tilanteesta, jossa tiedoksianto voidaan tietyin edellytyksin suorittaa luovuttamalla kenelle tahansa eläkelaitoksen palveluksessa olevalle tai eläkelaitoksen rekisteröidyn kotipaikan poliisiviranomaiselle.

4 § Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta voimassa olevaa eläkesäätiölain 132 §:ää ja vakuutuskassalain 165 §:ää vastaavasti.

5 § Eläkelaitoksen oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 132 c §:ää ja vakuutuskassalain 165 c §:ää. ~~Erona aiempaan pykälä ei enää sisältäisi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutusta, sillä se on osoittautunut tarpeettomaksi. Myös luvan antaminen salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöltä Finanssivalvonnan tehtäväksi.~~ Pykälään on myös lisätty eläkelaitoksen oikeus luovuttaa sosiaali- ja terveysministeriölle tietoja sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

6 § Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 b §:ää ja vakuutuskassalain 165 b §:ää.

17-18 LUKU VOIMAANTULO

1 § Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan aikaisintaan vuonna 2018.

1 LAKI LISÄELÄKESÄÄTIÖISTÄ JA LISÄELÄKEKASSOISTALAKI

1 LUKU LAIN SOVELTAMINEN JA TOIMINNAN KESKEISET PERIAATTEET

1 § Soveltamisala. Pykälässä säädetään lain soveltamisalasta. Pykälä vastaa lisäeläke-toimintaan sovellettavin osin voimassa olevan eläkesäätiölain 1 §:n 1 ja 2 momenttia, vakuutuskassalain 1 §:ää sekä maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain soveltamisalaa. Ehdotettua lakia sovellettaisiin sekä etuus- että maksuperusteisen lisäeläke-toiminnan harjoittamiseen Suomessa rekisteröidyssä lisäeläkesäätiöissä ja lisäeläkekassassa. Lisäeläkevakuutus-toiminnalla tarkoitetaan muuta sosiaalista eläkevakuuttamista kuin lakisääteistä eläkevakuuttamista eli vapaaehtoista sosiaalista eläkevakuuttamista. Sosiaalista eläkevakuuttamista harjoittaa työnantaja suljetussa toimintapiirissä kuten ~~3- ja 4 §:ssä-5 ja 6 §:ssä~~ säädetään, mikä erottaa toiminnan muun muassa henkivakuutusyhtiöiden ryhmäeläkevakuutus-toiminnasta. –Erona nykytilaan olisi, että lakisääteisen eläkevakuutus-toiminnan harjoittamisesta säädettäisiin omassa laissaan eli eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa. Lisäksi sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassatoiminnasta säädettäisiin uudessa vakuutuskassalaissa.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua toimintaa. Säännös vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 7 §:n 1 momenttia. Vastaava säännös on myös ehdotetussa eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa. Lisäeläke-toiminnan harjoittamiselle on ominaista, että toiminta on sidoksissa osakkaana olevaan työnantajaan. Työnantaja vastaa laitoksen sitoumuksista ja omasta eläkelupauksestaan. Tämän ominaispiirteen johdosta toiminta on myös monin osin säännelty vakuutusyhtiöiden toiminnasta poikkeavalla tavalla ja siksi toiminta rajatussa piirissä on perusteltua vakuutettujen etujen turvaamisen ja kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.

2 § *Määritelmät.* Pykälän 1 kohdan mukaan lisäeläkelaitoksella tarkoitetaan lisäeläkesätiötä ja lisäeläkekassaa. Lisäeläkelaitoksen käsitettä käytetään pykälissä, jos säännöstä sovelletaan sekä lisäeläkesätiön että lisäeläkekassaan. Pykälän 2 kohdassa määritellään ETA-valtio, jolla tarkoitetaan Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota. Pykälän 3 kohdan mukaan ETA-eläkelaitoksella tarkoitetaan lisäeläkelaitosta, joka on rekisteröity Suomessa rajat ylittävää toimintaa harjoittavana eläkelaitoksena. ETA-eläkelaitokset rekisteröidään Finanssivalvonnan rekisteriin. Pykälän 4, 5 ja 6-2 – 4 kohdissa määriteltäisiin erilaiset lisäeläkejärjestelyt. Etusperusteisessa järjestelyssä työnantaja lupaa tietyn lisäeläkkeen tason ja vastaa lupauksen toteutumisesta. Maksuperusteisessa järjestelyssä työnantaja ei lupaa tiettyä lisäeläkkeen tasoa vaan eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen perusteella siten, että eläkkeen määrää korottavat maksujen sijoittamisesta saatava nettotuotot ja vähentävät kertyneiden varojen hoitokulut. Sijoittamisesta saaduilla nettotuotoilla tarkoitetaan sijoituskohteen tuottoja, joista on vähennetty kyseisen sijoitusmuodon kulut. Kertyneiden varojen hoitokuluilla tarkoitetaan muun muassa eläkelaitoksen toiminnasta aiheutuvia kuluja. Sijoitussidonnainen järjestely on maksuperusteisen järjestelyn alalaji, jossa eläkkeen arvo on sidottu tietyn sijoituskohteen arvonkehitykseen. Esimerkiksi tiettyihin rahastoihin sidottu järjestely on sijoitussidonnainen. Maksuperusteinen taas on esimerkiksi järjestely, jossa vakuutusmaksuille luvataan tietty korkotuotto. Pykälän 5 kohdassa määritellään lisäeläkejärjestely kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Lisäeläkejärjestely on yleistermi, joka kattaa kaikki vapaaehtoiset lisäeläkejärjestelyt niiden muodosta riippumatta.

Pykälän 5 – 39 kohdat vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain määritelmiä siltä osin kuin niitä sovelletaan lisäeläketoihintaan. Pykälään on tehty luottavuuden parantamiseksi lakiteknisiiä muutoksia.

Pykälän 7 kohdan biometrisen riskin määritelmä vastaa eläkesäätiölain 2 §:n 1 momentin 14 kohdan ja vakuutuskassalain 3 §:n 14 kohdan määritelmää. Pykälän 8 kohdassa määritellään osakas, jolla tarkoitetaan työnantajaa tai yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan eläkelaitokselle vakuutusmaksua. Määritelmä vastaa sanamuodoltaan eläkesäätiö- ja eläkekassalain osakkaan määritelmää. Lisäeläketoiminnassa velvollisuus maksaa vakuutusmaksua perustuu tässä laissa säädettyyn sekä eläkelaitoksen sääntöihin.

Pykälän 9 kohdassa määritellään vakuutettu. Määritelmä on tarpeen lisäeläketoiminnassa, jossa vakuutettujen piiri ei määräydy muualla lainsäädännössä kuten lakisääteisessä eläkevakuuttamisessa. Vakuutetun käsite on uusi lisäeläketoiminnassa, jossa aiemmin vakuutuskassalaissa on käytetty käsitettä jäsen ja eläkesäätiölaissa käsitettä toimintapiiriin kuuluva henkilö. Vakuutettu olisi henkilö, joka on eläke- tai etuusjärjestelyn kohteena. Vakuutetulla tarkoitettaisiin myös vapaakirjan saanutta riippumatta siitä, onko henkilö vielä työsuhteessa eläkelaitoksen osakkaaseen. Se, ketä voidaan vakuuttaa eläkelaitoksessa, on rajoitettua kuten voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Asiasta säädetäisiin tämän luvun 6 §:ssä.

Pykälän 10 kohdassa määritellään edunsaaja. Määritelmä on uusi, mutta vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Edunsaaja on henkilö, joka ei ole vakuutettu ja jonka oikeus eläkkeeseen tai muuhun etuuteen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta. Edunsaaja on yleensä määritelty eläkelaitoksen säännöissä. Edunsaaja on esimerkiksi vakuutetun puoliso tai lapsi, jolla on oikeus lisäeläkkeeseen esimerkiksi vakuutetun kuoleman johdosta. Määritelmä vastaa sisällöllisesti vakuutuskassalain 3 §:n 4 kohtaa, vaikka siinä ei nimenomaisesti käytetä termiä edunsaaja.

Pykälän 11 kohdassa määritellään säännelty markkina kuten kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa. Pykälän 12 kohdan velkositoumuksen määritelmä vastaa eläkesäätiölain 2 §:n 10 kohdan ja vakuutuskassalain 3 §:n 10 kohdan määritelmää. Pykälän 13 kohdan kiinteistöyhteisön määritelmä vastaa eläkesäätiölain 2 §:n 11 kohdan ja vakuutuskassalain 3 §:n 11 kohdan määritelmää, mutta säännökseen on tehty teknisiä muutoksia. Pykälän 14 kohdassa määritellään konserni, jolla tarkoitetaan kirjanpitolain mukaista konsernia. Aiemmin konserni määriteltiin viittauksella osakeyhtiöksi. Säätiö tai kassa toimintaa voi kuitenkin harjoittaa työnantaja, joka ei ole osakeyhtiö, mutta joka kuitenkin muodostaa kirjanpitolaisa tarkoitettua konsernia.

Pykälän 15 kohdassa määritellään rahoittava yritys. Määritelmä on uusi ja se vastaa lisäeläkedirektiivin 6 artiklan e kohdan määritelmää. Määritelmä on tarpeen, jos ETA-eläkelaitos hoitaa muussa Eta-valtiossa kuin Suomessa sijaitsevan työnantajan tai muun yrityksen lisäeläkejärjestelmää. Rahoittava yritys on myös eläkelaitoksen osakas. Pykälän 16 kohdassa määritellään vastaanottava jäsenvaltio kuten lisäeläkedirektiivin 6 artiklan j kohdassa. Pykälän 17 kohdassa määritellään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kuten eläkesäätiölain 2 §:n 7 a kohdassa ja vakuutuskassalain 3 §:n 7 a kohdassa. Pykälän 18 kohdassa määritellään toimivaltainen viranomaisen kuten lisäeläkedirektiivin 6 artiklan g kohdassa. Pykälän 19 kohdassa määritellään OECD-valtio kuten eläkesäätiölain 46 a §:ssä ja vakuutuskassalain 83 g §:ssä.

Pykälän 20 kohdassa määritellään luottolaitos. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa luottolaitosta ei määritelty, vaikka katesäännöksissä käsitettä käytettiin. Käytännössä määritelmä vastasi luottolaitoslain määritelmää, jota myös ehdotettu määritelmä vastaa. Pykälän 21 kohdassa määritellään sijoitusrahasto ja pykälän 22 kohdassa vaihtoehtorahasto. Määritelmät ovat uusia. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain katesäännöksissä käytetään termejä sijoitusrahasto ja sijoitusrahastoon rinnastettava yhteissijoitusyrittäjä, joita ei ole määritelty. Sijoitusrahasto määritellään sijoitusrahastolaissa ja muu yhteissijoitusyrittäjä vastaa lainsäädännön muutoksen johdosta nykyisin vaihtoehtorahastoa. Ehdotuksessa viitataan edellä mainittuihin määritelmiin.

3 § Lisäeläkelaitoksen toiminnan tarkoitus. Pykälässä säädetään eläkesäätiölain 1 §:n 1 momenttia ja voimassa olevaa vakuutuskassalain 1 §:n 1 momenttia vastaavasti, että lisäeläketoimintaa harjoitetaan muutoin kuin liikemäisesti. Sillä, että toimintaa tulisi harjoittaa muutoin kuin liikemäisesti tarkoitettaisiin samaan kuin voimassa olevassa laissa. Toiminta ei siten saisi edelleenkään olla vakuutusliikkeen harjoittamista, jossa keskeistä on muun muassa voiton tavoittelu sekä avoin asiakaspiiri ja sitä kautta uusien asiakkaiden hankinta. Lisäksi momentissa todettaisiin, että laitoksen tulee hoitaa lisäeläketurvaa varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Vaikka kyse on vapaaehtoisesta lisäeläketoiminnan harjoittamisesta, toiminnan sosiaalivakuutusluonne ja sen harjoittaminen muutoin kuin liikemäisesti korostaa vakuutettujen etujen turvaamista kuten työeläkevakuutusyhtiön toiminnassa. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 6 a §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 9 a §:ää.

32 4 § Lisäeläkelaitoksen toiminta ennen rekisteröimistä. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 24 §:n 1 ja 2 momenttia ja eläkesäätiölain 16 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että eläkelaitosta ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän mukaan ennen eläkelaitoksen rekisteröimistä eläkelaitoksen puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen eläkelaitoksen rekisteröintiä, eläkelaitoksen toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointien johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskevissa asioissa. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimista siirtyy kuitenkin eläkelaitokselle rekisteröimisen jälkeen.

5 § Lisäeläkesäätiön toimintapiiri. Ehdotettu toimintapiiri vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 1 ja 115 §:ää. Ehdotetussa laissa yhteiseläkesäätiöstä käsitteenä luovuttaisiin ja eläkesäätiön toimintapiiriä ehdotetaan hieman kaventtavaksi. Eläkesäätiön toimintapiiri tulisi 1 momentin mukaan määritellä säätiön säännöissä siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantaja yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, jotka kuuluvat samaan kirjanpitoalaissa tarkoitettuun konserniin. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa toimintapiiri ei voisi perustua vain toiminnalliseen ja taloudelliseen yhteyteen harjoittavien työnantajien kesken vaan edellytyksenä olisi kiinteämpi yhteys eli konserni. Koska säätiön osakkaana olevat työnantajat vastaavat viime kädessä omalla omaisuudellaan säätiön velvoitteista, osakkaiden kuuluminen samaan konserniin on perusteltua.

6 § Lisäeläkekassan toimintapiiri. Ehdotettu toimintapiiri vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:ää. Eläkekassan säännöissä tulee 1 momentin mukaan määritellä toimintapiiri siten, että kassan osakkaan voi olla yksi työnantaja tai osakkaana voi olla useita työnantajia tai yrittäjiä. Kassan osakkaita voivat olla työnantajat, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, tai työnantajat, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen taikka, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden. Toiminnallinen ja taloudellinen yhteys on käsitteenä laajempi kuin kirjanpitoalaissa tarkoitettu konserni, joten toiminnallinen ja taloudellinen yhteys käsittää myös konsernin. Kassan toimintapiiriin voivat muodostaa myös yrittäjät, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen. Yrittäjällä tarkoitetaan yrittäjän eläkelaiissa tarkoitettua yrittäjää, mikä myös osaltaan rajaa eläkekassan toimintapiiriä.

Pykälän 2 momentin mukaan sellaisia muutoksia henkilöryhmään kuulumiseen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyteen, joilla on vaikutusta eläkekassan toimintapiiriin, voidaan tehdä vain Finanssivalvonnan suostumuksella. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 5 ja 13 §:ää. Säännöksen tarkoituksena on säilyttää eläkekassan toimintapiiri rajallisena myös silloin, jos toimintaa harjoitetaan tietyn yhdistyksen tai määritellyn henkilöryhmän keskuudessa.

7 § *Vakuutetut.* Pykälässä määriteltäisiin, ketä voidaan vakuuttaa lisäläketoimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä tai eläkekassassa. Säännös vastaa eläkesäätiölain 1 ja 115 §:n sekä voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:n toimintapiirin määrittelyä. Kun toimintapiiri ehdotetussa laissa säädetään määrittelemällä toimintaa harjoittavat osakkaat, on tulkinta epäselvyyksien välttämiseksi, tarpeen määritellä myös vakuutut. Toisin kuin lakisääteisessä eläkevakuutustoiminnassa vakuutettujen piiriä ei määritellä muulla lainsäädännössä. Vakuutetun käsite vastaa sisällöllisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 2 §:n 5 kohdan toimintapiiriin kuuluvan henkilön määritelmää ja 2 §:n 3 momenttia lähetetyistä työntekijöistä sekä vakuutuskassalain 3 §:n 4 kohdan määritelmiä. Lähetettyjä työntekijöitä koskeva sääntely perustuu yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja ammatinharjoittajien lisäläkeoikeuksien suojaamisesta annettuun neuvoston direktiiviin 98/49/EY. Säännöksen tarkoituksena on selvittää, että lisäläkesäätiössä tai -kassassa osakkaat eivät voi vakuuttaa muita kuin säännöksessä määriteltyjä henkilöitä kuten esimerkiksi työntekijöitä tai johtoon kuuluvia henkilöitä. Vaikka vakuutetun työsuhte tai toiminta johtotehtävissä olisi loppunut, vakuutettu voi jäädä vapaakirjan saaneena edelleen eläkelaitoksen toimintapiiriin.

8 § *Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu.* Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan eläkelaitos on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimällä. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitoksen osakkaat vastaavat eläkelaitoksen vastuuvelan kattamisesta siten kuin tässä laissa säädetään ja laitoksen säännöissä määrätään. Vaikka eläkesäätiö tai eläkekassa on osakkaista erillinen oikeushenkilö, osakkaat ovat vastuussa laissa täsmennyvällä tavalla siitä, että laitos täyttää sille säädetty vaatimukset. Eläkesäätiön osakkaan vastuu säätiötä kohtaan on rajatonta eli osakas vastaa koko velvoitteistaan säätiötä kohtaan koko omaisuudellaan. Vastuuta ei ole kuitenkaan suoraan suhteessa kolmanteen osapuoleen. Osakkaan vastuu toteutuu osakkaan maksaessa säätiölle maksuja. Vastuu on myös luonteeltaan solidaarista eli osakas vastaa laissa säädettyissä tapauksissa myös maksukyvyttömän osakkaan velvoitteista säätiötä kohtaan.

Eläkekassan osakkaan vastuu vastaa osin säätiön osakkaan vastuuta, mutta eläkekassan osakkaiden vastuuta on kuitenkin laissa rajattu.

9 § *Lisäläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen.* Pykälä on uusi, mutta vastaa sisällöltään voimassa olevaa oikeustilaa. Uudessa laissa todettaisiin nimenomaisesti eläkesäätiötoiminnan ja eläkekassatoiminnan perusero ja erot näiden laitosmuotojen välillä. Eläkesäätiö eroaa eläkekassasta olennaisesti siinä, että eläkesäätiön osakas ei voi erota säätiöstä ja jättää osakskohtaista vakuutuskantaa säätiöön. Eläkesäätiön luonteeseen kuuluu, että osakas vastaa velvoitteistaan säätiötä kohtaan viime kädessä kaikella omaisuudellaan toisin kuin kassassa. Siksi osakas voi erota eläkesäätiöstä vasta, kun eroavan osakkaan osakskohtainen vakuutuskanta on siirretty toiseen eläkelaitokseen. Pykälä vastaa eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 125 §:n 1 momenttia. Eläkekassa rinnastuu taas osakkaan eroamisen ja vakuutuskannan siirron osalta lähinnä vakuutusyhtiön asiakkuuteen eli kassan osakas voi erota ja jättää osakskohtaisen vakuutuskannan eläkekassaan.

10 § *Eläkesäätiö- ja eläkekassalain soveltaminen.* Eläkesäätiö- ja eläkekassalaki on yleislaki, jota sovelletaan soveltuvin osin myös lisäläkevakuutustoimintaa harjoittaviin laitoksiin. Lisäläkesäätiö- ja lisäläkekassalaissa on säännökset, joita sovelletaan vain lisäläkevakuuttamiseen. Koska lisäläkelaitoksilta ei lainsäädännössä edellytetä vakavaraisuuspäätöksiä, eläkesäätiö- ja eläkekassalain vakavaraisuussäännöksiä ei sovelleta lisäläkelaitoksiin.

11 § *Säännökset, joita ei sovelleta Maksuperusteiseen järjestelyyn -soveltamatta jäävät säännökset.* Osaa lisäläkesäätiö- ja lisäläkekassalain säännöksistä ei sovelleta maksuperusteiseen järjestelyyn. Maksuperusteinen järjestely poikkeaa etuusperusteisesta laitoksen vähimmäiskoon, vastuuvelan määrittelyn ja vastuuvelan kattamista koskevien sekä sijoitusomaisuuden arvostusmenetelmän sääntelyn osalta.

12 § *Säännökset, joita ei sovelleta Sijoitussidonnaiseen järjestelyyn -soveltamatta jäävät säännökset.* Sijoitussidonnainen järjestely on maksuperusteisen järjestelyn alalaji, jossa eläkkeen tai muun etuuden arvo on sidottu tietyn sijoituskohteen arvonkehitykseen. Tällaiseen järjestelyyn vastuuvelan katteena olevien varojen arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta

eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 7 §:ää. Sen sijaan sovelletaan kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:n arvostusperiaatteita.

13 § Säännökset, joita ei sovelleta lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

2 LUKU PERUSTAMINEN, OSAKKAAT JA SÄÄNNÖT

1 § Lisäeläkesäätiön perustaja. Pykälässä viitattaisiin lisäeläkesäätiön perustajien osalta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 1 momenttiin. Viitatussa lainkohdassa mainittujen tahojen lisäksi lisäeläkesäätiön voisivat perustaa vakuutetut työntekijät yhdessä työnantajan kanssa.

2 § Lisäeläkekassan perustaja. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin lisäeläkekassan perustajan osalta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyyn. Tämän lisäksi lisäeläkekassan voi perustaa henkilöryhmä, joka määriteltäyty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys. Henkilöryhmään kuuluvat työnantajat tai yrittäjät muodostavat kokonaisuuden esimerkiksi toimialan samankaltaisuuden vuoksi, mutta eivät siis muodosta taloudellista eikä hallinnollista kokonaisuutta. Lisäksi edellytetään, että eläkekassatoiminnan harjoittaminen on henkilöryhmän keskuudessa perusteltua. Se, onko eläkekassatoiminnan harjoittaminen ryhmän keskuudessa perusteltua, ratkaisisi Finanssivalvonta vahvistaessaan eläkekassan säännöt.

Pykälän 2 momentin mukaan maksuperusteista eläketoimintaa harjoittavan eläkekassan voivat lisäksi perustaa vakuutetut työntekijät yhdessä työnantajan kanssa.

3 § Lisäeläkelaitoksen vähimmäiskoko. Pykälässä säädetään eläkesäätiön ja eläkekassan vakuutettujen vähimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiössä tulisi olla vähintään 30 vakuutettua, tai mikäli eläkesäätiön säännöissä on erillinen määräys asiasta, vähintään 30 vakuutettua ja 30 eläkkeensaajaa. Eläkesäätiöstä perustettaessa vakuutettuja tulisi olla vähintään 30 viimeistään perustamista seuraavan toisen kalenterivuoden aikana. Momentti vastaa sisällöllisesti muutoin voimassa olevan eläkesäätiölain 3 §:ssä säädettyä.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassassa vakuutettujen vähimmäismäärät olisivat kuten nykyisinkin eläkesäätiötä korkeammat. Eläkekassassa vähimmäisjäsenmäärä olisi 100 vakuutettua tai vähintään 100 vakuutettua ja eläkkeensaajaa, jos eläkekassan säännöissä näin määrätään. Eläkekassan, joka harjoittaa työkyvyttömyys- tai perhe-eläketoimintaa, vähimmäiskoko olisi kuitenkin 150 vakuutettua. Työkyvyttömyys- ja perhe-eläketoimintaa harjoittavien eläkekassojen vähimmäiskoko on vastannut lakisääteistä toimintaa harjoittavien eläkekassojen kokoa. Koska lakisääteistä toimintaa harjoittavien eläkelaitosten vähimmäiskokoa ehdotetaan tässä yhteydessä pienennettäväksi 300 vakuutetusta, on perusteltua pienentää sitä vastaavasti myös työkyvyttömyys- ja perhe-eläketoimintaa harjoittavien kassojen osalta. Momentti vastaa muutoin voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 6 §:ssä säädettyä.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää vakuutettujen lukumäärää koskevia poikkeuksia tai pidentää 1 momentin mukaista määräaikaan enintään vuodella. Säännös vastaa eläkesäätiölain 3 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 6 §:ää. Koska eläkelaitoksen vähimmäiskoko pysyisi pääsääntöisesti ennallaan, on perusteltua säilyttää myös mahdollisuus myöntää poikkeuksia. Vähimmäiskokoa koskeva poikkeus voi olla tarkoituksenmukainen esimerkiksi silloin, jos eläkesäätiö tai -kassa on vakavarainen tai vakuutuskannan vastaanottaminen on suunnitteilla.

4 § Säännöt. Pykälässä säädetään eläkelaitoksen sääntöjen vähimmäissisällöstä. Ehdotetussa 1 momentissa lueltaisiin ne asiat, joista kaikkien eläkelaitosten on määrättävä säännöissään. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutettujen aseman kannalta tärkeiden tietojen mainitsemisesta säännöissä. Tietojen mainitseminen on tarpeellista, koska vakuutetut eivät saa tietoja vakuutusolosuhteista kuten yleensä vakuutus toiminnassa. Pykälän 3 momentissa lueltaisiin puolestaan ne asiat, joista on määrättävä eläkekassan säännöissä ja pykälän 4 momentissa ne asiat, joista on määrättävä eläkesäätiön säännöissä. Pykälään ehdotetaan yhdistettäväksi nykyisten eläkesäätiölain 9 §:n, vakuutuslainsäädännön 12 §:n ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetun lain 7 §:n sääntöjä koskevat säännökset. Nykyisin maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetussa laissa on säännelty vain osa pykälässä mainituista kohdista, ja muiden kohtien osalta on viitattu eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön säännöksiin.

5 § Lisäeläkesäätiön eläkkeiden vähentäminen. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa eläkkeiden vähentämisestä on säädetty 11 §:ssä. Lain luottavuuden parantamiseksi asiasta ehdotetaan jatkossa säädettävän useammassa pykälässä. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin pääosin nykytilaa vastaavalla tavalla eläkesäätiön sääntöjen muuttamisesta ja vapaaehtoisien lisäeläkkeen vähentämistä ja poistamista koskevan päätöksen tekemisestä. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa pykälässä määriteltäisiin ne tilanteet, jolloin lisäeläkkeiden vähentäminen tai poistaminen on välttämätöntä viittamalla tilanteisiin, jossa säätiö tulisi asettaa selvitystilaan säätiön taloudellisen tilanteen vuoksi. Muutoin ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 2-4 momentissa säädettyä.

6 § Lisäeläkesäätiön etuuskien vähentämisessä noudatettavat yleiset periaatteet. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 5 momenttia. Eläkesäätiölaissa käytetään pykälässä termiä edunsaaja. Säännöksen perusteluissa sen sijaan käytetään termiä etuuden saaja ja etuuden saajien ryhmiä. Ehdotuksessa pykälässä käytetään eläkesäätiölain perusteluita vastaavia termejä, koska edunsaaja on ehdotuksessa määritelty toisin kuin eläkesäätiölaissa, jossa edunsaajaa ei ollut lainkaan määritelty.

7 § Lisäeläkesäätiön etuuskien vähentäminen lakisääteisen turvan muutosten johdosta. Pykälän vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 11 §:n 6 momentissa asiasta säädettyä.

8 § Lisäeläkekassan etuuskien vähentäminen. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutus tapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Esimerkiksi eläkkeensaajien eläkkeitä ei voi vähentää tai pienentää. Pykälässä myös täsmennetään, että tiettyjä eläkkeeseen liittyviä tapahtumia ei pidetä uutena vakuutustapahtumana. Uutena vakuutustapahtumana ei pidetä eläkkeen muuttamista vanhuuseläkkeeksi tai oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Pykälän 2 momentti on uusi. Momentissa rajoitetaan mahdollisuutta vähentää tai poistaa vakuutettujen, vapaakirjan saaneet mukaan lukien, eläkkeitä siltä osin kuin ne perustuvat ennen muutosajankohtaan tehtyyn palvelukseen vastaavalla tavalla kuin eläkesäätiöiden osalta 7 §:ssä säädetään. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 52 §:n 1 momentissa säädettyä.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:n 2 momenttia.

9 § Osaksluettelo. Pykälässä säädetään uutena osaksluettelosta, joka vastaa osittain osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä säädettyä. Eläkelaitoksen tulee pitää osakkaista luetteloa, jossa on oltava osakkaan nimi ja yhteisötunnus. Osaksluettelo tulisi laatia heti eläkelaitoksen perustamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkelaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viipymättä osaksluettelon muutoksista. Finanssivalvonta arvioi, että eläkelaitoksen osakkaiden muuttuminen täyttää eläkelaitoksen toimintapiirille laissa asetetut vaatimukset ja että toimintapiiri vastaa myös eläkelaitoksen sääntöjä. Jos eläkekassassa on useita osakkaita, toimintapiiriä koskevan sääntelyn mukaan edellytyksenä on, että toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista.

10 § Muutosilmoitus ja henkilötietojen poistaminen. Pykälässä säädetään muutosilmoituksesta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttuessa vastaavasti kuin eläkesäätiölain 72 §:ssä ja vakuutuskassalain 105 §:ssä. Lisäksi pykälässä säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta Finanssivalvonnan saaman muutosilmoituksen johdosta.

11 § Lisäeläkelaitoksen keskushallinto. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 7 §:n 3 momentissa säädettyä sekä voimassa olevan vakuutuskassalain 10 §:n 2 momenttia.

3 LUKU HALLINTO, TILINTARKASTUS, TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUSJOHTO JA HALLINTOJÄRJESTELMÄ

1 § Äänimäärä kassankokouksessa. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 41 §:ää äänimäärän sääntelyn osalta.

2 § Kassankokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirja. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kassankokous ja edustajiston kokous valitsevat puheenjohtajan. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 50 §:n 1 momentissa sillä poikkeuksella, ettei nykyisen lain sanamuoto edellytä puheenjohtajan valitsemista kassankokouksen keskuudesta. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin pöytäkirjan laatimisesta ja nähtävillä pitämisestä. Momentti vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 50 §:n 2 momentissa.

3-1 § Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus. Pykälässä säädetään lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuudesta. Toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa. Pykälän 1 momentin mukaan hallituksen jäsenen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden yleisenä kelpoisuusvaatimuksena olisi hyvämaineisuus ja sopivuus tehtävään. Heillä tulee olla hyvä eläkevakuutustoiminnan tuntemus. Riittävän hyvä eläkevakuutustoiminnan tuntemus arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Hallituksen jäsenenä voi olla myös esimerkiksi laitoksesta lisäeläkettä saava henkilö, jos hänen arvioidaan olevan riittävä eläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa tulisi olla myös hyvää sijoitustoiminnan asiantuntemusta silloin, kun eläkelaitos harjoittaa etuusperusteista eläkevakuutustoimintaa. Sijoitustoiminnan onnistumisella on keskeinen merkitys erityisesti etuusperusteista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten toiminnalle. Vaihtoehtoisesti riittää, että hallituksen palveluksessa olevilla on sijoitustoiminnan asiantuntemus. Nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaan hallituksen jäseniltä on edellytetty toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävää vakuutus- tai eläkesäätiötoiminnan tuntemusta. Vaihtoehtoisesti on riittänyt, että hallituksen palveluksessa on riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Ehdotettu 2-2 momentti vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 4 e §:n 1 momentissa ja vakuutuslainsäädännön 77 e §:n 1 momentissa. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 27 §:n 4 momenttia.

Pykälän 5-4 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 19 §:n 1 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 27 §:n 1 momenttia. Erona nykytilaan Finanssivalvonta ei voisi enää myöntää poikkeusta asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta.

Pykälän 6 momentin mukaan pykälän säännöksiä sovelletaan vastaavasti myös hallituksen varajäseniin. Säännös vastaisi voimassa olevaa eläkesäätiölain 17 §:n 6 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 25 §:n 4 momenttia.

2 § Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus. Ehdotettu säännös vastaa, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan eläkesäätiölain 42 e §:n 1 momentissa ja vakuutuslainsäädännön 77 e §:n 1 momentissa.

3 § Hallintojärjestelmä. Lisäeläkelaitoksella on oltava tiedonvälitys- ja hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan johtamisen. Hallintojärjestelmä on suhteutettava lisäeläkelaitoksen toiminnan asettamiin vaatimuksiin ja sitä on arvioitava säännöllisesti. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 b ja vakuutuslainsäädännön 77 b §:ää.

4 §. Keskeiset toiminnot. Lisäeläkelaitoksella on oltava keskeiset toiminnot. Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintaa, ei kuitenkaan sisäisen tarkastuksen toimintaa. Finanssivalvonnan luvalla keskeistä toimintaa voi hoitaa sama henkilö tai organisaatioyksikkö kuin lisäeläkelaitoksessa vakuuttavassa työnantajassa. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 h ja vakuutuslainsäädännön 77 h §:ää.

5 § Keskeistä toimintaa suorittavan henkilön ilmoitusvelvollisuus. Keskeistä toimintaa suorittavan henkilön on ilmoitettava olennaiset havainnot ja suositukset toimenpiteiksi omalta vastuualueeltaan lisäeläkelaitoksen hallitukselle. Säännöksen mukaan keskeistä toimintaa suorittavan henkilön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos hän havaitsee säännösten merkittävän rikkomisen eikä lisäeläkelaitoksen hallitus toteuta riittäviä korjaavia toimenpiteitä. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 i ja vakuutuslainsäädännön 77 i §:ää.

6 § Riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä. Lisäeläkelaitoksella on oltava riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ilmoittamiseksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle. Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 j ja vakuutuskassalain 77 j §:ää.

7 § Sisäisen tarkastuksen toiminto. Lisäeläkelaitoksella on oltava sisäisen tarkastuksen toiminto. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 k ja vakuutuskassalain 77 k §:ää.

8 § Aktuaaritoiminto. Jos lisäeläkelaitos takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tason, sillä on oltava aktuaaritoiminto. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 l ja vakuutuskassalain 77 l §:ää.

9 § Riskienarviointi. Lisäeläkelaitoksen on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen ja sen toiminnan kokoon. Riskienarviointi on dokumentoitava ja se on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein. Lisäeläkelaitoksella on oltava riskien tunnistamis- ja arviointimenetelmiä. Yhteenveto riskienarvioinnista on toimitettava Finanssivalvonnalle. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 m ja vakuutuskassalain 77 m §:ää.

10 § Toimintaperiaatteet, sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma. Lisäeläkelaitoksella on oltava kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallinnalle, sisäiselle tarkastukselle, ulkoistetun toiminnan järjestämiselle ja tarvittaessa aktuaaritoiminnolle. Lisäeläkelaitoksella on oltava sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 c ja vakuutuskassalain 77 c §:ää.

11 § Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus. Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden, joille on ulkoistettu keskeisiä toimintoja, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 d ja vakuutuskassalain 77 d §:ää.

12 § Toiminnan ulkoistaminen. Lisäeläkelaitos voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille kirjallisella sopimuksella. Lisäeläkelaitos on vastuussa myös ulkoistetusta toiminnasta. Tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa hallintojärjestelmän heikkenemiseen, riskin kasvamiseen, Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen tai vakuuteuille sekä edunsaajille tarjottavan palvelun heikkenemiseen. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 p ja vakuutuskassalain 77 p §:ää.

13 § Ulkoistamisilmoitus. Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksesta ulkoistaa toimintojaan. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 q ja vakuutuskassalain 77 q §:ää.

14 § Palkka- ja palkkiopoliittikka. Lisäeläkelaitokselle on oltava palkka- ja palkkiopoliittikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus lisäeläkelaitoksen riskiprofiiliin. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 g ja vakuutuskassalain 77 g §:ää.

15 § Selvitys muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaisen kelpoisuudesta. Jos Finanssivalvonta vaatii lisäeläkelaitoksen hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta tai keskeisiä toimintoja suorittavalta henkilöltä selvityksen hänen kelpoisuudestaan, vastaavat asiakirjat on hyväksyttävä myös muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta. Jos vastaavia asiakirjoja ei ole saatavissa, säännöksessä säädetään muista korvaavista tavoista osoittaa kelpoisuus. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 42 f ja vakuutuskassalain 77 f §:ää.

4 LUKU TILINPÄÄTÖS, TOIMINTAKERTOMUS JA TILINTARKASTUS

61 § Tasaava tai osakaskohtainen kirjanpito lisäeläkesäätiössä. Pykälä vastaa asiallisesti, mitä eläkesäätiölain 117 §:ssä säädetään tasaavasta ja työnantajakohtaisesta järjestelmästä. Terminologisena muutoksena työnantajakohtainen järjestelmä ehdotettaisiin muutettavaksi osakaskohtaiseksi järjestelmäksi.

Pykälän 1 momentin nojalla lisäeläkesäätiön on laadittava kirjanpitonsa osakaskohtaista järjestelmää noudattaen, ellei Finanssivalvonta ole myöntänyt lupaa tasaavan järjestelmän käyttämiseen. Pykälän 2 ja 3 momentissa annetaan täsmennykset säännökset siitä, mitä tasaavasta ja osakaskohtaisesta kirjanpidosta on ilmentävä. Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpidosta on käytävä selville kunkin lisäeläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan lisäeläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi. Tasaavassa järjestelmässä lisäeläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu puolestaan jaetaan kunkin osakkaan hyväksi lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Tasaavassa järjestelmässä osakkaan eläkevastuuvastuuvelan katteena on eläkevastuuvastuuvalkaa vastaava suhteellinen osa eläkesäätiön varoista.

72 § Tilinpäätös ja toimintakertomus. Säännös vastaa eläkesäätiölain 42 n ja vakuutuslainsäädännön 77 n §:ää. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on laadittava vuosittainen tilinpäätös ja toimintakertomus, jossa otetaan huomioon jokainen sen hallinto- ja lisäeläkejärjestely.

3 § Taseeseen merkittävät erät. Säännös vastaa eläkesäätiölain 41 ja vakuutuslainsäädännön 74 a §:ää. Pykälässä säädetään siitä, mitkä erät merkitään taseeseen nimellisarvoon sekä vastuuvelan merkitsemisestä taseeseen laskettuna 5 luvussa määritetyllä tavalla.

114 § Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteen arvostaminen. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuna käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan. Omaisuuden siirrot muiden sijoitusten ja sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevan omaisuuden välillä tapahtuvat käyville arvoilla. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 15 §:n 2 ja 3 momenttia sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvalkaa kattavien sijoitusten arvostamisesta taseessa.

165 § Tilintarkastajan valinta. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitokselle on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaisia tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslaissa. Momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 31 §:n 4 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 56 §:n 3 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan tilintarkastajan valitsee lisäeläkesäätiön hallitus tai lisäeläkekassan kassankokous. Ehdotus vastaa lisäeläkekassan osalta voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 56 §:n 3 momenttia. Eläkesäätiölaissa tilintarkastajan valinnan tekevistä toimielimistä ei ole selkeitä säännöksiä.

45 LUKU VASTUUVELKA, VAKUUTUSMAKSUT JA VAKAVARAISUUSPÄÄOMA

Luvussa säädetäisiin lisäeläkeketoimintaa harjoittavan eläkelaitoksen vastuuvälästä, vakuutusmaksuista ja vakavaraisuuspääomasta. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä on terminologisia eroja, jotka ehdotetussa laissa poistettaisiin. Eläkesäätiölaissa käytävä termi eläkevastuu korvattaisiin ehdotuksella termillä vastuuvalka, joka vastaa vakuutuslainsäädännössä ja työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa käytettävää terminologiaa. Lisäeläkeketoimintaa harjoittavalla eläkelaitoksella tulee olla vakavaraisuuspääomaa vain, jos laitos itse takaa biometrisen riskin, sijoitusten tuoton tai etuuskien tason. Näin ei tällä hetkellä pääsääntöisesti ole. Etuusperusteisissa eläkejärjestelyissä etuuskien tason takaa pääsääntöisesti työnantaja, joka on antanut lisäeläkelupauksen.

1 § Vastuuvalka. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen vastuuvälän on vastattava jatkuvasti lisäeläkejärjestelyjen yhteensä rahoituksellisia sitoumuksia. Vakuutusmatemaatikon on laskettava vastuuvalka vuosittain. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 43 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 79 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 44 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 81 a §:ssä säädettyä. Eläkesäätiölaissa käytetään

nykyisin termiä eläkevastuu. Eläkevastuu -termin käytöstä luovutaan ja käytetään yhtenäistä termiä vastuuelka eläkekassojen ja vakuutusyhtiöiden kanssa.

2 § *Vakuutusmaksuvastuu.* Ehdotuksen 1 momentti vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 79 §:n 3 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaisi eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin 4 kohtaa ja vakuutuskassalain 79 §:n 2 momenttia siltä osin kuin siinä säädetään indeksikorotusvastuusta. Pykälän 3 momentti vastaisi maksuperusteisesta lisäeläkejärjestelystä annetun lain 15 §:ää.

3 § *Korvausvastuu.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 80 §:n 1 momentissa.

4 § *Vastuuelvan laskuperusteet.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vastuuelvan määrittelemiselle. Vakuutusmatemaattisten menetelmien on oltava samoja tilikaudesta toiseen ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Muuttamiseen voi olla perusteltu syy, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu. Pykälän 1 -3 ja 5 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 §:ssä ja vakuutuskassalain 81 a §:n 1 ja 4 momentissa. Pykälän 5 momentti vastaa, mitä asiasta säädetään vakuutuskassalain 81 a §:n 3 momentissa. Jos eläkelaitoksella on tasoitusmäärä, laitoksella tulee olla laskuperusteet myös tasoitusmäärän muodostamiselle ja sen käytölle.

5 § *Vastuuelvan laskennassa käytettävä korko.* Pykälän mukaan vastuuelvan laskennassa käytettävä korko on valittava varovaisuutta noudattaen. Finanssivalvonta antaa määräyksen koron enimmäismäärästä ja voi hakemuksesta antaa luvun käyttää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 44 a §:ää ja vakuutuskassalain 82 a §:ää.

6 § *Maksuperusteisen järjestelyn laskuperusteet.* Pykälä vastaa, mitä maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 14 §:n 2 momentissa säädetään. Maksuperusteisen järjestelyn vapaakirjasta säädetäisiin 7 §:ssä yhdessä muun vapaakirjaa koskevan sääntelyn kanssa.

7 § *Vapaakirjan laskuperusteet.* Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 14 §:n 2 momentin 2 kohtaa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaista säännöstä vapaakirjan laskuperusteista. Koska edellä mainituissa laeissa kuitenkin käytetään vapaakirjan käsitettä, on vapaakirjan määrittämiseksi ollut myös laskuperusteet. Nyt asiasta säädettäisiin selkeyden vuoksi laissa.

8 § *Lisäeläkekassan laskuperusteet.* Pykälä vastaa vakuutuskassalain 78 §:ää.

9 § *Vakuutettujen ja eläkkeensaajien etujen turvaaminen.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassalain 81 a §:n 1 momentissa.

10 § *Vakuustekninen katevajaus.* Pykälän mukaan lisäeläkelaitos voi Finanssivalvonnan luvalla merkitä vastuuvajauksen vastaavien puolelle, jos laskuperusteita muutetaan. Edellytyksenä on, että lisäeläkelaitos laatii suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi enintään kymmenen vuoden kuluessa. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 44 b §:n 2 ja 3 momentissa ja vakuutuskassalain 81 a §:n 2 ja 3 momentissa b §:ää.

11 § *Vakuutusmaksut lisäeläkesäätiöissä.* Pykälä vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 2 ja 3 momenttia.

12 § *Varautuminen korvausmenon vaihteluun.* Pykälä vastaa vakuutuskassalain 9 §:ää.

13 § *Lisäeläkekassan vararahasto.* Pykälä vastaa pääosin vakuutuskassalain 75 §:ää. Lakiteknisistä syistä perusteluihin on siirretty periaate, että Finanssivalvonnan ei yleensä tule antaa lupaa alentaa vararahaston määrää pienemmäksi kuin pykälän 1 momentissa tarkoitettu täyden vararahaston määrä.

14 § *Tilinpäätöksen alijäämän kattaminen lisäeläkekassassa.* Pykälä vastaa vakuutuskassalain 76 §:ää.

15 § *Pysyvän ylikatteen palauttaminen osakkaille.* Pykälä vastaa pääosin eläkesäätiölain 45 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 83 a §:ää. Pykälän 1 momenttiin siirrettäisiin laintasolla säädettäväksi eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1352/2006) 4 §:n 3 momentti. Pykälän 2 momenttia vastaavaa säännöstä

ei ole voimassa olevassa eläkesäätiölaissa. On kuitenkin vakuutettujen edun kannalta perusteltua säätää kielto siirtää vakuutettujen maksamat vakuutusmaksut osakkaalle vastaavasti kuin eläkekassassa. Pykälän 3 momentissa annetaan Finanssivalvonnalle määräyksenantovaltuus varojen arvostamisesta ylikatetta palautettaessa. Asiasta säädetään nykyisin eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1352/2006) sekä eläkekassan erinäisistä säännöksistä annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1353/2006). Kysymys on teknisluonteisesta asiasta, joka kuuluu osana eläkelaitosten turvaavuuden valvontaa Finanssivalvonnalle.

16 § *Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa järjestelyssä ja vapaakirja.* Pykälän 1 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 8 §:n 1 momenttia ja toinen momentti vastaa edellä tarkoitettua lain 9 §:n 2 momenttia

17 § *Ylikatteen siirtäminen lisäeläkelaitoksen osastojen välillä.* Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 6 §:n 3 momenttia.

18 § *Vakavaraisuuspääoma. Pykälässä säädetään lisäeläkelaitoksen omien varojen vähimmäismäärästä, joka laitoksella tulee olla, kun se itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason.* Ehdotettu pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 s §:ää.

19 § *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 1 ja 2.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Säännös vastaa vakuutuslainsäädännön 83 v §:n 1 – 3 momentissa säädettyä ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

20 § *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 1 ja 2:sta 3.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 w §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

21 § *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 3.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Ehdotettu pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 w-v §:ään 5 momenttia ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

22 § *Suhdeluku laskettaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 6.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 w §:ään 4 momenttia ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

23 § *Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä vahinkovakuutusluokista 1 ja 2.* Pykälässä säädetään siitä, miten edellä mainittu vähimmäismäärä lasketaan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 e §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 y §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

24 § *Suhdeluvut laskettaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismääriä.* Pykälässä säädetään siitä, miten erilaiset suhdeluvut joihin 19 – 23 §:ssä viitataan, lasketaan. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 83 y §:ää ja eläkesäätiölain 48 e §:n viittausta vakuutuslainsäädäntöön.

2425 § *Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma.* Pykälässä säädettäisiin niistä toimenpiteistä, joihin eläkelaitoksen olisi ryhdyttävä, jos eläkelaitoksen 19 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä alittuu. Eläkelaitoksen olisi tällöin viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelman olisi sisällettävä selvitys siitä, miten eläkekassa täyttää omien varojen vähimmäismäärän vuoden kuluessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 48 g §:ää ja vakuutuslainsäädännön 83 z §:ää.

Ehdotettu 2 momentti olisi uusi. Se vastaisi vakuutusyhtiöihin ja lakisääteiseen eläkevakuuttamiseen eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa sovellettavaa sääntelyä. Jos vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä on alittunut merkittävästi tervehdyttämissuunnitelmalta varattu vuoden aikajakso voi olla liian pitkä, jos vakavaraisuuspääoma jatkuvasti heikkenee.

26 § *Ylikatteen palauttamista koskevat poikkeukset lisäeläkekassassa.* Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 83 §:ää.

27 § *Varojen erillisuus.* Pykälän 1 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassassa annetun lain 6 §:n 1 momenttia ja pykälän 2 momentti edellä mainitun pykälän 2 momenttia.

28 § *Lisäeläkelaitoksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko.* Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 135 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 170 §:ssä. Eläkelaitos voi myös ostaa vastuullisen vakuutusmatemaatikon palvelut ulkopuolelta, mutta laitos on tällöinkin vastuussa vakuutusmatemaattisista toiminnoista. Kuten voimassa olevassa lainsäädännössä, eläkelaitoksella tulee olla vastuullinen vakuutusmatemaatikko, vaikka laitos hoitaisi vain sijoitussidonnaista eläkejärjestelyä. Esimerkiksi eliniän odotteella voi olla vaikutusta myös sijoitussidonnaiseen eläkejärjestelyyn.

6 LUKU VARAT JA SIOITTAMINEN SEKÄ VAROJEN SIOITTAMINEN JA VASTUUVELAN KATTAMINEN

Luvussa säädetään lisäeläkelaitoksen omaisuuden sijoittamiseen sovellettavista yleisistä periaatteista sekä vastuuelan katteena olevan omaisuuden sijoittamisesta. Omaisuuteen, jonka arvo on sidoksissa lisäeläkelaitoksessa osakkaana olevan työnantajan menestymiseen, saa sijoittaa rajoitetusti keskittymärisin hallitsemiseksi. Tältä osin ehdotetut säännökset vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön säännöksiä. Muutoin Vastuuvelan katteena olevan omaisuuden sijoittamista koskevia säännöksiä uudistetaan pääosin vastaamaan ennen Solvenssi II -uudistusta voimassa olleen vakuutusyhtiölain katesäännöksiä, jotka säädettiin lailla 521/2008. Kyseiset katesäännökset tulivat voimaan lokakuussa 2008. Nämä säännökset ottavat voimassa olevia eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön katesäännöksiä paremmin huomioon sijoitusvälineiden ja markkinoiden kehittymisen. Säännöksiin tehdään lakiteknisiiä muutoksia, esimerkiksi ilmaisua julkisesta kaupankäynnistä ei käytetä vaan sen sijaan käytetään ilmaisua säännelty markkina, kuitenkin sijoitusvälineiden ja markkinoiden kehitys huomioon ottaen.

-Lisäeläkelaitosten vastuuelan katteena olevan omaisuuden sijoittamista säänneltäisiin edelleen yksityiskohtaisin säännöksiin riskien hajauttamiseksi. Koska lisäeläkelaitoksilla ei ole lakisääteistä vastuuelan ylittävää vakavaraisuuspääomaa riskipuskurina, yksityiskohtaiset katesäännökset turvaavat vakuutettuja etuja. Katesäännöksiä uudistettaisiin siten, että sijoitus- ja vaihtoehtorahastoihin sijoittaminen olisi mahdollista nykyistä laajemmin. Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen ei säännösten mukaan tule hajauttaa vastuuelan katetta yhtä pieniin osiin kuin vakuutusyhtiön katesäännökset edellyttivät. Lisäeläkesäätiöiden ja -kassojen katevarat ovat huomattavasti pienemmät kuin vakuutusyhtiöillä, jolloin hajauttaminen hyvin pieniin osiin olisi varojen hoitamisen tehokkuuden kannalta haitallista. Lisäeläkesäätiöille ja -kassoille mahdollistettaisiin johdannaisten käyttäminen, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Osin säännöksiä täsmennetään säätämällä sijoituskohteena olevan yhteisön luottoluokituksesta.

Yleiset periaatteet

1 § *Varoja koskevat yleiset periaatteet.* Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava tuottavasti, turvaavasti ja maksuvalmius varmistuen. Lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Pykälässä on lakiteknisistä syistä koottu hajallaan voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä olevat yleiset lisäeläkelaitoksen varojen sijoittamista koskevat periaatteet. Säännös vastaa, vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 2 momenttia, 5 §:n 1 momenttia, ja 5 a §:ää, 5 b §:n 1 momenttia ja 46 §:n 2 momenttia sekä eläkesäätiölain 4 §:n 2 momenttia sekä vakuutuslainsäädännön 8 §:n 1 momenttia, 8 b §:ää, 8 c §:n 1 momenttia ja 83 §:n 2 momenttia.

2 § *Osakkaana olevaan yhteisöön sijoittamista koskevat rajoitukset.* Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 3 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 8 §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 2 momenttia. Säännöksillä on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 1 kohdan f alakohdan

3-2 § Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset. Lisäeläkelaitos voi ottaa vain lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Lisäeläkelaitos ei saa antaa takausta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 4 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 7 §:n 2 momentissa säädettyä. Säännöksillä on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 2 kohta.

3 § Sijoittamista koskevat yleiset periaatteet. Lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa tuottavasti, turvaavasti ja maksuvalmius varmistuen. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai saman yritysyhmään eivät saa synnyttää liiallista riskikokittymää. Varat on sijoitettava vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Laitos voi ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin ja hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Säännös vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 1 momenttia, 5 b §:n 1 momenttia ja 5 a §:ää sekä vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä, 8 c §:n 1 momenttia ja 8 b §:ää.

4 § Sijoitusuunnitelma ja sijoituspolitiikka. Pykälän 1 ja 3 momentti vastaavat eläkesäätiölain 47 a §:ää ja vakuutuskassalain 83 f §:n 1 ja 2 momenttia. Pykälän 2 vastaa Finanssivalvonnan asiasta antamaa määräystä, josta nyt säädettäisiin lailla. Määräyksellä on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 1 a kohta sellaisena kuin se on säädetty direktiivissä 2013/14/EU liiallisen luottoluokituksen tukeutumisen osalta. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla sijoitusuunnitelma ja selvitys sijoituspolitiikan periaatteista, mikä on julkistettava. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 o ja 47 a §:ää sekä vakuutuskassalain 83 § ja 77 o §:ää.

Vastuuvelan kattaminen

5 § Vastuuvelan kateKatettava vastuovelka. Pykälän mukaan vastuuvclasta katetaan määrä, joka saadaan, kun vastuuvclasta vähennetään jälleenvakuuttajan osuus ja takautumisoikeuteen perustuvat saamiset. Vastuuvclasta voidaan lisäksi vähentää katevajauksen kuolettamatta oleva määrä. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat eläkesäätiölain 46 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaa vakuutuskassalain 83 §:n 10 momenttia.

6 § Katevarojen arvostaminen. Pykälän mukaan katevarat arvostetaan käypään arvoon. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia siltä osin kuin niissä säädetään käyvistä arvosta kuitenkin siten, että sosiaali- ja terveysministeriön määräyksenantovaltuus poiketa tietyin edellytyksin käypään arvoon arvostamisesta nostetaan asetuksentansoiseksi. Asetuksenantovaltuudesta säädettäisiin 2523 §:ssä.

7 § Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet. Pykälän 1 momentti vastaa ennen Solvenssi II -uudistusta voimassa olleen vakuutusyhtiölain 10 luvun (vakuutusyhtiölain vanha 10 luku) 4 §:n 3 momenttia. Pykälässä luotellaan omaisuuslajit, joita lisäeläkelaitos voi käyttää vastuuvclkaa kattaessaan. Näitä ovat muun muassa joukkovelkakirjalainat, osakkeet, kiinteistöt ja sijoitusrahastot. Pykälän 1 momentti vastaa pääosin myös eläkesäätiölain 46 §:n 5 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 4 momenttia. Uudessa säännöksessä mainitaan sijoitusvälineinä pääomallinat ja vaihtoehtorahastot, joita ei eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ollut. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 5 momentin 12 kohtaa. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 6 momenttia ja vakuutuskassalain 83 §:n 5 momenttia. Pykälän 4 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 10 momenttia ja vakuutuskassalaissa ei ole ollut vastaavaa säännöstä katteen luetteloinnista.

8 § Vastuuvelan kattaminen kokonaan velkasitoumuksilla ja talletuksilla. Pykälän mukaan koko vastuuvclka voidaan kattaa velkasitoumuksilla, joissa velallisenä tai takaajana on muun muassa ETA-valtio, ETA-valtiossa sijaitseva kunta ja talletuksilla. Lisäksi edellytyksenä on, että velallinen tai takaaja kuuluu luottoluokkaan I. Pykälän 1 momentin 1-3 ja 6 kohta vastaavat vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 7 §:n 1 momenttia ja pykälän 4 kohta vastaa myös vakuutusyhtiölain vanhaa 10 lukua, vaikka talletusta ei nimenomaisesti mainita muualla kuin katekelpoisten varojen luettelossa. Talletus on myös luonteeltaan talletuspankin velkasitumus, joka mainitaan vanhan vakuutusyhtiölain edellä mainitussa pykälässä sekä eläkesäätiölain 47 b §:ssä ja vakuutuskassalain 83 h §:ssä. Pykälän 5 kohdan mukaisilla rahoitusvälineillä on aiemmin voinut kattaa enintään puolet vastuuvclan katteesta. Koska edellytyksenä on nyt, että velallisyhteisö kuuluu parhaimpaan luottoluokkaan, näillä velkasitoumuksilla voidaan ehdotuksen mukaan kattaa koko vastuuvclka. Näitä sijoituksia

voidaan pitää yhtä riskillisinä kuin muita tässä pykälässä säänneltyjä sijoituskohteita. Pykälän 2 momentti on uusi. Momentin mukaan koko vastuuvelka voidaan kattaa vain sellaisilla sitoumuksilla, jotka kuuluvat parhaimpaan luottoluokkaan. Jos luottoluokitus on alhaisempi, sovelletaan muita tämän luvun säännöksiä.

9 § Vastuuvelan kattaminen osaksi velkasitoumuksilla. Pykälän mukaan vastuuvelasta 70 prosenttia voidaan kattaa velkasitoumuksilla, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 8 §:ää asiasisällöltään eläkesäätiölain 47 c ja vakuutuskassalain 83 i §:ää. Pykälään on tehty eräitä lakiteknisiiä muutoksia. Lisäksi talletuspankki ja muu luottolaitos rinnastetaan velkasitoumuksen antajana toisiinsa siten, että niistä säädellään nimenomaisesti tämän luvun 8 §:ssä.

10 § Vastuuvelan kattaminen osaksi osakkeilla ja niihin rinnastettavalla omaisuudella. Pykälän mukaan 70 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa tietyt edellytykset täyttävillä osakkeilla. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 9 §:ää, pääosin eläkesäätiölain 47 d ja vakuutuskassalain 83 j §:ää. Ehdotuksessa säännökset vastuuvelan kattamisesta rahasto-osuuksilla on siirretty osaksi 12 § pykäläksi.

11 § Vastuuvelan kattaminen osaksi saamisilla, rahasto-osuuksilla ja muilla sijoituksilla. Pykälä vastaa eläkelaitoksiin soveltuvien osien vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 11 §:ää. Säännöksestä on jätetty pois omaisuuslajit, jotka eivät yleensä liity eläkelaitosten toimintaan kuten esimerkiksi saamiset vakuutusedustajilta tai kiinnitys alusrekisteriin. Pykälässä tarkoitetuilla varoilla voidaan kattaa enintään 25 prosenttia lisäeläkelaitoksen vastuuvelasta. Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, mistä omaisuuseristä edellä mainittu määrä voi koostua.

12 § Vastuuvelan kattaminen osaksi Sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto - osuuksilla. Pykälä vastaa pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 12 §:ää. Sijoitusrahastot, joihin sovelletaan sijoitusrahastolakia, luetaan toisin kuin aiemmin vakuutusyhtiölaissa niihin omaisuuslajeihin, joihin sijoitusrahasto varansa sijoittaa. Näin menetellään myös vaihtoehtorahastojen osalta. Vakuutusyhtiölain säännöksen mukaan osuudet edellä mainituissa sijoitus- ja vaihtoehtorahastoissa luettiin pääsääntöisesti osakkeisiin ja niiden rinnastettavaan omaisuuteen. Lisäksi pykälän 34 momentin mukaan yhteen sijoitusrahastoon tai vaihtoehtorahastoon olisi mahdollista sijoittaa enintään 25 prosenttia katevaroista, kun vastaava määrä vakuutusyhtiölaissa oli 10 prosenttia. Edellä tarkoitettu korkeampi 25 prosentin määrä vastaa eläkesäätiölain 47 f §:ssä ja vakuutusyhtiölain 83 l §:ssä säädettyä määrää. Pykälän 5 momentissa säädetään sijoituksista sellaisiin eurooppalaisiin rahastoihin, jotka Euroopan investointipankki on laskenut liikkeelle tai taannut. Momentti vastaa eläkesäätiölain 47 b §:n 1 momentin 6 kohtaa ja vakuutuskassalain 83 h §:n 6 kohtaa.

13 § Osakkaana olevaan yhteisöön sijoittamista koskevat rajoitukset. Jos lisäeläkelaitos sijoittaa varojaan laitoksessa osakkaana olevaan työnantajaan, sijoitukset on tehtävä varovaisuutta noudattaen. Lisäeläkelaitos voi sijoittaa osakkaana olevaan yhteisöön enintään viisi prosenttia varoistaan ja jos osakas kuuluu konserniin, tähän konserniin kuuluvaan yritykseen enintään kymmenen prosenttia varoistaan. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:ssä säädettyä ja vakuutuskassalain 83 §:n 2 momentissa säädettyä. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 8 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 §:n 2 momenttia.

14 § Lisäeläkesäätiön osakkaaseen sidoksissa olevaan omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset. Pykälän mukaan lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteena olevista varoista voi sijoittaa enintään 25 prosenttia omaisuuteen, joka on sidoksissa lisäeläkelaitoksen osakkaaseen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 m §:ää kuitenkin niin, että sen sisältö on täsmennetty vastaamaan luottotoiminnassa hyväksyttäviiä turvaavia vakuuksia.

15 § Lisäeläkelaitoksen Osakkaan toimintaan liittyvään omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset. Pykälää sovelletaan sekä lisäeläkesäätiöön että lisäeläkekassaan. Lisäeläkelaitos voi sijoittaa katevaroistaan omaisuuteen, jonka arvo riippuu osakkaan toiminnasta enintään 25 prosenttia. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 i §:ää ja vakuutuskassalain 83 o §:ää.

Formatted: Leipsis, Left, Line spacing: single

~~13-16 § Sijoitukset~~ ~~s~~ Säännellyn markkinan ulkopuolelle sijoittamista koskevat rajoitukset. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 5 b §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 8 c §:n 2 momenttia. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 13 §:ää. Pykälällä on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 1 kohdan b alakohta, jonka mukaan vastuuvelan kattamiseksi tarkoitetut varat on pääasiallisesti sijoitettava säänneltyihin markkinoihin. Pykälän 2 momentin mukaan vastuuvelasta enintään 10 prosenttia voidaan sijoittaa sellaisiin osakkeisiin ja muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti ja joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 47 p §:ää ja vakuutuskassalain 83 m §:ää. Pykälän 3 momentin mukaan edellä mainittuja rajoituksia ei sovelleta, jos sijoitukset koostuvat joukkovelkakirjoista, jotka kuuluvat luottoluokkaan I ja jossa velallisenä on valtio, kunta tai muu 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö. Pykälän 4 momentin mukaan rajoituksia ei myöskään sovelleta sellaisiin sijoitus- ja vaihtoehtorahastoihin, joiden varoista enintään 30 prosenttia on sijoitettu säännellyn markkinan ulkopuolelle.

~~14-17 § Vakuudettomien velkasitoumuksien~~ sijoittamista koskevat rajoitukset. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 14 §:ää.

~~15-18 § Johdannaissopimusten käyttäminen.~~ Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 15 §:ää ja täyttää myös lisäeläkedirektiivin 18 artiklan d kohdan johdannaisten käyttämiseksi asettamat vaatimukset. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole johdannaista koskevaa sääntelyä. Jäljempänä 26 §:n mukaan Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 b ja vakuutuskassalain 83 §:n 8 momenttia. Lisäeläkelaitos voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ~~muun muassa~~ johdannaissopimusten käyttämisestä vastuuvelan katteena.

~~16-19 § Sijoitukset yhteen yhteisöön.~~ Pykälä vastaa pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 17 §:ää, mutta pykälän 6 momentin 1 ja 2 kohdan poikkeuksia sovelletaan vain yhteisöihin, jotka kuuluvat luottoluokkaan I.

~~17-20 § Sijoitukset yhteen konserniin.~~ Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 j §:ää ja vakuutuskassalain 83 p §:ää.

~~18-21 § Valuuttariski.~~ Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 n §:ää ja vakuutuskassalain 83 q §:ää, joilla on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 18 artiklan 5 kohdan b alakohta.

~~19 § Lisäeläkesäätiön osakkaaseen sidoksissa oleva omaisuus.~~ Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 m §:ää kuitenkin niin, että sen sisältöä on täsmennetty vastaamaan luottotoiminnassa hyväksyttävistä turvaavista vakuuksista.

~~20 § Osakkaan toimintaan liittyvä omaisuus.~~ Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 i §:ää ja vakuutuskassalain 83 o §:ää.

~~21-22 § Sijoitussidonnaisen eläkejärjestelyn vastuuvelan kate.~~ Pykälän 1 momenttia vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 17 §:n 2 momenttia ja pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 22 §:n 2 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 17 §:n 3 momenttia. Toisin kuin voimassa olevassa laissa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä momentin soveltaminen ei ole riippuvainen siitä, tekeekö laitoksen hallitus vai vakuutettu sijoituspäätökset.

~~22-23 § Etuus- ja maksuperusteisen järjestelyn katteen erillisyyys.~~ Pykälä vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 18 §:ää.

~~23-24 § Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus.~~ Pykälä vastaa pääosin vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 23 §:ää.

24-25 § Varojen sijainti ETA-valtiossa. Pykälän 1 momentti vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 19 §:n 5 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa vakuutusyhtiölain vanhan 10 luvun 19 §:n 6 momenttia.

25-26 § OECD-valtioiden rinnastaminen ETA-valtioihin. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 46 a § ja vakuutuskassalain 83 g §:ää.

Omaisuudenhoito ja varojen säilyttäminen

26-27 § Omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön käyttämisen nimeäminen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain ~~6 a~~ 42 r §:ää ja vakuutuskassalain ~~9 a~~ 77 r §:ää, joilla on pantu täytäntöön lisäeläkedirektiivin 19 artikla. Pykälään on tehty lakiteknisiiä muutoksia. Euroopan unionin säännökset, joihin säädöksessä aiemmin viitattiin, on kumottu ja säädökset on siksi ehdotuksessa korvattu vastaavilla voimassa olevilla unionin säännöksillä. Lisäeläkelaitoksella on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen lisäeläkedirektiivissä tarkoitettu lisäeläkelaitos sekä ETA-valtioon sijoittautunut omaisuudenhoitaja, joka hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen.

28 § Säilytysyhteisön nimeäminen. Pykälän lisäeläkelaitoksen on nimettävä varojen säilyttämiseen ja valvontaan säilytysyhteisö, jos vakuutetut kantavat koko sijoitusriskin. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 s §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 77 s §:n 1 momenttia.

29 § Säilytysyhteisön toimintaperiaatteet ja vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälässä säädetään säilytysyhteisön riippumattomuudesta. Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitaa, ellei se ole toiminnallisesti erottanut tällaisten tehtävien hoitamista muista tehtävistä. Pykälän 3 momentin mukaan säilytysyhteisö on vahingonkorvausvelvollinen tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttamistaan tappioista lisäeläkelaitokselle, vakuutetuille ja etuudensaajille. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat eläkesäätiölain 42 t ja vakuutuskassalain 77 t §:ää. Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 42 u ja vakuutuskassalain 77 u §:n 3 momenttia.

30 § Säilytysyhteisön tehtävät. Jos lisäeläkelaitos nimeää säilytysyhteisön, sen tulee säilyttää kaikkia sellaisia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Jos lisäeläkejärjestelyn varat ovat muuta omaisuutta kuin rahoitusvälineitä, säilytysyhteisön on todennettava, että lisäeläkelaitos omistaa varat ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 u ja vakuutuskassalain 77 u §:ää.

31 § Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön tehtävät. Jos säilytysyhteisö on nimetty varojen valvontaan, sen on toteutettava lisäeläkelaitoksen toimeksiannot, varmistettava maksujen suorittaminen yleisesti käytettävissä olevia määräaikoja noudattaen ja varmistettava tuottojen käyttäminen lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 v ja vakuutuskassalain 77 v §:ää.

32 § Eturistiriitojen ehkäiseminen ja ratkaiseminen lisäeläkelaitoksessa. Lisäeläkelaitoksella, jossa vakuutetut eivät kannu kokonaan sijoitusriskiä on oltava järjestelmä lisäeläkejärjestelyn varoihin liittyvien eturistiriitojen ehkäisyyn ja ratkaisuun. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 s §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 77 s §:n 2 momenttia.

Omistajaohjaus

33 § Omistajaohjauksen periaatteet. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on laadittava omistajaohjauksen periaatteet, jos laitos sijoittaa säännellyllä markkinalla kaupan käynnin kohteena olevan yhtiön osakkeeseen. Omistajaohjauksen periaatteissa kuvaillaan yleisesti muun muassa omistajaohjauksen liityntäkohtia sijoitusstrategiaan sekä miten tunnistetaan ja ehkäistään vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja. Säännös vastaa eläkesäätiölain 6 c ja vakuutuskassalain 9 c §:ää.

34 § Omistajaohjauksen periaatteiden julkistaminen ja vuosittainen selvitys. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on julkistettava omistajaohjauksen periaatteet internetisivuillaan tai pidettävä ne muutoin maksutta yleisesti saatavilla. Julkistettava on myös vuosittainen selvitys periaatteiden toteutumisesta. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 6 d ja vakuutuskassalain 9 d §:ssä.

35 § Lisäeläkelaitoksen toiminnan yhteensovittaminen omistajaohjauksen periaatteiden kanssa. Jos lisäeläkelaitoksella on omistajaohjauksen periaatteet, laitoksen on julkistettava tiedot siitä, miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen sovitetaan yhteen laitoksen vastuuelan kanssa sekä miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen vaikuttaa pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä laitoksen saamiin tuottoihin. Pykälässä säädetään myös siitä, mitä tietoja lisäeläkelaitoksen on julkistettava omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tekemästä järjestelystä. Pykälässä tarkoitettujen tietojen on oltava maksutta yleisesti saatavilla lisäeläkelaitoksen internetisivuilla. Pykälä vastaa, mitä asiasta säädetään eläkesäätiölain 6 e ja vakuutuskassalain 9 e §:ssä.

6-7 LUKU TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET LISÄELÄKEJÄRJESTELYSTÄ ANNETTAVAT TIEDOT

1 § Tietojen ajantasaisuus ja selkeys. Ehdotettu säännös olisi uusi ja sen tarkoituksena on edistää vakuutetuille annettavien tietojen ajantasaisuutta ja ymmärrettävyyttä sääntelemällä muun muassa tietoja annettaessa käytettävää kieltä. Kyseessä on joustava normi, joka ei sääntelee yksityiskohtaisesti tietojen antamista. Eläkelaitoksen omaan harkintaan jää, millaisilla keinoilla se säännöksessä esitettyjä periaatteita noudattaa. Pykälän a alakohdasta asetetaan velvollisuuden saattaa tiedot säännöllisesti ajan tasalle. Säännös olisi tältäkin osin yleissäännös, jota sovelletaan kaikkiin vakuutetuille annettaviin tietoihin. Käytännössä esimerkiksi eläkepäättökset ovat olleet vakuutetuille vaikeasti ymmärrettäviä laskelmia ilman riittäviä selostavia tietoja eläkkeen muodostumisesta. Kun tietyistä tiedoista on olemassa erityissäännös, se syrjäyttää yleissäännöksen. Tietojen harhaanjohtavuudella tarkoitettaisiin tietojen antamista tai esittämistä tavalla, joka on omiaan johtamaan virheelliseen käsitykseen lisäeläketurvan tai muun etuuden sisällöstä tai muista annettavista tiedoista. Oikeitakin tietoja sisältävä aineisto voi olla harhaanjohtavaa, jos tiedot esitetään esimerkiksi siten, että huomio kiinnittyy kokonaisuuden kannalta epäolevaisiin seikkoihin.

Pykälän 2 momentin säännös antaa eläkelaitoksen säännöt kohtuullisin väliajoin tiedoksi vakuutetuille vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 84 a §:ä. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin sekä lisäeläkesäätiöihin että -kassoihin.

Formatted: Leipsis

1 § Mahdollisille vakuutetuille ja automaattisesti liitettävillä vakuutetuille annettavat tiedot. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille tiettyjä tietoja. Tietoja on annettava muun muassa lisäeläkejärjestelyn keskeisistä ominaisuuksista ja vakuutetun käytettävissä olevista vaihtoehtoista sekä sijoitusten aiemmasta tuotto- ja arvokehityksestä, jos vakuutetut kantavat sijoitusriskit. Vastaavat tiedot on annettava myös vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti järjestelyyn, heti liittämisen jälkeen. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 g §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 g §:ää.

2 § Tietojen toimittamistapa. Ehdotettu säännös olisi uusi ja sen tarkoituksena on selkeyttää nykytilaa. Säännöksen avulla voidaan säätää täsmällisesti siitä, milloin tiedot tulee antaa henkilökohtaisesti ja miten henkilökohtainen tiedonanto tulee tehdä. Nykyisen lainsäädännön voimassa ollessa tiedonantovelvollisuuden toteuttamistapa on ollut tulkinnanvarainen, koska laissa ei määritellä, millaista menettelyä käyttäen tiedot tulisi antaa. Ehdotuksen mukaan tietojen toimittaminen olisi täsmällisesti määritelty menettely. Tietojen antamisella tarkoitettaisiin kaikkia muita tapoja kuin tietojen toimittamista. Koska tietojen toimittaminen olisi aina henkilökohtaista, eläkelaitos voisi harkintansa mukaan toimittaa tiedot, vaikka säännöksen mukaan tiedot tulee antaa. Tietojen toimittaminen siis täyttää myös tietojen antamisen. Vakuutettu ei voisi vaatia tietojen toimittamista, jos tiedot säännöksen mukaan tulee antaa.

Tietojen toimittamisella tarkoitetaan tietojen lähettämistä joko perinteisesti paperisena postitse tai tietojen lähettämistä sähköisessä muodossa siten, että vakuutettu voi ne muuttumattomina tallentaa ja tulostaa. Riittävää olisi esimerkiksi tietojen toimittaminen lähettämällä ne vakuutetun sähköpostiin. Riittävää olisi myös tietojen toimittaminen lähettämällä vakuutetulle linkki hänen eläkelaitoksen sivuilla olevaan henkilökohtaiseen sähköiseen kansioonsa, josta ne ovat myös

tallennettavissa ja tulostettavissa. Säännöksessä ei oteta kantaa, millaisilla teknisillä laitteilla tiedot voidaan toimittaa. Kyseessä on joustava normi, jota tulkittaessa huomioitaisiin viestintävälineiden kehittyminen.

2 § Lisäeläkejärjestelyyn liittyttäessä annettavat tiedot. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle liittymisen jälkeen tiedoksi laitoksen säännöt, joista käy ilmi lisäeläkeoikeuksien laajuus, saamisen edellytykset ja valintamahdollisuudet. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 a §:ää.

3 § Sääntöjen tiedoksi antaminen. Säännöstä sovellettaisiin sekä etuusperusteiseen että maksuperusteiseen eläkejärjestelyyn liittyneeseen vakuutettuun. Ehdotetun säännöksen 1 momentin viimeinen virke ja 2 momentin 1 ja 2 kohta vastaavat voimassa olevaa eläkesäätiölain 49 a ja vakuutuskassalain 84 a, joilla on pantu täytäntöön IORP I -direktiivin 9 artiklan 1 kohdan f alakohta ja 11 artiklan 2 kohdan b alakohta. Lisäksi edellä mainitut kohdat vastaavat maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 10 §:ssä säädettyjä tietoja.

Muilla osin säännös olisi uusi. Pelkkä sääntöjen toimittaminen vakuutetulle ei riittäisi täyttämään 2 momentin vaatimusta, vaan sääntöjen sisältöä tulee pyrkiä selostamaan ymmärrettävällä tavalla. Uutta olisi myös se, että laitoksen tulee tietoja annettaessa kiinnittää vakuutetun huomiota eläkkeen kannalta olennaisiin seikkoihin. Säännös jättää eläkelaitokselle mahdollisuuden valita menettelytavat, miten huomiota kiinnitetään vakuutetun kannalta olennaisiin seikkoihin. Eläkelaitos voi esimerkiksi laatia esitteen tai tiivistelmän yleiskielellä säännöksessä mainituista seikoista. Aiemman sanamuodon mukaan oli riittävää, että em. seikat käyvät ilmi säännöistä. Momenttiin on myös lisätty uutena tieto lisäeläkkeen yhteensovittamisesta lakisääteisen eläketurvan kanssa, joka on eläkejärjestelmässämme vakuutetun kannalta olennainen tieto. Uutta olisi myös, että tiedot tulisi toimittaa vakuutetulle henkilökohtaisesti postitse tai sähköpostitse 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

3 § Tiedot maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn liittyttäessä. Pykälässä säädetään niistä tiedoista, joihin lisäeläkelaitoksen tulee vakuutetulle tietoja antaessaan kiinnittää erityistä huomiota. Näitä ovat muun muassa maksujen määräytymisperusteet ja maksujen laiminlyönnin seuraamukset. Vakuutetulle on myös annettava tiedot sijoitus suunnitelmasta ja sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisista seikoista. Pykälä vastaa pääosin maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 10 §:ää.

4 § Tiedot maksuperusteiseen eläkejärjestelyyn liittyttäessä. Ehdotettu säännös vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 7 ja 10 §:n mukaan vakuutetulle eläkejärjestelyyn liittyttäessä annettavia tietoja. Sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisilla seikoilla tarkoitetaan ainakin tietoja sijoituskohteiden riskeistä sekä niistä perittävistä kuluista. Uutta olisi, että tiedot tulisi toimittaa 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

5 § Vuosittain annettavat tiedot. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 49 a §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 84 a §:n 2 momenttia, joilla on pantu täytäntöön IORP I -direktiivin 11 artiklan 4 kohdan viimeinen kappale. Pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohta vastaavat eläkesäätiölain 49 b §:ää ja vakuutuskassalain 84 b §:ää. Tiedot voidaan antaa esimerkiksi julkaisemalla ne vuosittain laitoksen internetsivulla tai muulla vastaavalla tavalla.

4 § Lisäeläkkeen eläke-etuusote. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava maksutta vuosittain vakuutetulle lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, joka on otsikoitu lisäeläkkeen eläke-etuusotteeksi. Edellä tarkoitettun otteen tulee sisältää muun muassa tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista sekä tieto merkittävistä muutoksista edelliseen vuoteen verrattuna. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 f §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 f §:ää.

5 § Vakuutetulle ja etuudensaajalle annettavat tiedot. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista. Erityisesti on annettava muun muassa tiedot lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista, vakuutettujen kantamista rahoitusriskeistä ja tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläkkeen ottamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta

tilanteestaan. Pykälän 3 momentin mukaan vakuutetuille on annettava tiedot saatavilla olevista sijoitusvaihtoehdoista. Pykälän 4 momentin mukaan on annettava tieto sääntöihin tehtävistä merkittävästä muutoksista. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 d §:n 1 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 d §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 2 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 a §:n 2 momenttia. Pykälän 3 ja 4 momentti vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain 49 d §:n 2 ja 3 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 d §:n 2 ja 3 momenttia.

6 § Vuosittain maksuperusteista eläkejärjestelystä toimitettavat tiedot. Ehdotettu säännös vastaa pääosin maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain 11 §:ää vuosittain annettavista tiedoista. Uutta olisi, että vakuutetulle tulee toimittaa myös järjestelyn aikana tiedot vahvistetusta sijoitussuunnitelmasta sekä sijoituskohdeiden valinnan kannalta olennaisista seikoista, jos vakuutetut valitsevat itse sijoituskohteet. Uutta olisi myös se, että tiedot toimitettaisiin vuosittain.

6 § Pyynnöstä annettavat tiedot. Pykälän mukaan vakuutetulle on annettava pyynnöstä muun muassa lisäeläkelaitoksen tilinpäätös, toimintakertomus ja sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 49 b §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 c §:ää.

7 § Pynnöstä toimitettavat tiedot. Ehdotettu pykälä vastaa eläkesäätiölain 49 b §:ää ja vakuutuskassalain 84 b §:ää, joilla on pantu täytäntöön IORP I – direktiivin 11 artiklan 2 kohdan a alakohta sekä 3 ja 4 kohdat. Pykälän 1 momentin 3 alakohta vastaa IORP direktiivin 11 artiklan 4 kohdan e alakohtaa. Lisäksi säännöksellä on pantu täytäntöön yhteisön alueella liikkuvien palkattujen *työntekijöiden* ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkkeiden suojaamisesta annetun direktiivin 98/49/EY 7 artikla.

7 § Eläkkeelle jäädessä toimitettavat tiedot. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on toimitettava vakuutetulle hänen jäädessä lisäeläkkeelle tiedot niistä lisäeläke-etuuksista ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 a §:n 3 momenttia ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 a §:n 3 momenttia.

8 § Eläkkeelle jäädessä toimitettavat tiedot. Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 49 a §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 84 a §:n 3 momenttia, joilla on pantu täytäntöön IORP I direktiivin 11 artiklan 5 kohta. Eläkelaitoksen tulee tarkistaa vakuutetun yhteystiedot yleisesti käytettävissä olevista palveluista kuten esimerkiksi väestötietojärjestelmästä tai Postista. Laitoksella ei kuitenkaan ole tätä pidemmälle menevää velvollisuutta tietojen selvittämiseen, jos ajantasaisista osoitteista ei ole yleisesti käytettävissä olevista järjestelmistä saatavissa. Uutta olisi säännöksen 2 momentti, jonka mukaan, jos eläkelaitoksen tiedossa on vakuutetun jääminen lakisääteiselle eläkkeelle, laitoksen on toimitettava tiedot oikeudesta lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen myös vakuutetun jäädessä lakisääteiselle eläkkeelle. Koska lisäeläkejärjestelmämme on luonteeltaan lakisääteistä eläkettä täydentävä, edellä mainituilla tiedoilla on vakuutetulle käytännössä usein suuri merkitys.

8 § Lisäeläkkeen maksamista koskevat tiedot. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle tieto lisäeläkkeen maksamiseksi käytettävissä olevista vaihtoehdoista hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 h §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 h §:ää.

9 § Lisäeläkelaitoksen antamien tietojen ajantasaisuus, esitystapa ja saatavilla olo. Pykälässä säädetään niistä vaatimuksista, joita lisäeläkelaitoksen antamien tietojen tulee täyttää. Tietojen tulee muun muassa olla ajantasaisia ja ne tulee esittää ymmärrettävästi. Tiedot tulee asettaa vakuutettujen saataville veloituksetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 49 c §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 84 c §:ää.

9-10 § Vakuutetun ilmoitusvelvollisuus. Säännös olisi uusi ja sen tarkoituksena on mahdollistaa eläkelaitokselle vakuutettujen yhteystietojen pitäminen ajantasaisina. Säännös on tarpeellinen, kun eläkelaitokselle ehdotetaan aiempaa laajempaa

velvollisuutta ~~toimittaa saattaa~~ lisäeläkettä koskevia tietoja vakuutetuille henkilökohtaisesti saataville sähköisessä muodossa tai paperikopiona. Vaikka vakuutettu olisi jättänyt yhteystietonsa ilmoittamatta, siitä ei ole seurauksena esimerkiksi eläkeoikeuden menettäminen. Eläkelaitoksen tulee tällöin pyrkiä selvittämään vakuutetun yhteystiedot 8 §:n perusteluissa kuvatulla tavalla. Pykälän 2 momentin mukaan eläkelaitoksen tulee aina toimittaessaan vakuutetulle tässä luvussa säädettyjä tietoja kertoa edellä tarkoitetusta velvollisuudesta ilmoittaa yhteystiedot.

40-11 § Vastuu puutteellisista tai virheellisistä tiedoista. Ehdotettu säännös vastaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annetun lain 13 §:ää. Säännös rinnastuu vakuutusopimuslain sääntelyyn ryhmävakuutusta koskevan tiedonantovirheen osalta. Vaikka työnantaja vastaisikin maksuperusteisen lisäeläkkeen rahoittamisesta, on perusteltua, että työnantajalle syntyy vastuu vakuutettua kohtaan eläkejärjestelystä annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen nojalla. Esimerkiksi virheellisiin tietoihin perustuva päätös eläkkeelle jäämisestä voi aiheuttaa vakuutetulle taloudellista vahinkoa.

41-12 § Eläkkeen ja muun etuudensaajaan ja Lisäeläkkeen edunsaajaan sovellettavat säännökset. Säännös olisi osittain uusi. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädetään vakuutettujen tiedonsaantioikeuksien lisäksi vapaakirjan saaneelle ja eläkkeensaajalle annettavista tiedoista. Ehdotuksen mukaan tiedonantosäännöksiä sovellettaisiin pääosin myös edunsaajiin ja eläkkeensaajiin.

7.8 LUKU ETUUDEN HAKEMINEN JA SUORITTAMINEN

Luvussa säädettäisiin eläkkeen ja muun etuuden hakemisesta ja suorittamisesta. Pykälissä käytetään ilmaisua etuus, jolla tarkoitetaan myös eläkkeitä, ellei säännöksessä nimenomaisesti tehdä eroa eläkkeen ja muun etuuden välillä. Luku vastaa asiallisesti pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Eräitä säännöksiä on uudistettu teknisesti vastamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Asiallisia uudistuksia olisivat etuuden maksaminen takautuvasti nykyistä pidemmältä ajalta sekä säännös oikeusturvakeinoista.

1 § *Etuuden hakeminen.* Ehdotettu säännös vastaa eläkesäätiölain 50 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 88 §:ää.

2 § *Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen.* Ehdotetun säännöksen mukaan eläkettä olisi haettava vuoden kuluessa siitä, kun vakuutettu on saanut tietää vakuutustapahtumasta. Vakuutustapahtumalla tarkoitettaisiin eläkelaitoksen sääntöjen mukaisen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista kuten esimerkiksi sääntöjen mukaisen eläkeän saavuttamista. Vuoden hakuaja alkaisi kulua vasta siitä, kun vakuutettu on saanut tiedon vakuutustapahtumasta. Esimerkiksi vapaakirjan saanut ei välttämättä ole enää tietoinen kuulumisestaan lisäeläkejärjestelyyn, jos lisäeläke on karttunut aikaisemmasta työsuhteesta, jonka päättymisestä on kulunut pitkä aika. Jos vakuutettu tai vapaakirjan saanut on kuollut, edunsaajilla ei aina ole myöskään tietoa lisäeläkkeestä. Ehdotettu säännös on tarpeellinen, jotta oikeutta lisäeläkkeeseen ei menetettäisi sen vuoksi, että oikeudesta ei olla tietoisia eikä sitä siksi osata hakea. Lisäeläkettä olisi joka tapauksessa haettava kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta oikeuden menettämisen uhalla.

3 § *Eläkkeen takautuva suorittaminen.* Eläkettä olisi suoritettava takautuvasti eläkkeen hakemisesta enintään kymmenen vuoden ajalta. Säännöksen tarkoituksena on turvata vakuutetun oikeuksia. Vakuutetun olisi oikeuden menettämisen uhalla haettava lisäeläkettä vuoden kuluessa siitä, kun hän on tullut tietoiseksi vakuutustapahtumasta. Eläkettä suoritetaan takautuvasti enintään kymmeneltä vuodelta esimerkiksi tapauksessa, jossa vakuutettu on tullut tietoiseksi vakuutustapahtumasta 9 vuotta tapahtuman jälkeen ja hän hakee lisäeläkettä vuoden kuluttua edellä mainitun tiedon saatuaan.

4 § *Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 51 §:ää kuitenkin siten, että säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia huomioimalla laki holhustoimesta (442/1999) ja laki edunvalvontavaltuutuksesta (648/2007). Säännöstä sovelletaan myös eläkekassoihin. Säännös vastaa myös työntekijän eläkelain 103 §:ää.

5 § *Etuudensaajan ilmoitusvelvollisuus.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 52 §:ää. Vakuutuskassalaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Säännöstä sovellettaisiin myös eläkekassoihin. Säännös vastaa muun muassa työntekijän eläkelain työkyvyttömyyseläkkeensaajaan ja osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuuteen sovellettavia periaatteita.

Formatted: Font: Not Italic

6 § *Etuuden maksaminen kertasuorituksena.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 54 §:ää. Vakuutuskassalaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Säännöstä sovellettaisiin myös eläkekassoihin. Säännöksen euromääriä on tarkistettu ylöspäin laskemalla työ-eläkeindeksin mukainen korotus eläkesäätiölain voimaan tulosta lukien. Jatkossa euromääriä tarkistettaisiin edellä mainitulla indeksillä vuosittain.

7 § *Etuuden maksaminen ETA-valtioon.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 61 §:ää ja vakuutuskassalain 90 a §:ää. Säännös on tarpeen sen toteamiseksi, että eläke tai muu etuus täytyy maksaa myös muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen. Asiassa on esiintynyt epäselvyyksiä, koska joitakin lakisääteisiä etuuksia ei voida maksaa Suomen ulkopuolelle. Säännöksessä ei enää nimenomaisesti todeta, että eläkettä ja muuta etuutta voidaan maksaa myös ETA-valtioiden ulkopuolelle. Säännöksellä on pantu täytäntöön yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisä-eläkeoikeuksien suojaamisesta annetun direktiivin 98/49/EY artikla 5.

8 § *Etuuden suorituksen viivästyminen.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 55 §:ää ja vakuutuskassalain 91 §:ää. Säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia huomioimalla voimassa olevan korkolain (633/1982) säännökset.

9 § *Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 57 ja 58 §:ää ja vakuutuskassalain 84, 85 ja 86 §:ää. Säännökseen on tehty lakitekniisiä muutoksia. Säännöksessä ei enää nimenomaisesti säädetä vakuutetun velvollisuudesta suostua lääkärin määräämään tutkimukseen ja hoitoon. Vakuutetun tulee kuitenkin yleisten vakuutus- ja vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaisesti omilla toimillaan rajoittaa vahinkoa, mikä muun muassa voi tarkoittaa suostumusta lääkärin tutkimukseen ja hoitoon.

10 § *Syyntakeettomuus ja pakkotila.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 59 §:ää ja vakuutuskassalain 87 §:ää. Säännökseen on kuitenkin tehty joitakin muutoksia ottaen huomioon rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilaan sovellettavat (39/1889) vastuuvapausperusteet.

11 § *Etuuden takaisinperintä.* Säännös vastaa eläkesäätiölain 62 §:ää ja vakuutuskassalain 92 §:ää. Pykälän 2 momentti vastaa ulosottokaarissa säädettyä, koska ulosottoaarta sovelletaan vapaaehtoisin lisäeläkkeisiin vain tuomioistuimen tuomion perusteella, ehdotettu säännös on tarpeellinen.

12 § *Tieto oikeusturvakeinoista.* Säännös olisi uusi. Säännöksen mukaan etuutta koskevassa päätöksessä olisi kerrottava, missä elimessä voidaan tarvittaessa käsitellä vakuutetun ja eläkelaitoksen välinen riita-asia. Lisäksi vakuutetulle tulisi antaa tieto kanneajasta ja siitä, mistä aika lasketaan. Säännös vastaa pääosin vakuutuslakilain 2 luvun 8 §:ää. Jos riita-asia voidaan tuomioistuimen sijaan käsitellä vaihtoehtoisessa riidanratkaisuelimessä, tulee myös tästä kertoa. Tällä hetkellä lisäeläkkeitä koskevia riita-asioita voidaan käsitellä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnassa (FINE) sekä neuvonnan yhteydessä toimivassa Vakuutuslautakunnassa. Sekä Vakuutus- ja rahoitusneuvonta että Vakuutuslautakunta antavat ratkaisuosituksia. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimivalta käsitellä lisäeläkkeitä ja muita vastaavia etuuksia koskevia riitoja perustuu vapaaehtoisin sopimusperusteisiin järjestelyihin. Lisäeläkkeitä ja muita vastaavia etuuksia käsitteleviä lakisääteisiä tuomioistuimen ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä ei nykyisin ole. Ehdotetun säännöksen mukaista velvollisuutta mainita tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin etuuspäätöksessä ei ole, jos voimassa ei ole myöskään sopimusperusteista järjestelyä riidanratkaisuelimen käyttämisestä.

13 § *Kanneaika ja oikeuspaikka.* Säännös olisi uusi. Kolmen vuoden kanneaika vastaisi vakuutuslakilain 74 §:ssä säädettyä kanneaikaa. Pykälän toinen momentti vastaa oikeudenkäymiskaaren kuluttajariita-asioihin sovellettavaa oikeuspaikkasäännöstä eli oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 10 luvun 5 §:ää.

14 § *Vapaakirjan saaneeseen, etuudensaajaan sekä edunsaajaan sovellettavat säännökset.* Säännös on osittain uusi ja se on tarpeen säännösten soveltamisalan täsmentämiseksi.

8-9 LUKU SULAUTUMINEN

Sulautumista koskevia säännöksiä uudistettaisiin vastaamaan soveltuvin osin vakuutusyhtiölaissa ja osakeyhtiölaissa säädettyä menettelyä. Samalla säännöksiä täydennettäisiin säätämällä sulautumissuunnitelmasta. Voimassa olevan eläkesäätiölain 108 §:ää vastaavaa säännöstä eläkesäätiön täysin omistaman osakeyhtiön sulautumisesta eläkesäätiöön ei tarpeellomana ja voimassa olevan yhteisöoikeuden periaatteiden vastaisena sisältyisi lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalakiin. Tarvetta tällaiseen sulautumiseen pienentää se, ettei eläkesäätiössä voida rajoituksetta käyttää vastuuvelan kattamiseen varoja, jotka ovat sidoksissa osakkaaseen keskittymäriskin pienentämiseksi.

1 § Sulautumisen yleisen edellytykset. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiö voi sulautua toiseen eläkesäätiöön ja vastaavasti eläkekassa voi sulautua toiseen eläkekassaan. Sulautuminen edellyttää kuitenkin, että sulautuvan eläkelaitoksen osakkaat täyttävät vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiriä koskevan vaatimukset.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että sulautuvan eläkelaitoksen vakuustointiminta siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle eläkelaitokselle. Pykälä vastaisi sisällöllisesti eläkesäätiölain 100 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä sillä erotuksella, ettei sulautuvan ja vastaanottavan eläkelaitoksen toimintapiiristä ole aiemmin nimenomaisesti säädetty laissa.

2 § Sulautumissuunnitelma. Pykälässä säädettäisiin sulautumissuunnitelmasta eikä sulautumissopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Sulautumissuunnitelma kuvaa paremmin asiakirjan luonnetta, sillä sulautuminen edellyttää vielä eläkelaitosten päättävien toimielinten ja Finanssivalvonnan suostumuksen toteutuakseen.

Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että sulautumissuunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivittävä ja allekirjoitettava. Suunnitelman päivääminen olisi tarpeen, sillä suunnitelman allekirjoittamisesta laskettaisiin sulautumisen menettelyllisiä määräaikoja.

Sulautumissuunnitelman sisällöstä säädettäisiin myös nykyistä yksityiskohtaisemmin ehdotetussa 2 momentissa, joka jakautuu 8 alakohtaan. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan sulautumissuunnitelman olisi sisällettävä sulautumiseen osallistuvien eläkelaitosten yksilöintitiedot.

Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys sulautumisen syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä erityisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioidessa sulautumisen vaikutuksia omaan asemaansa.

Momentin 3 kohdan mukaan absorptiosulautumisen sulautumissuunnitelman tulisi sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntömuutoksista, mikäli muutoksia on tarpeen tehdä sulautumisen johdosta. Mikäli Finanssivalvonta hyväksyy sulautumisen, se hyväksyy myös samalla sääntömuutokset. Kombinaatiosulautumisessa suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöistä ja siitä, miten perustettavan eläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan. Myös absorptiosulautumista koskevaan sulautumissuunnitelmaan voidaan tarpeen mukaan ottaa määräyksiä toimielinten jäsenten valinnasta, vaikkei tätä laissa edellytetäkään.

Momentin 4 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi sisältyä selvitys sulautuvan eläkelaitoksen vastuuvelan sekä muiden varojen ja velkojen siirtymisestä vastaanottavalle eläkelaitokselle.

Momentin 5 kohdan mukaan sulautumissuunnitelmaan tulisi liittää selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 5 ja 6 luvun säännökset sulautumisen jälkeen.

Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys eläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnittelusta vaikutuksesta vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä.

Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää tieto sulautumisen täytäntöönpanon suunnittelusta rekisteröintijankohdasta, joka saa olla enintään 6 kuukauden päässä sulautumissuunnitelman tekemisestä. Arvota tarvitsevat sulautumiseen osallistuvat eläkelaitokset, osakkaat, velkojat ja muut sidosryhmät.

Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi. Tällaisia muita ehtoja ovat esimerkiksi määräykset työntekijöiden asemasta sulautumisessa ja toiminnan harjoittamisesta sulautumisen aikana. Sulautumisen ehdoksi saatetaan myös asettaa jokin erityinen seikka. Tältä osin kyse on eläkelaitosten välinen sopimus, jota tulee arvioida sopimusoikeudellisista lähtökohdista.

3 § Sulautumisesta päättäminen. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 100 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 6 momenttia.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Ehdotuksen mukaan kassankokouksen tai eläkesäätiön hallituksen olisi tehtävä päätös sulautumisesta neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä. Määräajan tarkoituksena olisi tehostaa sulautumismenettelyä, joka ilman ehdotettua määräaikaa voisi kestää määräämättömän ajan.

Pykälän 3 momentti olisi myös uusi. Siinä säädettäisiin sulautumisen raukeamisesta siinä tapauksessa, että sulautumissuunnitelmaa ei hyväksytä molempien eläkelaitoksen päättävissä toimitelmissä. Sulautumissuunnitelman hyväksyntä tai raukeaminen olisi ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle. Säännös olisi tarpeen, koska toisin kuin nykyisin Finanssivalvonnan suostumusta haettaisiin ennen sulautumissuunnitelman hyväksymistä.

Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat, mitä asiasta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta vakuutusyhtiölain 19 luvun 7 §:n 3 momentissa ja osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 2 momentissa.

4 § Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin sulautumiseen osallistuvien eläkeläisten velvollisuudesta tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Ilmoitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa Finanssivalvonnan myönnettyä suostumuksensa sulautumiselle. Jos ilmoitusta ei tehdä sanotussa määräajassa, sulautuminen raukeaa.

Pykälässä säädettäisiin myös ilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista. Sääntelyn tarkoituksena olisi varmistaa, että Finanssivalvonta saisi tiedon vastuuelkaa vastaavia varoja ja vakavaraisuutta sekä sulautumista koskevien menettelysääntöjen noudattamisesta. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu lain säännöksiä. Momentin 2 kohdan mukaan ilmoitukseen olisi liitettävä selvitys siitä, että vastaanottava eläkelaitos täyttää 6 luvun säännökset vastuuelan kattamisesta. Momentin 3 kohdan mukaan ilmoitukseen tulisi liittää eläkelaitoksen johdon todistus siitä, että ilmoitukset yhtiön tunnetuille velkojille on lähetetty siten kuin eläkesäätiölain 11 luvun 5 §:n 3 momentissa edellytetään. Lisäksi momentin 4 kohdan mukaan liitteenä olisi toimitettava sulautuvien eläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset. Koska määräaika ilmoituksen antamiseen laskettaisiin jatkossa Finanssivalvonnan suostumuksen antamisesta eikä tuomioistuimen luvasta, sulautumismenettely tulee nopeutumaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityksistä.

5 § Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti eläkesäätiölain 106 §:ää ja vakuutuslainsäädännön 139 §:ää. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä oikeustilaa vastaavasti, että samalla sulautuva eläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava eläkelaitos syntyy.

Pykälän 2 momentti olisi uusi. Momentin mukaan sulautuvan eläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan eläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle eläkelaitokselle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen. Ehdotus vastaa osakeyhtiölain 16 luvun 16 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan myös vakuutusyhtiöihin.

6 § Lopputilitys. Pykälä olisi uusi ja vastaisi vakuutusyhtiöihin sovellettavaa osakeyhtiölain mukaista sulautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

9-10 LUKU JAKAUTUMINEN

1 § Jakautumissuunnitelma. Vastaavasti kuin sulautumisessa myös jakautumisesta on laadittava jakautumissuunnitelma. Pykälän 1 momentin mukaan suunnitelman laatiminen on jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen ja perustettavan eläkelaitoksen perustajien vastuulla. Jakautumissuunnitelma on laadittava kirjallisesti ja päivättävä. Kaikkien perustajien ja jakautuvan eläkelaitoksen hallituksen jäsenten on allekirjoitettava jakautumissuunnitelma.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin jakautumissuunnitelmassa ilmoitettavista tiedoista, jotka vastaisivat sulautumissuunnitelmassa 8 luvun 2 §:n mukaan ilmoitettavia tietoja. Tämän lisäksi olisi jakautumissuunnitelmaan 2 momentin 7 kohdan mukaan liitettävä ehdotus perustettavan eläkelaitoksen säännöksi. Ehdotetun 2 momentin 8 kohdan mukaan suunnitelmaan olisi liitettävä uuden eläkelaitoksen perustajien yksilöintitiedot sekä hallituksen jäsenten tiedot.

2 § Varojen osittamista koskevat periaatteet. Pykälässä säädettäisiin jakautumisen yhteydessä vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyvistä varoista. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi, mitä asiasta säädetään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momentissa. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 momenttia sovellettaisiin myös eläkesäätiöihin, joissa on käytössä tasaava kirjanpitojärjestelmä. Eläkekassoissa on aina tasaava kirjanpitojärjestelmä. Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä ja eläkekassassa osakkaan kannatusmaksu jaetaan kunkin työnantajan osalta eläkelaitoksen säännöissä määrättyllä tavalla. Työnantajan vastuuvelkaa vastaa vastuunvelan mukainen suhteellinen osuus eläkesäätiön varoista eikä kuten työnantajakohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä tietyt työnantajakohtaiset varat.

Pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 125 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 4 momenttia. Eläkesäätiöiden osalta ei voimassa olevassa laissa ole vastaavaa säännöstä.

3 § Jakautumisen oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaa, mitä asiasta säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain 106 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 139 §:n 2 momentissa. Lisäksi siinä todettaisiin nykyistä käytäntöä vastaavasti, että samalla perustettava eläkelaitos syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva eläkelaitos purkautuu. Pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 2 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 107 §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 140 §:n 3 momenttia.

4 § Lopputilitys. Pykälä olisi uusi ja vastaisi vakuutusyhtiöihin sovellettavaa osakeyhtiölain mukaista jakautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

10-11 LUKU VAKUUTUSKANNAN LUOVUTTAMINEN

1 § Vakuutuskannan luovuttaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luovuttavasta ja vastaanottavasta lisäeläkelaitoksesta. Säännöksessä säädettäisiin nimenomaisesti myös vakuutuskannan luovuttamisesta ETA-eläkelaitokselle. Ehdotuksen 2 momentissa säädettäisiin luvun säännösten soveltamisesta vakuutuskannan osan luovuttamiseen. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan eläkesäätiölain 100 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia.

2 § Vastaanottavaa eläkelaitosta koskevat rajoitukset. Ehdotetun pykälän mukaan vakuutuskunta voidaan luovuttaa vain sellaiselle eläkelaitokselle, jonka toimintapiiriä koskevat vaatimukset työnantaja, yrittäjä, henkilöryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää. Tätä rajoitusta ei ole nimenomaisesti säädetty voimassa olevassa lainsäädännössä. Ei ole tarkoituksenmukaista, että vakuutuskannan luovutuksen kautta eläkelaitoksen toimintapiiri voisi laajentua.

3 § Suunnitelma vakuutuskannan luovuttamiseksi. Pykälässä säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevasta suunnitelmasta eikä sopimuksesta kuten voimassa olevissa laeissa. Suunnitelma-käsite kuvaa sopimus-käsitettä paremmin asiakirjan luonnetta, sillä vakuutuskannan luovuttaminen edellyttää muun muassa Finanssivalvonnan suostumusta. Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin nimenomaisesti, että vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma olisi tehtävä kirjallisesti, päivättävä ja allekirjoitettava.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä kootusti sekä nykyistä selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin. Voimassa olevan eläkesäätiölain 11 luvussa ja vakuutuskassalain 12 luvussa suunnitelmaan sisällytettävät tiedot ovat hajallaan eri pykälissä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää luovuttavan ja vastaanottavan eläkelaitoksen yksilöintitiedot. Momentin 2 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys vakuutuskannan luovuttamisen syystä tai syistä. Selvityksellä voi olla merkitystä erityisesti velkojien ja muiden sidosryhmien arvioissa vakuutuskannan luovutuksen vaikutuksia omaan asemaansa. Momentin 3 kohdan mukaan suunnitelman tulisi tarvittaessa sisältää ehdotus vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen tai vastaanottavan vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamiseksi. Ehdotetun

4 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan perustuvasta osakkuudesta siinä tapauksessa, että vakuutuskanta luovutetaan keskinäiseen vakuutusyhtiöön. Momentin 5 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta. Momentin 6 kohdan mukaan suunnitelman tulisi sisältää ehdotus vakuutuskannan luovuttamisesta mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta ja sen ehdoista. Momentin 7 kohdan mukaan suunnitelmaan tulee liittää selvitys luovutettavan eläkelaitoksen tasoitusmäärästä, jos sellainen on. Eläkelaitoksessa tasoitusmäärä on vapaaehtoinen. Momentin 8 kohdan mukaan suunnitelman tulee sisältää selvitys siitä, että vakuutuskannan luovuttava eläkelaitos ja vastaanottava eläkelaitos tai vakuutusyhtiö täyttävät luovutuksen jälkeen niille säädetyt vakavaraisuusvaatimukset. Ehdotetun kohdan mukaista selvitystä ei olisi kuitenkaan annettava luovuttavan eläkelaitoksen osalta, jos se on selvitystilassa. Momentin 9 kohdan mukaan suunnitelmassa olisi kerrottava johdolle ja tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista, millä tarkoitetaan erityisesti rahana tai muussa muodossa suoritettavia palkkioita. Momentin 10 kohdan mukaan suunnitelmaan tulisi liittää ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan luovutusajankohdasta. Suunnitelmassa olisi lisäksi oltava tiedot muista päätöksenteon tueksi tarvittavista ehdoista.

4 § Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan suostumuksen hakemisesta kannan luovuttamiselle ja kannan luovutusta koskevalle suunnitelmalle. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 21 luvun 4 §:n 2 momenttia.

5 § Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 102 §:n 4 momenttia ja voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 135 §:n 3 momenttia.

6 § Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen. Pykälässä säädettäisiin niistä asiakirjoista, jotka on pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävillä ennen vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 132 §:n 7 momenttia. Lisäksi edellytetään hallituksen selostusta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä eläkekassan asemaan olennaisista vaikuttavista seikoista sekä muista seikoista, jolla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamisesta päättämistä. Asiakirjat olisi pidettävä nähtävillä nykyisen kahden viikon sijaan kuukauden ajan ennen kassankokousta. Aiemmasta poiketen asiakirjat olisi mahdollista pitää myös vakuutuskassan internetsivuilla. Asiakirjat olisi myös lähetettävä niitä pyytävälle vakuutetulle tai osakkaalle, jos asiakirjoja ei voida ladata ja tulostaa eläkekassan internetsivuilla. Muutokset vastaavat vakuutusyhtiölain 21 luvun 10 §:ssä säädettyä poiketen kuitenkin siten, että ehdotuksessa ei säädetä välitilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen nähtävänä pitämisestä tai lähettämisestä.

7 § Luovutuksen raukeaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutuskannan luovutuksen pätevyys edellyttää, että vakuutuskannan luovutus on hyväksyttävä muutoksitta sekä luovuttavassa eläkelaitoksessa että vastaanottavassa eläkelaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Hyväksyvistä tai hylkäävästä päätöksestä on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

8 § Finanssivalvonnan suostumus tai luovutuksen raukeaminen. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täyttyvä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan eläkelaitoksen sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin eläkesäätiölain 102 §:n 6 ja 8 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

9 § Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttia ja vakuutuslainsäädännön 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

10 § Koko vakuutuskannan luovuttaneen lisäeläkelaitoksen purkaminen. Ehdotetun pykälän mukaan eläkelaitos, joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Selvitystilaan sovelletaan osin eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 ja 13 luvun säännöksiä ja osin tämän lain 11 luvun säännöksiä sekä tämän luvun säännöksiä.

11 § Selvitystilaan määrääminen tai rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentin nojalla Finanssivalvonnalla olisi toimivalta määrätä eläkelaitos selvitystilaan tai kutsua koolle vakuutuskassan kassankokous, jos valvoja havaitsee eläkelaitoksen laiminlyöneen 22 §:n mukaisen velvollisuutensa. Tällöin eläkelaitokselle valitaan tai määrätään selvitysmies, ja selvitysmenettely alkaa. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi myös poistaa eläkelaitoksen rekisteristä siinä tilanteessa, että varat eivät riittäisi selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen. Lisäksi tällöin edellytetään, ettei kukaan ilmoita ottavansa kustannuksista vastuuta. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on eläkesäätiölain 79 §:n 2 momentissa ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momentissa.

11-12 LUKU LAKISÄÄTEINEN SELVITYSTILA, PURKAMINEN JA KONKURSSI

Lisäeläketoimintaa harjoittavan laitoksen selvitystila, purkaminen ja konkurssi rinnastuu vakuutusyhtiön selvitystilaan. Lisäeläketoimintaa harjoittaja laitos voidaan purkaa jakamalla laitoksen varat, vaikka vakuutuskantaa ei saada luovutetuksi toiselle eläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle. Jos vakuutuskantaa ei saada luovutetuksi, Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen laitoksen omaisuus on muutettava rahaksi.

Lisäeläkekassan osakkaan vastuu kassaan kohtaan ei muutu kassan selvitystilan johdosta. Kassan osakkaalle voi syntyä velvollisuus maksaa kassalle lisämaksuja 4 luvussa säädetyllä perusteella, jos kassan tilinpäätös osoittaa alijäämää. Kun lisäeläkekassa asetetaan selvitystilaan, kassan on laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole. Lisäeläkesäätiön osakkaan 4 luvussa säädetty vastuu maksaa vuosittain säätiölle vakuutusmaksuja tai asettaa hyväksyttävä vakuus vastuuvajauksen kattamiseksi jatkuu myös säätiön selvitystilassa. Lisäeläkesäätiöstä maksetaan selvitystilan aikana maksettavaksi erääntyneet eläkkeet - ja muut etuudet, toisin kuin eläkekassasta. Lisäeläkekassassa ei voida selvitystilan alettua vakuuttaa uusia henkilöitä, ellei se ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

1 § Lisäeläkelaitoksen selvitystila ja purkaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmenettelyn tarkoituksesta ja vaiheista. Pykälä ohjaa selvitysmiestä tämän toimenpiteissä. Pykälän nojalla selvitysmiehen velvollisuutena on ensi vaiheessa selvittää lisäeläkelaitoksen varallisuusasema, jolla viitataan vakuutuskantaan ja sitä vastaaviin varoihin selvitysmenettelyn alkamisen ajankohdassa. Selvitysmiehen on pyrittävä etsimään toimija, jolle lisäeläkelaitoksen vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat voidaan luovuttaa, sekä panemaan luovutus täytäntöön. Jäljelle jääneillä ja rahaksi muutetuilla varoilla selvitysmiehen on maksettava velat ja jaettava jäljelle jäänyt omaisuus. Onnistuneen selvitysmenettelyn lopputuloksena on lisäeläkelaitoksen purkaminen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, mitä luvun säännöksiä ei sovelleta, jos laitos on asetettu selvitystilaan sen jälkeen, kun koko vakuutuskanta on luovutettu. Jos laitos on asetettu selvitystilaan sen vuoksi, että se on luovuttanut koko vakuutuskantansa, laitoksen selvitystilaan sovelletaan osittain 11 luvun säännöksiä ja osittain 10 luvun säännöksiä. Ehdotettu soveltamisala poikkeaa voimassa olevista laeista siten, että voimassa olevissa laeissa eläkelaitoksen purkaminen on voinut tapahtua pakollisen tai vapaaehtoisen selvitystilaan asettamisen kautta.

2 § Velvollisuus asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan. Säännöksessä säädetään perusteista, joiden nojalla eläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava. Eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilaan asettamisen perusteet poikkeavat osittain. Pykälän 1 momentti vastaa eläkesäätiölain 78 §:n 1 ja 3 momenttia ja vakuutuskassalain 111 §:n 1 ja 4 momenttia. Sekä eläkesäätiö että eläkekassa tulee asettaa selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittuu laissa säädetyin tietyn määräjän jälkeenkin tai jos taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole toteutettu laissa säädetyssä määräajassa. Niiden eläkelaitosten osalta, jotka on rekisteröity ennen eläkesäätiölain tai voimassa olevan vakuutuskassalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaantulon nojalla säännöksiä sallituista uudessa laissa edellytetyä alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen laitos on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitetun voimaantulon laissa säädetyin määrän. Eläkelaitos tulisi myös asettaa selvitystilaan Finanssivalvonnan määräyksellä.

Sen sijaan selvitystilaan asettamisen edellytykset poikkeavat toisistaan silloin, kun kyse on vastuuvelan kattamatta jäämisestä tai tilinpäätöksen osoittamasta alijäämästä. Erot johtuvat eläkesäätiön ja eläkekassan osakkaan erilaisesta vakuutusmaksuvastuusta eläkelaitosta kohtaan. Eläkekassa olisi 1 momentin 2 kohdan mukaan asetettava selvitystilaan, jos tilinpäätöksen osoittama alijäämä ei ole katettu kahden vuoden kuluessa. Lain 4 luvussa säädetään siitä, miten alijäämä tulee kattaa. Viime kädessä kassan osakkailta peritään lisämaksua alijäämän kattamiseksi. Lisämaksun enimmäismäärälle säädetään enimmäismäärä. Jos lisämaksun suorittamisen jälkeenkin kassan alijäämä ei ole täysimääräisesti katettu, eläkekassa tulee asettaa selvitystilaan. Kassan osakkailta ei tämän lain nojalla voida periä edellä mainittua lisämaksua enempää, vaikka kassa ei kykenisi suoriutumaan kaikista velvoitteistaan. Kassan osakkaille voi syntyä pidemmälle menevä vastuu vakuutettuja, vapaakirjan saaneita, eläkkeensaajia ja edunsaajia kohtaan kassan sääntöjen tai työehtosopimuksen nojalla. Kyse on tällöin yksityisoikeudellisesta velvoitteesta.

Lisäeläkesäätiö tulee asettaa selvitystilaan, jos osakas ei ole noudattanut 4 luvun 11 §:ssä säädettyä velvollisuutta suorittaa vakuutusmaksuja. Eläkesäätiöön on suoritettava vakuutusmaksuja siten, että vastuavelka on aina katettu. Eläkesäätiössä ei siis voi olla vastuuvajaus edes selvitystilan aikana, ellei kyse ole poikkeuksellisesta vakuutusteknisestä katevajauksesta. Eläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan myös selvitystilan aikana irtisanoa maksettavaksi, jos säätiöltä puuttuu käteisiä varoja selvitysmenettelystä aiheutuvien kulujen tai selvitystilan aikana tai sitä ennen erääntyvien eläkkeiden suorittamiseen.

Pykälän 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta pidentää selvitystilaan asettamista koskevaa määrää-aikaa. Ehdotus vastaa tältä osin eläkesäätiölain 78 §:n 2 momenttia ja vakuutuskassalain 111 §:n 2 momenttia.

3 § Oikeuksien säilyminen jatkettaessa selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika lisäeläkesäätiössä. Pykälässä säädetään, että jos Finanssivalvonta on pidentänyt selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika, pykälässä säädetty etuudensaajat säilyttävät oikeutensa eläkkeen ja muiden etuuksien saamiseen. Eläkelaitoksen on tarvittaessa muutettava sääntöjään vastaamaan 1 momentissa säädettyjä oikeuksia. Pykälä on tarpeen etuudensaajien aseman turvaamiseksi erityistilanteissa. Ehdotus vastaa tältä osin sisällöltään eläkesäätiölain 78 §:n 3 momenttia. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole vastaavaa säännöstä.

4 § Kassankokous selvitystilan aikana. Pykälässä säädetään siitä, mitä säännöksiä sovelletaan selvitystilassa olevan kassan kassankokoukseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi erityissäännöksiä kokouskutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen. Asiasta ei ole säännöksiä voimassa olevassa vakuutuskassalaissa.

Pykälän 2 momentin mukaan hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle päättämään eläkekassan asettamisesta selvitystilaan, jos selvitystilaan asettamisen edellytykset täyttyvät. Kassankokouksen koolle kutsuminen on tässä tilanteessa hallituksen velvollisuus. Koolle kutsumisen tulee tapahtua viipymättä. Ehdotus on perusteltu vakuutettujen etujen suojaamiseksi tilanteessa, jossa eläkekassan koko, vakavaraisuus tai toiminta ei täytä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Pykälän 3 momentin mukaan kokouskutsu on, sen lisäksi mitä eläkekassan säännöissä määrätään, lähetettävä kirjallinen jokaiselle osakkaalle. Lisäksi hallituksen on annettava Finanssivalvonalle tieto kutsusta kassankokoukseen. Pykälä vastaa asiallisesti vakuutusyhtiölain 23 luvun 3 §:ssä säädettyä lukuun ottamatta sitä, että ehdotuksessa ei nimenomaisesti säädetä päätösehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä. Päätösasiakirjojen nähtävänä pitämisestä on säädetty eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 13 §:ssä, jota sovelletaan myös lisäeläkekassoihin.

5 § Selvitystilan rekisteröinti ja selvitystilaan määrääminen. Jollei eläkelaitos velvollisuudestaan huolimatta tee päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai hakemusta toiminnan jatkamiseksi, Finanssivalvonnan velvollisuutena on määrätä eläkelaitos selvitystilaan. Pykälä perustuu eläkesäätiölain 78 §:n 2 momenttiin ja vakuutuskassalain 112 §:n 3 momenttiin. Voimassa olevissa laeissa määräys on sidottu asianosaisen sosiaali- ja terveysministeriölle osoitettuun hakemukseen. Ehdotus poikkeaa voimassa olevista laeista siten, että hakemuksen lisäksi Finanssivalvonta voi määrätä eläkelaitoksen asettavaksi selvitystilaan myös omasta aloitteestaan.

Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle päätöksestään, jolla se on määrännyt eläkelaitoksen selvitystilaan. Tältä osin pykälä vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 79 a §:ää ja vakuutuskassalain 112 a §:ää.

6 § Etuoikeytetut velkojat. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset siitä, miten lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, vapaa-kirjan saaneilla, eläkkeensaajilla ja muiden etuoksien saajilla on osuudestaan vastuovelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Säännöstä sovelletaan 3 momentin nojalla myös eläkelaitoksen konkurssissa. Pykälän 2 momentin mukaan kyseinen etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispanin tai omaisuuteen vahvistetun kiinnityksen haltijan oikeutta. Pykälä vastaa tältä osin eläkesäätiölain 91 §:ää ja vakuutuskassalain 121 §:ää. Lisäksi momentissa säädetäisiin, ettei etuoikeus estä suorittamasta maksunsaantijärjestyksessä edellä olevia 22 §:ssä ja 23 §:n 1–4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

7 § Julkinen haaste. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste eläkelaitoksen velkojille. Hakemus on tehtävä viipymättä Finanssivalvonnalle. Asiasta on säädetty nykyisin eläkesäätiölain 84 §:ssä sekä vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että rekisteriviranomainen eli Finanssivalvonta merkitsee haasteen antamisen eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin viran puolesta. Julkisessa haasteesta velkojia kehoitetaan ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä uhalla, että tuntemattomiksi jääneet velat lakkaavat. Kuulutus haasteesta julkistetaan virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteesta on mainittava, että eläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa selvitystilassa eikä niiden 7 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteesta. Pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

8 § Saatavien ilmoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälään otettaisiin säännös velkojan saatavaa koskevan ilmoituksen tekemisestä joko selvitysmiehelle tai Finanssivalvonnalle. Ehdotuksen mukaan velkojan on ilmoitettava saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojan olisi ilmoitettava, vetoaako hän saatavansa osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätykseen sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa koskee. Selvitysmiehelle olisi tarvittaessa toimitettava myös jäljennökset mahdollisista todisteena olevista asiakirjoista. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 12 §:n 2 momenttia.

9 § Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen. Ehdotuksen mukaan selvitysmennettelyssä ensisijaisena pyrkimyksenä on, että eläkelaitoksen vakuutuskanta siirrettäisiin toiseen lisäeläkevakuutustoi-mintaa harjoittavaan eläkelaitokseen tai henkivakuutustoimintaa harjoittavaan vakuutusyhtiöön. Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehen tulee pyrkiä aikaansaamaan niin pian kuin mahdollista yhden tai useamman lisäeläkekassan, lisäelä-kesäätiön tai henkivakuutusyhtiön kanssa sopimus lisäeläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi kokonaan tai osit-tain. Momentti vastaa osaltaan myös vakuutusyhtiölain 23 luvun 16 §:n 1 momentissa säädettyä. Vakuutuskannan luo-vuttamista koskevat säännökset sisältyvät nykyisin eläkesäätiölain 100 §:ään sekä vakuutuskassalain 132 §:ään.

Pykälän 2 momentissa säädetään tilanteesta, jossa luovuttamissopimusta ei saada aikaan. Tällöin kahden vuoden ku-luttua selvitystilan alkamisesta Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voi-massa. Ehdotus vastaa tältä osin vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä. Tämän jälkeen velat maksetaan ja mahdollinen jäljellä oleva omaisuus jaetaan säännöissä määrättyllä tavalla. Ehdotettu säännös vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 89 §:ää ja 90 §:n 1 ja 3 momenttia sekä vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttia ja 122 §:ää lukuun ottamatta sitä, että ehdotukseen ei sisälly nimenomaisia säännöksiä eläkekassan takuupääoman maksamisesta kor-koineen.

Pykälän 3 momentissa säädetään erityissäännökset maksuperusteisesta lisäeläkevakuuttamisesta.

10 § Kielto käyttää lisäeläkelaitoksen varoja. Pykälässä ehdotetaan Finanssivalvonnalle toimivaltaa kieltää selvitystilassa olevan eläkelaitoksen 5 luvun 29 §:ssä tarkoitettun omaisuudenhoitajan tai säilytysyhteisön hallussa olevien varojen käyt-tämisen. Säännös on tarpeen etuudensaajien aseman turvaamiseksi selvitystilassa.

11 § Toimintasuunnitelma. Selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta ei ole ollut aiemmin säännöksiä. Toimintasuunnitelmassa lueteltaisiin kootusti eläkelaitoksen kaikki velat ja ehdotus niiden maksamiseksi selvitystilan aikana. Toimintasuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle hyväksyttäväksi. Pykälä vastaa osaltaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 18 §:ssä säädettyä liiketoiminnan jatkamista koskevaa suunnitelmaa.

12 § Toiminnan rajoittaminen. Vastaavasti kuin eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain 13 luvun 21 §:n ehdotuksen mukaan, ehdotetaan, että selvitystilassa eläkelaitoksen tulee jatkaa vakuutustoimintaa siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi. Samoin selvitystilassa eläkekassa ei saisi vakuuttaa uusia henkilöitä.

13 § Maksettavaksi erääntyneen etuuden suorittaminen. Pykälässä säädetään eläkesäätiön velvollisuudesta suorittaa toimintasuunnitelman mukaisesti selvitystilan aikana eläkkeet ja etuudet, jotka ennen sitä tai sinä aikana erääntyvät maksettaviksi. Merkitystä ei ole sillä, onko etuutta haettu tai päätös sen myöntämisestä annettu ennen tai jälkeen selvitystilan alkamisen. Nykyisin yhtäältä eläkesäätiölain 85 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan eläke tai muu etuus, joka on erääntynyt maksettavaksi selvitystilan aikana tai sitä ennen, on suoritettava, jollei 88 §:n 1 momentissa tarkoitettua sopimusta vakuutustoiminnan luovuttamisesta ole tehty.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää, jonka mukaan selvitystilan aikana erääntyneitä etuuksia ei saa suorittaa. Poikkeuksena säädetään erääntyneen eläke-erän maksamisesta konkurssin alkamispäivänä tai sen jälkeen, jos suorittaminen ei luokkaa muiden vakuutettujen, edunsaajien tai velkojien etuja. Vastaavaa säännöstä suorittaa erääntyneitä eläke-eriä ei ehdoteta, koska kyse ei ole lakisääteisestä eläketurvasta. Selvitystilassa vakuutetut ja eläkkeensaajat ovat keskenään yhdenvertaisessa asemassa.

14 § Saatavat osakkaalta. Ehdotuksen mukaan eläkesäätiöllä on oikeus vaatia saatava osakkaalta maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos säätiöllä ei ole riittävästi käteisiä varoja eläkkeitä, muita etuuksia tai selvitysmenettelystä aiheutuvia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatava osakkaalta.

Pykälän 2 momentti koskee saatavien irtisanomista muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa eli silloin, kun vakuutuskannan luovutuksesta on sovittu tai Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuksia lakkaamaan. Tällöin irtisanomisaika on kuusi kuukautta eikä tätä pidempiä sovittuja irtisanomisaikoja noudateta.

Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 86 §:ää. Vastaavia säännöksiä ei ole vakuutuskassalaissa.

15 § Lopputilitys. Pykälä vastaa asiallisesti eläkesäätiölain 92 §:ää, voimassa olevan vakuutuskassalain 123 §:ää ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 23 ja 24 §:ää. Toisin kuin edellä mainituissa säännöksissä kertomukseen tulee sisältyä myös selostus vakuutuskannan luovuttamisesta.

16 § Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviili-prosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, vapaakirjan saaneet, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 93 §:ää siltä osin, kuin voimassa oleva säännös koskee lopputilitystä, ja vakuutuskassalain 124 §:ää.

17 § Purkautuminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälä sisältää säännökset eläkelaitoksen purkamisajankohdasta sekä lopputilitykseen liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä. Pykälä vastaa sisällöltään eläkesäätiölain 94 §:ää ja voimassa olevan vakuutuskassalain 125 §:ää.

18 § Lisäeläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen. Säännöstä sovellettaisiin eläkesäätiön selvitystilan lopettamiseen. Eläkekassan selvitystila johtaisi aina kassan purkamiseen. Eläkekassan ja eläkesäätiön selvitystilat eroavat toisistaan osakkaan laitosta kohtaan olevan vastuun ja selvitystilan aikana erääntyvien eläkkeiden sääntelyn osalta. Eläkekassan osakkailla on vain rajoitettu vastuu kassan tilinpäätöksen osoittaman alijäämän peittämisestä eikä kassasta suoriteta selvitystilan aikana erääntyviä eläkkeitä. Jos selvitystila olisi mahdollista lopettaa kassankokouksen

päätöksellä, kun 2 §:ssä säädetty tilanne selvitystilaan asettamiseksi poistuu, erääntyisivät selvitystilan aikana maksamatta jääneet eläkkeet heti maksettaviksi. Tämä taas saattaisi johtaa jälleen alijäämiseen tilinpäätökseen ja uuteen selvitystilaan. Pitkään jatkuvien kassan taloudellista tilaa koskevien epäselvyyksien välttämiseksi, mahdollisuutta päättää selvitystilan lopettamisesta ei ehdoteta.

13 luku Rajat ylittävä toiminta

1 § Luvun soveltamisala. Lukua sovelletaan ETA-lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan. Rajat ylittävällä lisäeläke-toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa eläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelyä, johon ei sovelleta Suomen sosiaali- ja työoikeutta.

ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta

2 § Rajat ylittävää toimintaa koskevan luvan hakeminen. ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen. Lupahakemuksessa on ilmoitettava vastaanottava valtio, rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka sekä hallinnoitavan lisäeläkejärjestelmän pääpiirteet. ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava lupaa kunkin rajat ylittävän lisäeläkejärjestelyn osalta. Finanssivalvonta arvioi ETA-lisäeläkekassan kykyä hallinnoida jokaista lisäeläkejärjestelmää, jota lupahakemus koskee. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 b §:ää.

3 § Arvio edellytyksistä harjoittaa rajat ylittävää toimintaa. Finanssivalvonta arvioi, onko ETA-lisäeläkelaitoksella edellytykset, sen rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, jota lupahakemus koskee. Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila ja johtajien maine sekä pätevyys ovat yhteensopivia sen rajat ylittävän toiminnan kanssa, jota lupahakemus koskee. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 c §:ää.

4 § Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista. Ennen kuin ETA-lisäeläkelaitos ryhtyy harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, sen on saatava Finanssivalvonnalta tieto niistä sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joita lupahakemuksen kohteena olevaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävästä toimittaa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tiedot sekä tieto näiden tietojen merkittävistä muutoksista. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan rajat ylittävissä toiminnassa on noudatettava vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevia vaatimuksia, jotka vastaanottava valtio on asettanut rajat ylittävälle toiminnalle. Rajat ylittävän toiminnan voi aloittaa, kun ETA-lisäeläkelaitos on saanut Finanssivalvonnalta toiminnan harjoittamiseksi tarpeelliset tiedot sovellettavasta työ- ja sosiaalilainsäädännöstä sekä tietojen toimittamista koskevista säännöksistä. Jos edellä mainittuja tietoja ei anneta säännöksen mukaisessa määräajassa, ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Edellytyksenä on kuitenkin tässäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista koskevia säännöksiä noudatetaan. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 d §:ää.

5 § Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten valvonta. Vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen valvoo, että rajat ylittävissä toiminnassa noudatetaan vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen toimittamiselle rajat ylittävissä toiminnassa asetettavia vaatimuksia. Jos edellä mainittu viranomainen havaitsee rikkomuksia, sen on ilmoitettava niistä Finanssivalvonnalle, jonka tulee yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin rikkomuksen lopettamiseksi. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 e §:ää.

6 § Vastuuvelan täysimääräinen kattaminen. ETA-lisäeläkelaitoksen, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuovelka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Jos rajat ylittävää toimintaa harjoittavan laitoksen vastuovelka ei ole täysin katettu kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta, Finanssivalvonnan on vaadittava ETA-lisäeläkelaitosta heti kattamaan vastuun täysimääräisesti. Pykälä vastaa vakuutuslainsäädännön 157 f §:ää.

7 § ETA-lisäeläkekassan ja ETA-lisäeläkesäätiön merkitseminen rekisteriin. Pykälässä säädetään lisäeläke-toimintaa harjoittavan lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, joka harjoittaa myös rajat ylittävää toimintaa,

merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin ETA-lisäelästäiönä tai -kassana. Finanssivalvonnan on toimitettava rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 g §:ää.

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta Suomessa

8 § Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen oikeus harjoittaa lisäeläke-toimintaa Suomessa. Pykälässä säädetään siitä, että ulkomaisella lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain

9 § Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista. Finanssivalvonta ilmoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle lisäeläke-toimintaa koskevat Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista koskevat vaatimukset. Pykälä vastaa eläkesäätiölain

10 § Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen. Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut 9 §:ssä tarkoitetut tiedot tai jos se ei ole saanut edellä tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluessa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain

11 § Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamisen valvonta. Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa sille 9 §:n mukaisesti tiedoksi annettuja vaatimuksia. Pykälä vastaa eläkesäätiölain

14 Luku Rajat ylittävät siirrot

1 § Luvun soveltamisala §. Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua. Tätä lukua sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua ja joka on ilmoittanut Finanssivalvonnalle toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua. Edellä mainitun laitoksen osalta tätä lukua sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lähtien. Lisäksi tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua, jos lisäeläkejärjestelyn siirto ei johda rajat ylittävään toimintaan. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 i §:ää.

2 § Vakuutettujen, etuudensaajien ja vakuuttavan työnantajan suostumus. Pykälässä säädetään siirron edellyttämästä vakuutettujen enemmistön suostumuksesta vastuuvelan siirtoon. Vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomais arvioi siirtoa koskevan lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä, onko edellä mainittu suostumus annettu. Tämän lisäksi siirron toteuttaminen edellyttää lisäeläkelaitoksen hallituksen päätöstä. Tiedot siirron ehdoista on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville tai heidän edustajiensa saataville hyvissä ajoin ennen siirtoa koskevan hakemuksen jättämistä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 j §:ää.

3 § Finanssivalvonnan arvio ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumus. Jos lisäeläkelaitos aikoo siirtää vapaaehtoisen lisäeläke-toiminnan toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen tai vakuutusyhtiöön, se tarvitsee siirtoon vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antaman hyväksynnän. Tämän hyväksynnän se voi antaa saatuaan ensin Finanssivalvonnan arvion siirron edellytyksistä. Luvan vastuuvelan rajat ylittävälle siirrolle antaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomaisinen. Finanssivalvonta toimii yhteistyössä edellä mainitun viranomaisen kanssa. Finanssivalvonta saa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen. Finanssivalvonta arvioi, täytyvätkö siirrossa pykälässä säädetty edellytykset ja toimittaa arvionsa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan tässä pykälässä tarkoitettu arvio ei ole valituskelpoinen hallintopäätös. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 k §:ää.

4 § Tiedot siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista. Pykälässä säädetään vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle an-

nettavista tiedoista. Finanssivalvonta ilmoittaa edellä mainitulle viranomaiselle siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamiseen vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavat vaatimukset. Kun vakuutuskanta on siirretty toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen ja siirrettävän kannan osalta vakuutettujen ja edunsaajien sekä rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan muun ETA-valtion kuin laitoksen kotivaltion työ- ja sosiaalioikeutta, kyseessä on rajat ylittävä toiminta. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 l §:ää.

5 § Finanssivalvonnan valvontatehtävät. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valvontatehtävästä vastaanottavan valtion toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa siirretyn lisäeläkejärjestelyn osalta Suomen sosiaali- ja työoikeutta ja Suomen lain mukaisia tietojen antamista koskevia säännöksiä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 m §:ää.

6 § Lisäeläkelaitos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena. Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen toimimisesta vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävässä siirrossa siten, että laitokseen siirretään lisäeläkejärjestelmä toisesta ETA-valtiosta. Niiden työnantajien piiri, jotka voivat vakuuttaa työntekijänsä Suomessa rekisteröidyssä lisäeläkelaitoksessa on laissa rajoitettu. Lisäeläkelaitokseen ei rajat ylittävällä siirrolla voida siirtää lisäeläkejärjestelyä, jos siirrettävää vakuutuskantaa rahoittava yritys eli työnantaja ei ole vastaanottavaan laitokseen kuuluva työnantaja tai ellei työnantaja siirron yhteydessä liity laitokseen osakkaaksi. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 n §:ää.

7 § Lupahakemus lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseen. Pykälässä säädetään luvasta, joka lisäeläketoimintaa harjoittavan laitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseksi rajat ylittävässä siirrossa. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 o §:ää.

8 § Finanssivalvonnan päätös lisäeläkejärjestelyn vastaanottamisluvasta. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan lupahakemusta koskevasta arviosta. Pykälässä säädettyjä seikkoja koskevan arvion perusteella Finanssivalvonta tekee lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Finanssivalvonta toimittaa päätöksensä tiedoksi siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 p §:ää.

9 § Tiedot vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen toimittamisen vaatimuksista. Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavalle laitokselle toimitettavista tiedoista vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista. Finanssivalvonta toimittaa edellä mainitut tiedot laitokselle saatuaan tiedot siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 q §:ää.

10 § Siirrettävän lisäeläkejärjestelyn hallinnoinnin aloittaminen. Pykälässä säädetään ajankohdasta, jolloin lisäeläketoimintaa harjoittava laitos voi ryhtyä hallinnoimaan vastaanotettavaa lisäeläkejärjestelyä. Siirto voi tapahtua, kun Finanssivalvonta on antanut siihen luvan. Lisäeläketoimintaa harjoittava laitos voi hallinnoida siirrettyä lisäeläkejärjestelyä myös silloin, jos Finanssivalvonta ei anna lupahakemusta koskevaa päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa lupahakemuksen tekemisestä. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 r §:ää.

11 § Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sovintomenettely. Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 157 s §:ää.

15 Luku lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

1 § Finanssivalvonnan valvontatehtävät. Pykälän mukaan Finanssivalvonta valvoo, että lisäeläkelaitos täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Pykälässä säädetään niistä asioista, joita Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti. Pykälä vastaa eläkesäätiölain..

2 § Valvonnan tavoitteet, suhteellisuus ja vaikuttavuus. Pykälän mukaan valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojele sekä lisäeläkelaitoksen vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen. Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkasteltava toimimensä vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

3 § Valvonnassa huomioon otettavat seikat ja käytettävissä olevat valvontakeinot. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on lisäeläkelaitosta valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja lisäeläkelaitokselle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain

4 § Valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen ja asiakirjojen toimittaminen Finanssivalvonnalle.

Lisäeläkelaitoksen, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheutonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

5 § Ulkoistettujen toimintojen valvonta. Finanssivalvonta valvoo lisäeläkelaitoksen ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 3 luvun 12 §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta lisäeläkelaitoksen taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

6 § Rikemaksun määrääminen. Pykälän mukaan Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo tiettyjä pykälässä nimenomaisesti yksilöityjä säännöksiä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain..

7 § Kielto käyttää omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallinnassa olevia varoja. Finanssivalvonta voi eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 6 luvun 27 §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 6 luvun 28 §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen. Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallinnassa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

8 § Kieltopäätöksen tiedoksi antaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

9 § Vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta rajat ylittävissä toiminnassa. Pykälän mukaan Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanotta-

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

vana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia. Jos lisäeläkelaitos harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisen kanssa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

Formatted: Font: (Default) Times New Roman, 10 pt, Font color: Auto

10 § Tietojenvaihto ja yhteistyö. Finanssivalvonnalla on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaitten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnalla on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Finanssivalvonnalla on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi. Pykälä vastaa eläkesäätiölain...

13-16 LUKU RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu *lisäeläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena* (1 §) ja *lisäeläkelaitosrikkoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimmät teot on kriminalisoitu *lisäeläkelaitosrikkomuksena* (3 §), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Lisäksi luku sisältää viittauksena rikoslakiin *rangaistusseuraamukset vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta* (4 §), jonka rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 tai 40 luvun mukaan. Edellä mainitut perusteella syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin teoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskittämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeusrangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaisa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matallaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaisa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutus toimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiöitä ja työeläkevakuutusyhtiöitä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisia. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien lisäeläkelaitosrikosta ja -rikkomusta sekä vaitiolovelvollisuuden rikkomista ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus.

Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin teoihin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekojen johdosta.

Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykäläkirjoittamista on täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 § Lisäeläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälässä luetellut teot olisivat rangaistavia lisäeläkelaitostoiminnan luvattomana harjoittamisena, eli niistä voitaisiin tuomia sakkoa tai enintään yksi vuotta vankeutta. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 129 §:ää ja vakuutuskassalain 162 §:ää, joissa toiminnan harjoittaminen ole-matta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkarajaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistusuhka koskee. Lisäeläkelaitosten toiminnan tarkoitus, toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat ja mahdolliset vakuutetut on laissa tarkoin rajattu. Lisäeläkelaitos ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten vakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta laitosta selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttävät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oi-

keutta, vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, sallituista vakuutetuista, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin laitos on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen lisäeläkekassaan selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 § Lisäeläkelaitosrikos. Pykälässä säädetään teoista, jotka ovat rangaistavia lisäeläkelaitosrikkoksena. Rangaistusasteikko lisäeläkelaitosrikkoksesta on sakkoa tai vuosi vankeutta. Pykälän 1 ja 3 kohta vastaisivat asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 130 §:ää ja vakuutuskassalain 163 §:ää.

Pykälän 2 kohta olisi uusi. Siinä kriminalisoidaan eläkelaitoksen varojen jakaminen 5 luvun 2 §:n 1 momentin vastaisesti. Rangaistusuhka koskisi siten eläkelaitoksen varojen käyttämistä laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Myös pykälän 3 kohta, jossa kriminalisoitaisiin laitoksen varojen jakaminen osakkaille 4 luvun 15 §:n vastaisesti olisi uusi säännös. Aiemmin eläkelaitoksen varojen jakaminen lain säännösten tai eläkelaitoksen sääntöjen vastaisesti on ollut kriminalisoitua eläkesäätiö- ja vakuutuskassarikkomuksena, jossa rangaistuksena on sakkoa. Vakuutusyhtiöiden osalta vastaava teko on ollut kriminalisoitu vakuutusyhtiölain 29 luvun 4 §:n perusteella vakuutusyhtiörikkoksena, jonka rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään vuosi vankeutta. Tämän vuoksi on perusteltua, että eläkelaitoksen varojen käyttäminen laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen olisi jatkossa kriminalisoitu lisäeläkelaitosrikkoksena.

Eläkevarat, joita eläkesäätiöt ja -kassat hoitavat on tarkoitettu vain niiden tarjoaman lisäeläketurvan hoitamiseen, sillä lisäeläkesäätiöt ja -kassat eivät saa harjoittaa muuta toimintaa. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen loukkaa vakuutettujen etuja. Lisäeläkelaitoksen varoja voidaan palauttaa laitoksessa osakkaana olevalle työnantajalle laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Vaikka osakkaana olevalle työnantajalla voi olla velvollisuus maksaa omista varoistaan laitoksesta puuttuva vastuiden kattamiseen tarvittava pääoma tai osa siitä, osakkaan maksukyvyttömyys voi käytännössä johtaa varojen saamatta jäämiseen. On mahdollista, että lisäeläkeitä ei varojen puuttuessa voida maksaa täysimääräisinä tai lainkaan. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaitusta.

3 § Lisäeläkelaitosrikkomus. Pykälässä lueteltaisiin ne teot, jotka olisivat rangaistavia lisäeläkelaitosrikkomuksena. Lisäeläkelaitosrikkomuksesta voidaan tuomita sakkoa. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 131 §:ää ja vakuutuskassalain 164 §:ää. Sitä kuitenkin täsmennettäisiin pykäläviittauksin.

Uutta olisi se, että pykälän 2 momentin 2 - 8 kohdan mukainen menettely olisi rangaistavaa myös, jos menettely on ollut törkeän tuottamuksellista. Edellä mainitussa kohdassa säädetään rangaistavaksi Finanssivalvonnalle lain mukaan annettavien tietojen ja ilmoitusten tekemättä jättäminen. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti on perusteltua säätää rangaistavaksi tahallisuuden lisäksi myös törkeän tuottamuksellisena, sillä on yleisen edun kannalta tärkeää, että valvojalla on käytettävissään ajantasaiset tiedot. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 29 luvun 5 §:n 2 momenttia.

4 § Vittaus rikoslakiin. Pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 a §:ää ja vakuutuskassalain 165 a §:ää.

14-17 LUKU SALASSAPITO

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi eläkelaitoksia koskevista salassapitosäännöksistä vastaavasti kuin eläkesäätiölain 14 luvussa ja vakuutuskassalain 15 luvussa. Luvussa säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta ja sitä koskevista poikkeuksista. Säännökset pysyvät lähtökohtaisesti voimassa olevia lakeja vastaavina. Luvun rakennetta ja kirjoittamistapaa pyritään kuitenkin selkeyttämään.

1 § Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta voimassa olevaa eläkesäätiölain 132 §:ää ja vakuutuskassalain 165 §:ää vastaavasti.

2 § Lisäeläkelaitoksen oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 132 c §:ää ja vakuutuskassalain 165 c §:ää. Erona aiempaan pykälä ei enää sisältäisi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutusta, sillä se on osoittautunut tarpeettomaksi. Myös luvan antaminen salassa

pidettävien tietojen luovuttamiseen historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöltä Finanssivalvonnan tehtäväksi. Pykälään on myös lisätty eläkelaitoksen oikeus luovuttaa sosiaali- ja terveysministeriölle tietoja sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

3 § Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan eläkesäätiölain 132 b §:ää ja vakuutuskassalain 165 b §:ää.

~~15-18~~ LUKU VOIMAANTULO

1 § Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tammikuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2018.

1 VAKUUTUSKASSALAKI

1 LUKU LAIN SOVELTAMINEN JA TOIMINNAN KESKEISET PERIAATTEET

1 § Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin toiminnasta, jota vakuutuskassa voi lain mukaan harjoittaa. Lakia sovellettaisiin sairausavustukseen, hautaus- ja eroavustukseen sekä muiden sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluviin avustuksiin. Pykälä perustuu vakuutuskassalain 1 §:n 1 momentin 3, 4 ja 6 kohtaan ja 2 momenttiin sekä 7 §:n 1 momenttiin.

Pykälässä ei säädetä voimassa olevaa vakuutuskassalain 2 §:n 1 momenttia vastaavaa säännöstä. Työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain soveltamisesta säädettäisiin eläkesäätiö- ja kassalaissa sekä lisäeläkesäätiö- ja kassalaissa. Voimassa olevasta laista poiketen pykälässä ei myöskään säädettäisi nimenomaisesti siitä, että tätä lakia ei sovelleta työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettuun työttömyyskassaan. Sääntelyn tilaa ei ole kuitenkaan tarkoitus muuttaa, sillä työttömyyskassalain 2 a §:n mukaan vakuutuskassalain soveltaminen työttömyyskassan lakisääteiseen etuuteen tai työttömyyskassan jäsenyyteen ei ole mahdollista.

2 § Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yleisesti, että eläkesäätiö- ja eläkekassalain eläkekassaa koskevia säännöksiä sovelletaan, jollei vakuutuskassalaissa muuta säädetä. Lisäksi pykälän 2 momentissa luetellaan ne eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännökset, joita ei sovelleta vakuutuskassoihin. Sääntelyn rakenne poikkeaa siten voimassa olevasta lainsäädännöstä.

3 § Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin erilaisia toimintoja harjoittavat vakuutuskassat, ETA- ja OECD-valtio, vakuutettu, edunsaaja, osakas ja konserni. Vakuutetulla tarkoitetaan myös vapaakirjan saanutta. Säännöksen määritelmiä on osittain voimassa olevan vakuutuskassalain 3 §:ssä.

4 § Toiminnan tarkoitus ja toiminta ennen rekisteröintiä. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassan tulee harjoittaa toimintaansa muutoin kuin liikemäisesti toimintapiirissään. Vakuutuskassan toiminnan tulee siten olla avointa vain toimintapiirissä olevien henkilöiden tai henkilöryhmien suhteen. Muutoin vakuutuskassa ei saa tarjota palveluitaan määritelmättömälle joukolle ihmisiä. Muutoin kuin liikemäisesti toimimisesta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 1 §:n 1 momentissa. Pykälän 1 momentissa nimitetään vakuutuskassan päämiehet, joiden edun mukaisesti vakuutuskassan on toimittava. Vakuutuskassan tulee hoitaa varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Pykälä kattaa sekä vakuutuskassalle kertyneet varat että tulevaisuudessa kertyvän kassavirran. Pykälässä vaaditaan turvaavuuden varmistamista, koska jo voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin mukaan vakuutuskassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Kassan varoja ei saa käyttää kassan toiminnalle ilmeisesti vieraaseen tarkoitukseen. Lisäksi voimassa olevan vakuutuskassalain 9 §:n mukaan vakuutuskassan on jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde vastuunomien todennäköisen vaihtelun ja kassan vastuukyvyn välillä. Ehdotuksessa ei ole tarkoitettu muuttamaan näitä perustavanlaatuisia periaatteita.

Pykälän 2 momentti vastaa asiallisesti vakuutuskassalain 24 §:n 1 ja 2 momenttia. Lähtökohtana on, että kassaa ei ole olemassa itsenäisenä oikeushenkilönä ennen rekisteröintiä. Pykälän 3 momentin mukaan ennen vakuutuskassan rekisteröimistä kassan puolesta tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Ennen kassan rekisteröintiä kassan toimilla on oikeusvaikutuksia perustamistointen johdosta. Sen vuoksi 3 momentissa säädetään, että tänä aikana hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää puhevaltaa perustamista koskevissa asioissa. Tämä on toimitusjohtajan osalta uusi säännös. Vastuu näistä toimista siirtyy kuitenkin vakuutuskassalle rekisteröimisen jälkeen.

5 § Sairauskassan toimintapiiri. Pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti työpaikkakassan ja täydennyskassan toimintapiiriin muodostamiseen kelpuutetuista henkilöistä tai henkilöryhmistä.

Pykälän 1 momentissa viitataan sairausvakuutuslaissa tarkoitetun työpaikkakassan toimintapiiriin. Säännös sisältää aineellisen viittauksen.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:ää. Pykälän mukaan toimintapiiriin voi kuulua henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, jos täydennyskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on tarkoituksenmukaista. Täydennyskassan henkilöryhmällä tai rekisteröidyllä yhdistyksellä tulisi olla vakuutuskassaan luonteva liityntä.

6 § Täydennyskassan vakuutetut. Työpaikkakassan vakuutettuihin sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa säädetään. Täydennyskassassa vakuuttaminen on sidottu osakkaaseen työ-, virka- tai palvelussuhteessa oleviin henkilöihin. Kassassa voidaan vakuuttaa myös työnantajan palveluksessa olevat johtohenkilöt sekä edellä tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet ja palvelussuhteen päättäneet sekä heidän perheenjäsenensä.

7 § Hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiri ja vakuutetut. Pykälän mukaan hautaus- ja eroavustuskassan toimintapiiriin sovelletaan 5 §:n 2 momenttia ja vakuutettuihin 6 §:n 2 ja 3 momenttia. Säännös sisältää aineellisen viittauksen.

8 § Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu. Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä, jotka nimenomaisesti kuvaisivat osakkaiden asemaan sovellettavia yleisiä periaatteita. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassa on perustajastaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Vastaava periaate on todettu muun muassa osakeyhtiölain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassan osakaat vastaavat kassan tilinpäätöksen alijäämän kattamisesta siten kuin tässä laissa säädetään ja kassan säännöissä määrätään. Vaikka vakuutuskassa on osakkaista erillinen oikeushenkilö, osakaat ovat vastuussa laissa täsmennytyllä tavalla siitä, että kassa täyttää sille säädetyt vaatimukset.

2 LUKU PERUSTAMINEN

1 § Vakuutuskassan perustaja. Pykälän 1 momentin mukaan työpaikkakassan voi perustaa työnantaja taikka työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista. Taloudellinen ja toiminnallinen yhteys tarkoittaa myös konsernia, mutta on käsitteenä konsernia laajempi. Työpaikkakassana toimiminen edellyttää kansaneläkelaitoksen suostumusta, josta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Täydennyskassan taikka hautaus- ja eroavustuskassan voi perustaa 1 momentissa tarkoitettujen lisäksi työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista, taikka yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden, jos toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoituksenmukaista. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että täydennyskassan taikka hautaus- ja eroavustuskassan voi perustaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys.

2 § Vähimmäiskoko. Pykälässä säädetään työpaikka- ja täydennyskassan perustamisen edellytyksenä olevista vakuutettujen määrästä. Työpaikkakassassa tulee sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan olla vähintään 300 vakuu-

tettua. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevaa lakia. Ehdotuksen mukaan täydennyskassassa taikka hautaus- ja eroavustuskassassa on oltava vähintään 100 vakuutettua. Tältä osin uusi vähimmäiskokoa koskeva säännös on tarpeen riittävän maksujen kassavirran ja avustuskorvausten riskinjoon varmistamiseksi.

3 § Säännöt. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutuskassan säännöissä määrättävistä asioista. Pykälän 1 momentin luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevasta laista poiketen laissa tai säännöissä ei enää jatkossa velvoitettaisi vakuutuskassaa määräämään vakuutuskassan pohjarahaston maksamisesta. Muun muassa tällainen määräys olisi kuitenkin edelleen sallittu. Pykälän 1 momentin 15 kohdan nojalla uutena asiana säännöissä olisi puolestaan määrättävä siitä, miten täydennys-, hautaus- tai eroavustuskassa tiedottaa vakuutetuille, vapaakirjan saaneille tai edunsaajille korvauksia ja avustuksia koskevista sääntömääräyksistä. Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 4 §:n 1 momentin 1—3 kohtaa ja 15 §:ää.

4 § Toiminimi. Pykälässä säädetään nimenomaisesti vakuutuskassan velvollisuudesta ottaa suomen- tai ruotsinkielinen toiminimi. Lisäksi pykälässä säädetään toiminimeä koskevista vaatimuksista. Säännös on tarpeen, koska toiminimilaki ei sellaisenaan koske vakuutuskassatoimintaa.

5 § Osaksluettelo. Pykälässä säädetään uutena osaksluettelosta, joka vastaa osittain osakeyhtiölain 3 luvun 15 §:ssä säädettyä. Vakuutuskassan tulee pitää osakkaista luetteloa, jossa on oltava osakkaan nimi ja yhteisötunnus. Osaksluettelo tulisi laatia heti kassan perustamisen jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetään vakuutuskassan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle viipymättä osaksluettelon muutoksista. Finanssivalvonta arvioi, että kassan osakkaiden muuttuminen täyttää vakuutuskassan toimintapiirille laissa asetetut vaatimukset ja että toimintapiiri vastaa myös kassan sääntöjä. Jos vakuutuskassassa on useita osakkaita, toimintapiiriä koskevan sääntelyn mukaan edellytyksenä on, että toiminnan harjoittaminen yhdessä on tarkoitukseenmukaista.

6 § Muutosilmoitus ja henkilötietojen poistaminen. Pykälässä säädetään muutosilmoituksesta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttuessa vastaavasti kuin eläkesäätiölain 72 §:ssä ja voimassa olevan vakuutuskassalain 105 §:ssä. Lisäksi pykälässä säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta Finanssivalvonnan saaman muutosilmoituksen johdosta.

3 LUKU HALLINTO

1 § Työpaikkakassan hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Pykälässä ehdotetaan erityissäännöstä työpaikkakassan hallituksen jäsenten määrän osalta. Hallituksen puheenjohtajasta säädetään eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 7 §:n 2 momentissa. Ehdotuksen mukaan työpaikkakassan hallituksessa on oltava vähintään viisi jäsentä ja kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:n 1 momenttia.

2 § Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus. Ehdotuksessa kultakin hallituksen jäseneltä ja toimitusjohtajalta edellytetään hyvämaineisuutta ja vakuutuskassatoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarpeellista asiantuntemusta. Ehdotetussa säännöksessä edellytetään myös, että sijoitustoimintaa harjoittavassa vakuutuskassassa hallituksessa on hyvä sijoitustoiminnan tuntemus. Säännöksellä tarkoitetaan sitä, että tällöin vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on vaatimuksen täyttävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Tarpeellisen asiantuntemuksen vakuutus-kassa voi tarvittaessa muutoin järjestää esimerkiksi ulkoistamalla huolellisesti sijoitus- tai muita toimintojaan. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 27 §:n 2 momenttia.

3 § Säännösten soveltaminen varajäsenen. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 8 §:n 4 momentin mukaan varajäsenen sovelletaan, mitä mainitussa säännöksessä hallituksen jäsenestä on säädetty. Ehdotuksessa varajäsenen sovellettavia säännöksiä laajennetaan koskemaan kaikkia hallituksen jäsentä koskevia mainitun lain ja tämän lain säännöksiä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 25 §:n 4 momenttia.

4 § Vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Vakuutuskassan korvaustoiminta on yleensä verrattain yksinkertaista toimintaa. Siksi voimassa olevan vakuutuskassalain ja ehdotuksen pääsäännön nojalla vakuutuskassalla ei ole yleensä vastuullista

vakuutusmatemaattikkoa. Pykälässä ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi, että vakuutuskassan on valittava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jos vastuuelkaan sisältyy vakuutusmaksuvastuu. Tällöin vakuutuskassan korvaustoiminta on jonkin verran monimutkaisempaa kuin tavallisesti, mistä johtuen vastuullisen vakuutusmatemaatikon vaatimus on perusteltu. Ehdotusta sisällöltään lähellä oleva säännös on olevan vakuutuskassalain 170 §:n 1 momentissa.

5 § *Työpaikkakassan vakuustoiminnan ulkoistamisen kieltö*. Pykälän mukaan työpaikkakassa ei saa ulkoistaa vakuutus-toimintojaan. Kansaneläkelaitos on antanut tietyille työpaikkakassalle suostumuksen harjoittaa toimintaa, eikä tämä suostumus ole siirrettävissä. Tätä on käytännössä edellytetty Kansaneläkelaitoksen toiminnalle asettamissa ehdoissa. Pykälää vastaava säännöstä ei ole voimassa olevassa vakuutuskassalain, mutta säännös vastaa nykyistä käytäntöä.

6 § *Äänimäärä kassankokouksessa*. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 41 §:ää äänimäärän sääntelyn osalta.

7 § *Kassankokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirja*. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kassankokous valitsee puheenjohtajan. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 1 momentissa sillä poikkeuksella, ettei nykyisen lain sanamuoto edellytä puheenjohtajan valitsemista kassankokouksen keskuudesta. Näin on kuitenkin käytännössä menetelty.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin pöytäkirjan laatimisesta ja nähtävillä pitämisestä. Momentti vastaa sisällöltään, mitä asiasta on säädetty voimassa olevan vakuutuskassalain 50 §:n 2 momentissa.

8 § *Tilintarkastajan valinta*. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassalle on valittava vähintään yksi tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja. Varatilintarkastajan valitsemisvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 2 luvun 3 §:ssä, jonka nojalla varatilintarkastajaa ei tar

vitse valita, jos tilintarkastajaksi valittu on tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan valitsee kassankokous. Momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 56 §:n 3 momenttia.

4 LUKU TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1 § *Kirjanpitolain soveltaminen*. Pykälässä säädetään vakuutuskassan kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettavista kirjanpitolain säännöksistä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 70 §:ää.

2 § *Tilikausi*. Kirjanpitoa poiketen pykälässä säädetään, että vakuutuskassan tilikausi on kalenterivuosi. Säännös vastaa vakuutuskassalain 71 §:n pääsääntöä.

3 § *Toimintakertomus*. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 72 §:ää. Lisäksi tilinpäätökseen sisällytettävistä asiakirjoista ja niiden sisällöstä säädetään kirjanpitolain 3 luvussa. Nimenomaisen säännöksen nojalla vakuutuskassan toimintakertomuksessa olisi tehtävä ehdotus ali- tai ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi. Kyse on kirjanpitolain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua muualla lainsäädännössä edellytetystä tiedosta.

4 § *Käyttö- ja sijoitusomaisuus*. Pykälässä määriteltäisiin vakuutuskassan käyttö- ja sijoitusomaisuus. Asiallisesti pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 73 §:ää. Erona nykytilaan 1 momentissa ei enää erikseen mainittaisi, ettei käyttöomaisuus ole 2 momentin mukaista sijoitusomaisuutta. Pykälän 2 momentissa ei myöskään lueteltaisi, että sijoitusomaisuus voi olla arvopapereita, kiinteistöjä tai muuta vastaavaa omaisuutta. Ehdotetut muutokset ovat teknisiä ja vastaavat vakuutusyhtiölain 8 luvun 7 §:ssä käytettyjä sijoitus- ja käyttöomaisuuden määritelmiä.

5 § *Taseeseen merkittävät erät*. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 74 a §:ää.

6 § *Sijoitusten arvostusperiaatteet*. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 74 b §:n 1—3 momenttia. Pykälän kirjoitusasua on tarkistettu vastaamaan vakuutusyhtiölain 8 luvun 16 §:ää kuitenkin poiketen siten, että 1

momentissa mainitaan rakennusten lisäksi muut pitkävaikutteisten menot sekä kalusto. Myös pykälän 2 ja 3 momentin sanamuotoa on muutettu vakuutusyhtiölakia vastaavaksi, mutta lain sisältö ei muutu.

7 § Sijoitusten arvostaminen käypään arvoon. Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan katteen arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta 10 §:ää. Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuna käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan. Omaisuuden siirrot muiden sijoitusten ja sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan katteena olevan omaisuuden välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 15 §:n 2 ja 3 momenttia sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaa kattavien sijoitusten arvostamisesta taseessa.

8 § Arvostusperiaatteiden yhdenmukaisuus. Pykälässä säädetään sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon hankintamennon sijaan. Pykälä vastaa pääasiassa kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää voimassa olevan vakuutuskassalain 74 b §:n 4—7 momenttia.

Erona nykytilaan luvussa olevat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuudet ja Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet on siirretty erillisiksi pykäliksi luvun loppuun.

9 § Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 77 §:n 1 ja 2 momentin asetuksenantovaltuuksia. Nykyilaista poiketen ne olisi koottu erilliseen pykälään. Kirjanpitolakiuudistuksen ehdotuksen yhteydessä on kumottu vakuutuskassalain 74 b §:n 5 momentissa, sellaisena kuin se on laissa 1324/2004, tarkoitettu sosiaali- ja terveysministeriön käyvän arvon asetus, jonka sijaan noudatettaisiin kirjanpitolain 5 luvun 2 a ja 2 b §:ää.

10 § Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 77 §:n 3 momenttia. Nykyilaista poiketen ne olisi nyt koottu erilliseen pykälään. Pykälän 4 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Ehdotettu kohta vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 29 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

11 § Tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 97 §:n 1 momenttia. Säännös poikkeaa voimassa olevasta laista siten, että laissa ei enää tässä yhteydessä säädettäisi velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle vahvistetun kaavan mukaista tilastokertomusta toiminnastaan. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus tässä asiassa perustuu Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, joten asiasta ei ole tarpeen säätää erikseen.

5 LUKU VASTUUVELKA JA VAKUUTUSMAKSUT

1 § Vastuuvelka. Pykälässä säädetään vastuuvelan osista. Vastuuvelan muodostavat 2 §:ssä tarkoitettu korvausvastuu ja, jos sellainen on, 3 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 80 §:ää.

2 § Korvausvastuu. Pykälässä määritellään korvausvastuu. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 80 §:n 1 momenttia.

3 § Vakuutusmaksuvastuu. Pykälässä määritellään vakuutusmaksuvastuu. Tällaisena pidetään myös joillakin hautauskassoilla mahdollisesti käytössä olevaa indeksikorotusvastuuta. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 79 §:n 2 momenttia, joka kuitenkin koskee vain eläkekassaa. Ehdotuksessa soveltamisalaa laajennetaan myös vakuutuskassaan.

4 § Vastuuvelan laskuperusteet. Pykälässä edellytetään, että vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vastuuvelan määrittämiseksi. Muuttujien määrittämisessä on noudatettava varovaisuuden ja myös jatkuvuuden periaatteita. Vakuutusmatemaattisia menetelmiä voidaan muuttaa ainoastaan perustellusta syystä. Muutettuja laskuperusteita on sovellettava myös niihin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuina ennen muutosta, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 1 momenttia ja 82 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

5 § Vakuustekninen katevaja. Voimassa olevan vakuutuskassalain 82 §:n mukaisesti ehdotuksessa säädetään Finanssivalvonnan poikkeuslupamahdollisuudesta, jos uusi vastuovelka muodostuu vanhojen laskuperusteiden mukaista suu-remmaksi. Vakuutuskassan on luvan saamiseksi laadittava suunnitelma erotuksen pienentämiseksi vuosittain ja noudatettava sitä. Suunnitelma on asianosaisjulkinen siten, että se on oltava osakkaiden, vakuutettujen ja edunsaajien saatavilla.

6 § Vakuutusmaksujen laskuperusteet. Vakuutuskassalla on oltava vakuutusmaksun laskuperusteet, jotka on ilmoitettava Finanssivalvonalle. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 78 §:ää.

7 § Vapaakirjan ja takaisinostoarvon laskuperusteet. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vapaakirjan määrittämiseksi, jos henkilö voi vakuutuskassan sääntöjen mukaan saada vapaakirjan. Pykälän 2 momentin nojalla vakuutuskassalla on oltava laskuperusteet vakuutettujen maksuosuuksia vastaavan takaisinostoarvon määrittämiseksi siinä tapauksessa, että vakuutetut osallistuvat vakuutuskassan korvausten tai avustusten rahoittamiseen. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista vapaakirjoihin liittyvistä laskuperusteista. Pykälä vastaa vapaakirjojen osalta sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Voimassa olevasta vakuutuskassalaista poiketen Finanssivalvonalla ei kuitenkaan olisi toimivaltaa antaa takaisinostoarvoa koskevia määräyksiä. Säännöksen kirjoitustapaa on täsmennetty voimassa olevaan lakiin nähden.

8 § Vakuutettujen etujen turvaaminen. Pykälän mukaan vakuutusmaksuja määritettäessä ja täytäntöön pantaessa on otettava huomioon vakuutettujen edut. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 81 §:n 2 momenttia.

9 § Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa järjestelyssä. Pykälä on uusi. Pykälässä edellytetään, että vakuutuskassan vastaanottamat maksut on eriteltävä yhden tai useamman osakkaan ja vakuutettujen maksuosuuksiin, jos vakuutetut osallistuvat vakuutuskassan rahoitukseen. Erittely kirjanpidossa on tarpeen, jos tällainen vakuutuskassa halutaan purkaa vapaaehtoisesti, koska vakuutuskassan on voitava palauttaa luonnollisten henkilöiden ja osakkaan tai osakkaiden ylitse jäävät vakuutusmaksut erikseen.

10 § Vastuuvelan korko. Pykälässä ehdotetaan, että vastuuvelan laskennassa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen. Voimassa olevan vakuutuskassalain 82 a §:n 1 momentti, jossa asiasta säädetään, koskee vain lisäeläketointia harjoittavia vakuutuskassoja. Muiden vakuutuskassojen osalta ei ole vastaavaa säännöstä. Vastaava säännös on kuitenkin tarpeen myös muiden vakuutuskassojen osalta, jos ne käyttävät diskonttokorkoa laskuperusteissaan.

11 § Vararahasto. Pykälässä ehdotetaan eläkesäätio- ja eläkekassalain 6 luvun säännöksiä täydentäviä rahastointia koskevia säännöksiä. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassalla on oltava vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kartuttamisesta tulee vapaaehtoista, kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä.

Pykälän 2 momentin mukaan vähimmäismäärän ylittävää vararahastoa saadaan alentaa kassankokouksen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän peittämiseksi taikka Finanssivalvonnan luvalla muista erityisistä syistä.

Pykälän 3 momentin mukaan vakuutuskassalla voi olla myös muita rahastoja. Näiden kartuttamisesta ja käyttämisestä on määrättävä säännöissä. Muita rahastoja ei voida siten käyttää esimerkiksi pelkästään hallituksen tai kassankokouksen päätöksessä määrättyjen perusteiden mukaisesti.

12 § Tilinpäätöksen alijäämän peittäminen. Pykälässä säädetään alijäämän peittämiseen käytettävistä rahastoista ja niiden järjestyksestä. Järjestys etenee vapaasta omasta pääomasta kohti sidotun oman pääoman eriä. Tarvittaessa vakuutuskassan on määrättävä osakkailleen ja vuoden aikana maksuvelvollisille vakuutetuille lisämaksu. Lisämaksusta on oltava määräys säännöissä. Lisämaksu voidaan tarvittaessa periä ulosottoimin ilman tuomiota noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

13 § Katteen eriyttäminen. Pykälässä säädetään luonnollisten henkilöiden ja osakkaan tai osakkaiden rahoittaman vastuuvelan katteen eriyttämisestä. Eriyttäminen on tehtävä, jos vakuutetut osallistuvat korvauksien tai avustuksien rahoittamiseen. Lisäksi sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan katteena olevat varat on eriytettävä muista varoista. Voimassa olevassa vakuutuskassalain on ollut vastuuvelan katteen eriyttämistä koskevia säännöksiä eläkekassan osalta. Ehdotuksessa säännösten soveltamisalaa laajennettaisiin muihinkin vakuutuskassoihin.

14 § Pysyvä ylikate. Vakuutuskassan tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen vakuutuskassan tai sen osakkaiden hyväksi. On kuitenkin käytännössä mahdollista, että vakuutuskassalle kertyy varallisuutta esimerkiksi onnistuneen sijoitustoiminnan tuloksena. Tätä varten pykälässä sallitaan ylikatteen palauttaminen osakkaille. Vakuutettujen maksamaa osuutta ei pykälän mukaan saada palauttaa osakkaille. Palauttaminen edellyttää vakuutuskassan arviota ylikatteen pysyvyydestä ja Finanssivalvonnan lupaa.

Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 a §:n 1 ja 2 momenttia, joka koskee eläkekassaa ja sen lisäetuja myöntävää osastoa. Voimassa olevasta laista poiketen ehdotukseen ei sisälly tätä asiaa koskevaa sosiaali- ja terveystieteiden asetuksenantovaltuutta.

15 § Omaisuuden luovutus – ja panttauskielto. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 69 §:n 1 momenttia ja vakuutuskassalain 101 §:n 1 momenttia.

6 LUKU VARAT JA SIOITTAMINEN SEKÄ VASTUUVELAN KATTAMINEN

1 § Varojen sijoittaminen. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskassan varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä.

Pykälän 2 momentin mukaan vastuuvelan katteena olevat vakuutuskassan on hajautettava varat riittävällä tavalla. Säännös muodostaa sijoittamista koskevan yleisperiaatteen. Yleensä vähintään kymmentä toisistaan riippumatonta ja keskenään vain vähän korreloivaa sijoituskohdetta voidaan pitää riittävänä hajautuksena. Hajauttamista voidaan tehdä esimerkiksi omaisuusluokittain ja alueittain. Hajauttaminen voidaan tehdä myös esimerkiksi sijoitusrahaston avulla. Hajauttamista on muiden kuin eläkekassojen osalta säännelty voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 2 momentissa sekä yksityiskohtaisissa vastuuvelan kattamista koskeissa säännöksissä.

2 § Sijoitussuunnitelma. Pykälän 1 momentissa vakuutuskassan hallitus velvoitettaisiin laatimaan sijoitussuunnitelma. Vaatimus olisi yleinen siten, että se koskisi kaikkia vakuutuskassoja, jos ne harjoittavat sijoitustoimintaa. Säännöksen tarkoituksena ei ole velvoittaa laatimaan sijoitussuunnitelmaa, jos varoja ei sijoiteta. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset sijoitussuunnitelmasta.

Säännös poikkeaa voimassa olevan vakuutuskassalain 83 f §:stä siten, että voimassa olevassa laissa velvollisuus koskee vain lisäeläke-toimintaa harjoittavaa eläkekassan ja lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan eläkekassan hallitusta. Ehdotuksessa velvollisuus olisi vakuutuskassan hallituksella.

3 § Varojen käyttö. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassan varoja ei saa käyttää vakuutuskassan toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 8 §:n 1 momentin toista virkettä.

4 § Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset. Pykälässä säädetään vakuutuskassan lähtökohtaisesta lainanottokiellosta ja ehdottomasta takauskiellosta. Vakuutuskassa voisi kuitenkin ottaa tilapäisesti lyhytaikaisia lainoja maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Säännöksessä lyhytaikaisilla lainoilla tarkoitetaan alle vuoden pituisia lainoja. Säännöksessä tilapäisyys tarkoittaa sitä, että vakuutuskassa ei saisi rahoittaa toimintaansa toistuvilla lyhytaikaisilla lainoilla siten, että kiello ottaa lainoja muodostuisi tosiasiallisesti poikkeukseksi.

5 § Vastuuvelan kate. Pykälässä säädetään katettavasta vastuuvelasta, siinä huomioitavista seikoista sekä kateluettelosta. Ehdotetun pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohtaa ja 2 momenttia sekä ehdotettu 3 momentti sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 f §:n 3 momenttia.

Voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momentin 3 kohdasta poiketen ehdotuksessa ei ole säädetty siitä, että vastuuvielasta vähennettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön määräämissä tapauksissa erityisistä syistä vähennettävät muut erät. Sen sijaan säädetään nimenomaisesti siitä, että katettavan vastuuvielan määrästä vähennetään 5 luvun 5 §:ssä tarkoitettu vakuutustekninen katevajaus.

6 § Katevarojen arvostaminen. Pykälän mukaan vastuuvielkaa kattavat varat on arvostettava käypään arvoon. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 3 momenttia kuitenkin siten, että sosiaali- ja terveysministeriön määräyksenantovaltuus poiketa tietyin edellytyksin käypään arvoon arvostamisesta nostetaan asetuksen-tasoiseksi. Asetuksenantovaltuudesta säädetäisiin 25 §:ssä.

7 § Vastuuvielan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet. Pykälässä luettelaisiin omaisuuserät, joita vakuutuskassat voivat käyttää vastuuvielan kattamiseksi. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 5 momenttia siten lisättynä, että momentin 6 kohdassa on mainittu muut arvopaperit. Näitä voivat olla esimerkiksi johdannaiset, joista säädetään luvun 8 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta hyväksyä katteeksi määräajaksi myös muu riskiltään vastaava omaisuuserä. Voimassa olevan vakuutuskassalain 83 §:n 6 momenttiin nähden säännöstä on tarkennettu siten, että määräaika olisi ajallisesti rajoitettu enintään kahteen vuoteen.

8 § Johdannaisopimukset. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan nimenomaisesti sallittavaksi johdannaisten käyttäminen suojaustarkoituksessa tai sijoitusten tehokkaan hoidon mahdollistamiseksi. Johdannaisten yhteismäärää on kuitenkin perusteltua rajoittaa vastuuvielan katteena olevien varojen yhteismäärään. Lisäksi johdannaisten arvostamisessa on noudatettava varovaisuuden periaatetta.

9 § Sijoitukset yhteen yhteisöön. Pykälässä rajoitetaan vakuutuskassan yhteen yhteisöön liittyvää sijoitusriskiä. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 n §:n 1 ja 2 momenttia. Osakkeita ja näihin rinnastettavia oman pääoman ehtoisia arvopapereita koskevia prosenttiosuuksia on kuitenkin maltillisesti nostettu voimassa olevaan vakuutuskassalain mukaisesta 5 prosentista ehdotuksen 10 prosenttiin.

Pykälän 2 momentin mukaan pykälää ei sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisenä tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan I. Pykälää ei myöskään sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisenä on Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, joka kuuluu mainittuun luottoluokkaan.

10 § Sijoitukset yhteen konserniin. Pykälässä säädetään konserniyrityksiin tehtyjen sijoitusten yhteenlaskemisesta, kun arvioidaan tarvetta ottaa huomioon luvussa säädetty vastuuvielan katteen enimmäisrajoitukset. Pykälässä konsernia pyritään käsittelemään yhtenäisenä taloudellisenä yksikkönä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 p §:ää.

11 § Sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastot. Pykälä on uusi. Pykälässä sijoitus- ja vaihtoehtorahastot suljetaan 9 ja 10 §:n keskittymäriskiä koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle. Siten vastuuvielka voidaan kattaa esimerkiksi yhdellä sijoituksella asianmukaisesti hajautettuun sijoitusrahastoon.

12 § Valuuttariski. Pykälässä ehdotetaan enimmäisrajoitusta tietyssä valuutassa oleville sijoituksille. Pykälän mukaan enintään 30 prosenttia vastuuvielan kokonaismäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä taikka sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 83 q §:n ensimmäistä virkettä siten muutettuna, että voimassa olevan lain mukaista 20 prosentin rajoitusta on ehdotuksessa maltillisesti nostettu 30 prosenttiin.

13 § Osakkaan toimintaan liittyvä omaisuus. Pykälässä rajoitetaan vakuutuskassan omiin toimintoihin sijoittamiseen liittyvää sijoitusriskiä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 83 o §:ää.

14 § Sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelan kate. Pykälä on uusi, ja siinä ehdotetaan säädettäväksi poikkeussäännökset sijoitussidonnaisen järjestelyn kattamisen osalta. Ehdotuksen mukaan sijoitussidonnaisen järjestelyn vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia järjestelyn arvonkehityksen määääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Sijoituskohteisiin tulee kuulua omaisuuseriä, joiden käypä arvo on jatkuvasti vaikeuksista määriteltävissä ja jotka voidaan muuttaa rahaksi järjestelyn ehtojen mukaisesti.

Pykälä on tarpeen sen vuoksi, että vakuutuskassan järjestelyyn liittyvä riski ei kasva olennaisen suureksi. Säännöksellä on tarkoitus varmistaa, että vakuutuskassan maksettava korvaus on riittävän tiukasti sidottu sijoituksen arvonkehitykseen eikä vakuutuskassan varoista mahdollisesti täydennettävä osuus kasva siten, ettei vakuutuskassa pysty selviytymään täydennettävästä osuudestaan.

15 § Sosiaali- ja terveystieteiden asetuksenantovaltuus. Sosiaali- ja terveystieteiden asetuksenantovaltuutta kavennettisiin voimassa olevaan vakuutuskassalakiin nähden. Ehdotuksen mukaan valtuus koskee vain vastuuvelan katteen arvostamista käyvistä arvosta poikkeavasti.

16 § Omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön käyttäminen. Pykälässä säädetään nimenomaisesti toimijoista, joita vakuutuskassalla on oikeus käyttää. Pykälän tarkoituksena on turvata asianmukainen ja luotettava sijoitustoiminnan tai säilytystoiminnan harjoittaminen, jos vakuutuskassa ulkoistaa sijoitus- tai säilytystoimintansa kokonaan tai osittain. Voimassa olevan vakuutuskassalain 9 a §:ssä on säädetty asiasta eläkekassan osalta. Ehdotuksessa on laajennettu soveltamisalaa vakuutuskassoihin sekä täsmennetty voimassa olevan lain säännöksiä.

7 LUKU TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET, ETUUDEN HAKEMINEN JA SUORITTAMINEN

1 § Soveltamisala. Pykälän 1 momentin mukaan lukua ei sovelleta työpaikkakassojen sairausvakuutuslain mukaisiin etuuksiin. Luvun säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan muihin haettavaan etuuksiin. Lisäksi 2 momentin mukaan luvun vakuutettua koskevia säännöksiä sovelletaan edunsaajaan ja 9 §:ää lukuun ottamatta myös vapaakirjan saaneeseen.

2 § Vakuutetulle annettavat tiedot. Pykälän 1 momentin nojalla vakuutuskassan on annettava vakuutetulle järjestelyyn liittyessä vakuutuskassan säännöt. Pykälän 2 momentin nojalla vakuutuskassan on tiedotettava sääntömuutoksista vakuutetuille. Pykälässä turvataan vakuutettujen, vapaakirjan saaneiden ja edunsaajien perustavanlaatuiset tietojensaantioikeudet.

3 § Etuuden hakeminen. Pykälässä säädetään etuuden hakemusmenettelystä. Pykälän mukaan etuutta on haettava kirjallisesti. Pykälässä käytetään hakija-käsitettä, jolla tarkoitetaan laajaa henkilökuntaa. Käsite sisältää vakuutetun, vapaakirjan saaneen, edunsaajan sekä luvun 5 §:ssä tarkoitetun vakuutetun puolesta toimivan muun henkilön. Hakijan on annettava vakuutuskassalle tarpeelliset ja riittävät tiedot. Hakijan tulee toimittaa sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen vakuutuskassan vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös vakuutuskassan mahdollisuus hankkia selvitys. Pykälän tarkoituksena on velvoittaa hakija antamaan tietoja erityisesti sellaisista seikoista, joista vakuutuskassalla ei ole kohtuudella mahdollista hankkia luotettavaa selvitystä.

4 § Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen. Pykälässä säädetään hakemuksen tekemisen määräajasta ja etuuden myöntämisestä myöhästymisestä huolimatta. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 89 §:n 1 momenttia.

5 § Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta. Pykälässä säädetään lähiomaisen tai pääasiallisesti vakuutetusta huolehtivan henkilön oikeudesta käyttää tilapäisesti puhevaltaa, kun vakuutettu on pakottavasta syystä estynyt käyttämään itse puhevaltaa eikä hänellä ole määrättyä edunvalvojaa tai edunvalvontavaltuutettua. Säännös muodostaa poikkeuksen puhevallan käyttöä koskeviin yksityisoikeudellisiin yleisperiaatteisiin.

Säännöksessä tarkoitettu tilapäisen puhevallan käyttäminen edellyttää vakuutuskassan hyväksyntää, ja se on voimassa siihen saakka, kunnes vakuutetulle määrätään edunvalvoja tai edunvalvontavaltuutettu. Säännös on tarpeen oikeudenmenetysten välttämiseksi, koska edunvalvojan määräämisen menettely voi vakuutetusta riippumattomista syistä viivästyä siten, että esimerkiksi 4 §:ssä tarkoitettu hakemuksen esittämisen määräaika voi umpeutua menettelyn aikana.

6 § Ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutetun, vapaakirjan saaneen tai edunsaajan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta tietyissä tilanteissa, jos tällaisesta velvollisuudesta on maininta etuuden korvauspäätöksessä. Vakuutuskassalle on ehdotuksen mukaan ilmoitettava muutoksista, jotka vaikuttavat vakuutetun, vapaakirjan saaneen tai edunsaajan oikeuteen saada korvaus tai korvauksen määrään.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassa voi myös pyytää selvitystä näistä seikoista uhalla, että maksaminen keskeytetään siihen saakka, kunnes selvitys on toimitettu vakuutuskassalle.

Pykälä on tarpeen sen vuoksi, että vakuutuskassa voi tarvittaessa hallita erityisesti muiden kuin lakisääteisten etuuksien perusteita, maksun ja korvattavuuden määrää sekä näiden oikeantasoisuutta.

7 § Etuuden maksaminen kertasuorituksena. Pykälän 1 momentissa säädetään pienten korvausmäärien maksamisesta yhdellä kerralla. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 90 §:ään. Lisäksi 2 momentissa säädetään, että euro-määriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

8 § Etuuden suorituksen viivästyminen. Viivästyneelle etuudelle on suoritettava korkolain mukaista korkoa, joka lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Pykälässä säädetään myös viivästysajasta ja vakuutetun myötävaikutuksesta. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 91 §:n 3 momenttiin ja vakuutusopimuslain 70 §:ään.

9 § Vakuutetun tai etuudensaajan oikeus vapaakirjaan vakuutuskassassa. Pykälä koskee vakuutuskassasta eroavan vakuutetun tai edunsaajan oikeutta vakuutuskassan varoihin.

Pykälän 1 momentti sisältää voimassa olevan vakuutuskassalain 93 §:n 1 momenttia sisältönsä vastaavan säännöksen, jonka nojalla vakuutuskassan jättävällä vakuutetulla tai edunsaajalla ei yleensä ole oikeutta vakuutuskassan varoihin. Kassan säännöissä voitaisiin kuitenkin määrätä toisinkin, jolloin kyseessä voisi olla esimerkiksi vakuutusmaksujen palautus. Poikkeuksen muodostaisivat myös 2 momentissa tarkoitetut tilanteet.

Pykälän 2 momentti sisältää voimassa olevaa vakuutuskassalain 93 §:n 2 momenttia sisältönsä vastaavan säännöksen vakuutettuna tai edunsaajana olemisen päättyessä annettavasta vapaakirjasta. Jos vapaakirjan takaisinostoarvo jäisi pienemmäksi kuin säännöissä määrätty määrä, sääntömääräyksen nojalla se voitaisiin nykyiseen tapaan kuitenkin maksaa vakuutuskassan jättäneelle vakuutetulle tai tämän edunsaajalle rahana, vaikka asiasta ei ole ehdotuksessa nimenomaista säännöstä. Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on selvittää nykyisen lain nojalla vakiintunutta käytäntöä sekä toisaalta vähentää kassojen toiminnan kannalta kohtuuttomia kustannuksia aiheuttavien pienten vapaakirjaeläkkeiden lukumäärää.

10 § Vakuutuskassan etuuksien vähentäminen. Pykälässä säädetään kassankokouksessa edellytetystä määränemmistöistä ja osakkaan suostumuksesta sekä taannehtivan sääntömuutoksen soveltamisen kiellosta. Pykälän 1 momentin mukaan sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Kassankokouksen päätöksentekomenettelystä säädetään pykälän 2 momentissa. Pätevän päätöksen tekemiseksi edellytetään, että vakuutetut, osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä, kannattavat sitä. Pykälän 3 momentin nojalla sääntömuutukseen, joka rajoittaa etuuden tulevaa kasvua, ei sovelleta 1 momenttia. Ehdotuksen 1 ja 3 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 53 §:ää.

11 § Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä. Pykälän 1 momentissa säädetään vakuutetun tai hänen edustajansa vilpillisestä väärin tai harhaanjohtavien tietojen antamisen seurauksista. Tiedot voivat liittyä oikeuteen liittyä järjestelyyn tai korvaushakemuksen yhteydessä oikeuteen saada korvaus tai korvauksen määrään. Väärien tai harhaanjohtavien tietojen vuoksi vakuutuskassan korvausvastuu voi olla joko perusteeton taikka perusteeltaan oikea mutta määrältään liian suuri. Tällöin etuus voidaan kohtusarvioinnin perusteella kokonaan evätä tai sen määrää alentaa. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 85 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädetään tekijän tahallisen vahingon aiheuttamisen tai törkeän huolimattoman menettelyn vaikutuksesta korvauksen tai sen määrään. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 86 §:n 1 ja 2 momenttia.

12 § Syyntakeettomuus ja pakkotila. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassa on 11 §:n 2 momentista huolimatta korvausvelvollinen, jos vakuutettu, vapaakirjan saanut tai edunsaaja on teon tehdessään ollut syyntakeeton taikka toiminut vahinkoa

suuremman tai tärkeämmän pelastettavan edun loukkauksen torjumiseksi. Ehdotus vastaa pääosin sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 87 §:ää. Ehdotetun säännöksen sanamuoto vastaa kuitenkin entistä tarkemmin rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilasäännöksen sanamuotoa. Ehdotetun säännöksen sanamuoto kattaa laajemmin erilaisten suojattuihin etuihin, esimerkiksi ympäristöön, kohdistuvien vaaratekijöiden estämisen kuin voimassa oleva säännös.

13 § Aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperintä. Ehdotuksessa säädetään aiheettomasti maksetun etuuden täysimääräisen tai osittaisen takaisinperinnän edellytyksistä. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 92 §:ää.

14 § Tieto oikeusturvakeinoista. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutuskassan velvollisuudesta liittää etuutta koskevaan päätökseen perusteet valituksen tekemiseksi, valitusosoitus sekä kanneajan perusteet. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusoppimislain 8 §:ää. Jos riita-asia voidaan tuomioistuimen sijaan käsitellä vaihtoehtoisessa riidanratkaisuelimessä, tulee myös tästä kertoa.

15 § Kanneaika ja oikeuspaikka. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kolmen vuoden kanteen nostamisen määräajasta. Määräaika vastaa vakuutusoppimislain 74 §:ää.

Lisäksi pykälän mukaan kanne voidaan tutkia vakuutetun kotipaikan tai vakituisen asuinpaikan käräjäoikeudessa. Säännös poikkeaa yhteisöoikeuden pääsäännöstä, jonka mukaan kanne yhteisöä vastaan on nostettava yhteisön kotipaikan käräjäoikeudessa.

8 LUKU SULAUTUMINEN JA JAKAUTUMINEN

1 § Vakuutuskassan sulautumisen tai jakautumisen yleiset edellytykset. Pykälässä sallitaan sulautuminen ja jakautuminen tietyin edellytyksin. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännösten nojalla sulautumisesta ja jakautumisesta olisi päätettävä kassankokouksessa. Ehdotus vastaa sulautumisen osalta sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Voimassa olevan vakuutuskassalain sulautumis- ja jakautumissäännöksissä ei ole nimenomaista säännöstä, että perustamista koskevien toimintapiirivaatimusten täyttäminen on sulautumisen tai jakautumisen edellytys. Näin on kuitenkin käytännössä vaadittu. Ehdotuksen 1 momentti vastaa siten nykytilaa.

Ehdotuksen 2 momentissa edellytetään, että vakuutuskassa voi jakautua, jos sen osakkaana oleva yritys jakautuu. Voimassa olevan vakuutuskassalain 142—150 §:ssä on muita kuin eläkekassoja koskevia jakautumissäännöksiä, joissa ei kuitenkaan ole säädetty jakautumisen edellytyksistä.

Lisäksi 3 momentissa ehdotetaan, että sulautumisesta tai jakautumisesta voidaan päättää, vaikka sulautuva, luovuttava tai jakautuva vakuutuskassa on asetettu selvitystilaan. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 6 momentin viimeiseen virkkeeseen.

2 § Työpaikkakassan sulautuminen ja jakautuminen. Pykälässä säädetään nimenomaiset säännökset työpaikkakassan sulautumisesta ja jakautumisesta. Ehdotuksen mukaan 1 §:n säännöksiä ei sovelleta työpaikkakassaan. Silti myös työpaikkakassassa sulautumisesta ja jakautumisesta olisi päätettävä kassankokouksessa eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännösten nojalla.

Työpaikkakassojen sulautumisen edellytyksenä on, että sulautuvan työpaikkakassan osakkaat täyttävät vastaanottavan työpaikkakassan toimintapiiriä koskevat sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n vaatimukset. Jakautumisen edellytyksenä on osakkaana olevan yrityksen jakautuminen. Lisäksi sekä sulautumiselta että jakautumiselta edellytetään Kansaneläkelaitoksen suostumusta, johon sovelletaan sairausvakuutuslain 16 luvun 1 §:n 2 momenttia.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi Kansaneläkelaitoksen suostumuksen hakemista koskevasta määräajasta ja hakematta jättämisen oikeusvaikutuksesta.

3 § Sääntömääräys. Ehdotuksen mukaan vakuutuskassa voi säännöissään kieltää sulautumisen tai jakautumisen kokonaan tai osittain. Ehdotuksen tarkoituksena on välttää tilanne, jossa sulautuminen johtaisi korvattavuuden tai korvausmäärien heikentymiseen vakuutettujen tai etuensaajien määrän noustessa, tai tilanne, jossa jakautuminen johtaisi vakuutettujen määrän laskemiseen ja maksutason nousemiseen.

4 § Sulautumissuunnitelma. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sulautumissuunnitelman sisällöstä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:ssä säädetään, että sulautuvien vakuutuskassojen on tehtävä sulautumissopimus, mutta laissa ei ole nimenomaisia säännöksiä sen sisällöstä. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 19 luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohtaa sekä osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 1—3, 9, 15 ja 16 kohtaa.

5 § Jakautumissuunnitelma. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi jakautumissuunnitelman sisällöstä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä jakautumissopimuksesta tai jakautumissuunnitelmasta luukuun ottamatta eläkekassoja koskevaa 140 §:ää. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 20 luvun 3 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa sekä osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 1—3, 9, 16 ja 17 kohtaa.

6 § Ilmoitus sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanosta. Pykälässä säädetään vakuutuskassan ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, ilmoituksen sisällöstä sekä Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta. Ehdotus vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 19 luvun 12 §:ää ja 20 luvun 12 §:ää sekä osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:ää ja 17 luvun 14 §:ää.

7 § Varojen osittamista koskevat periaatteet jakautumisessa. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään varojen osittamisesta erilaisia kirjanpitojärjestelmiä käyttävissä vakuutuskassoissa. Pykälän tarkoituksena on selkiyttää nykytilaa. Pykälän 3 momentin mukaan luovutettaviin varoihin tulee yleensä sisällyttää jakautuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Jakautumissuunnitelmassa voidaan kuitenkin määrätä sijoituksista toisin. Muut varat voidaan siirtää rahana. Pykälä perustuu voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 5 momenttiin.

8 § Sulautumisen oikeusvaikutukset. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaisia säännöksiä vakuutuskassojen sulautumisen oikeusvaikutuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään pääosin vakuutusyhtiölain 19 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 14 §:ää sekä osakeyhtiölain 16 luvun 27 §:ää. Ehdotuksessa ei säädetä sulautumisvastikkeen käsittelystä.

9 § Jakautumisen oikeusvaikutukset. Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaisia säännöksiä vakuutuskassojen jakautumisen oikeusvaikutuksista. Ehdotus vastaa sisällöltään pääosin vakuutusyhtiölain 20 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 14 §:ää sekä osakeyhtiölain 17 luvun 26 §:ää. Ehdotuksessa ei säädetä jakautumisvastikkeen käsittelystä.

10 § Lopputilitys. Pykälä olisi uusi ja vastaisi vakuutusyhtiöihin sovellettavaa osakeyhtiölain mukaista sulautumisen ja jakautumisen sääntelyä. Säännöksen tarkoituksena olisi varmistaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen purkautuvan eläkelaitoksen toimintaa lopetettaessa.

9 LUKU VAKUUTUSKANNAN LUOVUTTAMINEN SEKÄ VAPAAEHTOINEN SELVITYSTILA JA PURKAMINEN

1 § Vakuutuskannan luovuttaminen. Pykälässä sallitaan vakuutuskassan vakuutuskannan luovutus toiselle vakuutuskassalle tai vakuutusyhtiölle. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain nojalla vakuutuskannan luovutus edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat yhdessä voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momenttia. Työpaikkakassa ei kuitenkaan voi tehdä luvussa tarkoitettua kannanluovutusta.

2 § Vastaanottavaa kassaa koskevat rajoitukset. Ehdotuksen mukaan vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle vastaanottavalle vakuutuskassalle, jonka toimintapiiriä koskevat vaatimukset työnantaja, yrittäjä, henkilöryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää. Säännös on tarpeen sen vuoksi, ettei vastaanottavaa vakuutuskassaa voida käyttää toimintapiiriä koskevien säännösten rikkomiseen. Säännös poikkeaa voimassa olevan vakuutuskassalain 132 §:n 1 momentista siten, että jatkossa tässä ehdotuksessa tarkoitettua vakuutuskassan vakuutuskantaa ei voitaisi siirtää eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa tarkoitettulle eläkelaitokselle.

3 § Suunnitelma kannan luovuttamiseksi. Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään nimenomaisesti seikoista, jotka luovutussuunnitelmassa on ainakin oltava. Pykälän nojalla luovutussuunnitelman tiedot ovat pääosin samat kuin sulautumis- ja

jakautumissuunnitelmassa. Keskeisin ero liittyy luovutussuunnitelmasäännöksessä nimenomaisesti olevaan kohtaan mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta ja sen ehdoista. Asiasta voidaan määrätä myös sulautumis- ja jakautumissuunnitelmassa.

Voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 132 §:n 7 momentissa on säädetty muun muassa vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen nähtävänä pitämisestä, mutta siirtämissopimuksen sisällöstä ei ole säädetty.

4 § Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen. Pykälässä säädetään erityissäännökset menettelyistä liittyen vakuutuskannan luovutusta koskeviin asiakirjoihin. Pääsäännöstä poiketen vakuutuskannan luovutusta koskevat asiakirjat on pidettävä nähtävänä vähintään kuukauden ennen kassankokousta. Määräaika on pidennetty voimassa olevan lain kahdesta viikosta kuukauteen, millä pyritään turvaamaan nykyistä paremmin osakkaiden ja vakuutettujen tiedonsaanti- ja päätöksentekomahdollisuuksia.

Pykälän kohdissa luetellaan asiakirjat, joihin menettelyt kohdistuvat. Näitä ovat vakuutuskannan luovutussuunnitelma, tilinpäätös, toimintakertomus, ja tilintarkastuskertomuksen tiedot, tilinpäätöspäivän jälkeiset olennaiset tapahtumat sekä vastaanottavan vakuutuskassan säännöt. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 132 §:n 7 momenttia kuitenkin siten poiketen, että ehdotuksessa ei nimenomaisesti mainita vastuun siirtämisestä johtuvaan sääntöjen muutosehdotusta, koska se sisältyy vakuutuskannan luovutussuunnitelmaan.

5 § Luovuttamisen raukeaminen. Pykälä on uusi. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan vakuutuskannan luovutus raukeaa, jos vakuutuskannan luovutusta ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa vakuutuslainsäädännössä ja vakuutuskannan vastaanottamista vastaanottavassa vakuutuslainsäädännössä. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassan kassankokouksen päätös vakuutuskannan luovutuksen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Ilmoitus on välttämätön sen vuoksi, että luovutukselle on saatava 1 §:n nojalla viranomaisen suostumus sekä mahdollisten muiden valvontatoimenpiteiden vuoksi. Voimassa olevassa vakuutuslainsäädännössä ei säädetä vakuutuskannan luovutuksen raukeamisesta eikä siihen liittyvistä menettelyistä.

6 § Finanssivalvonnan suostumus tai luovutuksen raukeaminen. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi annettava suostumuksensa vakuutuskannan luovuttamiseen. Pykälän kaikkien edellytysten olisi täyttyttävä samanaikaisesti. Uutena edellytyksenä suostumuksen antamiselle olisi se, että Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan vakuutuslainsäädännön sääntöjen muutosehdotuksen. Pykälä vastaa muutoin voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 135 §:n 4 ja 6 momenttia.

7 § Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 135 §:n 5 momenttia. Ehdotuksessa on täsmennetty sitä, että varat ja vakuutuskanta siirtyvät samanaikaisesti.

Pykälän 2 momentti on uusi. Sen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella vakuutuskannan siirto voidaan tehdä myöhemminkin kuin kuuden kuukauden sisällä luovutusta koskevan suunnitelman tekemisestä.

8 § Koko vakuutuslainsäädännön luovuttaneen kassan purkamisen. Pykälässä säädetään selvitystilaan ja purkamiseen sovellettavista tämän lain sekä eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännöksistä.

9 § Selvitystilaan määrääminen tai rekisteristä poistaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan velvollisuudesta asettaa vakuutuslainsäädännön selvitystilaan, jos vakuutuslainsäädännössä ei ole 8 §:n nojalla tehnyt tällaista päätöstä. Ehdotus perustuu voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 112 §:n 3 momenttiin.

Finanssivalvonnan on 2 momentin nojalla poistettava varaton vakuutuslainsäädännössä rekisteristä, jos vakuutuslainsäädännön varat eivät riitä selvitysmenettelyn kustannusten maksamiseen eikä kukaan ilmoita ottavansa näitä vastatakseen. Säännös perustuu voimassa olevan vakuutuslainsäädännön 126 §:ään.

10 LUKU LAKISÄÄTEINEN SELVITYSTILA, PURKAMINEN JA KONKURSSI

Selvitystilassa selvitysmiehen on määrättävä ajankohta, jolloin kassan vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Vakuutuslainsäädännön selvitystilassa vakuutuslainsäädännön ei luovuteta, vaan kassa puretaan maksamalla laitoksen velat ja jakamalla tämän jälkeen jäljelle jäävä omaisuus kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Vakuutetut ovat etuoikeutettuja velkojia, jos heillä

on korvaussaatava tai jos heillä on osuus kassan vakuutusmaksuvastuusta. Vakuutuskassan osakkaan vastuu kassaan kohtaan ei muutu kassan selvitystilan johdosta. Kassan osakkaalle voi syntyä velvollisuus maksaa kassalle lisämaksuja 5 luvussa säädettyllä perusteella, jos kassan tilinpäätös osoittaa alijäämää. Kun eläkekassa asetetaan selvitystilaan, kassan on laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole. Vakuutuskassassa ei voida selvitystilan alettua vakuuttaa uusia henkilöitä.

1 § Vakuutuskassan purkaminen. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa säädetään luvun säännösten soveltamisalasta. Lukua sovelletaan yhtäältä tilanteisiin, joissa vakuutuskassa puretaan vapaaehtoisesti. Näin voidaan tehdä, jos esimerkiksi vakuutuskassan osakas purkautuu tai jos vakuutuskassa on muutoin luovuttanut vapaaehtoisesti koko vakuutuskantansa. Lukua sovelletaan toisaalta myös tilanteisiin, joissa vakuutuskassalla on velvollisuus 2 §:n edellytysten mukaan päättää selvitystilaan asettamisesta ja purkamisesta, esimerkiksi jos vakuutuskassan vakuutettujen määrä laskee alle vaaditun raja-arvon eikä määräjassa nouse vaaditulle tasolle. Luvun säännöksiä sovelletaan lisäksi myös tilanteisiin, joissa näin ei päätetä ja Finanssivalvonta määrää vakuutuskassan selvitystilaan asettamisesta ja purkamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädetään informatiivinen säännös selvitysmenettelyn tarkoituksesta. Säännöksen tarkoituksena on yleisesti ohjata selvitysmiehen toimintaa. Selvitysmenettelyssä luetteloidaan varat ja velat, maksetaan velat, jaetaan mahdollinen jäljelle jäävä omaisuus ja puretaan vakuutuskassa.

2 § Velvollisuus selvitystilaan asettamiseen. Pykälässä säädetään luettelo sellaisista edellytyksistä, joista yhden tai useamman täytyessä vakuutuskassan on lähtökohtaisesti itse asetettava itsensä selvitystilaan ja purettava vakuutuskassa. Pykälän 1 momentin 1, 2 ja 5 kohta vastaavat voimassa olevan vakuutuskassalain 111 §:n 1 momentin 1, 2 ja 3 kohtaa. Niiden vakuutuskassojen osalta, jotka on rekisteröity ennen voimassa olevan vakuutuskassalain voimaantuloa, on edelleen ehdotetun lain voimaantulon nojalla voimassa säännöksiä uutta lakia alhaisemmista vakuutettujen vähimmäismääristä. Tällainen kassa on asetettava selvitystilaan, jos vakuutettujen vähimmäismäärä alittaa edellä tarkoitettua voimaantulon nojalla säädetyn määrän.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutuskassa on purettava lisäksi, jos vakuutuskassa ei täyty maksuperusteisen järjestelyn 5 luvun vastuuvelan laskuperusteita tai 6 luvun vastuuvelan kattamista ja katteen eriyttämistä koskevia vaatimuksia. Vakuutuskassa on purettava myös, jos vakuutuskassan kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä vakuutetut henkilöt toimivat, taikka jos Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuskassan purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n perusteella.

Ehdotukseen ei sisälly voimassa olevan vakuutuskassalain 111 §:n 4 kohtaa vastaavia säännöksiä. Mainitun eläkekassaa koskevan 4 kohdan mukaan vakuutuskassa on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos kassa on sääntöjen mukaan purettava, jos eläkekassa ei ole toteuttanut lain 83 e §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettua taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa tai lyhyen aikavälin rahoitusuunnitelmaa.

Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 111 §:n 2 momenttia siten muutettuna, että toimivalta ehdotuksessa on Finanssivalvonnalla voimassa olevassa säännöksessä mainitun sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sijaan. Lisäksi ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi antaa enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan lisäajan, jos vakuutuskassan kaikki osakkaat lopettavat toimintansa. Finanssivalvonnalla on oikeus asettaa suostumukselleen ehtoja.

3 § Päätös selvitystilaan asettamisesta. Vakuutuskassan asettamisesta selvitystilaan päättää kassankokous. Voimassa olevan vakuutuskassalain 110 §:stä poiketen säännöissä ei voitaisi määrätä asiasta toisin. Muutos perustuu eläkesäätiö- ja eläkekassalain muutoksiin, joiden mukaan eläkelaitoksella eikä myöskään vakuutuskassalla ole jatkossa hallintoneuvostoa.

4 § Kassankokous selvitystilan aikana. Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään kassankokouksen kutsumisesta koolle 2 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdotuksen 1 momentin mukaan kassankokous on pääsäännön mukaan kutsuttava viipymättä, kun vakuutuskassan hallitus havaitsee, että jokin 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista selvitystilaan asettamisen edellytyksistä täyttyy. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt yksittäistapauksessa päätöksellään määräajan pidennyksen, kassankokous on kutsuttava koolle viipymättä määräajan päättymisen jälkeen. Ehdotuksen 2 momentin nojalla kokouksutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle sekä tiedotettava Finanssivalvontaa kutsusta.

Voimassa olevassa vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaista säännöstä siitä, missä selvitysmenettelyyn liittyvissä tilanteissa kassankokous tai edustajiston kokous on kutsuttava koolle, vaikka muutoin kokoukseen sovelletaan lain yleisiä kokoussäännöksiä.

5 § Selvitystilan rekisteröinti ja selvitystilaan määrääminen. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta määrätä selvitystilaan asettamisesta, kun vakuutuskassan laiminlyö selvitystilaan asettamista koskevat velvollisuutensa. Finanssivalvonta saa ehdotuksen nojalla määrätä selvitystilaan asettamisesta omasta aloitteestaan. Tältä osin ehdotus poikkeaa voimassa olevan vakuutuskassalain 112 §:n 3 momentista, jonka mukaan hallituksen tulee hakea selvitystilaan asettamista sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöltä. Voimassa olevan säännöksen mukaan myös hallituksen jäsenellä, toimitusjohtajalla tai tilintarkastajalla on oikeus tehdä hakemus. Ehdotuksella ei ole tarkoitus muuttaa käytäntöä, että Finanssivalvonalta voidaan myös hakea selvitystilaan asettamista.

6 § Kielto käyttää vakuutuskassan varoja. Pykälän 1 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta kieltää suoraan vakuutuskassaa luovuttamasta tai panttaamasta omaisuutta sekä välillisesti kieltää vakuutuskassan omaisuudenhoitajan tai säilytysyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen. Kielto mahdollisuus on tarpeellinen vakuutuskassan osakkaiden, vakuutettujen ja edunsaajien etujen turvaamiseksi. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 101 §:ää. Pykälän 2 momentin nojalla varojen luovuttaminen Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain 16 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla olisi kuitenkin sallittua.

7 § Toimintasuunnitelma. Selvitystilaa koskevasta toimintasuunnitelmasta ei ole ollut aiemmin säännöksiä. Toimintasuunnitelmassa lueltaisiin kootusti vakuutuskassan kaikki velat ja ehdotus niiden maksamiseksi selvitystilan aikana. Toimintasuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonalle hyväksyttäväksi. Pykälä vastaa osaltaan vakuutusyhtiölain 23 luvun 18 §:ssä säädettyä liiketoiminnan jatkamista koskevaa suunnitelmaa.

8 § Toiminnan rajoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälän tarkoituksena on tarkentaa sitä, missä määrin ja missä tarkoituksessa vakuutuskassan toimintaa voidaan jatkaa. Ehdotuksen 1 momentin mukaan kassa voi jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen ja edunsaajien etujen turvaamiseksi. Selvitysmiehen on myös määrättävä ajankohta, jolloin vakuutuskassan vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa.

Esimerkiksi ennen selvitystilaan määräämistä vakuutuskassassa olleella vakuutetulla on olla oikeus hakea korvausta määrärajan vakuutustapahtuman jälkeen. Tällöin vakuutetulle voi syntyä oikeus saada korvaus, vaikka hakemus toimitettiin vakuutuskassalle selvitystilaan asettamisen jälkeen. Tällaisten ja muiden jatkuneeseen toimintaan perustuvien oikeudenmenetysten välttämiseksi vakuutustoimintaa ei voida käytännössä lopettaa yhtäkkiä. Siten ennen selvitystilaa syntneiden vaatimusten käsittely ja rajattu toiminnan jatkaminen on tarpeen. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, että selvitystilaan määräämisen jälkeen vakuutuskassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä eikä periä maksuja, joiden peruste on syntynyt selvitystilaan asettamisen jälkeen. Tältä osin ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 130 §:ää. Säännöksellä ei ole tarkoitus estää vuoden vakuutusmaksun jälkikäteistä täsmäyttämistä, jos maksun peruste on syntynyt ennen selvitystilaan asettamista mutta maksua ei ole kokonaisuudessaan vaadittu etukäteen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nimenomaisesti, että 1 ja 2 momentin säännöksiä ei sovelleta työpaikkakassan selvitystilassa. Asiasta on säädetty sairausvakuutuslain 16 luvussa.

9 § Saatavan irtisanominen välittömästi maksettavaksi. Pykälä on uusi. Pykälä sisältää säännökset vakuutuskassan saatavien irtisanomisesta. Ehdotusta sisällöltään vastaava säännös on eläkesäätiölain 86 §:ssä.

Pykälän 1 momentissa on säännös siltä varalta, ettei vakuutuskassalla ole käteisiä varoja selvitysmenettelyn juoksevia kuluja varten, mutta sillä on kuitenkin saatavaa osakkaalta. Tällaisessa tilanteessa vakuutuskassa voi irtisanoa edellä mainittuihin menoihin tarvittavan määrän suoritettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen.

Pykälän 2 momentti koskee saatavien irtisanomista muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Sen jälkeen kun suunnitelma vakuutuskassan luovuttamisesta on tehty, vakuutuskassa voi irtisanoa minkä tahansa saatavansa niin,

että irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Näin voidaan menetellä siitä huolimatta, että irtisanottavalle saatavalle olisi aikanaan sovittu pitempi irtisanomisaika.

10 § Etuoikeutetut velkojat. Pykälä sisältää säännökset vakuutettujen, vapaakirjan saaneiden ja edunsaajien etuoikeudesta selvitystilassa olevan vakuutuskassan varoihin. Voimassa olevassa laissa asiasta säädetään 121 §:ssä.

Pykälän 1 momentin mukaan vakuutetuilla, vapaakirjan saaneilla ja edunsaajilla olisi osuudesta vastuuvulkaan keskenään samanlainen etuoikeus vakuutuskassan omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu etuoikeus ei kuitenkaan huononna käteispannin eikä omaisuuden myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta. Etuoikeus ei myöskään estä suorittamasta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 22 §:ssä ja 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

Lisäksi pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että 2 momenttia ei sovelleta työpaikkakassaan. Myöskään 1 momentissa säädetty etuoikeus ei huononna työpaikkakassan käteispannin eikä omaisuuden myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 23 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

11 § Julkinen haaste. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin selvitysmiehen velvollisuudesta hakea julkinen haaste vakuutuskassan velkojille. Hakemus on tehtävä viipymättä Finanssivalvonnalle. Asiasta on säädetty nykyisin vakuutuskassalain 119 §:ssä, johon nähden ehdotuksessa on täsmennetty julkisen haasteen hakemisen ajankohtaa viipymättä selvitysmieheksi tulemisen jälkeen. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että rekisteriviranomainen eli Finanssivalvonta merkitsee haasteen antamisen eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin viran puolesta. Julkisessa haasteessa velkoja kehoitetaan ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä uhalla, että tuntemattomiksi jääneet velat lakkaavat. Kuulutus haasteesta julkistetaan virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisessa haasteessa on mainittava, että kassassa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien saatavia ei tarvitse ilmoittaa selvitystilassa eikä niiden 11 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että epäselvyyttä ja tietämättömyyttä ei synny, kun asiasta selkeästi ilmoitetaan julkisessa haasteessa. Pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan muutoin julkisesta haasteesta säädetään julkisesta haasteesta annetussa laissa.

12 § Saatavien ilmoittaminen. Pykälä on uusi. Pykälään otettaisiin säännös velkojan saatavaa koskevan ilmoituksen tekemisestä joko selvitysmiehelle tai Finanssivalvonnalle. Pykälä vastaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 12 §:n 2 momenttia.

13 § Velkojen maksaminen ja omaisuuden jakaminen. Selvitysmiehen yleisten tehtävien lisäksi pykälässä säädettäisiin nimenomaisesti vakuutuskassan varainhoidosta selvitystilan aikana. Pykälän 1 momentin mukaan selvitysmiehen on velkojille haetun julkisen haasteen määräpäivän ja vakuutusten lakkaamisen jälkeen maksettava ensin kaikki tiedossa olevat vakuutuskassan velat. Ensin maksetaan selvitysmenettelystä johtuvat ja 11 §:ssä tarkoitettut etuoikeutetut velat ja näiden jälkeen muut velat. Erääntymättömiä, riitaisia tai muusta syystä maksuunpanokelvottomia maksuja varten on pantava tarpeelliset varat erilleen. Omaisuuden jakamiseen saataisiin ryhtyä vasta tämän jälkeen. Jäljelle jäänyt omaisuus jaetaan ensisijaisesti kassan säännöissä määrättyllä tavalla. Pykälän 1 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 120 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentin nojalla jollei varoja kahden vuoden kuluessa ole saatu jaetuksi, Finanssivalvonnan tulee määrätä ajankohta, jolloin varat on jaettava sääntöjen mukaisesti. Omaisuuden jakaminen jää lähtökohtaisesti pelkästään vakuutuskassan sääntöjen varaan, joten kassan sääntöihin ei edelleenkaan voida ottaa määräästä, jonka mukaan jäljelle jäävät varat jaetaan ehdotetussa laissa säädetyllä tavalla. Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin edelleen oikeus määrätä vähäisen jako-osuuden käyttämisestä. Pykälän 2 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 120 §:n 2 momenttia. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sijaan määräyksen antaisi kuitenkin Finanssivalvonta.

Pykälän 3 momentin nojalla työpaikkakassan on 1 momentin menettelyn jälkeen palautettava Kansaneläkelaitokselle liikaa saamansa määrän.

14 § Luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista. Pykälä sisältää säännökset sellaisen tilanteen varalta, jossa selvitystilassa oleva vakuutuskassa ei saa tehdyksi vastuunsiirtosopimusta toisen vakuutuskassan kanssa. Pykälä on tarpeen, jotta selvitystilaa ei tarpeettomasti pitkitetä. Pykälä tulisi sovellettavaksi lähinnä vakuutuskassan pakolliseen purkamiseen liittyvissä tapauksissa.

Pykälässä on säännökset selvitysmiesten velvollisuudesta laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista, luettelon nähtävillä pitämisestä Finanssivalvonnassa ja nähtävillä oloa koskevasta ilmoittamisesta sekä oikeudesta hakea Finanssivalvonnalta oikaisua mainittuihin suhdelukuihin. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 122 §:n 3 momenttia siten muutettuna, että ehdotuksessa säännös koskee kaikkia vakuutuskassoja ja toimivalta on sosiaali- ja terveystieteiden sijaan Finanssivalvonnalla.

15 § Lopputilitys. Pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 123 §:ää ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 23 ja 24 §:ää.

16 § Lopputilityksen ja jaon moittiminen. Pykälän mukaan moiteoikeus on laajalla henkilöpiirillä, jolla yleisten siviili-prosessioikeudellisten säännösten ja periaatteiden nojalla voi olla asiassa asiavaltuus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi entiset hallituksen jäsenet ja entinen toimitusjohtaja, eläkekassassa kassankokouksen tai edustajiston jäsenet, vakuutetut, vapaakirjan saaneet, eläkkeen- ja muun etuudensaajat ja edunsaajat sekä muut velkojat. Moiteoikeus koskee sekä lopputilitystä että selvitysmiehen tekemää omaisuuden jakamista koskevaa päätöstä. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 124 §:ää.

17 § Purkautuminen ja rekisteristä poistaminen. Pykälä sisältää säännökset vakuutuskassan purkamisajankohdasta sekä lopputilitykseen liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä. Pykälä vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 125 §:ää.

18 § Selvitystilän lopettaminen ja toiminnan jatkaminen. Pykälässä säädettäisiin selvitystilän lopettamisesta kassankokouksen päätöksellä. Säännös koskisi tilannetta, jossa vakuutuskassa on ensin asetettu selvitystilaan mutta myöhemmin täyttää 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset, jolloin lakisääteisen selvitystilän asettamisvelvollisuutta ei enää olisi. Säännöksessä on siten kyse vakuutuskassan konkurssiin hakemista edeltävästä ajasta.

Pykälän 1 momentin mukaan jos vakuutuskassa selvitystilän aikana täyttää 2 §:n 1 momentissa tarkoitettut vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava vakuutuskassan osakkaat ja vakuutetut koolle päättämään vakuutustoiminnan jatkamisesta. Kassankokous saa tällöin päättää selvitystilän lopettamisesta ja vakuutuskassan toiminnan jatkamisesta. Päätös selvitystilän lopettamisesta edellyttää kahden kolmasosan määränemmistöä. Jos vakuutuskassan säännöissä on tiukennettu laissa olevia määränemmistövaatimuksia, sääntöjä on sovellettava myös selvitystilän peruuttamista koskevassa päätöksenteossa. Voimassa olevan vakuutuskassalain 128 §:n 1 momentin mukaisesti ehdotuksessa edellytettäisiin, että päätöstä selvitystilän lopettamisesta ei kuitenkaan saa tehdä, ennen kuin tilintarkastajat ovat antaneet asiasta lausuntonsa. Työpaikkakassan osalta edellytettäisiin lisäksi Kansaneläkelaitoksen suostumusta.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuskassalle on valittava hallitus, kun kassankokouksessa päätetään selvitystilän lopettamisesta ja toiminnan jatkamisesta. Samalla selvitysmiehen tehtävät päättyvät ja tällä on velvollisuus antaa lopputilitys.

Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi selvitystilän lopettamista koskevasta päätöksestä. Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksesta.

Voimassa olevasta laista poiketen ehdotuksessa ei säädetä, että päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen rekisteröintiä.

19 § Etuoikeutetut velkojat konkurssissa. Pykälä on uusi. Mitä 11 §:ssä säädetään velkojien ja edunsaajien etuoikeudesta, sovelletaan myös vakuutuskassan konkurssissa. Pykälä vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 121 §:ää ja 129 §:n 3 momenttia.

11 LUKU RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

Luku sisältää lain rangaistussäännökset. Vakavimmat teot on kriminalisoitu *vakuutuskassatoiminnan luvattomana harjoittamisena* (1 §) ja *vakuutuskassarikoksena* (2 §), joissa rangaistusasteikko on sakko tai enintään yksi vuotta vankeutta. Lievimmät teot on kriminalisoitu *vakuutuskassarikkomuksena* (3§), josta voidaan tuomita vain sakkoon. Lisäksi luku sisältää viittauksena rikoslakiin *rangaistusseuraamukset vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta* (4§), jonka rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 tai 40 luvun mukaan. Edellä mainitun perusteella syyteoikeus tässä luvussa rangaistavaksi säädettyihin tekoihin vanhentuu pääsääntöisesti kahdessa vuodessa rikoksen tekopäivästä. Kaikki luvussa kuvatut teot ovat virallisen syytteen alaisia. Rikosoikeudellisen keskittämisperiaatteen mukaisesti teoista, joista on säädetty vankeus-rangaistusuhka, tulisi säätää rikoslaissa. Tästä periaatteesta on mahdollista poiketa erityisestä syystä, jos ehdotetaan matalaa vankeuden enimmäismäärää. Nyt ehdotettu enimmäisrangaistus on yksi vuosi vankeutta, jota voidaan pitää melko alhaisena vankeuden määränä. Rikoslaissa ei ole tällä hetkellä erityisesti vakuutustoimialaa koskevia rangaistussäännöksiä. Esimerkiksi vakuutusyhtiötä ja työeläkevakuutusyhtiötä koskevista erityisistä rangaistussäännöksistä säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Pääsääntöisesti luvussa kuvatut teot ovat rangaistavia vain tahallisina. Rangaistavuus ei myöskään koske tilanteita, joissa teko on vähäinen. Teon mahdollinen vähäisyys arvioidaan tapauskohtaisesti. Säännökset koskien eläkelaitosrikosta ja -rikkomusta sekä vaitiolovelvollisuuden rikkomista ovat myös toissijaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että niitä sovelletaan vain, jollei teko samalla täytä sellaisen rikoksen tunnusmerkistöä, josta on muualla laissa säädetty ankarampi rangaistus.

Laissa säädetty rangaistusuhka koskisi rangaistavaksi säädettyihin tekoihin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä. Rikoslain 9 luvussa säädetty oikeushenkilön rangaistusvastuu ei voisi tulla sovellettavaksi luvussa säädettyjen tekosten johdosta.

Pääsääntöisesti rangaistussäännökset vastaisivat voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettyä. Voimassa oleviin lakeihin verrattuna pykäläen kirjoittamistapaa on y täsmennetty, jotta rangaistava teko on määritelty mahdollisimman yksiselitteisesti.

1 § Vakuutuskassatoiminnan luvaton harjoittaminen. Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen ilman rekisteröintiä sekä toimiminen vastoin vakuutuskassan tarkoitusta, toimintapiiriä ja selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Rangaistusasteikko olisi sakkoo tai enintään yksi vuosi vankeutta. Vähäisestä teosta voidaan jättää rangaistus tuomitsematta rikosoikeuden yleisten säännösten mukaisesti.

Ehdotuksen 1 kohta vastaa vakuutuskassalain 162 §:n 1 kohtaa, jossa toiminnan harjoittaminen olematta siihen oikeutettu on vastaavasti kriminalisoitu. Ehdotuksessa periaatteena on rikosoikeudellinen tarkkarajaisuus. Ehdotuksessa täsmennetään viittauksin, minkä pykälän vastaista toimintaa rangaistusuhka koskee. Vakuutuskassan toiminnan tarkoitus, toimintapiiri eli laissa sallitut osakkaat ja mahdolliset vakuutetut on laissa tarkoin rajattu. Vakuutuskassa ei voi harjoittaa toimintaansa vapaasti markkinoilla kuten vakuutusyhtiö. Toimintaa ei ole sallittua aloittaa ennen rekisteröintiä eikä jatkaa asettamatta kassaa selvitystilaan, jos laissa säädetty selvitystilaan asettamista edellyttävät kriteerit täyttävät. Ehdotetun pykälän 1 kohdassa täsmennetyt seikat, milloin toimintaa harjoitetaan ilman siihen olevaa oikeutta, vastaavat voimassa olevan vakuutuskassalain sääntelyä toiminnan tarkoituksesta, toimintapiiristä, sallituista vakuutetuista, toiminnasta ennen rekisteröintiä sekä siitä, milloin kassa on asetettava selvitystilaan. Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 162 §:n 2 kohtaa myös siltä osin, kuin siinä kielletään ottamasta uusia vakuutettuja selvitystilan aikana. Voimassa olevasta laista poiketen maksujen periminen selvitystilan aikana ei olisi rangaistavaa. Selvitystilan sääntelyä on ajanmukaistettu ja täsmennetty, eikä maksujen periminen selvitystilan aikana ole aina kiellettyä. Kriminalisoinnin alaa ei ehdotuksessa laajenneta.

2 § Vakuutuskassarikos. Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään välikätenä toimiminen laissa tai säännöissä olevan äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi, varojen käyttäminen vakuutuskassatoiminnalle vieraseen tarkoitukseen, kassan varojen jakaminen osakkaille säännösten vastaisesti sekä vakuutuskassan hallinnassa olevan omaisuuden luovutus tai panttaus vastoin Finanssivalvonnan kieltoa.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Rangaistusasteikko olisi sakkoo tai enintään yksi vuosi vankeutta, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta. Ehdotus

vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 163 §:ää siten muutettuna, että tilinpäätöksen, toimintakertomuksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai kassan selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamista koskevien säännösten rikkominen ei olisi vakuutuskassarikoksena rangaistavaa, vaan mainituista teoista tai laiminlyönneistä rangaistaisiin vakuutuskassarikkomuksena. Toisaalta laiton varojen käyttäminen ja jakaminen osakkaille olisi rangaistavaa vakuutuskassarikoksena. Muutokset vastaavat vakuutusyhtiölakiin ja osakeyhtiölakiin tehtyjä muutoksia.

Varat, joita vakuutuskassat hoitavat on tarkoitettu vain niiden tarjoaman sosiaalisen henkilövakuutusturvan hoitamiseen, sillä vakuutuskassat eivät saa harjoittaa muuta toimintaa. Kyseisten varojen käyttäminen muuhun laitoksen toiminnalle vieraaseen tarkoitukseen loukkaa vakuutettujen etuja. Kassan varoja voidaan palauttaa laitoksessa osakkaana olevalle työnantajalle laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Vaikka osakkaana olevalla työnantajalla voi olla velvollisuus maksaa omista varoistaan laitoksesta puuttuva vastuiden kattamiseen tarvittava pääoma tai osa siitä, osakkaan maksukyvyttömyys voi käytännössä johtaa varojen saamatta jäämiseen. On mahdollista, että etuisuuksia ei varojen puuttuessa voida maksaa täysimääräisinä tai lainkaan. Vakuutuskassoista työpaikkakassat harjoittavat sairausvakuutuslaissa tarkoitettua toimintaa julkisilla varoilla, joita ne saavat toimintaansa varten Kansaneläkelaitokselta. Näiden varojen käyttäminen muuhun kuin sairausvakuutuslain mukaiseen tarkoitukseen on moitittavaa myös julkisen talouden näkökulmasta. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa yhtiön varojen laittomasta jakamisesta säädettyä enintään vuoden vankeusrangaistusta.

3 § Vakuutuskassarikkomus. Pykälässä rangaistavaksi teoksi säädetään kassankokouksen pöytäkirjan nähtävillä pitämistä, eräiden Finanssivalvonnan annettavien tietojen tai ilmoitusten antamista taikka tilinpäätöstä, toimintakertomusta tai selvitystilaa lopputilitystä koskevien säännösten rikkominen.

Teot tai laiminlyönnit ovat ehdotuksen mukaan rangaistavia tahallisina. Pykälän 1 momentin 2 - 7 kohdan rikkominen olisi rangaistavaa myös törkeän huolimattoman menettelyn seurauksena. Rangaistusasteikko olisi sakkoa, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta.

Ehdotus vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 164 §:ää edellä luvun vakuutuskassarikos-säännöksen (2 §) yhteydessä kerrotuin tavoin muutettuna. Lisäksi voimassa olevan vakuutuskassalain 164 §:n 5 kohdan rangaistavaksi säädetty perustamiskokouksen päätöksentekoon liittyvä rikkomus ei olisi ehdotuksen mukaan rangaistavaa.

4§Viittaus rikoslakiin. Ehdotus vastaa sisällöltään voimassa olevan vakuutuskassalain 165 a §:ää.

12 LUKU SALASSAPITO

1 § Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta voimassa olevaa vakuutuskassalain 165 §:ää vastaavasti.

2 § Vakuutuskassan oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan vakuutuskassalain 165 c §:ää. Pykälä ei enää sisältäisi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuutusta, sillä se on osoittautunut tarpeettomaksi. Myös luvan antaminen salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöltä Finanssivalvonnan tehtäväksi. Pykälään on myös lisätty eläkelaitoksen oikeus luovuttaa sosiaali- ja terveysministeriölle tietoja sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

3 § Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan vakuutuskassalain 165 b §:ää.

13 LUKU VOIMAANTULO

1 § Voimaantulo. Tämän lain voimaantulosta säädettäisiin erikseen lailla. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tammikuun ensimmäisenä päivänä vuonna 2018.

4 LAKI TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

29 a § *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttaminen.* Pykälän 1 momentin mukaan työeläkevakuutusyhtiö voi työnantajan pyynnöstä ja Finanssivalvonnan suostumuksella luovuttaa työnantajan vakuutusta koskevan työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuskannan eläkesäätiöön tai eläkekassaan. Mikäli työnantajalla on useampia vakuutuksia samassa työeläkevakuutusyhtiössä, luovutus voisi koskea yhtä tai useampaa näistä vakuutuksista eli myös vakuutuskannan osaa.

Pykälän 2 momentti on uusi ja siinä säädetään tilanteesta, jossa vakuutuskanta luovutetaan tätä varten perustetulle eläkesäätiölle tai eläkekassalle. Tällöin edellytetään, että yhdestä tai useammasta työeläkevakuutusyhtiöstä luovutettavissa vakuutuskannoissa tulee olla yhteensä vähintään 150 vakuutettua. Mainittu rajamäärä on sama, jota ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 4 §:ssä edellytetään eläkelaitosta perustettaessa. Säännös edellyttäisi, että ehdon tulee täytyä vakuutuskannan luovutushetkellä. Uutta olisi, että vakuutettujen lukumäärää koskeva vaatimus ei ole vakuutus-kantakohtainen kuten voimassa olevassa laissa. Kuten nykyisin vakuutettujen vähimmäismäärä voidaan koota myös usean työnantajan vakuutuksista, kun työnantajat kuuluvat perustettavan eläkelaitoksen toimintapiiriin osakkaina.

Pykälän 3 momentissa säädetään luovutettavaan vakuutuskantaan kuuluvista vakuutuksista. Luovutettavana vakuutuskantana voidaan siis luovuttaa kaikki työnantajan tämän momentin mukaiset vakuutukset tai osa tämän momentin mukaisista vakuutuksista. Sen sijaan vakuutusta pienempiin osiin luovutettavaa vakuutuskantaa ei voi jakaa. Se, mitä kuhunkin vakuutukseen katsotaan kuuluvan, ratkeaa työnantajan ja työeläkevakuutusyhtiön vakuutus sopimuksen perusteella. Säännös vastaa voimassa olevaa 10 a luvun 29 a §:n 4 momenttia.

Pykälän 4 momentissa säädetään vakuutuskannan luovutuksen aikarajoituksista. Säännös vastaa voimassa olevaa 10 a luvun 29 a §:n 6 momenttia.

Pykälän 5 momentti on uusi. Säännöksen mukaan Finanssivalvonnan suostumuksella voidaan tietyissä tilanteissa 4 momentissa mainitun viiden vuoden määräajan sijaan soveltaa kolmen vuoden määräaika. Poikkeussäännös on tarkoitettu sovellettavaksi tilanteissa, joissa työnantajan sulautuminen tai jakautuminen ei ole ollut tiedossa tai suunnitteilla vakuutuskannan aiemmalla luovutushetkellä. Sulautumisen tai jakautumisen katsottaisiin olevan suunnitteilla ainakin silloin, kun siitä on tehty kirjallinen suunnitelma. Myös määräysvallan muuttuminen työnantajaryityksessä olisi peruste soveltaa lyhyempää määräaika. Määräysvallan muuttuminen olisi kysymyksessä ainakin silloin, kun yli puolet työnantajaryityksen määräysvallasta siirtyisi uudelle taholle.

29 e § *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä vakavaraisuuspääoma.* Pykälän 1 momentti muuttaa siirtyvän vakavaraisuuspääoman sääntelyä siten, että siirtyvän pääoman määrä ei ehdotuksen mukaan enää vastaisi työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten sijoitusjakaumien keskimääräisen riskillisyyden edellyttämää määrää, vaan pääoman määrä vastaisi edellä tarkoitettujen eläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuutta. Laskentatavan muutos mahdollistaa nykyistä paremmin vastaanottavassa eläkelaitoksessa vastuuvelan tuotto-odotuksen saavuttamisen.

Pykälän 2 momentin mukaan työeläkelaitosten keskimääräinen vakavaraisuus määritettäisiin vastaavasti kuin täydennyskerrointa laskettaessa. Uutta olisi myös se, että asetus kulloinkin voimassa olevasta prosentiosuudesta annettaisiin Finanssivalvonnan esityksen sijaan Eläketurvakeskuksen esityksestä, sillä Eläketurvakeskus kerää täydennyskerrointa varten tarvittavat tiedot. Pykälän 3 momentin mukaan asetus annetaan kuten nykyisin neljä kertaa vuodessa.

5 Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

185 § Eläkelaitosten sopimisoikeus. Pykälään lisättäisiin uusi toinen momentti. Momentin mukaan eläkelaitokset voisivat sopia täydentävänsä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta. Kyseessä olisi siis eläkelaitosten vapaaehtoinen sopimus, joka tällä säännöksellä mahdollistettaisiin. Täydentämisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että luovutettavaa vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettaisiin ensin se on luovuttavan eläkelaitoksen varoista, joka vastaa luovutettavaa vakuutuskantaa. Koska kyseessä on sopimisoikeuden laajentaminen, luovuttavaa vakuutuskantaa vastaavia varoja olisi mahdollista täydentää myös vastuuvelan määrän ylittävällä vakavaraisuuspääomalla.

5-6 LAKI ELÄKESÄÄTIÖISTÄ JA ELÄKEKASSOISTA ANNETUN LAIN, LISÄELÄKESÄÄTIÖISTÄ JA LISÄELÄKEKASSOISTA ANNETUN LAIN SEKÄ VAKUUTUSKASSALAIN VOIMAANPANOSTA

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain sekä vakuutuskassalain voimaantulosta ja siirtymäsäännöksistä säädetään samassa laissa. Edellä mainittujen lakien voimaantulo samanaikaisesti on tarkoituksenmukaista, koska uusien lakien soveltamisala eroaa voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain soveltamisalasta. Toisaalta omia erillisiä voimaannolakeja ei tarvita, koska asiasisällöltään yhteneväiset siirtymäsäännökset ovat pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisia kaikkien ehdotettujen lakien osalta. Lisäksi tarvitaan riittävän pitkä siirtymäaika lakien hyväksymisen ja voimaantulon välillä, jolloin esimerkiksi lisäeläkelaitosten katevaroihin luettavat sijoitukset ehditään mukauttaa uuden lain vaatimukset täyttäväksi.

Siirtymäsäännöksillä mahdollistetaan erityisesti ehdotettua eläkelaitoksen tai vakuutuskassan vähimmäiskokoa pienemmän laitoksen tai kassan toiminnan jatkuminen. Säädettyä voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia lakeihin otettiin siirtymäsäännökset, joilla jo silloin mahdollistettiin laissa säädettyä vähimmäiskokoa pienempien laitosten ja kassojen toiminnan jatkuminen. Nämä ovat jatkaneet toimintaansa vähimmäiskokoa pienempinä, jolloin poikkeusten säilyttäminen on edelleen tarpeen laitosten purkamisen estämiseksi. Lisäksi säädetään voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännösten mukaisten sääntöjen ja toimielinten siirtymäkaudesta ja voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain aikana aloitettujen laitoksen toimintaa koskeviin järjestelyihin sovellettavasta laista. Tietyt vakuutettujen asemaa koskevat säännökset eroavat myös ehdotetuissa laeissa, joten siirtymäsäännökset ovat tarpeen myös näiden osalta. Toisaalta esimerkiksi lisäeläkelaitosten vastuuvelan katteena olevan omaisuuden sijoittamista koskevat säännökset muuttuvat,

1 § Voimaantulo. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain sekä uuden vakuutuskassalain todenmukainen arvioitu voimaantulo olisi aikaisintaan vuoden 2018 alussa, jolloin voimassa oleva eläkesäätiölaki, voimassa oleva vakuutuskassalaki ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettu laki kumoutuvat. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain käytetään nimitystä uudet eläkelaitoslait. Uutta vakuutuskassalakia sovelletaan hautaus-, eroavustus- ja sairauskassoihin. Uusia eläkelaitoslakeja sovelletaan pääsääntöisesti myös ennen näiden lakien voimaantuloa rekisteröityyn eläkesäätiöön ja eläkekassaan. Uutta vakuutuskassalakia sovelletaan pääsääntöisesti myös ennen näiden lakien voimaantuloa rekisteröityyn muuhun vakuutuskassaan kuin eläkekassaan.

2 § Yhteiseläkesäätiön toimintapiiri. Eläkesäätiön toimintapiirin sääntely muuttuu. Ehdotuksen mukaan taloudellinen ja toiminnallinen yhteys ilman konsernia, ei enää mahdollistaisi säätiön perustamista. Voimassa olevan eläkesäätiölain 13 luvun mukaiset yhteiseläkesäätiöt voivat jatkaa toimintaansa, mutta niihin ei olisi mahdollista liittää uusia osakkaita, jos uusi osakas ei kuulu ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain tai lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain eläkesäätiön toimintapiiriin. Eläkesäätiössä jo ehdotettujen lakien voimaantullessa osakkaana olevan työnantajan työnantajakohtainen vakuutuskanta olisi kuitenkin siirrettävissä eläkesäätiöön uuden toimintapiirisäännöksen estämättä.

3 § AB-eläkesäätiö. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain voimaantulon myötä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa ei enää voi harjoittaa samassa säätiössä lisäeläkevakuutustoiminnan kanssa. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröity tai rekisteröintiä Finanssivalvonnalta hakenut AB-eläkesäätiö, voi kuitenkin jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun AB-eläkesäätiöön. AB-eläkesäätiö ei voi jakautua siten, että jakautumisen jälkeen uusien säätiöiden joukossa olisi edelleen AB-eläkesäätiö. AB-eläkesäätiöön voidaan uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen liittää uusia osakkaita, jos osakas kuuluu eläkesäätiö- ja eläkekassalain säädettyyn toimintapiiriin eli samaan konserniin eläkesäätiön muiden osakkaiden kanssa. AB-eläkesäätiöön voidaan myös siirtää vakuutuskantaa.

Toimintaansa jatkaviin laitoksiin sovellettaisiin edelleen säännöksiä osastojen varojen erillään pitämisestä ja edellytyksistä siirtää ylikatetta osastosta toiseen. Vakuutusmaksujen ja laskuperusteiden osalta sovellettaisiin uusien eläkelaitoslakien säännöksiä, koska ne eivät sisällöllisesti eroa voimassa olevista säännöksistä.

4 § Vakuutuskassan toimintapiiri. Säännöksellä jatketaan voimassa olevan vakuutuskassalain 176 §:n siirtymäsäännöksen voimassaoloa kassan toimintapiiriin kuuluvien vakuutettujen osalta. Jos ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa rekisteröidyn vakuutuskassan toimintapiiri on määritelty siten, että kassaan on voinut kuulua vanhan vakuutuskassalain 176 §:n nojalla sellaisia jäseniä ja muita vakuutettuja sekä osakkaita, jotka vanhan vakuutuskassalain 4 §:n mukaan eivät voisi kuulua kassan toimintapiiriin, voivat nämä jäsenet, vakuutetut ja osakkaat jatkaa kassan toimintapiirissä myös uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantulon jälkeen, jos kassan sääntöihin on tästä otettu määräys ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

5 § Eläkekassa ja sen vapaaehtoisia etuuksia myöntävä osasto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain voimaantulon myötä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa ei voi harjoittaa samassa kassassa lisäeläkevakuutustoiminnan kanssa. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröity tai rekisteröintiä Finanssivalvonnalta hakenut eläkekassa, jossa harjoitetaan myös lisäeläketuimintaa, voi jatkaa toimintaansa ja sulautua toiseen edellä tarkoitettuun eläkekassaan. AB-eläkekassa ei voi jakautua siten, että jakautumisen jälkeen uusien kassojen joukossa olisi edelleen AB-eläkekassa. Näihin laitoksiin on myös mahdollista liittää uusia osakkaita ja siirtää vakuutuskantaa.

Toimintaansa jatkaviin laitoksiin sovelletaan edelleen säännöksiä osastojen varojen erillään pitämisestä ja edellytyksistä siirtää ylikatetta osastosta toiseen. Vakuutusmaksujen ja laskuperusteiden osalta sovelletaan uusien eläkelaitoslakien säännöksiä, koska ne eivät sisällöllisesti eroa voimassa olevista säännöksistä.

6 § Lakisääteisen ja muun toiminnan varojen erillään pitäminen. Säännös vastaa eläkesäätiön erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1352/2006 1 §:ää ja eläkekassan erinäisistä säännöksistä annetun sosiaali- ja terveysministeriön 1353/2006 1 §:ää.

7 § Eläkelaitoksen vähimmäiskoko. Säännöksellä jatketaan eläkesäätiölain 142 §:n ja vakuutuskassalain 179 §:n siirtymäsäännöksen voimassaoloa. Säännöksellä mahdollistetaan eläkelaitoksen ja vakuutuskassan laissa säädetyn vähimmäiskoon alittavien laitosten toiminnan jatkuminen. Pykälän 1 momentissa etuuksien lisäämisellä ja pykälän 3 momentissa etuuden muuttumisella, ei tarkoiteta sellaisia muutoksia, jotka johtuvat etuuksien yhteensovittamisesta lakisääteisten etuuksien kanssa, kun lakisääteisiä etuuksia koskeva sääntely muuttuu. Jos esimerkiksi lakisääteinen eläkeikä nousee ja vapaaehtoista lisäeläkettä tämän johdosta muutetaan, kyseessä ei ole 1 tai 3 momentissa tarkoitettu muutos.

8 § Vireillä olevien rekisteröintien käsittely. Siirtymäsäännös on tarpeellinen sillä eläkelaitoksen perustamiseen sovellettava menettely ja sääntömääräyksiä koskeva pykälä muuttuvat. Ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun eläkesäätiön perustamiseen, sääntöjen vahvistamisen ja rekisteröintiin sovelletaan vanhaa eläkesäätiölakia. Ennen uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitetun vakuutuskassan perustamiseen, sääntöjen vahvistamiseen ja rekisteröintiin sovelletaan vanhaa vakuutuskassalakia. Säännöt tulee saattaa uuden voimaantulevan lainsäädännön mukaisiksi 8 §:ssä säädettyssä määräajassa.

9 § Säännöt. Sääntöihin sisältyvän uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan pääsääntöisesti uusia eläkelaitoslakeja tai uutta vakuutuskassalakia. Uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain vastaisten sääntöjen muuttamiselle uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain mukaiseksi on haettava Finanssivalvonnan vahvistus samalla, kun muulle sääntöjen muuttamiselle haetaan Finanssivalvonnan vahvistusta, kuitenkin viimeistään kahden vuoden kuluessa uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantulosta.

Eläkesäätiö ja -kassa, lisäeläkesäätiö ja -kassa sekä vakuutuskassa voi uusien eläkelaitoslakien vahvistamisen ja julkaisemisen jälkeen, mutta ennen näiden lakien voimaantuloa, päättää sääntöjensä muuttamisesta uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain mukaisiksi noudattaen uusia eläkelaitoslakeja ja uutta vakuutuskassalakia. Sääntöjen muuttamiselle voidaan hakea Finanssivalvonnan vahvistusta ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa ja Finanssivalvonta voi vahvistaa sääntöjen muuttamisen samana päivänä kuin uudet eläkelaitoslait ja uusi vakuutuskassalaki tulevat voimaan.

10 § Takuupääoma ja pohjarahasto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa ei säädetä takuupääomasta tai pohjarahastosta kuten voimassa olevassa vakuutuskassalaissa. Jos vakuutuskassalla, joka on rekisteröity ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, on kassan sääntöjen mukaan takuupääoma tai pohjarahasto, takuupääomaan ja pohjarahastoon sovelletaan, mitä vanhan vakuutuskassalain 111 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään.

11 § Hallituksen jäsenet. Hallituksen jäsenten lukumäärää ja kelpoisuutta koskeva sääntely muuttuu. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain nojalla valitut eläkelaitoksen hallituksen jäsenet voivat jatkaa sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvussa ja lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 3 luvussa säädetään hallituksen jäsenistä, varajäsenistä ja puheenjohtajasta, sen toimikauden loppuun, joka ensimmäisenä päättyy uuden lain voimaantulon jälkeen.

12 § Hallintoneuvosto. Uusissa eläkelaitoslajeissa ja uudessa vakuutuskassalaissa ei säädetä hallintoneuvostosta, joka ei enää ole säätiön tai kassan toimielin. Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvussa säädetään eläkelaitoksen hallinnosta, eläkelaitoksella ja vakuutuskassalla voi olla sen sääntöjen mukainen hallintoneuvosto, jos Finanssivalvonta on hyväksynyt säännöt ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa.

13 § Kassankokous. Kassankokouksen kokouskutsuun sovellettava sääntely muuttuu. Kassankokouksen kokouskutsuun, joka on lähetetty ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, sovelletaan vanhaa vakuutuskassalakia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 11 - 14 §:n sijaan. Kokouskutsuun sovellettavan sääntelyn muuttumisella on vaikutusta myös kassankokouksen päätöksen pätemättömyyteen. Ennen uusien eläkelaitoslakien ja uuden vakuutuskassalain voimaantuloa tehdyn kassankokouksen päätöksen pätemättömyyttä koskeva kante tai muu vaatimus, joka on pantu vireille säädettyssä ajassa, ratkaistaan vanhan vakuutuskassalain mukaan.

14 § Vastuuvelan kattaminen. Säännös vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 180 §:ää, jonka mukainen siirtymäaika päättyy 1 päivänä tammikuuta 2018.

15 § Vakuudettomat lainat. Säännös vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 144 §:ää.

16 § Etuuksien takautuva vähentäminen ja poistaminen. Lisäeläkesäätiön ja -kassan etuuksien takautuvan vähentämisen tai poistamisen edellytysten sääntelyä täsmennetään. Uusia säännöksiä sovellettaisiin vain lisäeläkejärjestelyihin, jotka on perustettu uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen. Se milloin lisäeläkejärjestely on perustettu, määräytyisi sen hetken mukaan, jolloin järjestelyyn on liitetty ensimmäinen vakuutettu. Lisäeläkejärjestelyyn eläkesäätiössä, johon on liitetty vakuutettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan vanhan eläkesäätiölain 11 §:ää. Lisäeläkejärjestelyyn eläkekassassa, johon on liitetty vakuutettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa, sovelletaan vanhan vakuutuskassalain 52 ja 53 §:ää.

17 § Lisäeläkkeen hakeminen ja takautuva suorittaminen. Lisäeläkkeen hakemisaikaan ja takautuvaan suorittamiseen sovellettavat säännökset muuttuvat. Uusia säännöksiä sovellettaisiin, jos lisäeläkettä on haettu uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa. Uusien säännösten soveltaminen takautuvasti saattaisi aiheuttaa käytännön vaikeuksia esimerkiksi selvittäessä, milloin vakuutettu on saanut tietää oikeudestaan lisäeläkkeeseen. Eläkelaitoksesta on myös jo saatettu purkaa vastuuvelkaa siltä osin kuin eläkettä ei ole haettu voimassa olevan sääntelyn mukaisesti. Lisäeläkkeen hakemiseen ja takautuvaan suorittamiseen sovelletaan vanhan eläkesäätiölain 53 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu eläkesäätiöltä ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

Lisäeläkkeen hakemiseen ja takautuvaan suorittamiseen sovelletaan vanhan vakuutuskassalain 89 §:n 1 momenttia, jos lisäeläkettä on haettu vakuutuskassalta ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

18 § Vapaakirja. Voimassa olevan vakuutuskassalain ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain vapaakirjaa koskevat säännökset eivät täytä jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/50/EU vaatimuksia. Voimassa olevan vakuutuskassalain ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain säännöksiä vapaakirjasta voidaan kuitenkin soveltaa edelleen lisäeläkejärjestelyihin, joihin ei ole otettu uusia vakuutettuja 19 päivää toukokuuta 2014 jälkeen.

19 § Jakautuminen, sulautuminen, vakuutuskannan luovuttaminen, selvitystila ja purkaminen. Eläkesäätiön ja vakuutus-kassan jakautumiseen, sulautumiseen, vakuutuskannan luovuttamiseen sekä selvitystilaan ja purkamiseen sovellettavat säännökset muuttuvat sisällöllisesti ja menettelyllisesti. Jos eläkesäätiötä tai vakuutuskassaa koskeva edellä tarkoitettu menettely on aloitettu ennen uusien eläkelaitoslakien tai uuden vakuutuskassalain voimaantuloa, asiassa menetellään ja se ratkaistaan voimassa olevan eläkesäätiölain tai vakuutuskassalain mukaisesti.

20 § Oikeuspaikka ja riitojen ratkaiseminen. Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole oikeus-paikkasäännöstä. Koska eläkkeitä koskevat riita-asiat saattavat perustua ennen kumottavien eläkesäätiölain ja vakuutus-kassalain voimaantuloa voimassa olleisiin lakeihin, voimaantulosäännös ulottuu myös näistä mahdollisesti syntyviin uu-siin riita-asioihin.

21 § Päätöksen pätemättömyys. Uudet eläkelaitoslait ja vakuutuskassalaki vastaavat monin osin voimassa olevan yhtei-soikeuden periaatteita, joten sääntelyssä on monia muutoksia. Siksi päätöksen pätemättömyyttä koskeva säännös on tarpeellinen.

22 § Vahingonkorvaus. Vahingonkorvausta koskevat säännökset muuttuvat vastaamaan uudempaa yhteisöihin sovellet-tavaa vahingonkorvausoikeutta. Vahingonkorvaukseen, joka perustuu ennen uusien eläkelaitoslakien ja vakuutuskassa-lain voimaantuloa tapahtuneeseen tekoon tai laiminlyöntiin, sovelletaan eläkesäätiölakia ja vanhaa vakuutuskassalakia.

23 § Finanssivalvonnan toimivalta. Säännös vastaa eläkesäätiölain 137 a §:ää ja vakuutuskassalain 172 a §:ää siltä osin kuin edellään sovellettavissa säännöksissä on viittauksia Vakuutusvalvontavirastoon tai viittauksia sosiaali- ja terveystoimisteriöön sekä asianomaiseen ministeriöön, joilla tarkoitetaan viittauksia Finanssivalvontaan.

24 § Tilintarkastajan siirtyminen hallintoneuvoston jäseneksi. Pykälä sisältää voimaannosäännökset niistä eläkelaitoksia varten, jossa eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaantulon jälkeen on edelleen hallintoneuvosto. Eläkesäätiö- ja eläkekassalain hallintosäännösten mukaan laitoksissa ei enää olisi hallintoneuvostoa, ellei sitä koskeva sääntömääräys ole Finanssivalvonnan hyväksymä ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa.

25 § Vakavaraisuuspääoman ylitteen ja ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkesäätiössä. Säännös on tarpeen niiden eläkesäätiöiden osalta, joissa uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen on edelleen kaksi osastoa, joista toinen harjoittaa lakisääteistä vakuuttamista ja toinen täydentävää lisäeläkevakuuttamista. Pykälän 1 momenttia sovelletaan lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavaan B- osastoon. Momentti vastaa eläkesäätiölain 45 §:n 4 momenttia. Pykälän 2 momenttia sovelletaan lisäeläketointaan harjoittavaan eläkesäätiön A-osastoon. Toinen momentti vastaa eläkesäätiö-lain 45 §:n 5 momenttia.

26 § Ylikatteen palauttaminen osakkaalle eläkekassassa. Säännös on tarpeen niiden eläkekassojen osalta, joissa uusien eläkelaitoslakien voimaantulon jälkeen on edelleen kaksi osastoa, joista toinen harjoittaa lakisääteistä vakuuttamista ja toinen täydentävää lisäeläkevakuuttamista. Pykälää sovelletaan eläkekassan lisäeläketointaan harjoittavaan osastoon. Pykälä vastaa vakuutuskassalain 83 a §:n 1 momenttia.

27 § Voimaantulo. Säännös sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen.

6.7 MUUT LAIT

Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi kolmella uudella lailla; eläkesäätiö- ja eläkekassalailla, lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalailla sekä vakuutuskassalailla. Ehdotettujen uusien lakien soveltamisalat poikkeavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain soveltamisalasta. Ehdotuksessa eläkesäätiö- ja eläkekassatoimintaa säännellään eri laeilla riippuen siitä, harjoittaako laitos lakisääteistä vakuuttamista vai vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista. Ehdotettua vakuutuskassalakia ei toisin kuin voimassa olevaa vakuutuskassa-lakia sovelleta eläkekassoihin. Vakuutuskassalakia sovellettaisiin sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoihin.

Lainsäädännössä olevat viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin on muutettava viittauksiksi ehdotettuihin uusiin lakeihin. Koska kumottavien ja ehdotettujen lakien soveltamisalat eivät vastaa toisiinsa, lakiviittauksia ei voida muuttaa yleisellä viittauksella ehdotettuihin lakeihin. Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottaviksi ehdotettuihin eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin, on täsmennettävä, tarkoitetaanko viittauksella eläkevakuutustoimintaa vai muuta toimintaa. Lisäksi eläkevakuutustoiminnan osalta on täsmennettävä, tarkoitetaanko viittauksella sekä lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavia että lisäeläketoimintaa harjoittavia laitoksia vai vain toista näistä. Ehdotetut muutokset ovat lainsäädäntötekniisiä. Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin tehtäisiin myös lakitekkinen muutos muuttamalla viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain säännökseen vastaavaan voimassa olevaan pykälään.

Muutettavia säännöksiä ovat työntekijän eläkelaki (395/2006) ja laki työntekijän eläkelain voimaantulosta (396/2006), yrittäjän eläkelakia (1272/2006) ja laki yrittäjän eläkelain voimaantulosta (1273/2006), julkisten alojen eläkelaki (81/2016), merimieseläkelaki (1290/2006), sairausvakuutuslaki (1224/2004), työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettu laki (771/2016), laki Finanssivalvonnasta (878/2008), Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettu laki (879/2008), eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettu laki (315/2015), rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu laki (699/2004), Rahoitusvakaaviranomaisesta annettu laki (1195/2014), vakuutusyhtiölaki (521/2008), vapaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annettu laki (1038/1997), elinkeinotulon verottamisesta annettu laki (360/1968), kilpailulaki (948/2011), työtaturma- ja ammattitautilaki (459/2015), työttömyysetuuksien rahoituksesta annettu laki (555/1998), sijoituspalvelulaki (747/2012), vaihtoehtorahastojen hoitajista annettu laki (162/2014), perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annettu laki (517/1999), osakeyhtiölain voimaantulosta annettu laki (625/2006) sekä luottolaitostoitinnasta annettu laki (610/2014).

7.8 VOIMAANTULO

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Lakien voimaantulosta säädetään tarkemmin eläkesäätiö- ja eläkekassalain, lisäeläkesäätiö- ja -kassalain sekä vakuutuskassalain voimaantulosta annetussa laissa.

8.9 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS

Perustuslain ja säätämisyjärjestyksen kannalta keskeiset ehdotukset liittyvät lakisääteistä ja vapaaehtoista eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen sekä vakuutuskassojen rekisteröintiin elinkeinovapauden näkökulmasta. Perustuslaillisia kysymyksiä liittyy myös vakuutuskassan siirron yhteydessä omaisuuden suojaan ja sopimusvapauteen. Lisäksi eläkesäätiöiden ja -kassojen sekä sairauskassojen harjoittamaan lakisääteiseen vakuutustoimintaan liittyy perustuslain 124 §:ä julkisen hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle. Ehdotuksessa on myös runsaasti sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Finanssivalvonnalle delegoitua norminantovaltaa. Lisäeläkkeiden osalta ehdotuksessa on säännöksiä etuuksien vähentämisestä, jolloin asiaa on arvioitava omaisuuden suojaan kannalta. Ehdotukseen liittyvät perustuslailliset kysymykset ovat pitkälti samoja kuin muussa vakuutusalan yhteisöeläkesäädännössä sekä voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa. Siten ehdotukseen liittyviin perustuslaillisiin kysymyksiin on olemassa vakiintuneet tulkintalinjat.

Eläkesäätiö ja -kassatoiminta sekä vakuutuskassatoiminta edellyttää ennen toiminnan aloittamista rekisteröitymistä Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Kyse ei ole toimilupamenettelystä, jossa valvoja arvioi rekisteröityvän laitoksen edellytyksiä toimintaan tai toiminnan vaikutusta vakuutusalan terveeseen kehitykseen. Kyse on laillisuusharkinnasta, jossa valvoja rekisteröi tietyt muodolliset edellytykset täyttävän hakijan. Perustuslakivaliokunta on rinnastanut elinkeinotoiminnan aloittamisen edellytykseksi asetetun rekisteröimisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen.

Lakisääteistä sosiaaliturvan toimeenpanoa harjoittavat eläkesäätiö ja -kassat sekä sairauskassat ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, mutta ne eivät harjoita elinkeinotoimintaa. Siksi kyse ei ole elinkeinotoiminnan luvanvaraisuudesta eivätkä perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen liittyvät kysymykset ole tässä yhteydessä asiaankuuluvia. Myöskään vapaaehtoisen sosiaalisen vakuutustoiminnan harjoittaminen rajatussa toimintapiirissä ei ole elinkeinotoimintaa, koska toiminnassa tavoitteena ei ole voiton tuottaminen osakkaille tai asiakkaiden hankkiminen markkinoilta. Kyse

on tältäkin osin sosiaalisesta työsuhteeseen tai yrittäjänä toimimiseen liittyvästä vakuutustoiminnasta, jossa tavoitteena on sosiaaliturvan täydentäminen vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa työeläkevakuutusyhtiöiden perustuslailliseen asemaan lausunnossaan eläkelaitosten vakavaraisuussäännösten uudistamisesta (PeVL 45/1996 vp - HE 241/1996 vp). Lausunnossaan valiokunta toteaa, että työeläkevakuutusyhtiöt ovat yksityisoikeudellisesta organisaatiomuodostaan huolimatta hoitamassa niille laissa säädettyjä julkisoikeudellisuonteisia tehtäviä. Näiden yhtiöiden toiminnan tarkoituksena on toteuttaa lakisääteistä eläketurvaa niin, että tulevien eläkkeensaajien eläkkeet voidaan turvata. Valiokunnan mukaan työeläkeyhtiöt sijoittuvat oikeussystemaattisesti niin sanotun välillisen julkisen hallinnon piiriin. Työeläkeyhtiöiden varallisuus muodostuu merkittävästi vakuutusmaksuista ja sijoitustoiminnan riskit kannetaan pääosin maksupolitiikan avulla. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskee myös lakisääteinen konkurssiyhteisvastuu, jossa konkurssista aiheutuva tappio katettaisiin perittävillä työeläkemaksuilla. Perustuslakivaliokunta katsoi, että työeläkevakuutusyhtiöiden erityisasema on valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa merkittäväksi muodostuva seikka, jolta kannalta arvioituna kyseessä olleita omistajan määräämisvallan rajoituksia voitiin pitää perusteiltaan hyväksyttävänä ja laajuudeltaan oikeasuhteisina.

Lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat myös luonteeltaan yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, jotka harjoittavat niille laissa säädettyä julkisoikeudellista tehtävää kuten työeläkevakuutusyhtiöt. Näiden eläkesäätiöiden ja -kassojen varallisuus koostuu myös pääosin vakuutusmaksuista ja ne kuuluvat työeläkelaitosten lakisääteisen konkurssiyhteisvastuun piiriin. Eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan tarkoitus rinnastuu työeläkevakuutusyhtiöiden toiminnan tarkoitukseen eli eläkkeensaajien tulevien eläkkeiden turvaamiseen. Vaikka työnantajan valinta perustaa eläkesäätiö tai -kassa tai liittyä sellaiseen osakkaaksi on vapaaehtoinen päätös, säätiöiden ja kassojen toiminnan sääntelyä on tarkasteltava ennen kaikkea niiden toiminnan tarkoituksen näkökulmasta. Jos sääntely on tarpeen vakuutettujen etujen turvaamiseksi, sääntely on myös perustuslaillisesta näkökulmasta oikeutettua. Erityisesti kysymyksiin eläkesäätiöiden ja -kassojen vakavaraisuudesta sekä vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä siirtyvästä vakavaraisuuspääomasta liittyy näkökulmaan vakuutettujen etujen turvaamisesta kyseisessä laitoksessa ja koko lakisääteisessä eläkejärjestelmässä. Siksi säännökset vakuutuskannan luovutuksen ehdoista ja siirtyvän vakavaraisuuspääoman määrittämisestä ovat hyväksyttävää myös omaisuuden suojaan ja elinkeinovapauden rajoittamisen näkökulmasta.

Ehdotukseen sisältyy säännöksiä työeläkevakuutusyhtiössä olevan työnantajakohtaisen vakuutuskannan siirtämisestä lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan. Koska työeläkevakuutusyhtiöt ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, jotka omistavat hallinnoimansa työeläkevarat, vaikka varojen käyttötarkoitus on lailla tarkoin säädetty, vakuutuskannan ja siihen liittyvien varojen luovuttamisessa on kyse myös omaisuuden suojaan ja sopimusvapaudesta. Lakiehdotuksella ei kuitenkaan rajoiteta omaisuuden suojaan, koska luovutuksen edellytyksenä on työeläkevakuutusyhtiön hallituksen suostumus luovutukselle. Kyse on siis vapaaehtoisesta sopimuksesta, jonka sisältö on lailla säädelty.

Työeläkevakuutusyhtiön kannanluovutuksen ehtoihin säädettäviä säännöksiä sovellettaisiin myös vakuutuksiin, joita koskeva sopimus on tehty ennen ehdotetun lain voimaantuloa. Vakuutuskannan siirrolla tarkoitetaan työnantajan työeläkevakuutusyhtiön kanssa solmimaan vakuutussopimukseen liittyvän vakuutuskannan ja siihen liittyvien varojen siirtoa eläkelaitokseen, jossa työnantaja on osakkaana. Kyse on tältä osin taannehtivasta puuttumisesta sopimussuhteen sisältöön. Perustuslakivaliokunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että sopimusosapuolten on voitava luottaa sopimuksen kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen. Ehdotuksessa tehdään muutoksia työeläkevakuutusyhtiölakiin, jotka eivät olennaisesti muuta nykyistä sääntelyä. Kyse ei myöskään ole perustuslain omaisuuden suojaan sisältyvän sopimusvapauden liiallisesta rajoittamisesta säätämällä kannanluovutus sopimuksen tiettyjen ehtojen sisällöstä pakottavasti. Ehtojen tavoitteena on varmistaa, vastaanottavan laitoksen riittävä elinkelpoisuus työeläkevarojen turvaamiseksi sekä vähentää luovutuksesta eläkejärjestelmälle aiheutuvia kuluja. Näillä ehdoilla suojataan lakisääteisiä eläkevaroja ja vakuutettuja etuja.

Ehdotukseen sisältyy myös säännös työntekijän eläkelain muuttamisesta siten, että yksityisen alan eläkelaitokset voivat sopia vapaaehtoisesti täydentävänsä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovu-

tuksessa vastaavina varoina luovutettavaa omaisuutta. Säännöksen tarkoituksena on edistää kannanluovutuksia selvitystilassa tai konkurssissa olevasta eläkelaitoksesta toimivaan eläkelaitokseen. Näin pienennetään eläkelaitoksen selvitystilasta tai konkurssista koko eläkejärjestelmän kannettavaksi tulevia kustannuksia, jotka viime kädessä toteutuvat eläkelaitosten konkurssiyhteisvastaun kautta. Säännöstä sovellettaisiin myös tilanteisiin, jossa eläkelaitos on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan ennen nyt ehdotettavan lain voimaantuloa. Koska kyseessä on eläkelaitosten sopimisoikeuden laajentaminen taannehtivasti, esityksellä ei kajota eläkelaitosten omaisuudensuojaan ja se voidaan siksi käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ehdotettuun eläkesäätiö- ja kassalakiin sisältyy lukuisia valtuutussäännöksiä, joiden mukaan kyseisissä lainkohdissa mainituista seikoista säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tai Finanssivalvonta antaa niistä tarkempia määräyksiä. Norminantovaltuuden antamista sosiaali- ja terveysministeriölle ja Finanssivalvonnalle liittyviä säännöksiä on arvioitava perustuslain 80 §:n kannalta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuutuksen nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Asetuksella säädettävät asiat ovat niin yksityiskohtaisia ja luonteeltaan lähinnä teknisiä, että niiden sisällyttäminen lakiin ei ole tarkoituksenmukaista. Kysymys ei myöskään ole eläkelaitoksen oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista, joista olisi säädettävä lailla, eikä asioista, jotka kuuluisivat perustuslain mukaan lain alaan. Lisäksi sääntely kohdistuu yksilön sijasta vakuutustoimintaa harjoittavaan eläkelaitokseen. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Esitykseen sisältyy Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia. Ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 25 §:ssä, 6 luvun 10 §:ssä, 8 luvun 6 §:ssä, 9 luvun 8 §:ssä sekä lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 5 luvun 26 §:ssä ja vakuutuskassalain 7 luvun 18 §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan liittyvistä kaavoista sekä riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja katevarojen hoidon järjestämisestä.

Esitykseen sisältyy myös Finanssivalvonnan poikkeuslupavaltuuksia. Ehdotetun eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 11 §:ssä säädettäisiin Finanssivalvonnan valtuudesta eläkelaitoksen hakemuksesta ja erityisistä syistä määrääjäksi myöntää luvan poiketa tarkasti rajatuista kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksistä. Poikkeuslupien kohteena voisivat olla ensiksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetut tilinpäätöksen tase- ja tuloslaskelmakaavat, toimintakertomuksen tiedot sekä tilinpäätöksen liitetiedot, tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Toiseksi poikkeuslupa voisi koskea Finanssivalvonnan määräämistä, joka koskee hankintamenon käyttämistä taseessa ja tase-erittelyissä. Lisäksi poikkeuslupa voisi koskea sijoitusvarojen käyvän arvon esittämistä, tilinpäätöksen laatimisaikaa sekä oikean ja riittävän kuvan antamisen varmistamista. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on kuitenkin se, ettei se saa olla Euroopan unionin tilinpäätöksestä ja konserni-tilinpäätöksestä annettujen säännösten vastainen. Ehdotus vastaa vakuutusyhtiölain 8 luvun 30 §:ää, jonka ei ole siten katsottu olevan ristiriidassa perustuslain 80 §:n kanssa.

Edellä mainitut määräykset olisivat pääasiassa teknisluonteisia. Finanssivalvonnan edellä mainittuja määräyksenantovaltuuksia vastaavat valtuudet ovat osittain sisältyneet voimassa oleviin lakeihin ja niihin tehtäisiin vain teknisluonteisia muutoksia. Perustuslakivaliokunta on useasti arvioinut säännöksiä Finanssivalvontaa edeltäneiden viranomaisten, Raahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovallostaa (esim. PeVL 25/2000 vp, PeVL 17/2004 vp ja PeVL 28/2008 vp sekä niissä mainitut muut lausunnot). Sekä pankki- että vakuutustoiminta ovat raskaasti säänneltyä ja luvanvaraista toimintaa niiden suuren yhteiskunnallisen merkityksen johdosta. Säänneltävään toimintaan liittyy runsaasti sellaisia ammatillisia erityispiirteitä, joita valiokunnan käytännössä on vakiintuneesti pidetty perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettuina erityisinä syinä. Valiokunta ei ole pitänyt ehdotetun kaltaisten valtuuksien antamista näille viranomaisille ongelmallisina perustuslain kannalta. Hallituksen käsityksen mukaan valtuudet ovat lain säännöksiin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan vakuutustoiminnan luonne ja erityispiirteet.

Ehdotuksessa lisäeläkesäätiö ja lisäeläkekassalain lisäksi lisäeläkkeiden ja muiden etuuksien vähentämiseen tai poistamiseen liittyviä säännöksiä, jotka vastaavat voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännöksiä. Säännösten perustuslainmukaisuus on arvioitu vuonna 1995 säädettäessä voimassa olevaa eläkesäätiölakia. Perustuslakivaliokunta

katsoi lausunnossaan PeVL 22/1995, että eläkesäätiölakia ei voida säätää ehdotetussa muodossa tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Valiokunta katsoi, että vaikka kyse on vapaaehtoisen lisäeläketurvan taannehtivasta heikentämisestä, ei asiasta voida säätää tavallisessa laissa täysin vapaasti. Taannehtivat toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti omaisuuden perustuslainsuojan vastaisia. Tavallisella lailla säätäminen on mahdollista, jos toimenpiteen sallittavuus liitetään erityisiin edellytyksiin tai toimenpide sidotaan eläkeoikeuden kohtuullisena säilymisen vaatimukseen. Valiokunnan mukaan tässä yhteydessä erityisinä edellytyksinä ovat merkityksellisiä ne, että etuuksien heikentäminen on eläkesäätiön toiminnan jatkamisen kannalta välttämätöntä tai että asianomaiset henkilöt toimenpiteen hyväksyvät. Valiokunta katsoi, että toiminnan jatkamiseen liittyvää perustetta voidaan pitää valtiosääntöoikeudellisesti perusteltuna, jos sillä viitataan maksukyvyttömyyteen tai toiminnan lakkaamiseen liittyviin järjestelyihin. Tavallisen lainsäädäntöjärjestyksen käytön edellytyksenä on kytkeä sääntöjen muuttaminen kiinteästi edellä mainittuihin tilanteisiin ja niitä koskevaa erityislainsäädäntöä vastaavalla tarkkuudella. Esityksessä eläkesäätiölainsäädäntöä lain 11 §:n 3 momentissa mainittu edellytys on muotoiltu valtiosääntöoikeudellisesti aivan liian väljästi. Eduskunta kuitenkin hyväksyi hallituksen esityksen eläkesäätiölainsäädäntöä muuttamattomana kiireellisenä.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkintalinjan mukaan etuuksien tulevaan karsimiseen vaikuttavia muutoksia voidaan tehdä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, jollei erityisestä syystä muuta johdu (PeVL 5/2015 vp, PeVL 41/2013, PeVL 30/2005, PeVL 60/2002). Ennen sääntömuutosta karsittujen etuuksien leikkaamisessa on kysymys ansaituksi katsotun konkreettisen taloudellisen edun vähentämisestä tai poistamisesta, jota koskevia muutoksia ei voida lähtökohtaisesti tehdä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Ehdotuksessa lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalainsäädäntö on ehdotus säännökseksi, jonka mukaan eläkkeen tulevaa kasvua voidaan rajoittaa. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi indeksin tai eläkeiän muuttamista. Sen sijaan ennen sääntömuutosta karsittuja etuuksia olisi mahdollista leikata takautuvasti uusien ehdotetun lain voimaan tulon jälkeen aloitettavien eläkejärjestelyjen osalta vain niiden suostumuksella, joiden eläkkeiden vähentämistä tai poistamista muutos koskee tai jos muutos on välttämätön, jotta eläkesäätiöitä ei tule asettaa selvitystilaan ehdotetun lisäeläkesäätiö- ja lisäeläkekassalain 11 luvun 2 §:n 2 - 5 kohdan perusteella. Koska voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuslainsäädäntö on sallinut laissa säädetyin edellytyksin myös eläkkeiden ja muiden etuuksien takautuvan heikentämisen, työnantajien perusteltujen odotusten suojaaminen puoltaa näiden säännösten soveltamista edelleen ennen ehdotetun lain voimaantuloa perustettuihin järjestelyihin erityisesti, kun kysymys on lailla sallitusta menettelystä.

Edellä todetuista syistä lakiehdotukset voitaneen käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

118(118)

